

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՄԲԻՈՆԻ

**ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՆԴԵՄԻ Ա.-Լ. ՀԱՏՈՐՆԵՐՈՒ
(1970-2010)**

**Պատրաստեց՝
Սազո Օգնայեան**

ՊԵՂՈՒԹ, 2010

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Նախանշախնդիր՝ որ Հայկապեան Հայագիտական Հանդեսի նիւթերը աւելի մատչելի դառնան եւ աւելի գործնապէս դրուին գիտական շրջանառութեան, Հանդեսի խմբագրութիւնը յարմար դատեց նման մատենագիտութեան մը հրատարակումը:

Հայկապեան Հայագիտական Հանդեսի ԺՂ. հատորին լոյսընծայման պուզընթաց, 1998ին հրատարակուեցաւ Հանդեսի Ա.-ԺՂ. հատորներու մատենագիտութիւնը, աշխատասիրութեամբ Սագօ Օգնայեանի: Այդ հատորը իր 89 էջերուն մէջ կը հաշուէ 472 հայագիտական նիւթերու մատենագիտութիւնը եւ հեղինակային ու անձնանուններու ցանկը:

Այսօր, Հանդեսի խմբագրութիւնը ընդառաջելով Սագօ Օգնայեանի նոյն նախաձեռնութեան լոյսին կու տայ անոր ամբողջացուած աշխատասիրութիւնը՝ Մատենագիտութիւն Հայկապեան Հայագիտական Հանդեսի Ա.-Լ. Հատորներու, մեկնելով նոյն նախանշախնդրութենէն՝ գիտական աւելի լայն շրջանառութեան եւ աւելի գործնական միջոցներով մատչելի դարչնել Հանդեսի 30 հատորներուն հայագիտական նիւթերը:

Ներկայ հատորը իր 148 էջերուն մէջ կը հաշուէ 836 հայագիտական նիւթերու մատենագիտութիւնը եւ հեղինակային ու անձնանուններու ցանկը:

ՀՀՀ Խմբագրութիւն

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆՂԷՄԻ (1970 - 2010)

ՄՈՒՏՔ

Հայկազեան Հայագիտական Հանդեսի 30 հատորները, որոնք այս մատենագիտական աշխատանքին հումքը կը զոյացնեն, կը կազմեն հսկայ փունջ մը հայագիտական բնոյթի զանազան նիւթերու: Սփիւռքի տարածքին նօսրացած հայագիտական տարեգիրքերու կողքին այս Հանդեսն ալ իր լուման ներդրած է, տրուած ըլլալով որ կը պատկանի Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնին եւ որակի կողքին իր տեսականիով, եւ հայերէնի կողքին անգլերէն, ֆրանսերէն եւ արաբերէն լեզուներով կատարուած ուսումնասիրութիւններով կը հարստացնէ հայագիտութիւնն ու հայ բանասիրութիւնը: Յատկանշական է, որ Հայկազեան Հայագիտական Հանդեսի իւրաքանչիւր աշխատասիրութիւն, իր վերջաւորութեան ունի տուեալ նիւթին անգլերէն կամ հայերէն ամփոփումը, որ կը դիւրացնէ գործը ուսումնասիրողներուն եւ պրպտողներուն:

Հայկազեան Հայագիտական Հանդեսի 30 հատորները՝ 1970-2010 ժամանակաշրջանին, կը ներկայացնեն հետեւեալ պատկերը.-

Ա. հատորը՝ «Հրատարակութիւն Հայկազեան Գոլէճի Հայագիտական Ամբիոնի» լոյս տեսած է 1970ին, կը պարունակէ 12 հեղինակէ 19 գրութիւն եւ կը հաշուէ 236 էջ: Անոր կարճ խմբագրականին մէջ կ'ըսուի. «Ձեռնարկելով Հայկազեան Հայագիտական Հանդեսի հրատարակութեան, Հայկազեան Գոլէճի Հայագիտական Ամբիոնը քայլ մը եւս առած կ'ըլլայ իր առաքելութեան ճամբուն վրայ»: Առաքելութիւն՝ որ թէեւ կը շարունակուի մինչեւ այսօր, սակայն մտասելեռումը միշտ կայ, ինչպէս որ ԺԷ. հատորի խմբագրականը կը յիշէ. «Բանասիրական մամուլը այսօր տազնապի մէջ է, սակայն ոչ Բանասիրութիւնը: Անոր պահպանումը հայագիտական հրա-

տարակտիվներուն ազգային առաքելութիւնն է»:

Բ. հատորը՝ լոյս տեսած 1971ին, կը պարունակէ 17 հեղինակէ 25 գրութիւններ (ներառեալ խմբագրականը) եւ կը հաշուէ 330 էջ:

Գ. հատոր՝ 1972, 15 հեղինակէ 27 գրութիւն, 360 էջ:

Դ. հատոր՝ 1973, 20 հեղինակէ 32 գրութիւն, 360 էջ:

Ե. հատոր՝ 1974, 15 հեղինակէ 20 գրութիւն, 296 էջ:

Չ. հատոր՝ 1977-1978, 17 հեղինակէ 25 գրութիւն, 366 էջ:

Է. հատոր՝ 1979, 17 հեղինակէ 34 գրութիւն, 396 էջ:

Ը. հատոր՝ 1980, 20 հեղինակէ 24 գրութիւն, 350 էջ:

Թ. հատոր՝ 1981, 19 հեղինակէ 35 գրութիւն, 366 էջ:

Ճ. հատոր՝ 1982-1984, 20 հեղինակէ 57 գրութիւն, 408 էջ:

ՃԱ. հատոր՝ 1991, 12 հեղինակէ 18 գրութիւն, 315 էջ:

ՃԲ. հատոր՝ 1992, 11 հեղինակէ 16 գրութիւն, 378 էջ:

ՃԳ. հատոր՝ 1993, 20 հեղինակէ 25 գրութիւն, 416 էջ:

ՃԴ. հատոր՝ 1994, 20 հեղինակէ 22 գրութիւն, 438 էջ:

ՃԵ. հատոր՝ 1995, 18 հեղինակէ 24 գրութիւն, 602 էջ:

ՃՉ. հատոր՝ 1996, 12 հեղինակէ 15 գրութիւն, 376 էջ:

ՃԷ. հատոր՝ 1997, 24 հեղինակէ 28 գրութիւն, 580 էջ:

ՃԸ. հատոր՝ 1998, 23 հեղինակէ 26 գրութիւն, 427 էջ:

ՃԹ. հատոր՝ 1999, 20 հեղինակէ 28 գրութիւն, 464 էջ:

Ի. հատոր՝ 2000, 23 հեղինակէ 27 գրութիւն, 526 էջ:

ԻԱ. հատոր՝ 2001, 21 հեղինակէ 29 գրութիւն, 466 էջ:

ԻԲ. հատոր՝ 2002, 19 հեղինակէ 23 գրութիւն, 411 էջ:

ԻԳ. հատոր՝ 2003, 24 հեղինակէ 28 գրութիւն, 560 էջ:

ԻԴ. հատոր՝ 2004, 22 հեղինակէ 31 գրութիւն, 462 էջ:

ԻԵ. հատոր՝ 2005, 14 հեղինակէ 17 գրութիւն, 506 էջ:

ԻՉ. հատոր՝ 2006, 29 հեղինակէ 40 գրութիւն, 485 էջ:

ԻԷ. հատոր՝ 2007, 23 հեղինակէ 33 գրութիւն, 544 էջ:

ԻԸ. հատոր՝ 2008, 21 հեղինակէ 29 գրութիւն, 550 էջ:

ԻԹ. հատոր՝ 2009, 25 հեղինակէ 34 գրութիւն, 486 էջ:

Լ. հատոր՝ 2010, 34 հեղինակէ 45 գրութիւն, 696 էջ:

Ընդամենը՝ 836 յօդուածներ:

Առաջին տասը հատորներուն խմբագիրն է Երուանդ Հ. Քասունին: Լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմին եւ Հայկազեան Գոլթճի փոխադրութեան պատճառով, տարեգիրքը լոյս չտեսաւ 1985էն մինչեւ 1991: Ասկէ ետք կը նկատենք որ կազմուած է խմբագրական մարմին մը: ԺԱ. հատորին մէջ (1991)՝ այդ խմբագրական մարմնին մաս կը կազմեն Պարոյր Աղպաշեան, Արշալոյս Հ. Թոփալեան եւ Կարօ Յովհաննէսեան. ԺԲ. հատորին մէջ (1992)՝ Արշալոյս Հ. Թոփալեան, Լեւոն Վարդան եւ Ժիրայր Դանիէլեան. ԺԳ.-ԺԷ. հատորներ (1993-1997)՝ Արշալոյս Հ. Թոփալեան, Լեւոն Վարդան, Ժիրայր Դանիէլեան եւ Անդրանիկ Տազետեան. իսկ ԺԸ. եւ ԺԹ հատորներ (1998-1999)՝ Արտա Էքմէքճի, Արշալոյս Հ. Թոփալեան, Ժիրայր Դանիէլեան, Արա Սանճեան եւ Անդրանիկ Տազետեան. Ի. հատոր (2000)՝ Արտա Էքմէքճի, Արշալոյս Հ. Թոփալեան, Արա Սանճեան եւ Անդրանիկ Տազետեան.

ԻԱ. հատորէն (2001) մինչեւ Լ. հատոր (2010) խմբագրական կազմի անդամ են՝ Արտա Էքմէքճի, Արշալոյս Թոփալեան, Արմէն Իւրնէշլեան, Արա Սանճեան եւ Անդրանիկ Տազետեան: ԻԶ. հատորէն (2006) սկսեալ Արա Սանճեան կը դադրի մաս կազմելէ խմբագրական մարմնին: ԻԱ. հատորէն սկիզբ կ'առնէ խորհրդատու մարմինը՝ Սիլվիա Աճեմեան, Ժիրայր Դանիէլեան, Երուանդ Երկանեան, Հրանոյշ Խառատեան, Մուրատ Հասարթեան, Հրաչ Զիլինկիրեան, Մկրտիչ Յ. Պուլտուքեան, Սեդա Տատոյեան, Սուզըն Փեթթի եւ Պերճ Ֆազլեան, Հայաստանի ներկայացուցիչ՝ Արծուի Բախչինեան:

ԺԱ. հատորէն (1991) սկսեալ մինչեւ Լ. հատոր (2010) պատասխանատու խմբագրի պաշտօնը ստանձնած է Հայր Անդրանիկ Վրդ. Կռանեան:

ԻԵ. հատորին (2005) առանձնայատկութիւնները հետեւեալներն են. հոն չեն նշուած վերոյիշեալ խմբագրակազմին անունները, այլ վերջաւորութեան նշուած են այս աշխատանքին սատարողները: Հատորը, թէև տպուած է 2009ին, սակայն ան ամբողջութեամբ նուիրուած է 12-15 Սեպտեմբեր 2005ին Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնին կողմէ կազմակերպուած «Հայերը Լիբանանի Մէջ Իրենց Անցեալը Եւ Ներկան» համագումարին: Այս պատճառով ալ աշխատանքիս մէջ այս

հատորին յօդուածներուն մէջ նշուած են «2005/2009» եւ ոչ միայն «2005» տարեթիւը: Այս հատորը իր արտաքին կողքի տեսքով ալ կը տարբերի միւսներէն, որոնք թղթակազմ են եւ ունին միօրինակ ստուերագծեր եւ իւրաքանչիւր տարի տարբեր գոյներ, մինչ ԻԵ. հատորը զոց կապոյտ լաթակազմ է եւ ունի շապիկ: Հատորին խմբագիրն է Այտա Պուճիքանեանը:

Հանդէսին բոլոր հատորներուն վերջաւորութեան գտնուած բովանդակութիւնները երկլեզու են՝ հայերէն եւ անգլերէն:

Սկզբնական շրջանին յօդուածները բաժանումներու չեն ենթարկուած. ԺԸ. հատորէն (1998) սկսեալ յօդուածները իրենց բովանդակութեան համաձայն բաժնուած են՝ «յօդուած-ուսումնասիրութիւններ»ու, «քննարկումներ»ու, «հրապարակումներ»ու, «գրախօսականներ»ու, «հաղորդումներ»ու, «մահագրութիւններ»ու եւ «Հայկազեան Համալսարան»ի առնչուած նիւթերու:

Ա. հատորէն մինչեւ ԺԲ. հատոր (1970-1992) *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսը* եղած է հրատարակութիւնը Հայկազեան Գոլէճի Հայագիտական Ամբիոնին, իսկ երբ Հայկազեան Գոլէճը վերածուեցաւ Հայկազեան Համալսարանական Գոլէճի, ԺԳ. հատորէն (1993) մինչեւ ԺԵ. հատոր (1995), եղաւ հրատարակութիւնը Հայկազեան Համալսարանական Գոլէճի Հայագիտական Ամբիոնին, ասկէ ետք *Հանդէսը* լոյս տեսաւ՝ որպէս հրատարակութիւնը Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնին:

Բացի ԺԵ., ԺԶ., ԺԷ. եւ ԻԵ. հատորներէն, մնացեալներուն վերջաւորութեան կը գտնենք մահագրութիւններու սիւնակը:

ԻԵ. (2005) եւ Լ. (2010) հատորները կը կրեն ISBN («Միջազգային Միօրինակութեան Գիրքի Թիւ») արտօնութեան թիւը:

Բոլոր հատորներն ալ տպուած են մեծ չափի (երկայնք՝ 24 սմ. եւ լայնք՝ 17 սմ.) թուղթի վրայ. յօդուածները մէկ սիւնակի վրայ էջադրուած են:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Այս աշխատասիրութեան մէջ չեն հետեւած մատենագիտական իւրապատուկ աշխատելաձեւի մը: Օգտուած են կարգ մը մատենագիտական աշխատանքներու համակարգէն: Այս մատենագիտութիւնը նպատակ կը

հետապնդէ *Վանդէսին* բովանդակութեան շուրջ ընդհանուր պատկեր մը ներկայացնելու կողքին, կարելի եղածին չափ ուսումնասիրողի կամ բանասերի գործը դիւրացնել՝ փնտռելու այն յօդուածները, որոնց պէտք ունի իր աշխատասիրութեան համար:

Սոյն աշխատանքը բաժնուած է երկու հիմնական մասերու.

Ա. ՄԱՍ

Բաժանում ըստ յօդուածներու նիւթերուն: Թէեւ կարգ մը աշխատասիրութիւններ կրնան զետեղուիլ մէկէ աւելի բաժիններու մէջ, սակայն հոս դրուած են միայն մէկ բաժինի տակ, մեկնելով բովանդակութեան հիմնական նիւթէն: Այս մասը կը հաշուէ հետեւեալ տասը բաժինները.

- **ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ՝** (էջ 11-15) (31 յօդուած) կը պարփակեն *Վանդէսին* առաջին էջերուն մէջ երեւոյց հատորին հրատարակութեան նպատակին, առաքելութեան եւ բովանդակութեան մասին հակիրճ տեղեկութիւններ, աշխատակցողներուն ուղղուած երախտագիտական խօսքով:

- **ԼԵԶՈՒԱ-ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ՝** բաժնուած չորս ենթաբաժիններու.

Ա) **ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ** ենթաբաժին (էջ 15-24) (61 յօդուած). այն յօդուածները, որոնք առաւել չափով կ'առնչուին գրականութեան պատմութեան, գրականագիտական բնորոշումներու, գրողներու եւ իրենց գործերուն մասին տեղեկութիւններու (գրող բառը առնուած է ընդհանուր առումով, այսինքն գրող են արձակ եւ քերթուած գործ ներկայացնողը, լրագրողը, յուշագրողը, պատմաբանը, բանահիւսողը, ելն.), հայկական պատմական զաւառներու երգերուն ու բանահիւսական ստեղծագործութիւններուն:

Բ) **ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ** (էջ 24-27) (22 յօդուած). այն նիւթերը, որոնք առաւել չափով առնչուած են բառագիտութեան, բարբառներուն, գրողներու գործերուն մէջ գործածուած լեզուին եւ բառապաշարին:

Գ) **ԱՐԽԻՒ, ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԵՒ ԶԵՌԱԳՐԵՐ** (էջ 27-30) (17 յօդուած). կ'ընդգրկէ նիւթեր, որոնք կը վերաբերին արխիւային փաստաթուղթերու՝ նամակներ, վաւերագրեր, ձեռագրեր, ելն.:

Դ) **ՄԱՄՈՒԼ** (էջ 30-33) (23 յօդուած). կ'ընդգրկէ հայ մամուլի, առան-

ձին հրատարակություններու բովանդակութեան վերլուծութիւն եւ լրագրութեան պատմութեան շուրջ նիւթեր:

- **ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ** (էջ 33-55) (144 յօդուած). այս բաժնին մէջ կը մտնեն ամէն տեսակի գիրքերու գրախօսականներ: Ինչպէս նաեւ՝ բոլոր այն գործերը, որոնք *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսին* մէջ լոյս տեսած են հետեւեալ ենթախորագիրներուն ներքեւ. «Գիրքերու Հետ», «Հայագիտական Հրատարակություններ», «Հրատարակություններ», «Վասն Գրախօսականի», «Գրախօսականներ»:

- **ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ**. տրուած ըլլալով որ *Հանդէսին* ամէնէն ճոխ բաժինն է այս, զայն բաժնած ենք երեք մասերու.

Ա) **ՀԻՆ ՇՐՋԱՆ** (էջ 55-63) (69 յօդուած). կ'երկարի քաղաքակրթութեան պատմութեան սկզբնաւորութենէն մինչեւ ԺԴ. դար, ներառեալ՝ բոլոր հայկական թագաւորութիւնները:

Բ) **ՕՍՄԱՆԵԱՆ, ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԵՒ ՅԱՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՆԵՐ** (էջ 63-74) (68 յօդուած). կ'երկարի ԺԴ. դարավերջէն մինչեւ 1918ը, ներառեալ՝ Եղեռնը:

Գ) **ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ** (էջ 74-82) (47 յօդուած). կը սկսի 1918էն հասնելու համար մինչեւ մեր օրերը: Ան կը պարունակէ այն նիւթերը որոնք կ'առնչուին Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան, Խորհրդային Հայաստանին, ներկայ Հայաստանին, ներկայ Թուրքիոյ Հանրապետութեան մէջ բնակող հայութեան իրավիճակին, ինչպէս նաեւ Արցախեան ու Հայկական Հարցին:

- **ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ** (էջ 82-87) (37 յօդուած). կը պարունակէ եկեղեցիներու պատմութեան, փոխյարաբերութիւններու, հոգևոր երգասացութեան եւ հայ կղերականներու մասին նիւթեր, նաեւ՝ իւրաքանչիւր յարանուանութեան, մանաւանդ Աւետարանական Եկեղեցիի, կրօնական ըմբռումները:

- **ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ** (էջ 88-90) (17 յօդուած). կը պարփակէ հայկական ընկերային-բարոյագիտական հարցերու, իմաստասերներու եւ սուրբերու մասին յօդուածներ:

- **ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐՂԱԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ ԵՒ ԳԱՂԹՕՃԱՆՆԵՐ** (էջ 90-96) (40 յօդուած). կ'ընդգրկէ հայկական գաւառ-

ներու եւ գաղթօճախներու սովորութիւններու եւ տեղեկութիւններու մասին նիւթեր, ներառեալ՝ Հայկազեան Հայագիտական Ամբիոնի գործունէութիւնները, եւլն.:

- **ԱՐՈՒԵՍՏԻ, ԱՐՎԵՍՏԻ, ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՏՐՈՆԻ, ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ, ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ, ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ՆԻԹԵՐ** (էջ 97-105) (65 յօդուած). կ'ընդգրկէ եկեղեցիներու, տաճարներու, վանքերու, բերդերու, գարդաքանդակներու, տապանաքարերու, դամբարաններու, քաղաքներու, գորգարուեստի, մկրտատուններու, զեղանկարիչներու, մանրանկարիչներու, երաժիշտներու եւ դերասաններու մասին նիւթեր, նաեւ՝ բաղդատութիւններ օտարներու ստեղծածներուն հետ:

- **ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ** (էջ 105-119) (189 յօդուած). կ'ընդգրկէ տուեալ ժամանակաշրջանին մահացած հայագիտութեան առնչուող անձնաւորութիւններու մասին նիւթեր:

- **ԶԱՆԱԶԱՆՔ** (էջ 120) (6 յօդուած). հոս կը մտնեն այն նիւթերը, որոնք չեն տեղաւորուիր վերոյիշեալ ինը բաժիններուն մէջ:

Իւրաքանչիւր բաժինի մէջ յօդուածները զետեղուած են իրենց հրատարակուած տարեթիւի հիմամբ: Իւրաքանչիւր յօդուածի սկիզբը կայ թիւ մը, որմէ ետք կ'երեւին յօդուածագիրին ազգանունն ու անունը (զլիսագիր): Ապա՝ յօդուածին վերնագիրը այնպէս ինչպէս որ երեւցած է *Հանդէսին* մէջ, բացի կարգ մը փոքր սրբագրումներէ: Յօդուածին վերնագիրը տրուած է շեշտուած գիրերով: Յետոյ՝ տարին եւ էջաթիւերը (էջաթիւերը կ'ընդգրկեն նաեւ յօդուածներու վերջաւորութեան երեւոյթ իրենց ամփոփումները): Իսկ վերջաւորութեան երբեմն փակագիծի մէջ կը տրուի հակիրճ բացատրական մը: Եթէ այս բացատրականը չակերտուած է, ապա ան մէջբերուած է յօդուածէն: Եթէ յօդուածը օտար լեզուով է այս փակագիծերուն մէջ կը նշուի յօդուածին լեզուն, նաեւ կը տրուի յօդուածին եւ անոր հեղինակին հայերէն թարգմանութիւնը: Արաբերէն յօդուածները հոս տրուած են անգլերէնով, օրինակ թիւ 3364 եւ 3646: Բոլոր գիրքերու եւ մամուլի անունները առանց չակերտներու՝ շեղագիր ներկայացուած են հոս: Փակագիծին մէջ կրնան ըլլալ հետեւեալ համառօտագրութիւնները.

ԿՆ = կայ նկար:

ԷԾ = կան էջատակի ծանոթագրություններ:

ՎԾ = յօդուածին վերջաւորութեան կան ծանոթագրություններ:

ՎԱԱ = յօդուածին վերջաւորութեան կայ անգլերէն ամփոփումը:

ՎՀԱ = յօդուածին վերջաւորութեան կայ հայերէն ամփոփումը:

ՎՖԱ = յօդուածին վերջաւորութեան կայ ֆրանսերէն ամփոփումը:

Բ. ՄԱՍ

Ցանկ. Ան կազմուած է ըստ Ա. Մասին մէջ տրուած իւրաքանչիւր յօդուածի սկիզբը գետեղուած թիւերուն: Նկատի առնելու է որ այս մէկը ցանկը չէ *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* հատորներուն մէջ լոյս տեսած յօդուածներուն մէջի անձնանուններուն, տեղանուններուն եւ յատուկ անուններուն, այլ ցանկն է այս գիրքի Ա. Մասին մէջ երեւոյցող անձնանուններուն եւ տեղանուններուն:

Ցանկին մէջ երեւոյցող իւրաքանչիւր անուան կից դրուած թիւերը՝ Ա. Մասին յօդուածներու սկիզբը երեւոյցող թիւերն են:

Ցանկին մէջ, փակագիծի մէջ առնուած թիւերէն պէտք է հետեւցնել, թէ տուեալ գրութեան մէջ կայ յիշատակութիւնը տուեալ անունին:

Ցանկին մէջ չենք դրած գրախօսականներուն վերնագիրներուն մէջ երեւոյցող հրատարակչատուներուն անուններն ու հրատարակուած վայրերը:

Այս ցանկին մէջ չեն նշուած հեղինակներուն տիտղոսները, բացի կղերականներէն. թէեւ Ա. Մասին մէջ անոնք նշուած են:

Այս ցանկին մէջ եթէ անձնանունը հեղինակ է, այսինքն *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսին* մէջ յօդուած ստորագրած է, հայերէնի կողքին անգլերէնով ալ տրուած է անունը:

Ա. ՄԱՍ

1) ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

- 1 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. **Որպես Մուտք.** Ա. հատոր, 1970, էջ 7 {Կը պարզե *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* հրատարակութեան նպատակը}:
- 2 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. [Անվերնագիր]. Բ. հատոր, 1971, էջ 7 {Կը յայտնէ թէ այս թիւով հայրենի մտաւորականներ իրենց աշխատակցութիւնը բերած են *Հանդէսին*}:
- 3 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. [Անվերնագիր]. Գ. հատոր, 1972, էջ 7 {Երախտագիտական խօսք կ'ուղղէ բոլոր անոնց որոնք աշխատակցած են *Հանդէսին*}:
- 4 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. [Անվերնագիր]. Դ. հատոր, 1973, էջ 7 {Կը յայտնէ մահուան լուրը *Հանդէսի* երեց բարեկամներէն Յ.Ճ. Սիրունիի եւ Զրանդ Զ. Արմէի}:
- 5 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. [Անվերնագիր]. Ե. հատոր, 1974, էջ 7 {Շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց որոնք աշխատակցեցան *Հանդէսին*}:
- 6 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. [Անվերնագիր]. Զ. հատոր, 1977-78, էջ 7 {Կը հաղորդէ թէ Լիբանանի անբնական վիճակին պատճառաւ ընդհատուած էր *Հանդէսը* երկու տարի՝ 1975-1976. *Հանդէսը* «հայագիտութեան տարբեր բնագաւառներով պարապող մեր մտաւորականութեան ժամադրավայրը դարձնելու իրաւասութեան եւ կարելիութեան» կը ձգտի}:
- 7 ԽՄԲ[ԱԳՐԱԿԱՆ]. **Տասներորդ Հատորին Առիթով.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 7-8 {Բացատրութիւն մը թէ 1970-էն ի վեր տարեգիրքը պետք է լոյս ընծայէր 15 հատոր: Լիբանանի պատերազմին պատճառաւ սակայն, միայն 10-րդ հատորն է որ լոյս կը տեսնէ: Նկատի ունենալ որ նախորդ երեք հատորները (Է., Ը. եւ Թ.) խմբագրական չունին}:
- 8 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Ընթերցողին.** ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 7-9 {Բացատրութիւն մը, թէ լիբանանեան պատերազմին պատճառաւ, եօթը տարի յապաղումէ ետք, կը վերահրատարակուի *Հանդէսը*. Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 9 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **ԺԲ. Հատորը.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 7-10 {Հայաստանի անկախացմամբ «Հայրենի Պետութեան անգորութիւնը՝անոնց [մտաւորականութեան - Ս.Օ.] նեցուկ կանգնելու»: Հատորը կը ձօնուի Վեր. Տիգրան Խրլորեանի ծննդեան 100ամեակին. նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:

- 10 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Յատոր ԺԳ.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 7-10 {Կը յայտնե որ տնտեսական պատճառներով հայագիտական հանդեսներու հրատարակութիւնը ցանցառ կը դառնայ. «անցեալին՝ մտածող տարրերուն սակաւութիւնն էր թերեւս ասոր [հայագիտական հանդեսներու հրատարակութեան նօսրացումին - Ս.Օ.] պատճառը, իսկ այսօր երբ բազմացած է ուսումնասէր մտաւորականներուն թիւը՝ նիւթակա՛ն ազդակները կու գան խափանելու միտքին ճառագայթումը»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 11 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Յատոր ԺԴ.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 7-10 {Կը պարզէ Յայագիտութեան բնորոշումը. նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 12 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **80ամեակ Յայոց Ցեղասպանութան.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 7-10 {Յատորը նուիրուած է Եղեռնի 80ամեակին. նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 13 ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, ՎԵՐ. ՌՈՊԵՐ - Ի ԴԻՄԱՑ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԳՈԼԵՃԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ. **Խօսք Զառասնամեակի.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 11-12 {1995ը Յայկազեան Համալսարանական Գոլէճի հիմնադրութեան քառասնամեայ տարեդարձն է. նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 14 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Անդրադարձ.** ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 7-10 {Յատորը նուիրուած է Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին ծննդեան 150ամեակին. նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 15 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Անկարելին Կարելի Դարձնել.** ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 7-10 {«...Ներկայիս հայագիտական հետազօտական հանդեսներուն թիւը եւ յաճախականութիւնը զգալիօրէն նուազած են: Բանասիրական թե՛ հրատարակութիւնները կը նահանջեն եւ թե՛ զանոնք ընթերցողներուն թիւը»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 16 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Դիմագիծի Հարց.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 5-7 {«... Կը կարծենք, թէ Արաբական աշխարհի կամ Միջին Արեւելքի պայմաններուն մէջ հրատարակուող *Յայկազեան Յայագիտական Հանդէսը*, իր դիմագիծին բնորոշումին գծով, պիտի նախընտրէ նիւթի խտրականութենէն աւելի՝ ուսումնասիրութեան մը լրջութիւնը, անոր մատուցման մակարդակը եւ հեղինակին ցուցաբերած գիտական մերձեցումը»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:
- 17 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Աշխատակիցներու Ուշադրութեան.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 417-418 {ԺԸ. (1998) մինչեւ Լ. (2010) հատորներուն վերջաւորութեան, բովանդակութենէն առաջ «Աշխատակիցներու Ուշադրութեան» խորագրով, հայերէն եւ անգլերէն, *Հանդէս*ին կող-

մէ երկու էջնոց յստակացում մը կայ, ուր կը տրուի *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս*ին բովանդակած եւ ներկայացուած նիւթերուն բնոյթին մասին տեղեկութիւն եւ աշխատակցութեան պայմանագրութիւն մը):

- 18** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Երրորդ Հազարամեակի Սեմին.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 5-8 {Առաջարկ հայագիտական համագումարի մը կայացման, դիմագրաւելու համար երրորդ հազարամեակի մարտահրաւերները. նոյն խմբագրականին անգլերէնը):
- 19** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Երեսնամեայի Առաջադրանքներով.** Ի. հատոր, 2000, էջ 5-8 {*Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս*ը «տակաւին երկար ուղի ունի երթալիք՝ արմատաւորուելու Միջին Արեւելքի հայկական համայնքներուն մէջ, գրաւոր պատմութեան յանձնելու անոնց սախաեղեմնեան եւ յետ-եղեմնեան երթը եւ լոյսին բերելու արխիւային այն հսկայ նիւթը որ կը մթագնի տասնամեակներու փոշիին ու մոռացութեան տակ». նոյն խմբագրականին անգլերէնը):
- 20** ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ. **Կը Համարինք Որ...** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 5-8 {«Կը համարինք, թէ լաւ հայագետ մը ըլլալու համար անհրաժեշտ է ունենալ հայոց պատմութեան ու մշակոյթի, ինչպէս նաեւ հայերէնի, ի պահանջել հարկին՝ գրաբարի, խոր իմացութիւն՝ միաժամանակ հայագիտութեան զարգացումը չանջատելով համաշխարհային գիտական որոնումներէն ու կենսափորձէն». նոյն խմբագրականին անգլերէնը):
- 21** ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ. **Այժմեական Հայագիտութիւն.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 5-8 {«Կը հաւատանք այժմեական հայագիտութեան տեղին եւ դերին Եականութեան, որ արմատաւորուած եւ խարսխուած ըլլալով դարաւոր հայագիտութեան աւանդներուն եւ նուաճումներուն վրայ, ծանրանայ Ի. դարու հայ պետականութեան համապարփակ պատմութեան, ներառեալ՝ նորանկախ Հայաստանի աւելի քան մէկ-տասնամեայ երթին, Հայկական Ցեղասպանութեան եւ անոր հետեւանքներուն բազմակողմանի ու խորացուած ուսումնասիրութեան, ինչպէս նաեւ յետ-եղեմնեան Սփիւռքի շուրջ հարկումեայ ընթացքին վրայ». նոյն խմբագրականին անգլերէնը):
- 22** ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ. **Ինչպիսի՞ Հայագիտութիւն՝ 21րդ Դարուն.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 5-8 {Որպէս առաջին քայլ կ'առաջարկէ ստեղծել «համացանցային ծաւալուն կայք մը, ուր մէկտեղուին եւ առնչուին հայագիտական բոլոր նորութիւնները: Կայք մը, ուր առիթ տրուի

բազմակարծության՝ փոխադարձ յարգանքի եւ պատշաճութեան սկզբունքներու յարգումով»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:

23 ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ. **Ի Խնդիր Հայագիտութեան Աճման.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 5-8 {«Երրորդ հազարամեակի հայագիտութիւնը պարտի վերամշակուած միջոցներով դիմագրաւել առկայ մարտահրաւերները՝ առաւել լիարժէք կատարելու իր գիտական, ազգային եւ համամարդկային առաջադրանքները»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը}:

24 HAIDOSTIAN, REV. PAUL. **Foreword.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ XV {Հայկազեան Համալսարանի Նախագահ Վեր. Փօլ Հայտոսթեանին անգլերէն խօսքը այս հատորին հրատարակութեան առթիւ, ուր ան կը նշէ թէ Հայկազեան Համալսարանը թեւակոխած է իր յիսուներորդ տարին եւ թէ այս հատորը կու գայ պատշաճօրէն գրաւելու *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի*՝ իր տեղը: Ան շնորհակալութիւն կը յայտնէ 12-15 Սեպտեմբեր 2005ին Հայկազեան Հայագիտական Ամբիոնին կողմէ կազմակերպած «Լիբանանի Հայերը. Անցեալը, Ներկան եւ Ապագան» թեմայով կայացած համագումարը Նախածեռնողներուն}:

25 BOUDJIKANIAN, AIDA. **Introduction.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ XVII-XXXV {Դոկտ. Այտա Պուճիքանեան իր այս անգլերէն յառաջաբանով կ'անդրադառնայ ներկայ հայագիտութեան իրավիճակին, Նաեւ այն հայագէտներուն, որոնք մասնակցած են «Լիբանանի Հայերը. Անցեալը, Ներկան եւ Ապագան» թեմայով կայացած համագումարին եւ որոնց աշխատասիրութիւնները ներփակուած են այս հատորին մէջ: Ան կու տայ ամփոփումը իւրաքանչիւր աշխատասիրութեան: Ապա կը տրուի նոյնին ֆրանսերէնը}:

26 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Contributors.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 499-506 {Կը տրուի այս հատորին աշխատակիցներուն ցանկը եւ իրենց մասին կենսագրական համառօտ տուեալներ, անգլերէնով. Ռուպինա Արթինեան, Շողիկ Աշըգեան, Ռուբէն Աւարեան, Այտա Պուճիքանեան, Խաչիկ Տէր Ղուկասեան, Արաքսի Տերոնեան, Հիլմըր Զայգըր, Ասպետ Քոչիկեան, Նիքոլա Միլիորինօ, Զլոտ Մուրաֆեան, Նորա Սալմանեան, Վերժինէ Սվազեան, Վահէ Թաշճեան եւ Արմէն Իւրնէշլեան}:

27 ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ. **Երթը, Որ Կը Շարունակուի.** ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 5-8 {«Կազմակերպչական զարգացումներուն առնչութեամբ, ժառանգուած աւանդը եւս տակաւ ուռճացաւ: Ապահովուեցաւ նիւթերու

բազմազանությունը եւ առաւել գիտականությունը, շեշտուեցաւ բազմակարծությունը, ասպարեզ տրուեցաւ նորանուն հեղինակներու»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը)։

- 28** [ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ]. **Միջին Արեւելքը եւ Հայագիտական Հեռանկարները**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 5-8 {«...Բայց Միջին Արեւելքի մէջ, աւաղ, հայագիտությունը տակաւին համաքայլ չ'ընթանար նոր ժամանակներուն հետ»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը)։
- 29** [ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ]. **Ամրոց Սը Արեւմտահայերէնի Համար**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 3-8 {«Այսօր Սփիւռքի մէջ գործածուող գրական եւ յատկապէս խօսակցական արեւմտահայերէնը նահանջի մէջ է...: Սփիւռքը կարիքն ունի իրաւագօր լեզուաբանական, համասփիւռքեան հեղինակություն վայելող Կեդրոնի մը՝ հաստատութեանական յենակետով, համասփիւռքեան տեսադաշտով եւ համահայկական գործակցութեամբ, որուն որոշումները մատչելի եւ կիրարկելի ըլլան բոլորին ... այսպիսի նախաձեռնութեան մը մեկնակէտ կրնայ հանդիսանալ Հայկազեան Համալսարանը»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը)։
- 30** [ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ]. **Հայագիտությունը եւ Սփիւռքի Նախարարությունը**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 3-8 {«Սփիւռքի Նախարարությունը պետք է աջակցի, մղում տայ, եւ նախաձեռնէ հայագիտական այնպիսի ծրագիրներու, որոնք չեն կրնար իրագործուիլ առանձին հայագիտական կեդրոններու կամ անհատ հայագետներու կարողականութեան պարունակին մէջ»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը)։
- 31** [ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ]. **Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի Զառանգամեայ Երթը**. Լ. հատոր, 2010, էջ 3-8 {40 տարիներու վրայ երկարող Հանդէսին 30 հատորները կը միտին արտայայտել «Միջին Արեւելքի եւ մանաւանդ Լիբանանի մէջ ծնունդ առած հայագիտական որոնումները»։ Նոյն խմբագրականին անգլերէնը)։

2) ԼԵՉՈՒՎ-ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻԺԵՐ Ա) ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

- 1001** ՕՇԱԿԱՆ, ՎԱՅԷ. **ԱՐՄԵՆԱԿ ՀԱՅԿՈՒՆԻ ԱՐԵՄՏԱՅԱՅ ԱՈՍԶԻՆ ՆԱԿԱՌՈՍԱՆԹԻՔՆԵՐԷՆ**. Ա. հատոր, 1970, էջ 172-183 {ԺԹ. դարու բանաստեղծ, թատերագիր, հրապարակագիր: Վերջաւորութեան կան Հայկունիի երկերու ցանկը եւ իր մասին մատենագիտություն: ՎԱԱ}։

- 1002** ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, ՕՆՆԻԿ. **Մերձաւոր Արեւելքի Հայ Գեղարուեստական Արձակը**. Ա. հատոր, 1970, էջ 193-202 {Անդրադարձ մը, Եղեռնէն ետք, Լիբանանի եւ Սուրիոյ հայ գրողներու եւ հայ գրական մամուլին: ՎԱԱ}:
- 1003** ՇԱՀԻՆԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ. **Սովետահայ Ժամանակակից Վեպը եւ Զօրայր Խալափեան**. Ա. հատոր, 1970, էջ 203-212 {Վերջին տասնամեակի խորհրդահայ գրողները եւ Զօրայր Խալափեանի *Որսեղ Էիր*, *Մարդ Աստծոյ* վեպը: ՎԱԱ}:
- 1004** ՏԵՐ ԴԵՐՈՆԴԵԱՆ, ԱՐՄԱՍ. **Մասիս Լերան Մասին Արաբական Չրոյցը**. Բ. հատոր, 1971, էջ 9-16 {Ժ.-ԺԳ. դարերու կարգ մը արաբ մատենագիրներու մօտ Մասիս Լերան եւ Արաքս գետի զրոյցը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1005** ՕՇԱԿԱՆ, ՅԱԿՈԲ. **Խաչատուր Աբովեան**. Բ. հատոր, 1971, էջ 195-198 {Խ. Աբովեան որպէս բանաստեղծ, պատմագիր, հրապարակագիր: ՎԱԱ}:
- 1006** ՕՇԱԿԱՆ, ՅԱԿՈԲ. **Գաբրիէլ Սունդուկեանց Թատերագիր**. Բ. հատոր, 1971, էջ 199-204 {ՎԱԱ}:
- 1007** ՕՇԱԿԱՆ, ՎԱՀԷ. **Արեւմտահայ Պատմութեան Ծագումը Ակնարկ**. Բ. հատոր, 1971, էջ 205-225 {Վիպակի եւ վեպի սկզբնաւորութիւնը արեւմտահայ գրականութեան մէջ 1850ականներուն: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1008** ՍԻՄՈՆԵԱՆ, ՊԵՊՕ. **Վերլուծումի եւ Քննադատութեան Փորձ Հայաստանի Երիտասարդական Բանաստեղծութեան Մասին**. Բ. հատոր, 1971, էջ 227-261 {1970ականներու խորհրդահայ բանաստեղծութիւնը. կը կեդրոնանայ երկու բանաստեղծներու՝ Ռազմիկ Դաւոյեանի եւ Արեւշատ Աւագեանի վրայ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1009** ՏԵՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԵՍ. **Տարօնի Ժողովրդական Երգեր**. Դ. հատոր, 1973, էջ 179-198 {Տարօնի ժողովրդական երգեր՝ գրի առնուած խնուսցի Գարեգին Մկրտիչեանէն, Ախլաթի Սողորդ գիւղէն Ազնիւ Սեւոյեանէն, կուսգեղցի Խումար Շարոյեանէն, մշեցի Ասանէթ Օհանեանէն, մշեցի Ալմաստէն եւ պիթլիսցի Սոֆիկ Մկրտիչեանէն: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1010** OCHAGAN, VAHE. **L'Ecole des Traducteurs Arméniens de Smyrne du XIXe Siècle**. Դ. հատոր, 1973, էջ 199-217 {Վահէ Օշական, «Զմիւռնահայ Թարգմանչական Շարժումը ԺԹ. Դարուն», ֆրանսերէն: ԺԹ. դարու արեւմտահայ մշակոյթի վերածնունդը սկսաւ Զմիւռնիայէն. հոն մեծ դեր ունեցան օտար միսիոնարները եւ թարգմանիչները, որոնք խմբուած էին Տետէեան եղբայրներու 1853ին հիմնած տպարանին շուրջ: Էջ 207-216 կը տրուի ցանկը այն

գործերուն որոնք թարգմանուած են, նաեւ՝ թարգմանողներուն անունները: ԷԾ, ՎՅԱ}:

- 1011** ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. **Յովհան Մայրագոմեցի՝ Միջնադարու Մեծ ճառագիրը**. Ե. հատոր, 1974, էջ 213-224 {Չ.-Է. դարերու ճառագիր, եկեղեցական եւ հասարակական գործիչ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1012** ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. **Ծննդեան 100-ամեակին Առթիւ Վեր. Եղիա Ս. Զատունի (1874-1959)**. Ե. հատոր, 1974, էջ 249-254 {Ուսուցիչ, հեղինակ բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններու եւ աշխատասիրութիւններու: ԿՆ, ԷԾ}:
- 1013** ՄԱՃՅԱՎԱՆԵԱՆ, Ա[ՍԱՏՈՒՐ] Ը.. **Տիրատուր Վարդապետը Եւ Նրա Զանելուկները**. Զ. հատոր, 1977-78, էջ 175-188 {Զայ հանելուկին պատմութիւնը, որուն ակունքները ժողովրդային են. ԺԳ.-ԺԴ. դարերու հեղինակ Տիրատուր Վարդապետին կեանքն ու գործը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1014** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Մահուան 100-ամեակ - Յովսէփ Փաշա Վարդանեան Ականաւոր Լրագրողն Ու Վիպագիրը**. Է. հատոր, 1979, էջ 243-280 {Գրող եւ լրագրող Յովսէփ Վարդանեանի (1815-1879) կեանքն ու գործունէութիւնը եւ թրքերէն լեզուով գրած *Ազասպի* վէպը, ուր չէր յիշած իր անունը որպէս հեղինակ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1015** ԳԱՊՊԵՆԸԵԱՆ, ԱՐՇԱԻՐ. **Գոյնի Եւ Ձայնի Չգացողութիւնը Զամաստեղի Պատմութիւններուն Մէջ**. Է. հատոր, 1979, էջ 303-313 {Սփիւռքահայ կարճ պատմութիւններու հեղինակ Զամաստեղ (1895-1966): ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1016** ԴԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. **Վահան Թեքեանը Ժամանակակիցներու Նամակներուն Մէջ**. Թ. հատոր, 1981, էջ 225-234 {Վահան Թեքեանը Երուանդ Օտեանի, Օննիկ Չիֆթէ Սարաֆի, Տիրան Չրաքեանի, Արփիար Արփիարեանի, Շահան Շահնուրի Նամակներուն մէջ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1017** ԶԱՐԵԱՆ, Կ[ՈՍՏԱՆ]. **Զրապարակումներ - Կոստան Չարեան Ռեթնո Պերպերեանի Մասին**. Թ. հատոր, 1981, էջ 308-309 {Ռ. Պերպերեանի ծննդեան հարիւրամեակին նուիրուած հանդիսութեան մը, որուն ներկայ չէ կրցած գտնուիլ Կ. Չարեան, սակայն այս առթիւ նամակ մը յղած է Շահան Պերպերեանին. էջ 308՝ խմբագրական բացատրողական մը}:
- 1018** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Լուսարձակ - Նոր Տուեալներ Յովսէփ Վարդանեանի Զրատարակութիւններու Մասին**. Թ. հատոր, 1981, էջ

315-320 {*Հանդեսի* Է. հատորի 1979-ի Ժ. Դանիելեանի ուսումնասիրութեան յաւելումով):

- 1019** ԵՍԱՅԵԱՆ, ՉԱՊԷԼ եւ ԱԼԱԶԱՆ, ՎԱՅՐԱՄ. **Հրապարակումներ - Չապել Եսայեանը եւ Վահրամ Ալազանը՝ Վահան Թեքեանին.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 299-308 {1930-ականներուն 4 սամակներ Վահան Թեքեանին ուղղուած, երկուքը Չապել Եսայեանէն, իսկ միւս երկուքը Վահրամ Ալազանէն. էջ 299՝ կարճ ներածական մը Վաչէ Ղազարեանի կողմէ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1020** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Վեր. Տիգրան Ը. Խրոյբեան (1891-1968).** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 11-39 {Հայագետ, հիմնադիրներէն մէկը Պէյրութի Հայկազեան Գոլէճին, Վեր. Տիգրան Խրոյբեանի ծննդեան 100ամեակը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1021** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ՅԵՆՐԻԿ. **ԺԸ. Դարի Հայ Բանաստեղծութիւնը.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 227-295 {ԺԸ. դարու բանաստեղծներուն մասին՝ Ղազար Զահկեցի, Խաչատուր Էրզրումեցի, Պաղտասար Դպիր, Մովսէս Կարնեցի, Յակոբ Նալեան, Պետրոս Նախիջեանցի, Պետրոս Ղափանցի, Սարգիս Բալուեցի, Սիմէոն Երեւանցի, Գրիգոր Օշականցի, Յովհաննէս Կարնեցի, Բաղեր-Օղլի Ղազար, Սայաթ-Նովա: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1022** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ՅԵՆՐԻԿ. **Ուշ Միջնադարի Հայ Յուշագրութիւնը.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 41-73 {Կը ներկայացնէ ԺԸ.-ԺԹ. դարերու 23 յուշագրութիւններ եւ օրագրութիւններ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1023** ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. **Աղոնցեան Մասունքներ.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 107-111 {Պատմաբան Նիկողայոս Աղոնցեան (1871-1942) երկու սամակներ, առաջինը ուղղուած Պետերբուրգի հայկական եկեղեցիներու գոյքերու վարչութեան խորհուրդին՝ Ատոմ Եարճանեանի մասին գնահատագիր մըն է, իսկ երկրորդը՝ ուղղուած Արշակ Զօպանեանին, ուր կը խօսի հայ եկեղեցւոյ կողմէ բաշխուած նպաստին մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1024** ՅԱԿՈԲԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ. **Գրականագիտական Եզրի Սահմանները («Նորավեպ»ի Տեսութեան Պատմութիւնից).** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 231-256 {Վիպակին կամ կարճ պատմութեան, «Նորավեպ»ին մասին տեսութիւն: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1025** ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՍԷՅՐԱՆ. **Վահագն Դաւթեանի Բանաստեղծութեան Հնագոյն Աղբիւրները.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 257-278 {Ենթախորագրերն են. «Հին Եգիպտական Պոեզիան «Ծուխ Ծխանի» Պոեմի Կառուցուածքում» եւ «Բանահիւսական Աւանդոյթը Վահագն Դաւթեանի Պոեմներում»: ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 1026** SEMAAN, DR. INGRID. **Some Recent Literary Excursions into Armenian History and Tradition.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 279-297 {Ինկրիտ Սըմաան, «Գրական Կարգ Մը Արդի Թափառումներ Հայոց Պատմութեան Եւ Աւանդութիւններուն Մէջ» անգլերէն: Հայն ու անոր պատմութիւնը որպէս նիւթ ծառայած են արեւմտեան կարգ մը գրողներու գործերուն. հոս կը ներկայացուին գերմաներէնով գրուած կամ գերմաներէնէ թարգմանուած գործեր: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 1027** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Յակոբ Օշականի Հայ Գրականութիւն Հատորին Ծնունդի Պատմութենէն.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 299-328 {Նաեւ նամակցութիւնները Յակոբ Օշականի եւ Նիկոսիոյ Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան տնօրէն Գրիգոր Կիրակոսեանի միջեւ, առաւել՝ Վահան Թեքէեանի տեղեկագիրերը ներկայացուած Հ.Բ.Մ.Ի Դասագիրքերու Քննութեան Յանձնախումբին, Նշան Սաաթճեանի եւ Յակոբ Օշականի պատրաստած դասագիրքերուն շուրջ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1028** ՓԱՆՈՍԵԱՆ, ՍԱՐԳԻՍ. **Վազգէն Շուշանեանը Ներգաղթի Խնդրի Առջեւ.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 329-338 {Կան Վազգէն Շուշանեանի երկու դիմումները Խորհրդային կառավարութեան՝ Հայաստան ներգաղթելու նպատակով: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1029** SEMAAN, DR. INGRID LEYER. **Armin Theophil Wegner: Armenophile, 1886-1978.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 433-482 {Գերմանացի բանաստեղծ, արձակագիր, վիպագիր եւ ընկերային գործիչ Արմին Թեոֆիլ Վեկների կեանքը, գործունէութիւնը եւ իր երկու գործերը նուիրուած հայութեան. էջ 454-479 գերմանացի Վեկների հայերու մասին գրած բանաստեղծութիւններէն հատուածներ գերմաներէնով եւ՝ թարգմանութիւնը անգլերէնի Դոկտ. Ինկրիտ Սըմաանի կողմէ: էջ 452 կան ծանօթագրութիւններ, ՎՅԱ}:
- 1030** ՅԱԿՈԲԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ. **Հրանտ Ասատուրը Գրականութեան Տեսքան Եւ Պատմաբան.** ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 393-422 {Բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, լեզուաբան, քննադատ, պատմաբան, աղբիւրագետ, մանկավարժ, խմբագիր, հրապարակախօս, ազգային գործիչ, գրականութեան պատմաբան եւ տեսաբան, թատերագետ Հրանտ Ասատուրի (1862-1928) կեանքն ու գործերը. վերջաւորութեան՝ իր *Աշխարհաբար Մատենագրութեան Պատմութիւն* անտիպ մենագրութեան մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1031** SEMAAN, DR. INGRID LEYER. **The Armenian Enclave on Cavanaugh Street: Social History and the Mystery Novel.** ԺԵ. հատոր, 1997, էջ

423-438 {Դոկտ. Ինկրիտ Սըման, «Քելընո Թաղամասի Հայկական Կղզեակը. Ընկերային Պատմութիւն՝ Եւ Գաղտնի-Ոստիկանական Վեպը», անգլերէն: Հեղինակ Ճէյն Հետտեմի գաղտնի-ոստիկանական 12 վեպերու գլխաւոր հերոսը՝ Կրեկոր Տեմար-գարեան, ձգելով իր պաշտօնը որպէս ԷՖ. Պի. Այ., կը վերա-դառնայ իր ծննդավայրը՝ Ֆիլատելֆիոյ Քելընո թաղամասը, ուր կ'ապրի հայկական փոքր գաղութ մը: ՎԾ, ՎՅԱ}:

1032 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Ռուբէն Չարդարեանի Մատենագիտութիւնը (Սրբագրութիւններ, ճշդումներ, Յաւելումներ). ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 465-494 {Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանի կողմէ տպուած Ռուբէն Չարդարեանի *Յայգալոյս (Արծակ Էջեր)* հատորի աւարտին Արտաշէս Տէր Խաչատուրեանի կողմէ պատրաստուած «Մատենագիտութիւն Ռուբէն Չարդարեանի» բաժինին շուրջ: ՎԾ}:

1033 ՓԱՆՈՍԵԱՆ, ՍԱՐԳԻՍ. Ազգային Պատմութեան Ըմբռնումը Հրանտ Մաթեոսեանի Երկերում. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 207-218 {ՎԾ, ՎԱԱ}:

1034 ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. Անտիպ Էջեր Աւետիք Իսահակեանից. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 319-326 {Հինգ նամակներ Ա. Իսահակեանէն՝ հայագետ Հայկ Պերպերեանին, գրուած 1936ին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

1035 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. Վահան Թեքեանի Յոբելեանական Շնորհակալական Ճառը. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 327-334 {Փարիզի մէջ 10 Փետրուար 1934ին Վ. Թեքեանի գրական գործունեութեան քառասնամեայ յոբելեանական հանդիսութեան ընթացքին Վ. Թեքեանի արտասանած խօսքը: ԷԾ, ՎԱԱ}:

1036 ԲԱՆԶԻՆԵԱՆ, ԱՐՇՈՒԻ. Ս. Լօրէլիի Նամակներն Արշակ Զօպանեանին. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 335-368 {Շուէտաքնակ գրող Ս. Լօրէլիի (Սուրէն Երզնկեան, 1880-1963) Արշակ Զօպանեանին ուղղած 12 նամակները՝ 1948-1952 թուականներուն: ՎԾ, ՎԱԱ}:

1037 ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ, ԿԱՐՕ. Տարի Մը Առաջ (Լեւոն Վարդանի Յիշատակին). ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 369-378 {Խմբագրութեան կողմէ կը տրուի *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* խմբագրական կազմի անդամ, վաղամեծիկ գրող Լեւոն Վարդանի (1925-1997) կեանքը, ապա՝ Կարօ Աբրահամեան կը թուէ անոր հրատարակուած եւ անտիպ գործերը}:

1038 ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ, ԳԱԳԻԿ. Երուանդ Լալայեանի Արա Գեղեցիկը Ժողովրդական Հեքիաթներում. Ի. հատոր, 2000, էջ 119-137 {1902ին

հրատարակուած այս աւանդավէպին բաղդատութիւնը Արա Գեղեցիկի դիցաբանութեան հետ, նաեւ՝ համեմատութիւններ այլ ժողովուրդներու աւանդավէպերու հետ: ՎԾ, ՎԱԱ):

- 1039 SEMAAN, [DR.] INGRID LEYER. Harry Potter and the Proverbial Armenian Merchant.** Ի. հատոր, 2000, էջ 395-430 {Դոկտ. Ինկրիտ Սըման, «Յերի Փոթըր Եւ Առակի Կարգ Անցած Յայ Վաճառականը», անգլերէն: Յեղինակը կ'անդրադառնայ օտար գրողներու մօտ հայուն տրուած ժխտական կերպարին, ինչպէս պատանի սերունդին համար գերմանացի գրող Զարլ Մէյի գործերուն մէջ եւ պատանիներու համար վերջերս գրուած ճոռն Զ. Ռոուլինկի *Յերի Փոթըր Եւ Գաղտնիքներու Խորհրդարանը* անգլիական գիրքին մէջ: Սկիզբը հեղինակը տեղեկութիւններ կու տայ իր մասին, թէ ինչպէս սկսած է դասաւանդել Յայկազեան Գոլէճին մէջ որպէս անգլերէնի ուսուցիչ: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 1040 ԳԵՈՐԳԵԱՆ, ՏԻԳՐԱՆ. Յարիւրամեայ Յնութեամբ Նամակ Սը Լեւոն Բաշալեանէն.** Ի. հատոր, 2000, էջ 431-438 {Այս նամակը Լեւոն Բաշալեան 1899ին Լոնտոնէն գրած է Միքայէլ Ս. Կիրճեանին, անոր *Մարտիկ Աղա* վէպին հրատարակութեան առնչութեամբ. այս վէպին մասին տեղեկութիւններ. էջ 434 կայ նամակէն պատճեն մը: ՎԾ):
- 1041 ՍՎԱԶԼԵԱՆ, ՎԵՐԺԻՆԷ. Վարդավառի Յեթանոսական Ակունքները Արեւմտահայոց Բանահիւսութեան Մէջ.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 9-30 {Վարդավառը հեթանոսական շրջանին շատ մը ծիսական տօնակատարութիւններու կողքին ջրային տարերքի պաշտամունքի տօն էր, որ քրիստոնէական շրջանին վերափոխուեցաւ Յովհաննու Ս. Կարապետի: Ս. Կարապետը Յովհաննէս Մկրտիչն է գոր Յիսուսը ջրաթաթախ ըրաւ զայն մկրտելով: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 1042 ԲԱԽԶԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. Մարսէլզը Եւ Յայ Իրականութիւնը.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 199-218 {Ֆրանսայի քայլերգի հայերէն թարգմանութիւններն ու անոր ազդեցութիւնը հայ իրականութեան մէջ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1043 ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՎԱԶԱԳԱՆ. Ազատութեան Խնդիրը Լեւոն Շանթի Շղթայուածը Դրամայում.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 237-260 {Լեւոն Շանթի *Շղթայուածը* թատրերգութիւնը գրուած է 1918ին. պատմութիւնը տեղի կ'ունենայ ԺԲ. դարուն Անի մայրաքաղաքին մէջ, երբ իշխան Պահլաւունին առաջնորդելով հայ զանգուածը երկրէն դուրս կը շարտէ թշնամին: Այս յեղաշրջումին մասնակ-

ցած համեստ դասակարգը կը փորձէ պայքարը շարունակել ընկերային արդարութիւն ձեռք ձգելու համար, որուն պատճառաւ իշխան Պահլաւունին կը ստիպուի ուժի դիմել որպէսզի կարգը վերահաստատէ: Լեւոն Շանթ կ'եզրակացնէ որ ազատութեան գաղափարը կրնայ իրականանալ միայն երբ ապագայ սերունդները ուրիշներուն վրայ իշխելու իրենց բնագոյններուն յաղթահարեն: ՎԾ, ՎԱԱ):

1044 ԶԻԿԻ, ԱԿԻԿՕ. **Պատմական Դէմքերը Կոստան Չարեանի Նաւը Լեռան Վրայ Վեպում.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 233-246 {Թէեւ Կոստան Չարեան յայտարարած է որ *Նաւը Լեռան Վրայ* պատմական վեպ մը չէ, այլ՝ հիմնուած է պատմական անձնաւորութիւններու եւ իրողութիւններու վրայ: ՎԾ, ՎԱԱ):

1045 ԳԵՈՐԳԵԱՆ, ՏԻԳՐԱՆ. **Գաղափարի Չոհը՝ Արփիար Արփիարեան.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 9-57 {Արփիար Արփիարեանի դէմ կատարուած մահափորձերուն շուրջ վկայութիւններ: Էջ 57 Արփիարեանի մահարձանին նկարը, ՎԾ, ՎԱԱ):

1046 ՏԵՅԻՐՄԵՆՃԵԱՆ, ՍԵԲԱՆ. **Անդրանիկ Ծառուկեանի Չեկոյցը՝ Սովետահայ Գրականութեան Մասին.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 499-515 {1948ին Լիբանանի Շթորա գիւղին մէջ տեղի ունեցած Միջին Արեւելքի հայ գրողներու համաժողովին Ծառուկեան ընթերցած է իր այս գեկոյցը, որ մինչեւ օրս անտիպ մնացած է: ՎԾ, ՎԱԱ):

1047 ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԶԵՆՈՒԿ. **Ժ2. Դարի Զայ Խոշորագոյն Զերթողը. Գրիգորիս Աղթամարցի.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 9-38 {Գրիգորիս Աղթամարցի սերած է Արծրունիներու շառաւիղ Սեֆեդիկեան իշխանական տոհմէն. ան 1512ին կը դառնայ Աղթամարի կաթողիկոս. իր բանաստեղծական տաղանդին կողքին ան նաեւ հմտացած էր գրչութեան եւ մանրանկարչութեան մէջ: ՎԾ, ՎԱԱ):

1048 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. **Երուանդ Օտեանի Ապտիւլ Զամիտ Եւ Շերլոք Դոլմս Եւ Սալիհա Զանըմ Վեպերուն Արաբերէն Անձանօթ Թարգմանութիւնը (1921-1933).** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 235-250 {Մուհամմետ Սալահ ալ Տին ալ Զաուաքիպի թրքերէնէ արաբերէնի թարգմանած Օտեանի վերոյիշեալ երկու վեպերը: Կան այդ թարգմանութիւններուն անուանաթերթերուն լուսանկարները, ՎԾ, ՎԱԱ):

1049 ՍՎԱԶԼԵԱՆ, ՎԵՐԺԻՆԵ. **Լիբանանահայ Զայրենադարձներու Զամաժամանակեայ Եւ Տարժամանակեայ Մշակութային Չարգացումը Զայաստանի Մէջ.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 97-129 {Յեղինա-

կուհին 1955Էն ի վեր գրի առած է 5020 կտոր պատառիկներ Եղեռնի հայ մնացորդացն: Էջ 102-104 կան աղիւսակներ լիբանանահայ հայրենադարձներէ գրի առնուած նիւթերու եւ՝ բանասացներու սեռատարիքային փոխյարաբերութիւններուն վերաբերեալ: Յաւելուածին մէջ դրուած են հետեւեալները՝ էջ 123-125 երգերու նոթագրութիւններ, էջ 126-129 լիբանանահայ հայրենադարձ բանասացներու լուսանկարները: ԷԾ, ՎԱԱ):

- 1050** ԻՐՆԷՇԼԵԱՆ, ԱՐՄԷՆ. **Արաբի Կերպարը Լիբանանահայ Գրականութեան Մէջ**. ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 175-204 {Վերլուծութիւն՝ լիբանանահայ գրողներու գործերուն մէջ երեւցող արաբ եւ լիբանանցի կերպարներուն մասին: ԷԾ, ՎԱԱ, ՎՖԱ):
- 1051** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Նիւթեր Կոստան Չարեանի Նաւը Լերան Կրայ Վեպի Երեւանեան Հրատարակութեան Մասին**. ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 297-358 {Կոստան Չարեանի վեպին Երեւանի մէջ Բ. տպագրութեան քննարկում: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1052** ԱՐԵՒՇԱՏԵԱՆ, ԱՆՆԱ. **Գրիգոր Մագիստրոսը՝ Ճարականագիր Եւ Տաղասաց**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 69-75 {Բագրատունեաց Հարստութեան շրջանի հայ մշակոյթի ներկայացուցիչներէն է Գրիգոր Մագիստրոս Պահլաւունին: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1053** ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, ՆԱՐԻՆԷ. **Քաղաքը Կոստան Չարեանի Օրագրերում**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 161-178 {Կոստան Չարեան միշտ հիացումով խօսած է քաղաքներու մասին եւ զանոնք արտացոլած՝ իր երկերուն մէջ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1054** ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՎԱԶԱԳԱՆ. **Հրանտ Մաթեոսեանի «Ահնիձոր» Ակնարկի Գաղափարական Ենթիմաստը**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 179-197 {1961ին Հրանտ Մաթեոսեանի առաջին գործերէն «Ահնիձոր» ակնարկը «վերածում էր խորհրդային երկրի տնտեսավարման սկզբունքների լուրջ քննադատութեան»: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1056** ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, ՆԱՐԻՆԷ. **Հայի Ու Հայաստանի Պատմափիլիսոփայական Ընկալումը Կոստան Չարեանի Օրագրերում**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 233-262 {Նախկինին շարունակութիւնը (թիւ 1053): ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1057** ԱՂԱԶԱՆԵԱՆ, ՍԵՐԳԷՅ. **Քաղաքական Երգիծանքը Գուրգէն Մահարու Արձակում**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 231-248 {ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1058** ԶԻՒՆԵԱՆ, ԱԼՎԱՐԴ. **«Երկնքից Ընկալ Երեք Խնձոր» Հայկական Հեքիաթի Աւարտի Բանաձեւերը**. Լ. հատոր, 2010, էջ 29-41 {Հայկական հեքիաթին իւրայատուկ աւարտին վերլուծութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):

ԼԵԶՈՒԲԱՆԱԿԱՆ

- 1059 ԱՐԱՅԱՍԵԱՆ, ԸՆԱՐԻԿ. Առարկայական Խորհրդանշապաշտութիւն. Չարեհ Խրախունին՝ Շարժման Ակունքներում (Խորհրդանիշների Նորագոյն Համակարգի Կետարեայ Հանգրուանին).** Լ. հատոր, 2010, էջ 231-243 {«Հրաժարուելով քերթուածի կազմութեան աւանդական սկզբունքներից՝ Խրախունին, Չահրատը փորձում էին դուրս մտալ «պերճաշուք», ցցուն բառերի հանդէսից եւ բանաստեղծութեան դաշտ բերել առօրեան «լեցնող» մարդկանց, ամտին փիլիսոփայութեան եզրերը՝ ոգեկոչելով, հիւսելով ազատութեան, կամքի՝ փոքր-ինչ անտես մեկնակետերը՝ յաճախ նաեւ իւրացուած եւրոպական մտածողութեան աւազանից»: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1060 ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՎԱԶԱԳԱՆ. Նիբելունգների Երգը Հայերէն.** Լ. հատոր, 2010, էջ 329-340 {Գերմանական դիւցազներգական *Նիբելունգների Երգը* գրուած է 1200ին. վերլուծութիւն գերմանական ազգայնական եւ միասնականութեան գաղափարներուն. բաղդատական գերմանական դիւցազներգութեան եւ *Սասնայ Ճռեր* դիւցազնավէպին միջեւ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1061 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. Աբրահամ Արք. Քիւբելեան-Եկեւեանի Չոյգ Բանաստեղծութիւնները, Նուիրուած՝ Հալէպի 1813ի Ժողովրդական Ապստամբութեան.** Լ. հատոր, 2010, էջ 395-408 {Հալէպի 1813ի ժողովրդական ապստամբութեան մասին տեղեկութիւններ եւ Աբրահամ Արք.ի «Վ[ա]ս[ն] Անցից Ապստամբացն Բերիոյ» եւ «Ս[ա]կս Ապստամբութեան» Բերիոյ» երկու բանաստեղծութիւնները, նաեւ ձեռագիրէն լուսապատճենահանուած էջեր: ՎԾ, ՎԱԱ}:

Բ) ԼԵԶՈՒԲԱՆԱԿԱՆ

- 1301 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Հնաբանութիւնները եւ Գրաբարեան Ոճերն Ու Դարձուածները Սուրացանի Պատմագեղարուեստական Երկերուն Մէջ.** Ա. հատոր, 1970, էջ 184-192 {ԺԹ. դարու վիպագիր Սուրացանի (Գրիգոր Տեր Յովհաննէսեան, 1854-1908) պատմավէպերուն մէջ գործածուած գրաբարը եւ դարձուածքները: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 1302 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Լեւոն Բաշալեանի Բառապաշարը.** Բ. հատոր, 1971, էջ 297-306 {Վիպասան Լեւոն Բաշալեան (1868-1943). վերջաւորութեան կայ օգտագործուած աղբիւրներու ցանկը: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 1303 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Եղիա Տեմիրճիպաշեանի Բառակերտական**

- Նպաստը Հայ Գրական Լեզուին.** Գ. հատոր, 1972, էջ 184-194 {Եղիա Տեմիրճիպաշեանի (1851-1908) բառապաշարի ոճական առանձնայատկութիւնները եւ բառակերտումները: ԷԾ, ՎԱԱ, ՎՖԱ}:
- 1304 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Տիգրան Կամսարականի Բառապաշարին Տարրերը.** Դ. հատոր, 1973, էջ 219-235 {Տիգրան Կամսարան (1866-1941). ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1305 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Արփիար Արփիարեանի Լեզուական Հայեացքներն Ու Բառապաշարը.** Ե. հատոր, 1974, էջ 225-247 {Իրապաշտ գրականութեան եւ քննադատութեան մեծագոյն դեմքերէն Արփիար Արփիարեան (1851-1908): ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1306 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Գրիգոր Զօհրապի Լեզուին Բառաբաղադրութիւնները.** Զ. հատոր, 1977-78, էջ 243-266 {Գրիգոր Զօհրապի (1861-1915) «նորարարական այս ձգտումը կը միտեր գրականութիւնը մօտեցնել ժողովուրդին եւ գեղարուեստականօրէն արտացոլել իրական կեանքը»: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1307 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Երուխանի Լեզուին Բառաշերտաւորումները.** Ե. հատոր, 1979, էջ 281-302 {Երուխանի (1870-1914) գործերուն մէջ հնաոճ բառերը, գրաբարեան հոլովածները, ոճերն ու դարձուածքները, բարբառային բառերը եւ նորակերտ բառերը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1308 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Մելքոն Կիւրճեանի Բառապաշարին Որոշ Տարրերը.** Ը. հատոր, 1980, էջ 289-299 {Մելքոն Կիւրճեան (Յրանդ, 1859-1915) կը պատկանի արեւմտահայ գրականութեան իրապաշտ սերունդին: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1309 ՍԱՅԱԿԵԱՆ, ՍՈՒՐԵՆ Մ.. Անթապ (Andiabe) - Այնթապ Պատմա-Բանասիրական Ճշգրտումներ.** Թ. հատոր, 1981, էջ 181-224 {Էջ 215-224 կան Այնթապի բարբառէն նմոյշներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1310 NERSESSIAN, DR. VREJ. Bernard Von Breydenbach's Peregrinatio in Terram Sanctam and its Significance for the History of Armenian Printing.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 41-59 {Վրէժ Ներսեսեան, «Պերնարտ Վոն Պրէյտենպախի Ուխտագնացութիւն Ի Սուրբ Երկիրն եւ Անոր Նշանակութիւնը Հայկական Տպագրութեան Պատմութեան Համար», անգլերէն: 1486ին գերմանացի Պերնարտ Վոն Պրէյտենպախի կողմէ գրուած գործին մասին, ուր կը նկարագրուի իր ուխտագնացութիւնը Երուսաղէմ, ուր ի միջի այլոց կը խօսի հայութեան եւ անոր կրօնական ու ընկերային աւօրեային

եւ մանաւանդ այբուբենին մասին: Ակնարկ կայ նաեւ 1473ին պաւարացի Եոհան Շիլթպերկերի գիրքին մասին, ուր կան հայուրեան եւ հայ լեզուին մասին տեղեկութիւններ: ՎԾ, ՎՅԱ):

- 1311** ԿՌԱՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը**. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 11-27 {Յայ բառին ծագումը, յօդուածին ենթաբաժանումներն են. «Լինելութեան Խորհուրդը Նախահային Մօտ», «Յայ Նախամարդուն Վախճանային Խորհուրդը», «Յայ Նախամարդուն Մտածողութեան Խորհուրդը», «Յայ Նախամարդուն Սեփականացումի Ըմբռնումը», «Յայ Նախամարդուն Կեանքի Դիմակալումի Խորհուրդը»: ՎԱԱ):
- 1312** ՅԱՆԱՆԵԱՆ, ԳԱՂԹՈՒՅԻ. **Սուեղիայի Բարբառի Խտրբէկի Խօսուածքը (Ընդհանուր Տեսական Ակնարկ)**. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 29-40 {Զեսապի բարբառը: ՎԱԱ):
- 1313** ԿՌԱՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը (Բ.)**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 197-217 {Նախկին հատորին մէջ, միեւնոյն խորագրով երեւցող աշխատասիրութեան շարունակութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1314** ԿԻՐԾԻՆԵԱՆ, ԴԱԻԹ. **Յարակատարի Բարբառային Մի Տարբերակի Բառային Արժէքի Մասին**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 219-229 {«Ած» եւ «ուկ» մասնիկներով բառերու բարբառային կիրառութիւնները. էջ 227 ծանօթագրութիւններ, ՎԱԱ):
- 1315** ԿՌԱՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը (Գ.)**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 13-48 {Շարունակութիւնը նախորդ երկու հատորներուն մէջ երեւցող միեւնոյն խորագրով աշխատասիրութեանց (թիւ **1311** եւ **1313**). Եղեռնի 80ամեակին առթիւ հեղինակը կու տայ խումբ մը բառերու բացատրութիւնը, որոնց տարբեր իմաստները առնչուած են Եղեռնին: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1316** ԿՌԱՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը (Դ.)**. ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 289-336 {Նախորդներուն շարունակութիւնը (թիւ **1311**, **1313** եւ **1315**). կու տայ կրօնական եւ հոգեկան բառերու իմաստներն ու վերլուծութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1317** ԿՌԱՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը (Ե.)**. ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 331-373 {Նախորդներուն շարունակութիւնը (թիւ **1311**, **1313**, **1315** եւ **1316**). կու տայ իմաստներն ու վերլուծութիւնը հետեւեալ բառերու՝ որոնելու պահանջք, ինքնապաշտպանուելու պահանջք, յարաբերականութեան գիտակցում, չափի ըմբռնումը, ենթակայութեան զգացում, ցաւի չափաստիճան,

հաճոյքի աշխարհի, բանական աշխարհի, մարդկային ընտանիք:
ՎԾ, ՎԱԱ):

- 1318** ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ [ՎՐԴ.]. **Քառերուն Միւս Երեսը (2.)**. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 153-194 {Նախորդներուն շարունակութիւնը (թիւ **1311**, **1313**, **1315**, **1316** եւ **1317**). կը քննարկէ առուտուրի եւ մարդկային ազատութեան առնչուած բառերու իմաստաբանութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1319** ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. **Քառերուն Միւս Երեսը (Է.)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 171-195 {Նախորդներուն շարունակութիւնը (թիւ **1311**, **1313**, **1315**, **1316**, **1317** եւ **1318**). կը քննարկէ պարապութեան, սուտի, ստոյգի, զատորոշման եւ ժամանակի առնչուած բառերու իմաստաբանութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1320** ՈՍԿԱՆԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Մի Քանի Խօսք Բոշայ Անուան Շուրջ**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 177-192 {Յեղինակը կ'ուսումնասիրէ կարգ մը հայերէն բառերու արմատները, որոնք կ'առնչուին «բոշայ» բառին, ինչպէս օրինակ «գնչու», «Աբդալ», «ջինգյանա», եւլն.: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1321** ԳԵՈՐԳԵԱՆ, ԳԱՅԻԱՆԷ. **Հայերէնի Բարբառագիտական Ատլաս (Կազմման Սկզբունքները եւ Առանձնայատկութիւնները)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 467-475 {«Ատլասի կազմման գործընթացը հայ իրականութեան մէջ սկսուել է 1975ին: ... Նպատակայարմար է համարուել հայերէնի բարբառների քննութիւնը կատարել լեզուաբանական աշխարհագրութեան մեթոդներով»: ՎԾ):
- 1322** MOHAMMADI, MOHAMMAD MALEK & JAFARZADE, MEHDI. **A Contrastive Study of the Noun Declension in Avestan and Ancient Armenian Languages**. L. հատոր, 2010, էջ 43-52 {Մոհամմատ Մոհամմատի եւ Մեհտի ճաֆարզատէ, «Գոյականի Յոլովակերտումը Գրաբարի եւ *Աւեստայի* Մէջ» անգլերէն: Բաղդատական «գրաբարի եւ հին պարսկերէնի՝ *Աւեստայի* լեզուի գոյականի շարահիւսական պաշտօններուն եւ հոլովակերտման երեւոյթներուն միջեւ»: ՎԾ, ՎՅԱ):

Գ) ԱՐԽԻՒ, ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԵՒ ՁԵՌԱԳՐԵՐ

- 1501** ԽԱԶԻԿԵԱՆ, Լ[ԵՒՆ] ԵՒ ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆ, Ա.. **Դամասկոսի Թանգարանի Հայկական Պատահիկները**. Գ. հատոր, 1972, էջ 9-54 {Ժ.-ԺԳ.

դարերու հայերէն ձեռագիրներ եւ անոնց բովանդակութիւնները.
Էջ 30-53 նկարներ այս ձեռագիրներէն: ԷԾ, ՎԱԱ):

- 1502** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՆ] Գ.. **Հայերէն Երկու Գրչագիր Նիւ Եորքի «Հանրային Գրադարան»ում.** Դ. հատոր, 1973, էջ 169-178 {Երկու ձեռագիրներու՝ *Սահմանք Իմաստասիրականք Դաւթի Փիլիսոփայի* ժողովածու՝ 1621ին գրուած, իսկ միւսը՝ *Մաշտոց*, գրուած ԺԵ. դարուն ցուցակագրումը: Էջ 171՝ ձեռագիրներէն մէկուն կողքի նկարը. ՎԱԱ):
- 1503** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱԻԵՏԻՍ Գ.. **Միջնադարեան Երեք Աստիպ Տաղեր.** Ե. հատոր, 1974, էջ 199-212 {Լոս Անճելըսի Գալիֆորնիոյ համալսարանին մէջ կայ ձեռագիր *Տաղարան* մը, որուն մէջ կը գտնուին միջնադարեան երեք տաղեր, որոնք անյայտ էին հայ բանասիրութեան, առաջինը՝ Ֆրիկէն, երկրորդը՝ Առաքել Բաղիշեցիէն եւ երրորդը՝ Յովհաննէս Թլկուրանցիէն: ՎԱԱ):
- 1504** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԱՆՈՒՇԱԲԱՆ ՎՐԴ.. **Մերձ. Արեւելքի Աստուածաբանական Ճեմարանի Հայերէն Ձեռագիրները.** Ե. հատոր, 1979, էջ 141-164 {ԺԳ. դարէն մնացած վեց ձեռագիրներու ներկայացումը, որոնք պահուած են Մերձաւոր Արեւելքի Աստուածաբանական Ճեմարանին մէջ: Էջ 147, 153, 159՝ ձեռագիրներէն էջերու նկարներ: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1505** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՆ] Գ.. **Մի Զանի Նոր Գրչագրեր.** Թ. հատոր, 1981, էջ 159-180 {ԺԵ. դարէն սկսեալ 10 նոր ձեռագիրներու ցուցակագրումը, որոնցմէ վեցը Նոր Զուղայի, երկուքը Թեհրանի, մէկը Լոնտոնի եւ մէկը Աթէնքի մէջ: ՎԱԱ):
- 1506** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՆ] Գ.. **Ս. Ամենափրկիչ Վանքի Արխիւը Եւ Էմին Յովսէփ Էմինի Երկու Նամակները.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 281-286 {Նոր Զուղայի Ս. Ամենափրկիչ Վանքի արխիւները եւ Յովսէփ Էմինի (1726-1809) իոն գտնուող երկու նամակները: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1507** ՏԵՐ-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. **Փաւստոս Բուզանդի Հրատարակութիւններն Ու Ձեռագրերը.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 9-63 {Ե. դարու պատմիչին գործերուն ձեռագրերու ցանկն ու անոնց յետագայ հրատարակութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1508** ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ Զ.. **Հենրիկոս Բրենները Եւ Սովսէ Խորենացու Հայոց Պատմութեան Լատիներէն Համառոտագրուած Առաջին Թարգմանութիւնը.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 123-140 {Հեղինակը ցոյց կու տայ թէ Խորենացիի գործին առաջին լատիներէն

թարգմանութիւնը կատարած Է Դոմինիկեան Սիաբանութենէն հայր Յովհաննէս Բարթուղիմէոսը: ՎԾ, ՎԱԱ):

- 1509 NERSESSIAN, REV. VREJ NERSES. The Co-operation Between Father Ghewond Alishan and Lord Robert Curzon in the Field of Biblical Research (The British Library, MS. OR 15277).** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 433-440 {Յայր Վրեժ Ներսէսեան, «Յայր Ղեւոնդ Ալիշանի Եւ Լորտ Ռոպըրթ Զըրզընի Միջեւ Համագործակցութիւնը՝ Աստուածաշունչի Ուսումնասիրութեան Ծիրին Մէջ», անգլերէն: Հեղինակը կը նկարագրէ Բրիտանական Գրադարանի Ձեռագրային հաւաքածոյին մէջ պահպանուած անգլիացի քաղաքական գործիչ Լորտ Ռոպըրթ Զըրզընի սեփականութիւնը եղած *Պատմութիւն Յովսէփի Եւ Ասանթթայ* հայերէն ձեռագիրը, գործաւորութեան թարգմանած Է Յայր Ղեւոնդ Ալիշան՝ Զըրզընի դղեակ իր հիւրընկալութեան շրջանին: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 1510 DERONIAN, ARAXY. The Armenians of Lebanon at the Library of Congress.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 205-255 + 271-291 {Արաքսի Տերոնեան, «Լիբանանի Հայերը «Ծերակոյտի Գրադարան»ին Մէջ», անգլերէն: Լիբանանի հայութեան առնչուող հրատարակութիւններ որոնք առկայ են Ա.Ս.Ն.ի Ուաշինկթընի «Տը Լայպրըրի Աֆ Գոնկրէս»ին մէջ. կան աղիւսակներ եւ ցանկեր. յաւելուածին մէջ՝ էջ 273-281 կան ցանկերը այն հեղինակներուն, հրատարակչատուներուն, մամուլին ելլն., որոնցմէ հատորներ կան այս գրադարանին մէջ: ԵԾ, ՎՅԱ):
- 1511 SCALA, ANDREA. Philological Considerations Regarding the Armenian Translation of John Chrysostom's Letter to Theodore.** ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 9-16 {Անտրէա Սքալա, «Բանասիրական Նկատառումներ՝ Յովհաննէս Ոսկեբերանի *Թուղթ Առ Թէոդորոսի* Հայերէն Թարգմանութեան» անգլերէն: Յունական բնօրինակէն կան հայերէն վեց ձեռագիր թարգմանութիւններ, որոնք յաւելեալ նպաստ կը բերեն յունական բնագրի ուսումնասիրութեան եւ անոր պատմութեան: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 1512 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. «Թղթայ Չաւակներու Հայր»ը՝ Թէոդիկ.** ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 263-296 {Հոս կը հրատարակուին Թէոդիկի 24 նամակները ուղղուած Մեսրոպ Եպս. Նշանեանին, որոնք կ'անդրադառնան իր պատրաստած *Ամէնուն Տարեցոյցը* հանդէսին: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1513 ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Կոստան Չարեանի Եւ Արշակ Զօպանեա-**

ՄԱՍՈՒԼ

- նի Նամակներեն.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 377-396 {Երկու գրողներու միջեւ կատարուած 29 նամակցութիւններ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1514 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. Վահէ-Վահեանի Նամակները Վահան Թէքէանին.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 397-431 {13 նամակներ յղուած բանաստեղծ Վահէ-Վահեանէն բանաստեղծ Վահան Թէքէանին՝ 1934-1945 ժամանակամիջոցին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1515 ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Կոստան Չարեանի Եւ Սիմոն Վրացեանի Նամակագրութենէն.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 297-328 {Նամակագրութիւն 1942-1950ի միջեւ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1516 ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Կոստան Չարեանի Նամակները Արշակ Զօպանեանին (1922-1931).** Լ. հատոր, 2010, էջ 439-465 {*Յայկազեան Յայագիտական Հանդէսի* ԻԷ. հատորին մէջ (2007) երեւոյթ երկու գրողներու միջեւ կատարուած նամակցութիւններուն ամբողջացումը (թիւ 1513): ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1517 ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ, ՄԵԼԱՆԻԱ. Չապէլ Պոյաճեան Նամակներ.** Լ. հատոր, 2010, էջ 487-519 {Լոնտոնաբնակ Չապէլ Պոյաճեանի (1872-1957) նամակներէն փունջ մը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

Դ) ՄԱՍՈՒԼ

- 1801 ՏԵՐ ԿԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԵՍ. Լիբանանահայ Մամուլի Յիսուն Տարին 1921-1971 թթ..** Բ. հատոր, 1971, էջ 273-296 {Լիբանանահայ մամուլի պատմութիւնը, իւրաքանչիւր տասնամեակին մասին ընդհանուր ակնարկ, ապա մէկ առ մէկ կը տրուին հանդէսներուն անուններն ու անոնց մասին տեղեկութիւններ. վերջաւորութեան կայ այբենական ցանկը լիբանանահայ մամուլի, յիսուն տարի՝ 175 անուն հայ մամուլ: ՎԱԱ}:
- 1802 ՏԵՐ ԿԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԵՍ. Սուրիահայ Մամուլի Պատմութիւն.** Գ. հատոր, 1972, էջ 195-230 {Սուրիոյ հայութեան հակիրճ պատմութիւնը ԺԵ. դարէն սկսեալ եւ իր մամուլը: Կու տայ 1915-էն ստղին 75 հանդէսի անուանացանկ: Էջ 211-213 թերթերու տիտղոսները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 1803 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Ակնարկ Լիբանանահայ Մամուլի Պատմութեան.** Դ. հատոր, 1973, էջ 237-282 {Այս յօդուածը ամբողջացումն ու սրբագրումն է Արտաշէս Տէր Խաչատուրեանի լիբանանահայ մամուլին նուիրուած զանազան աշխատասիրութիւններուն: Իսկ

լիբանանահայ առաջին հանդեսը լոյս տեսած է 1913ին եւ կոչուի
Միութիւն: ԷԾ, ՎԱԱ):

- 1804** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Հայ Պարբերական Մամուլի Հարցեր. 2.** հատոր, 1977-78, էջ 267-320 {Կը յայտնաբերէ 120 հանդեսներ, որոնց մասին ցարդ չեն յիշած հայ մամուլով զբաղողները: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1805** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Սփիւռքահայ Նոր Պարբերական Մամուլը 1967-1980 թթ.ուն (Մատենագիտական Փորձ).** Ը. հատոր, 1980, էջ 301-324 {200 մամուլի նոր անուն, որոնց մէկ մասը տրուած է հոս: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1806** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Սփիւռքահայ Նոր Պարբերական Մամուլը 1967-1980 թթ.ուն (Մատենագիտական Փորձ).** Թ. հատոր, 1981, էջ 253-294 {Շարունակութիւն *Հանդէսի* նախորդ հատորի իր յօդուածին (թիւ 1805): ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1807** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. **Հայ Պարբերական Մամուլի Նորայայտ Անուններ.** Թ. հատոր, 1981, էջ 295-304 {Հայրենի մատենագետ Ամալիա Կիրակոսեանի կազմած *Հայ Պարբերական Մամուլի Մատենագիտութիւն (1794-1967)*էն դուրս մնացած 34 հայերէն նորայայտ թերթերու անուններ: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1808** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Հայ Լրագրութեան Առաջին Պատմաբանը.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 267-280 {Փիլիպպոս Վրդ. Ճամճեան, Գրիգորիս Ալեքսանդրեան, Վիքթոր Լանկլուա եւ Թադէոս Միհրդատեանց. առաջինին ուսումնասիրութիւնը լոյս տեսած է 1850ին, իսկ մնացեալ երեքինը՝ 1863ին: ԷԾ, ՎԱԱ):
- 1809** ՍԻՄՈՆԵԱՆ, ՊԷՊՕ. **Փարիզի Մենքին Տեղը Սփիւռքահայ Գրական Մամուլի Պատմութեան Մէջ.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 209-226 {Կ'անդրադառնայ *Մենքի* առաջին համարի «մանիֆեսթ»ին, ապա կը խօսի յօդուածագիրներուն գործերուն մասին. *Մենքը* հրատարակուած է 1931-1932 տարեշրջաններուն):
- 1810** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Ստեփան Ոսկանի Արեւելք Հանդէսի Առեւ-ծուածը.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 233-250 {1850ականներուն Փարիզի *Արեւելք* կիսամսեայ հանդեսը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1811** ՏԱԳԵՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Յենարան Շաբաթաթերթը.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 251-261 {1959-1962 Կիպրոսի մէջ հրատարակուած *Յենարան* շաբաթաթերթը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1812** ՍԻՄՈՆԵԱՆ, ՊԷՊՕ. **Արեւմտահայ Գրականութեան Գեղապաշտ Զգոտմներու Հանդիսավայր՝ Մեհեանը.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ

- 439-463 {Կ'անդրադառնայ Յունուարեն մինչեւ Յուլիս 1914 միայն եօթ համար լոյս տեսած *Մեհեան* գրական թերթին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1813 ԱԼԵՏԵԱՆ, ԿԱՐԻՆԷ. Արարատ Հայագիտական Հանդէսը.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 495-511 {Էջմիածնի Գեորգեան ճեմարանի *Արարատ* ամսագիրի (1868-1919) մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1814 ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Հարաւային Ամերիկայի Հայ Մամուլը, Սկիզբէն Մինչեւ 1950.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 197-245 {Հայատառ մամուլը Հարաւային Ամերիկայի մէջ 1915-1950 ժամանակաշրջանին: Էջ 231 այս մամուլին ցանկը, ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1815 ԵԱԶԸՃԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. Խորհրդային Միութեան Հայկական Ազատ Մամուլի Սկզբնաւորումը (1985-89 ԹԹ.).** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 247-301 {Պատմութիւնը այդ ժամանակաշրջանի հայաստանեան մամուլին: Էջ 290-296` կը տրուի ցանկը այս մամուլին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1816 ՍԻՄՈՆԵԱՆ, ՊԷՊՕ. Բարձրավանքը` Հայ Սոցի Բարձր Ոլորտներու Հանդիսարանը.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 261-290 {Կ'անդրադառնայ 1922ին Պոլսոյ մէջ որպէս ամսօրեայ միայն հինգ հատոր լոյս տեսած *Բարձրավանք*ին. հոս կը վերլուծուին հանդէսին «առաջադրութիւնները», իմացական հարցերը, արուեստագիտութիւնը, գրականագիտական եւ քննադատական միտքը, ստեղծագործական էջերը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1817 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. Հայ Պարբերական Մամուլի 33 Նորայայտ Անուններ.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 347-362 {Շարունակութիւն *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* Թ. հատոր, 1981, էջ 295-304ի (թիւ 1807) մէջ երեւցող նոյն հեղինակին ուսումնասիրութեան: Կը նշուին Հայրենի մատենագետ Մ.Ա. Բաբլոյեանի պատրաստած *Հայ Պարբերական Մամուլը, Մատենագիտական Համահաւաք Ցուցակ (1794-1980)* աշխատասիրութենէն դուրս մնացած 33 թերթերու անուններ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1818 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. Արեւ Լրագրի Ծննդոցն Մասին.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 322-336 {Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Գահիրէի *Արեւ* թերթին մասին կը տրուին դիւանային անտիպ փաստաթուղթեր եւ «Կանոնագիր *Արեւ* հրատարակչական ընկերութիւն»ը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 1819 ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, ՂԱԻԹ. Երկնիւղ Գրականութեան Հիմնախնդիրների Շուրջ Մի Բանավեճ` 1899ի Անահիտի, Մուրճի եւ Սշակի Էջերում.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 139-149 {Արշակ Զօպանեանի գրական եւ լեզուական գնահատականը *Մուրճ* հանդէսին մասին, որուն կը հակադարձէ թերթը. նոյնպէս` *Անահիտի* եւ *Սշակի* յարաբերու-

թիւները Մուրճին հետ: ՎԾ, ՎԱԱ):

- 1820 SHEMMASSIAN, VAHRAM L.. The Press of Armenian Genocide Survivors in Syria (1916-1919).** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 211-233 {Վահրամ Շեմմասեան, «Հայոց Ցեղասպանութենէն Վերապրողներու Մամուլը Սուրիոյ Մէջ (1916-1919)», անգլերէն: Առանձնացուած են *Փորձանք, Հայ Ձայն, Տարագիր, Գաղթական, Պիծակ* եւ *Եփրատ* հանդէսները: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 1821 ՈՍԿԱՆԵԱՆ, ՇՈՂԻԿ. Արեւմտահայ Մամուլը եւ Նրա Դերը Լուսաւորութեան եւ Դպրոցի Չարգագման Գործում (1870-1920 ԹԹ.).** ԻԸ. հատոր, 2006, էջ 103-140 {Արեւմտահայ, մանաւանդ՝ Պոլսոյ մամուլին սատարումը հայկական զարթօնքին. կը նշուի նաեւ մանկական մամուլը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1822 ՍԵՅՐԱՆԵԱՆ, ԼՈՒՍԻՆԷ-ԼԻԼԻԹ. Անդունդի Վրայ Բացուած Դուռը (Բնագիր եւ Ինքնագիր Հանդէսների Վերլուծման Փորձ).** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 437-448 {2001Էն սկսեալ Հայաստանի մէջ յաջորդաբար լոյս տեսնող *Բնագիր* եւ ապա անոր շարունակութիւնը եղող *Ինքնագիր* համացանցային հանդէսներու վերլուծութիւնը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 1823 MOURADIAN, KHATCHIG. From Yeghern to Genocide Armenian Newspapers, Raphael Lemkin, and the Road to the UN Genocide Convention.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 127-137 {Խաչիկ Մուրատեան, «Եղեռնէն Ցեղասպանութիւն. Հայկական Թերթերը, Ռաֆայէլ Լեմքին եւ ՄԱԿի Ցեղասպանութեան Ուխտի Ճանապարհը», անգլերէն: Կ'անդրադառնայ հայ մամուլին կողմէ օգտագործուած եզրերուն՝ հայկական ջարդերուն վերաբերեալ: ՎԾ, ՎՅԱ):

3) ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆՆԵՐ

- 2001 ՉԱԹՈՅԵԱՆ, ԲԱՐՍԵՂ. Գրախօսական - Սրաբերէն-Հայերէն Բառարան. Կազմողներ՝ Ս.Ս. Զուլքեան եւ Յ.Ս. Սարգիսեան, Պէյրութ, 1969.** Ա. հատոր, 1970, էջ 213-218 {Այս բառարանը ձեռնարկողը եղած է Հայկական Ս.Ս.Հ. Գիտութիւններու Ակադեմիայի Արեւելագիտութեան Բաժանմունքը: Կը տրուին այս բառարանի կարգ մը սխալներն ու թերութիւնները):
- 2002 Զ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. Գիրքերու Հետ - Sirarpie Der Nercessian, The Armenians, Norwich, Great Britain, 1969, 216 p..** Ա. հատոր, 1970, էջ 219 {Սիրարփի Տեր Ներսեսեանի *Հայերը* գիրքը անգ-

լերեն: Այս գործը «Հին ժողովուրդներ Եւ Վայրեր» մատենաշարի 68րդ հատորն է):

- 2003 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. **Գիրքերու Հետ - Բժ. Ռոպեր Ճեպեճեան, Հայկաի Սեճանուն Բժշկապետ Ա.Ա. Ալթունեան Եւ Իր Գործը, Հայկա, 1969, 130 էջ.** Ա. հատոր, 1970, էջ 220:
- 2004 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. **Գիրքերու Հետ - Յուշամատեան Ճիպէլի Ամերիկեան Որբանոցի, 1920-1925, Պէյրութ, 1969, 100 էջ.** Ա. հատոր, 1970, էջ 220-221 {Հատորին խմբագրական կազմն է Գ. Բանեան, Յ. Գարաօղլանեան, Յ. Շահինեան):
- 2005 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. **Գիրքերու Հետ - Արտաշէս Տէր Խաչատուրեան, Շահան Պերպերեան (1891-1956), Պէյրութ, 1969, 100 էջ.** Ա. հատոր, 1970, էջ 221 {Հատորին մէջ կան Շահան Պերպերեանի ստորագրած ուսումնասիրութեանց եւ յօդուածներուն ամբողջական ցանկը եւ Շ. Պերպերեանի կեանքին ու գործին նուիրուած յօդուածներ):
- 2006 ԱՐԳԳԻՍԵԱՆ, Օ[ՆՆԻԿ]. **Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Պարոյր Սեւակ, Սայաթ Նովա, Հայկ. Ս.Ս.Հ. Գիտութիւնների Ակադեմիայի Հրատարակութիւն, Երեւան 1969, 500 էջ.** Բ. հատոր, 1971, էջ 307-312:
- 2007 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, Ժ[ԻՐԱՅՐ]. **Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Charles Burney and David Marshall Lang, *The Peoples of the Hills: Ancient Ararat and Caucasus*, London, Weidenfeld and Nicolson, 1971, 324 p., 6 maps, 113 illustrations.** Բ. հատոր, 1971, էջ 312-314 {Զարլգ Պըրնիի եւ Տէյվիտ Մարշըլ Լենկի *Լեռներու ժողովուրդները, Հնամենի Արարատ եւ Կովկաս* անգլերէն գիրքը):
- 2008 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, Ժ[ԻՐԱՅՐ]. **Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Edward Gulbekian, ed. *Armenian Press Directory*, London, Harq Publication, 1971, 76 p..** Բ. հատոր, 1971, էջ 314-315 {Եղուարդ Գիլբէկեանի խմբագրութեամբ *Հայ Մամուլի Ցուցակ* անգլերէն գիրքը):
- 2009 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. **Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Լեւոն Վարդան, Հայկական Տասնհինգը Եւ Հայերու Լքեալ Գոյքերը, Պէյրութ, 1970, 344 էջ.** Բ. հատոր, 1971, էջ 316-317:
- 2010 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Հ.. **Հայագիտական Հրատարակութիւններ - David Marshall Lang, *Armenia: Cradle of Civilization*, George Allen and Unwin Ltd., London, 1970, 320 p., 115 illustrations, 8 colour plates, 6 maps.** Բ. հատոր, 1971, էջ 317-318 {Փրոֆ. Տէյվիտ Մարշըլ

- Լենկի *Հայաստան՝ Քաղաքակրթության Օրրան* անգլերեն գիրքը):
- 2011 ԳԱՍԱՊԵԱՆ, ԳՈՒՐԳԷՆ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Թումազո Պրեչիա Ֆրադատոքքի, Սորատիրի Ս. Էջմիածին Եկեղեցին, Ուսումնասիրություններ Միջնադարու Հայ Ճարտարապետության, Թիւ 1, Հոռմ, 1971. Գ. հատոր, 1972, էջ 283-289** {Հրատարակուած երկու լեզուներով՝ հտալերէն եւ անգլերէն}:
- 2012 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Արուսեակ Ն. Սուրադեան, Յունաբան Դպրոցը Եւ Նրա Դերը Հայերէնի Քերականական Տերմինաբանութեան Ստեղծման Գործում, Երեւան, 1971, 362 էջ. Գ. հատոր, 1972, էջ 289-294:**
- 2013 KOUYMIJIAN, DICKRAN K.. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Contributions to the Archaeology of Armenia, edited by Henry Field, translated by Arlene Krimgold, Russian translation series of the Peabody Museum of Archaeology and Ethnology, Harvard University, vol. III, no: 3 (Cambridge, Mass., 1968), 4 xi, 232 p.. Գ. հատոր, 1972, էջ 295-297** {Գրախօսական անգլերէնով. հատորը կը պարունակէ հայկական հնագիտութեան շուրջ վեց նոր ուսումնասիրություններ}:
- 2014 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Յակոբ Ս. Անասեան, Հայ Համաբարբառային Գրականությունը Եւ Հայ Մատենագիտութեան Համաբարբառը (Աղբիւրաբանական Եւ Բնագրաքննական Ուսումնասիրություն), Էջմիածին, Տպ. Մայր Աթոռի, 1972, 100 էջ. Գ. հատոր, 1972, էջ 303-308:**
- 2015 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Յ.. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Արմէն Դարեան, Ակնարկ՝ Հայ-Արաբ Մշակութային Կապերուն Կրայ, Պէյրուօ, 1972, 48 էջ. Գ. հատոր, 1972, էջ 309-311:**
- 2016 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Յ.. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Կրաց Ժամանակագրություն (1207-1318), թարգմանությունը հին վրացերէնէ, յառաջաբանը եւ ծանօթագրությունները՝ Պարոյր Սուրատեանի, Հայկական Ս.Ս.Հ. Գիտությունների Ակադեմիայի Հրատարակչություն, Երեւան, 1971, 224 էջ. Գ. հատոր, 1972, էջ 311-312:**
- 2017 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Հայոց Լեզուի Չարգացումը Սովետական Շրջանում, Հայկական Ս.Ս.Հ. Գ.Ա., Երեւան, 1973, 543 էջ. Դ. հատոր, 1973, էջ 311-315** {Հատորին մաս կազմած են լեզուաբաններ Գուրգէն Սեւակ, Սերգէյ Աբրահամեան, Յ.Ս. Օհանեան, Ս.Ա. Էլոյեան, Ռաֆայէլ

Իշխանեան, Պետրոս Պետիրեան, Գ.Լ. Գարեգինեան, Ռ.Կ. Յովհաննիսեան, Թ.Ա. Ղարազիլեան):

- 2018 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Ներսէս Սկրտչեան, *Բուրդուրի Բարբառը, Հայկական Ս.Ս.Հ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1971, 233 էջ.* Դ. հատոր, 1973, էջ 315-319 {Փոքր Ասիոյ Բուրդուր քաղաքի հայ համայնքի բարբառի ուսումնասիրութիւն):**
- 2019 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՆ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Գրիգոր Պողարեան, *Յեղասպան Թուրքը - Վկայութիւններ, Զաղուած՝ Հրաշքով Փրկուածներու Չրոյցներէն, Պէյրութ, 1973, 207 էջ.* Դ. հատոր, 1973, էջ 319-322 {Վկայութիւնը տուողներուն անուններն ու շրջանի պատկանելիութիւնը):**
- 2020 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՆ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Հրանդ Գանգրունի, *Հայ Յեղափոխութիւնը Օսմանեան Բնատիրութեան Դեմ, 1890-1910, Պէյրութ, 1973, 414 էջ.* Դ. հատոր, 1973, էջ 323-326:**
- 2021 ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ, ՊԱՐԳԵՒ Ն.. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - G.H. Chopourian, *The Armenian Evangelical Reformation: Causes and Effects, Armenian Missionary Association of America, Inc., New York, 1972, 170 p.* Դ. հատոր, 1973, էջ 327-330 {Վեր. Կիրակոս Չոփուրեանի *Պատճառներն Ու Արդիւնքները Հայ Աւետարանական Բարեկարգութեան*, անգլերէն երկը. գրախօսողը Հայ Աւետարանական Շարժումի մասին հրատարակուած ինը գիրքերու (հայերէն կամ անգլերէն) անուններ կը յիշէ):**
- 2022 ԳԱՍԱՊԵԱՆ, ԳՈՒՐԳԵՆ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Սուրատ Մ. Հասրաթեան, *Սիւնիքի ԺԷ.-ԺԸ. Դարերի ճարտարապետական Համալիրները, Հ.Ս.Ս.Հ. Գ.Ա. Հրատարակութիւն, Երեւան, 1973, 190 էջ* (նկարազարդ, կը պարունակէ նաեւ յատակագծեր, կտրուածքներ, չափագրութիւններ, եւսայլն). Դ. հատոր, 1973, էջ 331-333:**
- 2023 ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, ՕՆՆԻԿ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Լեւոն Աշոտի Ասմարեան, *Վահան Թէքեան, Կեանքը Եւ Ստեղծագործութիւնը, Երեւան, 1971, 229 էջ.* Դ. հատոր, 1973, էջ 334-338:**
- 2024 ԱԼԱՅԳՅՏՈՅԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Աշոտ Պատմագրեան, *Հայ Երգը Դարերի Միջից, Պէյրութ, 1973, 360 էջ.* Դ. հատոր, 1973, էջ 338-345 {Յունական, հրեական եւ**

- ասորական երաժշտության ազդեցության տարրերը հայ եկեղեցական երաժշտության մեջ}:
- 2025** ՍԻՄՈՆԵԱՆ, ՊԵՊՕ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Գառնիկ Ստեփանեան, Կենսագրական Բառարան, Ա. հատոր, Ա-Թ, Երեւան, 1973, 282 էջ.** Դ. հատոր, 1973, էջ 345-348 {Հայ ճանչցուած անձնաւորութիւններու կենսագրութեան բառարան}:
- 2026** ԲԱՐԹԻԿԵԱՆ, ՅՐԱԶ Մ.. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Երուանդ Յ. Զատունի, Կիլիկիոյ Հայկական Իշխանապետութիւնը Մերձաւոր Արեւելքի Զաղաքական Հոլովոյթին Մէջ (1080-1137), Պէյրութ, 1974, 245 էջ.** Ե. հատոր, 1974, էջ 255-263:
- 2027** ԳԱՍԱՊԵԱՆ, ԳՈՒՐԳԵՆ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Paolo Cuneo, Le Basiliche di Tux, Xncorgin, Pasvack, Hogeacvank, Consiglio Nazionale delle Ricerche, Studi di Architectura Medioevale Armena, no: 4, Roma, 1973, 127 p., 2 carte geografiche, 27 Rilievi Degli Edifici, 59 fotografi.** Ե. հատոր, 1974, էջ 263-270 {Փաօլօ Բունետ, Թուշի, Խնցորգիսի, Փաշուանցի Եւ Հոգեացվանքի Պազիլիքները, Ուսումնասիրություններ Միջնադարու Հայ ճարտարապետութեան, հատոր 4, Հռոմ, 1973. երկու լեզուով՝ իտալերէն եւ անգլերէն}:
- 2028** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Հայկ Պարիկեան, Յովնան Վարժապետեան, Պատմութիւն Սուրիոյ Հայ Տպարաններու, հրատ. Հ.Բ.Ը.Մ.ի «Մատենագիտական Յանձնախումբ»ի, Հալէպ, տպ. «Հալէպ», 1974, 264 էջ, տպաքանակ՝ 250.** Ե. հատոր, 1974, էջ 270-279:
- 2029** ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Սիրաք Գիւլպիտաղեան, Հայերէն Ուղղագրութեան Պատմութիւն, Երեւանի Պետական Համալսարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1973, 430 էջ.** Ե. հատոր, 1974, էջ 280-284:
- 2030** ՊԵՐԵՃԻԷԼԵԱՆ, Ա[ԼԵԶՍԱՆ]. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Մանիա Ղազարեան, Հայ Կերպարուեստը ԺԵ.-ԺԸ. Դարերում, Երեւան, 1974, 284 էջ + նկարներու վերատպութիւն.** Ե. հատոր, 1974, էջ 284-286:
- 2031** ԱԼԼԱՅԱՏՈՅԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. **Հայագիտական Հրատարակություններ - Անահիտ Յիցիկեան, Հայկական Աղեղնային Արուեստը, «Սովետական Գրող» Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1977, 250 էջ.** 2. հատոր, 1977-78, էջ 321-324:
- 2032** ՏԵՐ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԵՍ. **Հայագիտական Հրատարակու-**

թիւներ - Գառնիկ Ստեփանեան, *Կենսագրական Բառարան*, Ա. հտր., Ա-Թ, Երեւան, 1973, 382 էջ. Չ. հատոր, 1977-78, էջ 325-334 {Տեր Խաչատուրեան կու տայ գիրքին մէջ երեւցող վրիպակները եւ սխալ տեղեկութիւնները, նաեւ՝ չիշատակուած կենսագրութիւններ}:

- 2033 ՏԵՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱՇԵՍ. *Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Ժիրայր Դանիելեան, Ակնարկ Լիբանանահայ Մամուլի Պատմութեան, «Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս», հտր. Դ., Պէյրութ, 1973, էջ 237-382. Չ. հատոր, 1977-78, էջ 334-339* {Փորձ յստակացնելու մամուլ եզրի սահմանումը}:
- 2034 ԲԼԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Mesrob K. Krikorian, *Armenians in the Service of the Ottoman Empire 1860-1908*, Routledge Direct Editions, London, Henley and Boston, 1977, 149 p., Մեսրոպ Գ. Գրիգորեան, *Հայեր Օսմանեան Կայսրութեան Ծառայութեան Մէջ 1860-1908*, Ռուբլեճ Տայրեքտ Հրատարակութիւններ, Լոնտոն, Զենլի Եւ Պոսթոն, 1977, 149 էջ. Չ. հատոր, 1977-78, էջ 339-342:
- 2035 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ-ՏԱՏՈՅԵԱՆ, ՍԵՂԱ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Գ.Տ. Խրլոպեան, *Հայ Սոցիալական Իմաստասիրութեան Պատմութիւն*, Երեւանի Պետական Համալսարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1978, 444 էջ. Ե. հատոր, 1979, էջ 353-356 {Հայ իրականութեան մէջ ընկերային իմաստասիրութեան ձեւաւորման սատարող չորս տարրերը, դիցաբանական, հեթանոսական, քրիստոնեական եւ աղանդաւորական}:
- 2036 ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Paul Z. Bedoukian, *Coinage of the Artaxiads of Armenia*, Royal Numismatic Society, special publication, number 10, London, 1978, 81 pages + 8 plates. Փոլ Չարեհ Պտուկեան, *Հայաստանի Արտաշէսեաններուն Դրամահատութիւնը*, Դրամագիտական Արքայական Ընկերակցութիւն, մասնաւոր հրատարակութիւն, թիւ 10, Լոնտոն, 1978, 81 էջ + 8 տախտակ. Ե. հատոր, 1979, էջ 357-360:
- 2037 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - B. Narcis (Editor), *Armenian Art Treasures of Jerusalem*, New York, 1979. Պ. Նարգիս (Խմբագիր), *Երուսաղէմի Հայկական Արուեստի Գանձերը*, Նիւ Եորք, 1979. Ե. հատոր, 1979, էջ 360-362 {Այս գիրքին ներածականը գրած Է Փրոֆ. Աւետիս Սանճեան}:
- 2038 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Իշօխ,

- Գիրք Ի Վերայ Բնութեան, քննական բնագիրը, թարգմանութիւնը գրաբարից ռուսերէն եւ առաջաբանը՝ Ստելլա Վարդանեանի, Զայկական Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Զրատարակչութիւն, Երեւան, 1979, 111 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 362-364 {Յեղիակը ասորի Է ու ապրած Կիլիկիոյ Սիս մայրաքաղաքին մէջ ԺԳ. դարուն. գիրքին բովանդակութիւնը կապուած է միջնադարեան բժշկագիտութեան պատմութեան. հայերէն օրինակն Է որ գոյութիւն ունի որպէս հիմնական բնագիր}:
- 2039 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, Յակոբ. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Զաւէն Մսըրլեան, Զայկական Զարցի Մասին, Զրատարակութիւն Թէքեան Մշակութային Միութեան, Պէյրութ, 1978, 286 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 364-367:
- 2040 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Մարիա ճէյքըպսըն (Եագոպսըն), Օրագրութիւն 1907-1919 Խարբերոյ, դանիերէն ձեռագիր բնագրէն թարգմանեցին Ներսէս Եպս. Բախտիկեան [եւ] Միհրան Սիմոնեան, Անթիլիաս, 1979 (ներածական՝ էջ Է-ԼԱ, բնագրի Զայերէն թարգմանութիւն՝ էջ 1-380 + դանիերէն ձեռագիր բնագրի լուսապատճեն՝ էջ 1-963).** Ե. հատոր, 1979, էջ 367-370:
- 2041 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Մեսրոպ Եպս. Աշճեան (Խմբագիր), Դիւան Մեսրոպ Դ. Թաղիադեանի], Նոր Զուղա [Պէյրութ, Տպ. Ալթափրես], 1979, ԼԹ + 654 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 371-373:
- 2042 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Զայկ Խաչատուրեան, Զայկական Օրացոյցների եւ Տարեցոյցների Մատենագիտութիւն (1513-1973), Երեւան, հրատ. Ալ. Միասնիկեանի Անուան Զանրապետական Գրադարանի, 1976, 318 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 373-376:
- 2043 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Բագրատ Ուլուբաբեան, Ոսկէ Շղթայ, «Սովետական Գրող» Զրատարակչութիւն, Երեւան, 1979, 376 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 377-379 {Պատմագիտական այս հատորը կու տայ հայ-ռուսական յարաբերութիւնները Ե. դարէն մինչեւ 1828}:
- 2044 Զ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒԱՆԴ] Զ.. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Վ.Ս. Պարսամեան, Ռուսաստանը եւ Զայ ժողովրդի Պատմական Բախտը, «Զայաստան» Զրատարակչութիւն, Երեւան, 1978, 184 էջ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 380 {Փրոֆ. Վարդան Պարսամեան իր գիրքին մէջ կ'ընդգրկէ ԺԸ.-ԺԹ. դարերը}:
- 2045 ԱՃԵՄԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. Զայագիտական Զրատարակութիւններ - Գեղամ**

- Սեւան, *Սփիռքահայ Գրականութեան Պատմութեան Ուրուագծեր*, Հայկական Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1980, 320 էջ. Ը. հատոր, 1980, էջ 325-332:
- 2046 ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - V. Nercessian (Editor), *Essays on Armenian Music*, Kahn and Averill Publication, London, 1978, 222 p. Վ. Ներսեսեան (Խմբագիր), *Որոնումներ Հայ Երաժշտութեան Շուրջ*, Քահն եւ Ավերիլ Հրատարակչութիւն, Լոնտոն, 1978, 222 էջ. Ը. հատոր, 1980, էջ 332-334 {1970-77 զանազան թերթերու մէջ լոյս տեսած ուսումնասիրութիւններ Ս. Փոլատեանէն, Ն. Թահմիզեանէն, Ն. Սերգոյեանէն, Պ. Ուիթին եւ Ռ. Աթայեանէն}:
- 2047 ՊԵՐԵՃԻՔԵԼԵԱՆ, ԱԼԵՔՍԱՆ. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - Սեդա Պարսումեան-Տատոյեան, *Ուրուագիծ Ժամանակակից Լիբանանահայ Նկարչութեան, Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս*, Է. հտր., Պէյրուք, 1979, 315-352 էջ. Ը. հատոր, 1980, էջ 334-338:
- 2048 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ.. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - Հայկ Պարիկեան (Խմբագիր), *Գեղարդ Սուրիահայ Տարեգիրք*, Հալէպ, Ա. Գիրք, 1975 (548 էջ), Բ. գիրք, 1976-1978 (500 էջ). Ը. հատոր, 1980, էջ 338-340:
- 2049 ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐՃ. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - Անուշաւան Ա. Էպէեան, *Հայութեան Անծանօթ իր Երկրորդ Կայսրութիւնը, Շահ էլ Արմէն*, Պէյրուք, 1981, (128 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 321-328 {ԷԾ}:
- 2050 ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - Ե.Կ. Սեյրոնեան, *Ղալիթ Չէյթունցի, Սեկնութիւն Քերակաւի, Հ.Ս.Ս.Հ. Գիտութիւնների Ակադեմիայի Հրատարակչութիւն*, Երեւան, 1981, (188 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 328-331:
- 2051 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ-ՏԱՏՈՅԵԱՆ, ՍԵՂԱ. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - Վիգէն Յ. Ղազարեան, *Սարգիս Պիծակ, Հ.Ս.Ս.Հ. Գիտութիւնների Ակադեմիայի Հրատարակչութիւն*, Երեւան, 1980, 148 էջ, արտատպումներ՝ 72 սել, 7 գունաւոր. Թ. հատոր, 1981, էջ 331-332:
- 2052 ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - *Հասկ, Հայագիտական Տարեգիրք*, Նոր Շրջան, Ա. տարի, հրատարակչութիւն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Անթիլիաս, 1980, (400 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 333-336:
- 2053 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Հայագիտական Հրատարակչութիւններ - David Marshal Lang, *The Armenians: A People in Exile*, London-Boston-

- Sydney, 1981, (XIV + 190 p.). Տեյվիտ Սարշըլ Լենկ, *Հայերը՝ Տարագիր Ժողովուրդ Մը*, Լոնտոն-Պոսթոն-Սիտնի, 1981, (XIV + 190 էջ), Թ. հատոր, 1981, էջ 336-339 {ԷԾ}:
- 2054 ԲԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. Հայագիտական Հրատարակություններ - Սիմոն Սիմոնեան, *Նորայայտ Տաղասաց Մը՝ Ստեփանոս Դաշտեցի - Ուսումնասիրություն Եւ Տաղեր -*, *Նաղաշ Յովնաթանի Եօթը Աւտիպ Տաղերը*, Պէյրուօ, 1981, (136 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 339-342:
- 2055 ԲԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. Հայագիտական Հրատարակություններ - Զաւէն Մ. Սաքրլեան, *Սկրտիչ Սաքրլեանի Ազգ.-Քաղաքական Գործունեությունը*, Պէյրուօ, 1981, (437 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 342-344:
- 2056 Բ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒԱՆԴ] Զ.. Հայագիտական Հրատարակություններ - Սիսակ Յակոբ Վարժապետեան, *Հայերը Լիբանանի Մէջ Հանրագիտարան Լիբանանահայ Գաղութի*, Բ. հատոր, 1920-1980 Շրջան, Պէյրուօ, 1981 (540 էջ), Գ. հատոր, 1920-1980 շրջան, Պէյրուօ, 1981 (575 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 344-345:
- 2057 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Հայագիտական Հրատարակություններ - Մ.Լ. Ադանալեան, *Թէոդիկի Ամենուն Տարեցոյցը (1907-1929 թ.թ.)*, Հայկական Ս.Ս.Հ. Գ.Ա. Հրատարակչություն, Երեւան, 1981, (240 էջ). Թ. հատոր, 1981, էջ 345-348:
- 2058 NERSESSIAN, VREJ. Հայագիտական Հրատարակություններ - Elishe, *History of Vardan and the Armenian War*, translation and commentary by R.W. Thomson, Harvard University Press, 1982 (353 p.). Եղիշէ, *Պատմություն Վարդանայ Եւ Հայոց Պատերազմին*, թարգմանություն Եւ ծանօթագրություն Ռ. Թոմսընի, Հարվըրտ Համալսարանի Հրատարակչություն, 1982, (353 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 309-315 {Գրախօսականը անգլերէնով է: ԷԾ}:
- 2059 SAMAAN, INGRID. Հայագիտական Հրատարակություններ - Akaby Nassibian, *Britain and the Armenian Question, 1915-1923*, London: Croom Helm, 1984, (294 p.). Ազապի Նասիպեան, *Անգլիա Եւ Հայկական Հարցը, 1915-1923*, Լոնտոն, 1984, (294 էջ) Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 315-318 {Գրախօսականը անգլերէնով է: ԷԾ}:
- 2060 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ՅԱԿՈԲ. Հայագիտական Հրատարակություններ - Gerard Dedyan (Ed.), *Histoire des Arméniens*, éditions Privat, Toulouse, 1982 (701 p.). Ժեռար Տետեան (Խմբ.), *Հայոց Պատմություն*, Փրիվա Հրատարակչություն, Թուլուզ, 1982 (701 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 319-324:
- 2061 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Հայագիտական Հրատարակություններ - Կիմ

- Սուրատեան, *Գրիգոր Նազիանզացին Հայ Մատենագրութեան Մէջ*, Բ.Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1983 (263 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 324-327 {Դ. Դարու կապադովկիացի ճգնաւոր}:
- 2062 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Մխիթար Անեցի, *Մատեն Աշխարհավէպ Հանդիսարանաց*, Աշխատասիրութեամբ՝ Հայրապետ Գ. Մարգարեանի, Բ.Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1983, (140 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 327-328:
- 2063 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Ժիրայր Դանիելեան, *Հայ Նոր Պարբերական Մամուլը, 1967-1981, Պէյրութ, 1984, (183 էջ)*. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 329-331 {Հայ պարբերական մամուլը իր հիմնադրութենէն մինչեւ 1981 կը հաշուէ 4000 անուն}:
- 2064 ԱՂՊԱՇԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Վարազ Դ. Առաքելեան, *Ակնարկներ Հայ Գրական Լեզուի Պատմութեան*, Բ.Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1981, (214 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 331-335:
- 2065 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Միքայել Ն. Յակոբեան, *Զմիւռնահայ Պարբերական Մամուլը, 1839-1860*, Բ.Ս.Ս.Յ. Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1984, (375 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 336-339:
- 2066 ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - Անուշաւան Վարդապետ Դանիելեան, *Մայր Յուցակ Հայերէն Ձեռագրաց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան*, Հայկական Մատենաշար Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան, Անթիլիաս, 1984, (ԺԵ + 650 + [1] էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 339-341:
- 2067 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Բ.. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - George A. Bournoutian, *Eastern Armenia in the Last Decades of Persian Rule, 1807-1828*, Undena Publications, Malibu, California, 1982, (290 p.). Ճորճ Ա. Պուռնութեան, *Արեւելեան Հայաստանը Պարսկական Տիրապետութեան Վերջին Տասնամեակներուն, 1807-1828*, Ունտենա Հրատարակչութիւն, Մալիպու, Գալիֆորնիա, 1982, (290 էջ). Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 341-346:
- 2068 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Բ.. Հայագիտական Հրատարակութիւններ - *Հայ Ժողովրդի Պատմութիւն*, Ա.-Ը. հտոր., Հայկական Ս.Ս.Յ. Գիտութիւնների Ակադեմիայի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1967-1984. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 346-349:

- 2069 ԲԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. Հայագիտական Հրատարակություններ - Paul Z. Bedoukian, *Selected Numismatic Studies*, Armenian Numismatic Society, special publication no: 1, Los Angeles, 1981 (570 p.). Դոկտ. Չարեհ Պտուկեան, *Դրամագիտական Աշխատանքներու Ժողովածու*, Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւն, մասնաւոր հրատարակութիւն թիւ 1, Լոս Անճելըս, 1981, (570 էջ) Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 350-351:
- 2070 ԲԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Զ.. Հայագիտական Հրատարակություններ - *Journal of Society for Armenian Studies*, vol. 1, editor-in-chief: Avedis K. Sanjian, Los Angeles, California, 1984, (220 p.). *Հանդէս՝ Հայագիտական Ուսմանց Ընկերակցութեան*, Ա. հատոր, պատասխանատու խմբագիր՝ Աւետիս Գ. Սանճեան, Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա, 1984, (220 էջ) Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 351-352:
- 2071 ԿՐԱՆՏԵԱՆ, ԱՐԴԱՐԱՆԻԿ. Հրատարակություններ - *Մարտին, Հերոս Զաղաք. Խորան եւ Շիրիմ Հայաստանի 1915-ի Չարդերուն Ընթացքին*. Հեղինակ՝ Եղբ. Եասենթ Սիմոն, Տպգր. Ս. Փօլ, Ճիւնի, Լիբանան, 1991, 210 էջ. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 281-286 {Դոմինիկեան միսիոնարներէն Եասենթ Սիմոնի վկայութիւնը Հայկական Եղեռնին մասին՝ Ֆրանսերէն, որուն հայերէնը թարգմանեց Անդրանիկ Կոդ. Կռանեանը. էջ 283-285 կը տրուի մաս մը այս վկայութենէն}:
- 2072 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Հրատարակություններ - Արտեմ Եղիշէի Սարգիսեան, *Արեւմտահայերէնի Բառարան*, «Արեւիկ» Հրատարակութիւն, Երեւան, 1991, 319 էջ. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 286-288:
- 2073 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԵՐՈՒԱՆԴ. Հրատարակություններ - Բիւզանդ Եղիայեան, *Սելճուկ-Թաթար-Օսմանեան Թիրքերու Պատմութիւն, ԺԱ.-ԺԵ. Դարեր*. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 288-300:
- 2074 ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Զ.. Հրատարակություններ - Նիկողայոս Ադոնց, *Հայաստանը Յուստինիանոսի Դարաշրջանում. Զաղաքական Կացութիւնը Ըստ Նախարարական Կարգերի (ռուս թարգմ. Ա.Թ. Խոնդկարեան եւ Է.Յ. Խոնդկարեան)*.- «Հայաստան» Հրատարակութիւն, Երեւան, 1987, (639 էջ). ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 357-359 {Հայաստանը Հռոմեական տիրապետութեան տակ 387էն սկսեալ}:
- 2075 ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԵՐՈՒԱՆԴ. Հրատարակություններ - *Armenia a Través de Sus Cantares (Desde el Siplo V Hasta Dias Nuestrros)*, Selección y Traducción del Armenio por Jorge Sarafian, Buenos Aires, 1991

- [*Հայաստան իր Երգերուն Ընդմէջէն (Ե. Դարէն Մինչեւ Մեր Օրերը*), հայերէն ընտրութիւն եւ թարգմանութիւն՝ Գեորգ Սարաֆեան, Պուէնոս Այրես, 1991]. ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 360-365:
- 2076 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Հրատարակութիւններ - Սեդա Պարսումեան-Տատոյեան, *Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացիի «Տաճկաց Իմաստասիրաց»ը Եւ Իմաստասիրական Արձակը Իսլամական Աղբիւրներու Լոյսին Տակ, Տպ. «Հայ Տիպ Բումփիւկրաֆ Թեքնոփրես», Պէյրութ, 1991, 228 էջ.* ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 366-375:
- 2077 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Վասն Գրախօսականի - *Խարբերդ՝ Օսմանեան Կայսրութեան «Սպանդանոց Նահանգը».* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 311-345 {Լեսլի Ա. Տէյվիսի *Խարբերդ՝ Օսմանեան Կայսրութեան «Սպանդանոց Նահանգը»* գործին գրախօսականը, որմէ թարգմանաբար հայերէնով կը տրուի հատուած մը՝ էջ 346-359: Էջ 340-345 եւ 356-358՝ ծանօթագրութիւններ. էջ 359՝ գրախօսականին անգլերէն ամփոփումը}:
- 2078 ՍԻՄՈՆԵԱՆ, Պ[ԷՊՕ]. *Գրախօսական - Վահէ-Վահեան Գրականագէտը (Բերքահաւաքի երրորդ հատորին առիթով).* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 360-371 {ՎԾ}:
- 2079 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. *Գրախօսական - Felix Corley, Armenia and Karabakh: Ancient Faith, Modern War, Catholic Truth Society Publications, London, 1992, ii + 22 p..* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 372-374 {Ֆելիքս Բորլիի *Հայաստան Եւ Ղարաբաղ, Հին Հաւատք, Արդի Պատերազմը*}:
- 2080 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. *Գրախօսական - Jonathan Aves, Post-Soviet Transcaucasia, Post-Soviet Business Forum, Royal Institute of International Affairs, London, January 1993, x + 54 p..* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 375-377 {Ճոնըթըն Էյվզի *Յետ Խորհրդային Անդրկովկասը*}:
- 2081 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. *Գրախօսական - Donald E. Miller and Lorna Tourian Miller, Survivors: An Oral History of the Armenian Genocide, University of California, Berkeley /Los Angeles/, London, 1993, 242 p..* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 378-380 {Տանըլտ Միլըր եւ Լորնա Դուրեան-Միլըր՝ *Վերապրողները - Հայկական Յեղասպանութեան Բերանացի Պատմութիւն Սը*}:
- 2082 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. *Գրախօսական - Jeremy Salt, Imperialism, Evangelism and the Ottoman Armenians, 1878-1896, London, Frank Cass, 1993, 188 p..* ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 381-385 {Ճերըմի Սոլթի *Կայ-*

սերապաշտութիւն, Աւետարանչութիւն եւ Օսմանեան Հայերը, 1878-1896 գործը):

- 2083 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Գրախօսական - Raymond H. Kevorkian [et] Paul B. Paboudjian, "Les Arméniens dans l'Empire Ottoman à la Veille du Génocide, éd. d'Art et d'Histoire Arhis, 1992, Paris, 605 p., 925 photos et illustrations, 29 cartes géographiques, lexique des mots étrangers, index des noms propres, et une colophon en Armenien. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 386-400 (Ռէյմոն Գեորգեան եւ Փոլ Բապուճեան, Հայերը Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ Եղեռնի Սեմին: ՎԾ):**
- 2084 ԹՈՐԱՆԵԱՆ, ԲԺ. ԹՈՐՈՍ. **Գրախօսական - Մանիա Ղազարեան, Մովսէս Խորենացիի եւ Արուեստը, Երեւան, 1992, 100 էջ. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 401-404:**
- 2085 ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Յ.. **Գրախօսական - Հիւսիսեան Հայագիտական Հանդէս, գիրք Ա., հրատարակութիւն Հ.Բ.Ը.Մ.ի Լիբանանի Շրջանակային Յանձնաժողովի, Պէյրութ, 1993, 248 էջ. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 405-410:**
- 2086 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Գրախօսական - Արտակ Մովսիսեան, Հնագոյն Պետութիւնը Հայաստանում՝ Արատտա, հր. «Դէպի Երկիր» մատենաշարի, Երեւան, 1992, 78 էջ. ամփոփումներ՝ հայերէնով (էջ 68-72), անգլերէնով (էջ 73-74) եւ ռուսերէնով (էջ 75-76): Արատտայի տեղադրական մէկ քարտէս (էջ 23). ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 385-394 (ՎԾ):**
- 2087 ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆ, ԴՈԿՏ. Ռ[ԱՖԱՅԷԼ] Ի.. **Գրախօսական - Խ.Ա. Թորոսեան, Թագակիրների Պատմութիւնն Ու Գովաբանութիւնը Որպէս Չաքարեան Հայաստանի Պատմութեան Սկզբնաղբիւր, բնագրի թարգմանութեամբ եւ մեկնաբանութիւններով հանդերձ, Հայաստանի Գ.Ա. Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1992, 611 էջ. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 395-408 (ԺԲ.-ԺԳ. դարերուն Չաքարեան իշխանութիւնը: ՎԾ):**
- 2088 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Գրախօսական - Donald V. Schwartz and Razmik Panossian (eds.), Nationalism and History: the Politics of Nation Building in Post-Soviet Armenia, Azerbaijan and Georgia, Toronto, University of Toronto Press, 1994, XIV + 149 p.. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 409-414 (Խմբագրութեամբ Տոնըլտ Շուարցի եւ Ռազմիկ Փանոսեանի Ազգայնականութիւնն Ու Պատմութիւնը - Ազգակերտման Զարգացականութիւնը Յետ-Խորհրդային Հայաստանի, Ազրայէճանի եւ Վրաստանի Մէջ):**

- 2089** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Գրախօսական - Մանիա Ղազարեան, Արցախի Արուեստի Գանձերը**, Տպ. Կաթողիկոսարան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Անթիլիաս, 1993, 221 էջ. ֆրանսերէն եւ անգլերէն լեզուներով ամփոփումներ (էջ 135-150), 170 գունատիպ լուսանկար (էջ 153-200), արցախեան արուեստի 129 մոթֆֆներու գծանկարներ (էջ 203-216), մատենագիտական ցանկ (էջ 129-133), ցանկ՝ Մանիա Ղազարեանի հրատարակուած եւ անտիպ 42 գործերու (էջ 217-218) եւ կենսագրութիւն՝ Մանիա Ղազարեանի (էջ 219). ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 415-432:
- 2090** SANJIAN, ARA. **Review Article - Taner Akçam's *Türk Ulusal Kimligi ve Ermeni Sorunu* and the Slow Emergence of a Revisionist Trend in Turkish Historiography as Regards the Genocide of Ottoman Armenians in 1915.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 375-400 {Թաներ Ագչամի գիրքին շուրջ: ՎԾ}:
- 2091** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Վասն Գրախօսականի - Մեծ Եղեռնը**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 565-587 {Վերծինէ Սվազլեան, *Մեծ Եղեռն - Արեւմտահայ Բանաւոր Վկայութիւններ*, Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիայի «Գիտութիւն» հրատարակչութիւն, Երեւան, 1995, 225 երկսիւնակ եւ մեծադիր էջ: ՎԾ}:
- 2092** SANJIAN, ARA. **Վասն Գրախօսականի - Robert Melson, *Revolution and Genocide: on the Origins of the Armenian Genocide and the Holocaust*, with forward by Leo Kuper.** Chicago and London, the University of Chicago Press, 1992, 286 p.. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 589-596 {Անգլերէնով գրախօսականը Ռոպըրթ Մելսընի *Յեղափոխութիւն եւ Յեղասպանութիւն - Հայկական Յեղասպանութեան եւ Ողջակիզման Ծագումները* երկին: Հրեական ողջակիզման եւ հայկական Եղեռնի միջեւ բաղդատութիւններ}:
- 2093** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Վասն Գրախօսականի - Հայ Աւետարանական Հարժումը եւ «Աւետաբեր Մատենաշար»ը**. ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 337-366 {Աւետաբերի եւ «Աւետաբեր Մատենաշար»ի պատմականն ու բովանդակութիւնը: ՎԾ}:
- 2094** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ. **Վասն Գրախօսականի - Վահան Յ. Թութիկեան, Հայ Աւետարանական Եկեղեցի 1846-1996**, հրատարակութիւն՝ Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան եւ Հայկական Ժառանգութեան Յանձնախումբի, Տիբորյոթ, 1996, 380 էջ. ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 367-372:

- 2095 SANJIAN, ARA. **Book Reviews - *Socialism and Nationalism in the Ottoman Empire, 1876-1923***, edited by Mete Tunçay and Erik Jan Zürcher. London and New York, British Academic Press in Association with the International Institute of Social History, Amsterdam, 1994, 222 p. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 555-560 {Անգլերեն գրախօսական՝ Մերթ Թիւնչայի եւ Էրիք Ճէն Չիւրքէրի խմբագրութեամբ *Ընկերվարութիւն եւ Ազգայնականութիւն Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ, 1876-1923* անգլերէն գործին}:
- 2096 SANJIAN, ARA. **Book Reviews - Richard G. Hovannisian, *The Republic of Armenia. volume IV: Between Crescent and Sickle: Partition and Sovietization***, Berkeley, Los Angeles and London: University of California Press, 1996. xii+496 p.. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 561-566 {Անգլերէն գրախօսական՝ Ռիչըրտ Կ. Յովհաննիսեանի *Հայաստանի Հանրապետութիւնը, Մահիկի եւ Մանգաղի Միջեւ. Բաժանում եւ Խորհրդայնացում*, Դ. հատոր անգլերէնով գործին}:
- 2097 SANJIAN, ARA. **Book Reviews - *Caucasus and an Unholy Alliance***, edited by Antero Leitzinger. Vantaa (Finland): Leitzinger Books, 1997. ISBN: 952-9752-16-4. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 567-573 {խմբագրութեամբ Անթերօ Լէյժինկըրի *Կովկասը եւ Անսուրբ Ուխտ Մը* անգլերէն գործը}:
- 2098 ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՎՐԵԺ. **Մովսէս Խորենացու «Հայոց Պատմութեան» Կարծեցեալ Չորրորդ Գրքի Վերաբերեալ Մի Վարկածի Շուրջ**. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 379-393 {Ըննադատութիւն Արտաշէս Մաթեոսեանի *Մովսէս Խորենացու «Հայոց Պատմութեան» Չորրորդ Գիրքը* խորագրով ուսումնասիրութեան: ՎԾ}:
- 2099 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԱՐԹԻՒՐ. ***Boghos Nubar's Papers and the Armenian Question 1915-1918***, documents edited and translated by Vaché Ghazarian, Waltham, U.S.A. Mayreni Publishing, 1996, xxxiii+461 p., ISBN: 0-9653718-3-2. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 394-401 {Վաչէ Ղազարեանի *Պողոս Նուպարի Թուղթերը եւ Հայկական Հարցը 1915-1918* անգլերէն գործը: ՎԾ}:
- 2100 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Նիկողայոս Ադոնց, *Երկեր Չորս Հատորով, Հատոր Ա. Հայկական Հարց***. Կազմել, Ծանօթագրել եւ Ներածութիւնը Գրել Է Պետրոս Յովհաննիսեանը. Թարգմանել Է Վալտեր Դիլոյեանը. Հրատարակիչ-խմբագիր՝ Ալբերտ Իսոյեան, Երեւան, «Հայագիտակ», 1996, 244 էջ. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 402-407:

- 2101** ԱՃԵՄԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. **Գեղամ Սեւան, Սփիւռքահայ Գրականութեան Ուրուագծեր (1946-1985)**, Զ.Յ. Գ.Ա.Ա. «Գիտութիւն» Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1997, 367 էջ. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 408-416:
- 2102** ԲԵՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. **Մանիա Ղազարեան, Աշոտ Ստեփանեան, Հալէպի Հայոց Գեղարուեստը**, Զ.Յ. Գ.Ա.Ա Արեւելագիտութեան Ինստիտուտի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1997, 67 էջ. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 407-420 {ՎԾ}:
- 2103** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Արծրուն Աւագեան, Կոստան Չարեան. Կեանքը Եւ Գործը**, Երեւանի Համալսարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1998, 294 էջ. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 421-440 {Գրող Կոստան Չարեանի նուիրուած մենագրութիւն: ՎԾ}:
- 2104** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Արմէն Այվազեան, Հայաստանի Պատմութեան Լուսաբանումը Ամերիկեան Պատմագրութեան Մէջ (Քննական Տեսութիւն)**, «Արտագերս» հրատարակչութիւն, Երեւան, 1998, 250 էջ. Ի. հատոր, 2000, էջ 457-479 {Այս երկար գրախօսականը յօդուածագիրը յառաջաբանէ մը ետք հետեւեալ ելնաբաժանումներու բաժնած է «Հայոց Պատմութեան Այվազեանական Ընկալումը», «Ամերիկեան Հայագիտութեան Նպատակները Եւ Անոնց Դեմ Անողոք Պայքարելու Անհրաժեշտութիւնը՝ Ըստ Այվազեանի», «Հայագիտութեան Ապագան՝ Այվազեանի Դիտանկիւնէն Եւ Հայաստանը», «Ի՞նչ Մոռցած Է Հաշուի Առնել Այվազեանը»: ՎԾ}:
- 2105** AVDOYAN, LEVON. **Ayvazyan, Armen, Hayastani Patmutyan Lusabnume Amerikyan Patmagrutyan Mej (Knnakan Tesutyun), Erevan, "Artagers" Hratarakchutyun, 1998.** Ի. հատոր, 2000, էջ 480-482 {Վերի (թիւ 2104) գիրքին մասին երկրորդ գրախօսական մը անգլերէն Լեւոն Աւտոյեանի կողմէ, քննադատական ոճով գրուած}:
- 2106** ՂԱՉԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. **Երուանդ Օտեան - Նամակներ, բնագրի կազմութիւն ՕՖԷլիա Կարապետեան, խմբագիր Հենրիկ Բախչինեան, Գրականութեան Եւ Արուեստի Թանգարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 1999, 304 էջ.** Ի. հատոր, 2000, էջ 483-492 {Գրախօսողը կեդրոնացած է Օտեանէն Արփիար Արփիարեանին, Լեւոն Բաշալեանին եւ Արշակ Զօպանեանին ուղղուած նամակներուն վրայ: ՎԾ}:
- 2107** ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ, ՎԱՐՕ. **Dora Sakayan, Modern Western Armenian (for the English-speaking world), Montreal, Arod books, 2000, 366 էջ.** Ի. հատոր, 2000, էջ 493-508 {Բանասեր եւ լեզուաբան Դոկտ. Փրոֆ.

Դորա Սաքայեանի *Արդի Արեւմտահայերէն* անգլիախօս աշխարհին համար դասագիրքի գրախօսականը: ՎԾ}:

- 2108** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Գրախօսականներ - Կոստան Չարեան, Սպանիա**, բնագիրը հրատարակութեան պատրաստեց, յառաջաբանը եւ ծանօթագրութիւնները գրեց Եւրի Խաչատրեան, Երեւան, «Նայիրի», 1999, 380 էջ: Կոստան Չարեան, *Նաւատոմար*, կազմեց, յառաջաբանը եւ ծանօթագրութիւնները գրեց Եւրի Խաչատրեան, Երեւան, Սարգիս Խաչէնց, 1999, 668 էջ: Կոստան Չարեան, *Դէպի Արարատ*, կազմեց, յառաջաբանը եւ ծանօթագրութիւնները գրեց Եւրի Խաչատրեան, Երեւան, Սարգիս Խաչէնց, 2001, 417 էջ. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 383-404 {Գրող Կոստան Չարեանի մահէն ետք հրատարակուած գիրքերուն մասին առաւել՝ վերելի երեք նոր լոյս տեսած գործերը: ՎԾ}:
- 2109** SANJIAN, ARA. **Գրախօսականներ - *Enlightenment and Diaspora: The Armenian and Jewish Cases*, edited by Richard G. Hovannisian and David N. Myers. Atlanta, Georgia: Scholars Press, 1999. ISBN 0-7885-0604-8.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 405-410 {Անգլերէն գրախօսական Ռիչըրտ Կ. Յովհաննիսեանի եւ Տէյվիտ Ն. Մայըրզի խմբագրած *Լուսաւորում եւ Սփիւռք՝ Հայկական եւ Հրեական Պարագաները* անգլերէն աշխատասիրութիւնը}:
- 2110** ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Գրախօսականներ - *Heralding of the Armenian Genocide: Reports in the Halifax Herald 1894-1922*, compiled by Katia Minas Peltekian. Halifax, Nova Scotia: Armenian Cultural Associations of the Atlantic Provinces, 2000.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 411-412 {Զաթիա Փելթէքեանի կողմէ գանատական *Տը Հալիֆաքս Հերըլտ* օրաթերթին մէջ 1894-1922 շրջանին հայոց վերաբերեալ մամլոյ լրատուութիւններու հաւաքագրումը 352 էջի մէջ}:
- 2111** ԳԱԼՍՏԵԱՆ, ՍԻՐԱՆՈՅԸ. **Գրախօսականներ - *Հայկական Կիսօ 1924-1999*.** լիակատար կատալոգ, կազմողներ՝ Ս. Գուլեան, Ա. Երզնկեան, Ա. Թադէուսեան եւ այլք, խմբագիրներ՝ Ս. Յարութիւնեան, Մ. Ստամբուլցեան եւ Ռ. Չաքարեան, Երեւան, «Արտագերս», 2000, 251 էջ: (Նոյն կատալոգը լոյս է տեսել նաեւ ռուսերէն եւ անգլերէն). ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 413-414:
- 2112** NERSESSIAN, REVD. DR. VREJ. **Նամականի.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 454 {*Հանդէս*ին նախկին Ի. հատորին (2000) մէջ երեւցող Լեւոն Աւտոյեանի գրախօսականին մէջ (թիւ 2105) նամակագիրին վե-

րագրուած մասերուն շուրջ սկատողութիւն. էջ 455ին մէջ *Հանդէս*ին կողմէ կը տրուին սախկին հատորին մէջ սպորդած վրիպակները, որոնցմէ մէկը Լեւոն Աւտոյեանի գրախօսականին մէջն է, որ կ'առնչուի Դոկտ. Վրէժ Ներսէսեանին}:

- 2113 SIMONIAN, HAVANN H.. **Գրախօսականներ - *Atlas Géopolitique du Caucase***, edited by Nicolas Beroutchachvili and Jean Radvanyi. Paris: Observatoire des États Post-soviétiques, Institut National des Langues et Civilisation Orientales (INALCO) and Tbilissi: Laboratoire de Cartographie de L'Université de Tbilissi, 1996. FF 455. ISBN 2-85831-076-9. ԻՔ. հատոր, 2002, էջ 359-360 {Անգլերէն գրախօսական Նիքոլաս Բերուչաշվիլիի եւ Ժան Րատվանյիի *Կովկասի Աշխարհաքաղաքական Ատլաս* գործին}:
- 2114 SIMONIAN, HAVANN H.. **Գրախօսականներ - *Contested Borders in the Caucasus***, edited by Bruno Coppieters. VUB University Press, 1996. 205 p. ISBN 9-05487-117-2. ԻՔ. հատոր, 2002, էջ 361-362 {Անգլերէն գրախօսական Պրիւնօ Զոփփիթըրզի խմբագրութեամբ *Վիճարկելի Սահմաններ Կովկասի Մէջ* գործին}:
- 2115 ԲՈՂՈՅԵԱՆ, ԱՉԱՏ. **Գրախօսականներ - *Ani: World Architectural Heritage of a Medieval Armenian Capital***, edited by S. Peter Cowe. University of Pennsylvania Armenian Texts and Studies, 16. Leuven and Sterling, Virginia: Peeters, 2001. xviii+161 p.. ԻՔ. հատոր, 2002, էջ 363-369 {Գրախօսական Փիթըր Գաուի խմբագրութեամբ *Անի՝ Հայկական Միջնադարեան Մայրաքաղաքի Համաշխարհային Ծարտարապետական Ժառանգութիւն* գործին: ՎԾ}:
- 2116 ԻՐՆԷՇԸԵԱՆ, ԱՐՄԷՆ. **Գրախօսականներ - *Գրիգոր Յակոբեան, Թերթօս Վէպի Տեսութիւնը - Երուանդ Օտեան***, Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարանի հրատարակութիւն, Երեւան 2002, 183 էջ. ԻՔ. հատոր, 2002, էջ 370-377 {ՎԾ}:
- 2117 GEUKJIAN, OHANNES. **Գրախօսականներ - Leonidas T. Chrysanthopoulos. *Caucasus Chronicles: Nation-Building and Diplomacy in Armenia: 1993-1994***. Princeton, NJ and London: the Gomidas Institute, 2002. ISBN 1-884630-05-7. Hardcover. 180 p.. ԻՔ. հատոր, 2002, էջ 378-386 {Անգլերէն գրախօսական Լեոնիտաս Թ. Խրիսանտոփուլոսի *Կովկասեան Ժամանակագրութիւն՝ Ազգակերտումն Ու Դիւանագիտութիւնը Հայաստանի Մէջ* գործին: ՎԾ}:
- 2118 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՐՐԱՆ. **Գրախօսականներ - *Վարդի Զէշիշեան, Հալէպի Հայկական Գաղթօճախի Հասարակական-Սշակութային***

- Կազմակերպությունները (1846-1915), Գերգ Մելիտինեցի Գրական Մրցանակի հրատարակություն, Անթիլիաս, 2001, 280 էջ. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 517-523 {ՎԾ}:**
- 2119 ԲԱՆԶԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. Գրախօսականներ - Բախտիար Յովակիմեան, Պետրոս Ադամեանի «Շեքսպիր Եւ Իւր Համլէթ...» Գրքի Ստեղծման Պատմությունը, «Ասողիկ» հրատարակչություն, Երեւան, 2002, 70 էջ. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 524-527 {ՎԾ}:**
- 2120 ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. Գրախօսականներ - Զաղաքագիտության Եւ Զաղաքականության Օքսֆորդի Բացատրական Բառարան, Անգլերեն-Հայերեն, Հայերեն-Անգլերեն. Խմբագիր Այն Մակլին, լրացումները եւ յաւելուած բառարանը՝ Ալեքսանդր Աղաբեկեանի, Գիտանք Հրատարակչություն, Երեւան, 2003, 592 էջ. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 375-381 {ՎԾ}:**
- 2121 ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ, ԼԱՌՐԱ. Գրախօսականներ - Victoria Rowe, *A History of Armenian Women's Writing: 1880-1922*, London: Cambridge Scholars Press Ltd., 2003. xii + 301 էջ: ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 382-386 {Վիկտորիա Ռօուի Հայ Կիներու Գրականության Պատմություն Մը անգլերեն հատորը, ուր Սրբուհի Տիւսաբի, Սիպիլի, Մարիամ Խատիսեանի, Մառի Պէլլերեանի, Շուշանիկ Կուրղիսեանի Եւ Չապէլ Եսայեանի գործերուն մասին անդրադարձ կայ: ՎԾ}:**
- 2122 ԳԱԼՍԵԱՆ, ՍԻՐԱՆՈՅՇ. Գրախօսականներ - Արծուի Բախչինեան, *Հայերը Համաշխարհային Կինոյում, Գրականության Եւ Արուեստի Թանգարանի Հրատարակչություն, Երեւան, 2004, 686 էջ: ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 387-392 {Արծուի Բախչինեան ուսումնասիրած է շարժապատկերի բնագաւառին առնչուած բոլոր հայ գործիչները}:***
- 2123 ՈՍԿԱՆԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Գրախօսականներ - Մ. Այվազեան-Թերզեան, *Պրոֆեսոր Հրաչեայ Աճառեանը Եւ Իրանագիտությունը, «Հասարակական Գիտությունների Եւ Մշակութային Հետազոտությունների Ինստիտուտ», Թեհրան, 2004, հինգ + 91 էջ (պարսկերեն): ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 393-395 {Իրանաբնակ հայագետ-արեւելագետ Մ. Այվազեան-Թերզեանի մենագրությունը, որ կը ներկայացնէ Աճառեանի իրանագիտական աշխատանքները, որոնք բոլորովին անտեղեակ է պարսկալեզու ընթերցողը: ՎԾ}:***
- 2124 ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Գրախօսականներ - Ara Krikorian, *Dictionnaire de la Cause Arménienne* (Paris: Edipol Editions, 2002), 268 p..**

- ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 359-361 {Արա Գրիգորեան, *Հայկական Հարցի Բառարան* ֆրանսերեն գիրքին անգլերեն գրախօսականը}:
- 2125** ՍԵՓԱՆԵԱՆ, ՅԱՍՄԻԿ. **Գրախօսականներ - Kevork Pamukciyan, Ermeni Kaynaklarından Tarihe Katkılar; Գեորգ Բամպուրճեան, Հայ Աղբիւրների Ներդրումը Պատմութեան Մէջ. Ստամբուլ, Արաս Զրատարակչատուն, հտ. 1-4, 2002-2003.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 362-368 {Բանասեր Եւ աղբիւրագետ Գեորգ Բամպուրճեանի հրատարակած թրքերէն յօդուածներու հաւաքածոն չորս հատորի մէջ: ՎՃ}:
- 2126** HIKI, AKIKO. **Գրախօսականներ - Katsumori Ichikawa, Jipusi no Kita Michi, Tokyo, Hakusui-sha, 2003, 231 p..** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 369-370 {Աքիքօ Իիքիի կողմէ անգլերէն գրախօսական Զացումորի Իչիքաուայի *Գնչուներու Ճամբաները* ճափոներէն հատորին, ուր կը ներկայացնէ հայ գնչուները}:
- 2127** ABE, M.. **Գրախօսականներ - Hiroyoshi Segawa, The Forgotten Armenian Genocide: A Case Study of the Prevention and Punishment of Crimes of Genocide (in Japanese), Sankeisha Press Nagoya, Japan, 2004.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 371-373 {Ս. Ապէի կողմէ անգլերէն գրախօսական Փրոֆ. Զիրոյուչի Սեկաուայի *Մոռցուած Հայկական Յեղասպանութիւնը. Յեղասպանութեան Ոճիրի Կանխարգիլման Եւ Պատժումի Պարագայի Սերտողութիւն* ճափոներէն աշխատասիրութեան}:
- 2128** ԲՈՉՈՅԵԱՆ, ԱՉԱՏ. **Գրախօսականներ - Մայր Յուցակ Հայերէն Ձեռագրաց Մաշտոցի Անուան Մատենադարանի,** հատոր Բ., կազմեցին՝ **Օ. Եգանեան, Ա. Չէյթունեան, Փ. Անթաբեան, Ա. Զեօշկարեան, խմբագրութեամբ՝ Ա. Մնացականեանի, Օ. Եգանեանի, Ա. Չէյթունեանի, ցանկերը՝ Վ. Դելրիկեանի, «Նաիրի» Զրատարաչութիւն, Երեւան, 2004, 832 էջ.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 374-381 {Մաշտոցի անուան Մատենադարանի ընդարձակ ձեռագրացուցակի Բ. հատորը: ՎՃ}:
- 2129** ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ ԵՒ ՏԵՅԻՐՄԵՆՃԵԱՆ, ՍԵՒԱՆ. **Գրախօսականներ - Dr. Tessa Hofmann, Les Arméniens en Turquie Aujourd'hui. La Minorité Arménienne en République Turque: Évaluation Critique de la Situation, Imprimé en Suède, Le Assemblée des Arméniens d'Europe, 2004, 50 էջ.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 382-388 {Թեսա Հոֆման, *Հայերը Ժամանակակից Թուրքիոյ Մէջ. Հայ Փոքրամասնութիւնը Թուրքիոյ Հանրապետութեան Մէջ. Կացութեան Ըննա-*

կան Արժեւորում ֆրանսերէն աշխատասիրութիւն: Թուրքիոյ մէջ հայ փոքրամասնութեան 1993-2003 շրջանի վիճակի ներկայացում: ՎԾ):

- 2130** GEUKJIAN, OHANNES. **Գրախօսականներ - David L. Phillips, *Unsilencing the Past: Track Two Diplomacy and Turkish-Armenian Reconciliation*, New York and Oxford: Berghahn Books, 2005. ISBN 1-84545-007-8. Hardcover. 168 p..** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 389-398 {Յովհաննէս Կեօքճեանի կողմէ անգլերէն գրախօսական Տէյվիտ Ֆիլիփսի *Անցեալը Լռութենէ Հանել. Երկրորդ Ուղիի Դիւանագիտութիւնը Եւ Թուրք-Հայ Հաշտեցումը* անգլերէն գիրքին: ՎԾ):
- 2131** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Գրախօսականներ - Վարդան Փարթամեան, *Սփիւռքի Օտարագիր Բանաստեղծութիւնը*, «Սուղնի» հրատարակչութիւն, 192 էջ, Երեւան, 2005.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 399-410 {Օտարագիր (հիմնականին մէջ անգլերէն, ֆրանսերէն եւ սպաներէն լեզուներով) հայ հեղինակներու չափածոյ գրական ժառանգութիւնը: ՎԾ):
- 2132** ԻՐՆԵՇԼԵԱՆ, ԱՐՄԵՆ. **Գրախօսականներ - Ժամանակակից Խոսակցութեան Գրողներ (Ա. Հատոր), Աշխատասիրեց՝ Կարօ Աբրահամեան, Պատասխանատու խմբագիր՝ Պէպօ Սիմոնեան, Հրատարակչութիւն՝ Գեորգ Մելիտինեցի Գրական Մրցանակի թիւ 61, Անթիլիաս 2004, 551 էջ.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 411-415 {ՎԾ):
- 2133** ԶԷՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. **Գրախօսականներ - Բախտիար Յովակիմեան. *Հայոց Ծածկանունների Բառարան*, Երեւանի Համալսարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 2005, 788 էջ.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 433-440 {Հայ հեղինակներու ծածկանուններու վերծանում: ՎԾ):
- 2134** ԽՉՄԱԼԵԱՆ, ԱՐԱ. **Գրախօսականներ - Հենրիկ Յովհաննիսեան, *Միջնադարեան Բեմ. Թատրոն-Եկեղեցի Յարաբերութիւնը Եւ Հայ Հոգեւոր Դրաման*, Երեւան, «Սարգիս Խաչենց», 2004, 300 էջ.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 441-446 {ՎԾ):
- 2135** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԱՆԱՅԻՏ. **Գրախօսականներ - Գեորգ Սարկաւազ Ղուչեան, *Քրիստոնէական Աշխարհընկալումը Հայոց Գրական Անդաստաններում*, Երեւանի Համալսարանի Հրատարակչութիւն, 2005, 56 էջ.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 447-461 {ՎԾ):
- 2136** ROWE, VICTORIA. **Գրախօսականներ - Anahit Harutiunian, *The Age of Notable Women* (Yerevan: Spiritual Armenia, 2005), 142 p..** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 462-463 {Վիքթորիա Րոուի անգլերէնով գրախօսական, *Անահիտ Յարութիւնեան, Երեւելի Կիներու Դարը*

հայերեն գիրքին, զոր անգլերենի թարգմանած է Վլադիմիր Օսիփովը. կը ներկայացուին հայ կիներու գործունեութիւնները պատմութեան ընթացքին}:

- 2137** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Գրախօսականներ - Sona Zeitlian, Armenians in Egypt. Contribution of Armenians to Medieval and Modern Egypt, HSZ Publications: LA., Calif., 2006, 268 pages.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 464-466 {Գրախօսական Սոնա Չէյթլեանի *Հայերը Եգիպտոսի Մէջ. Հայերու Նպաստը Միջնադարեան եւ Ժամանակակից Եգիպտոսի* անգլերեն գիրքին}:
- 2138** ROWE, VICTORIA. **Գրախօսականներ - Hampartzoum Mardiros Chitjian, A Hair's Breadth from Death, London and Reading: Taderon Press, 2003; Astrid Katcharyan, Affinity with Night Skies, London and Reading: Taderon Press, 2003; Kay Mouradian, A Gift in the Sunlight, London and Reading: Taderon Press, 2005; Haig Tahta, April 1915, London and Reading: Taderon Press, 2005.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 485-487 {Վիքթորիա Րոուի անգլերէն գրախօսականը անգլերէն չորս գիրքերու, հրատարակուած Լոնտոնի Կոմիտաս Զիմնարկի կողմէ՝ Հայկական Յեղասպանութեան շուրջ, որոնց հեղինակներն են՝ Համբարձում Մարտիրոս Չիթճեան, Աստղիկ Զաչարեան, Զէյ Սուրատեան եւ Հայկ Թահթա}:
- 2139** BAKHCHINYAN, ARTSVI. **Գրախօսականներ - Gregorio Bardini, Padre Komitas: Musica e Spiritualità Armena, Roma, 2006, 170 pages.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 488-490 {Անգլերէն գրախօսական Կրեկորիո Պարտինիի, *Հայր Կոմիտաս՝ Հայաստանի Երաժշտութիւնն Ու Ոգին* իտալերէն գիրքին}:
- 2140** ԴԱԼԱԼԵԱՆ, ՏՈՐՔ. **Գրախօսականներ - Հայ Հմայական Եւ Ժողովրդական Աղօթքներ (աշխատութեամբ՝ Սարգիս Յարութիւնեանի), ՀՀ զԱԱ Հնագիտութեան եւ Ազգագրութեան Ինստիտուտ, Երեւանի Համալսարանի Հրատարակչութիւն, Երեւան, 2006, 501 էջ.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 329-336:
- 2141** ԹՕՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ. **Գրախօսականներ - Ալբերտ Խառատեան, Կոստանդնուպոլսի Հայ Գաղթածախը (XV-XVII Դարեր), Երեւանի Պետական Համալսարանի Հրատարակչութիւն, 2007, 472 էջ.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 337-345:
- 2142** ԲԱԽԶԻՆԵԱՆ, ՀԵՆՐԻԿ. **Գրախօսականներ - Վարդգ Ներսիսեան, Հայ Միջնադարեան Տաղերգութեան Ժանրերն Ու Տաղաչափութիւնը, Երեւան, Երեւանի Համալսարանի Հրատարակչութիւն,**

2008, 222 էջ. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 346-348:

- 2143 ՍԱՐԳՍԵԱՆ, ՄԱՐԳԱՐԻՏ. **Գրախօսականներ - Հայ Նուագարանային Երաժշտություն. Պարեղանակներ** (կազմող՝ Աշոտ Մուրադեան, մասնագիտական խմբագիր՝ Խաչիկ Մարտիրոսեան, մատենաշարի գլխավոր խմբագիր՝ Կարինե Խուդաբաշեան-Սարգսեան), «Հայ Աւանդական Երաժշտություն» մատենաշար, Հոր. Ա., եւ Գ., Երեւան, «Ամրոց» Հրատ., 2008 + Արամ Քոչարեան, *Հարկանային Եւ Շնչական Նուագարանները Հայաստանում*, աշխատասիրութեամբ Կարինե Խուդաբաշեանի, Հռիփսիմէ Պիկիչեանի, Ժամբէն Մեիրաբեանի, Անահիտ Բաղդասարեանի, Երեւան, «Ամրոց» Հրատ., 2008. Լ. հատոր, 2010, էջ 521-524:
- 2144 ԲԱՆՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Գրախօսականներ - Հայկ Դեմոյեան, Հայկական Սպորտը Եւ Մարմնակրթութիւնը Օսմանեան Կայսրութիւնում**, Երեւան, Հայոց Տեղասպանութեան Թանգարան-Ինստիտուտ, 2009, 220 էջ. Լ. հատոր, 2010, էջ 525-532 (ՎԾ):

4) ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆԻԹԵՐ

Ա) ՀԻՆ ՇՐՋԱՆ (ՄԻՆՉԵՒ ԺԳ. ԴԱՐ)

- 3001 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ. **Խաչակիրներ Անտիոքի Դիմաց (Էջ Մը Հայ-Խաչակրական Յարաբերութեանց Պատմութենէն)**. Ա. հատոր, 1970, էջ 61-73 {Առաջին Խաչակիրները Անտիոքի մէջ եւ հայութեան անոնց տուած օժանդակութիւնը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3002 ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ Յ.Ս. **Արտաշէսեան Հարստութեան Վերջին Գահակալներու Դրամները**. Ա. հատոր, 1970, էջ 74-92 {Կան դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3003 ՀԱՄԱԶԱՍՊԵԱՆ, ՎԱՐԴԱԷՍ. **Հայ Գաղթավայրերի Առաջացումը**. Բ. հատոր, 1971, էջ 81-98 {Հին շրջաններէն մինչեւ ԺԱ. դար. Բիւզանդական շրջանը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3004 KOUYMJIAN, DICKRAN K. **An Historical and Dynastic Survey of Caucasia, Eastern Anatolia and Adharbayjan from the Xth to the XIIIth Centuries**. Բ. հատոր, 1971, էջ 99-122 {Անգլերէն ուսումնասիրութիւն մը Փրոֆ. Տիգրան Գույումճեանին կողմէ՝ «Պատմական Եւ Տեղագրական ակնարկ Մը՝ Ժ.-ԺԳ. դդ. Կովկասի, Արեւելեան Անատոլիոյ Եւ Ատրպէյճանի» խորագրով: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 3005 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ. **ԺԱ. Դարու Անտիոքի Հայ Կառավարիչներ**

- Պեխտ-Խաչատուր Եւ Վասակ Պահլաւունի.** Բ. հատոր, 1971, էջ 123-134 {ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3006** **ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ Յ.. Արտաշեսեան Հարստութեան Հիմնադիր՝ Արտաշես Ա.ի Պղինձէ Դրամը.** Բ. հատոր, 1971, էջ 135-143 {Կան դրամներու նկարներ: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3007** **ՍԻՐՈՒՆԻ, Յ.Ը.. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՂԱՇԱՐԺԵՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐՈՊԱՅԻ ԶԱՐՏԵՍԻՆ ՎՐԱՅ.** Գ. հատոր, 1972, էջ 55-90 {ԺԱ. դարուն Անիի անկումէն մինչեւ Ի. դարու սկիզբը՝ հայերու տեղաշարժը, մասնաւոր դէպի Խրիմ, որմէ ալ դէպի Արեւելեան Եւրոպա: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3008** **ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ.. Տարսնի Իշխանը Ապլղարիպ Հասան Արծրունի (1071-1080 թթ.).** Գ. հատոր, 1972, էջ 91-100 {Բագրատունեանց վերջին թագաւորը Գագիկ Բ., Բիւզանդիոնը եւ Ապլղարիպ Արծրունին: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3009** **ՊՏՈՒԿԵԱՆ, ՉԱՐԵՅ. Կիլիկիոյ Կոստանդին Գ. - Լեւոն Բռնակալ - Կոստանդին Դ.ի Կարելոր Դրամագիւտ Մը.** Գ. հատոր, 1972, էջ 151-183 {Կիլիկիոյ հայկական հարստութեան վերջին երեք թագաւորներ Կոստանդին Գ.ի, Լեւոն Բռնակալի եւ Կոստանդին Դ.ի 1344-1373 հատած դրամները: Էջ 164-166 դրամներու նկարներ, իսկ էջ 167-183 նախորդ էջերուն մէջ տրուած դրամներուն վրայի գրութիւնները: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3010** **ՀԱՄԱՉԱՍՊԵԱՆ, ՎԱՐԴԳԵՍ. Թնդրակեցիների Շարժումը Թ.-ԺԱ. Դարերում.** Դ. հատոր, 1973, էջ 9-28 {Բագրատունեաց Թագաւորութեան ընթացքին Սմբատ Չարեաւանցին ու Թնդրակեան Շարժումը: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3011** **ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ.. Խաչակիրներու Առաջին Արշաւանքները Կիլիկիոյ Մէջ Եւ Եղեսիոյ Լատին Կոմսութեան Հիմնադրութիւնը.** Դ. հատոր, 1973, էջ 29-47 {Եղեսիոյ մէջ Պոլտուիսի հիմնած լատին իշխանապետութիւնը ԺԱ. դարու վերջաւորութեան եւ դէպի Կիլիկիա իր արշաւը: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3012** **ՊՏՈՒԿԵԱՆ, ՉԱՐԵՅ. Օշին Թագաւորին Օծման Արծաթներու Դրամագիւտ Մը.** Դ. հատոր, 1973, էջ 81-96 {Կիլիկիոյ Օշին թագաւորին թագադրութեան առթիւ հատուած դրամները: Էջ 87-94՝ դրամներուն նկարները եւ արծանագրութիւնները: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3013** **ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐԾ. Լուկուլոսի Չինուորներուն Թիւը Տիգրանակերտի Ճակատամարտին (Ըստ Դրամագիտական Տուեալներու).** Դ. հատոր, 1973, էջ 97-102 {Հռոմի աղբիւրներուն մէջ Պլուտարքոսի եւ Ապպիանոսի բանակներուն թիւերը ճիշդ չեն ներկայացուած: ԵԾ, ՎԱԱ}:

- 3014** ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐՃ. **Հայ-Արաբական Դրամագիտության Մեկ Զանգի Հարցերու Շուրջ**. Ե. հատոր, 1974, էջ 161-181 {էջ 177-178 կայ ցանկը հատանուած դրամներուն Արմենիա վարչական նահանգին մէջ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3015** DE BOURBON, A.B.A., PRINCE DE CONDÉ. **Lebanon's Ten Armenian Princesses (1186-1312)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 159-168 {Ա.Պ.Ա. ՏԵ Պուրպոն, Գոնտէի իշխանին «Լիբանանի Տասը Հայ Իշխանուհիները» ուսումնասիրութիւնը: Խաչակիրներու ժամանակաշրջանին Կիլիկիոյ թագաւորութեան հետ իրենց ունեցած խնամիական կապերուն շնորհիւ Լիբանանի տասը հայ իշխանուհիներուն մասին: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 3016** JINBASHIAN, REV. MANUEL. **The Arabo-Armenian Peace Treaty of A.D. 652**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 169-174 {Վեր. Մանուէլ ճինպաշեան, «652 թ.ի Հայ-Արաբական Խաղաղութեան Դաշնագիրը» Մուսուլիյայի եւ Թեոդորոս Ռշտունիի միջեւ կնքուած: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 3017** ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՕՐՈՒՍ. **Պատմական Իրանը Եւ Հայաստանը**. Ե. հատոր, 1979, էջ 9-33 {Հայաստան Պարսկական տիրապետութեան տակ եւ հայ-իրանական փոխյարաբերութիւնները: ՎԱԱ}:
- 3018** ՊՏՈՒԿԵԱՆ, ՉԱՐԵՅ. **Սմբատ Թագաւորի Երկու Անտիպ Դրամները (Դրամահատութիւնը Իբր Փրոփականտայի Միջոց 1289-1299 թթ.ու Խռովալից Տասնամեակին)**. Ե. հատոր, 1979, էջ 111-120 {էջ 117-ի վրայ կը տրուին դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3019** ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐՃ. **Տիգրան Դ.ի Եւ Երատոյի Արիւնակցական Կապերու Հարցին Շուրջ**. Ե. հատոր, 1979, էջ 121-130 {Տիգրան Դ. թագաւոր Երատոյ թագուհիին հետ միասնաբար երեւցած են դրամին վրայ: Էջ 121 եւ 123՝ դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3020** ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ. **Տիգրան Բ.ի Եւ Տիգրան Գ.ի Մեկ Զանի Անտիպ, Միական Դրամներ**. Ե. հատոր, 1979, էջ 131-140 {էջ 138-139՝ կան դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3021** ԸԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Բ.. **Սումերներու Եւ Հայ-Սումերական Յարաբերութիւններու Հարցի Մասին**. Ը. հատոր, 1980, էջ 209-232 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3022** ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐՃ. **Հեթում Ա.ի Հեթում-Չապէլ Եւ Երկլեզուեան Դրամներու Մասին**. Ը. հատոր, 1980, էջ 233-248 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3023** ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ. **Տիգրան Բ.ի Եւ Տիգրան Դ.ի Մեկ Զանի Անտիպ, Միական Դրամներ**. Ը. հատոր, 1980, էջ 249-258 {Նախկին հատորէն շարունակութիւն (թիւ **3020**): Կը տրուին Արտաշէսեան

Հարստութենէն 22 պղինձէ դրամներ: Էջ 256-257՝ դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3024 ՍԱՊՊԱՂԵԱՆ, ՊԵՐՃ. **Հայագգի Աթաբէկ Եւ Մուսուլի Սուլթան Պատր Էտ Տին Լուլու.** Թ. հատոր, 1981, էջ 121-130 {ԺԳ. դարու հայագգի Պատր Էտ-Տին Լուլու ալ-Արմանի գերութենէ կը բարձրանայ աթաբէկութեան եւ ապա կը դառնայ Մուսուլի սուլթանը: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3025 ԽԱԶԻԿԵԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Հայ Միջնադարեան «Վանից Պատմութեանց» Քնահատման Հարցի Շուրջ.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 9-19 {908ին գրուած՝ Արծրունեաց Թագաւորութեան ժամանակաշրջանին: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3026 ՈՒՍԱՌԵԱՆ, ՍԵՐԳԷՅ. **Արգոնաւորդները Եւ Հայաստանը.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 95-110 {Ըստ տեսութեան մը, յունական հին առասպելի մը մէջ, դէպի Կոլխիդա արշաւանքին ընթացքին կար Արմենոս անունով գորավար մը, որուն անունով էր որ արմենները գոյութիւն ունեցան: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3027 ԶԱՍՈՒՆԻ, ԵՐՈՒԱՆԴ Դ. ՌՈՒՔԵՆ Գ. (1175-1187) Եւ Իր Կտակը. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 111-162 {Ռուքէն Գ.ի 12 տարուան իշխանութիւնը: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3028 ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ, ԱՍՊԵՏ Յ. Արտաւագդ Գ. Արտաշեսեանի Դրամահատութիւնը. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 193-198 {Էջ 196-198՝ դրամներուն նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3029 ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ Դ. Օտար Մի Շարք Աղբիւրներ Հայաստանի Եւ Հայ Ժողովուրդի Մասին (Հնագոյն Շրջանի Եւ Միջնադարեան). ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 28-59 {Յունական, բիւզանդական, արաբական աղբիւրներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3030 ԿՈՎՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ. **Գիր Ու Գիտ - Հետապնդելով Դանիելեան Նշանագրերը....** ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 147-179 {ՎԱԱ}:

3031 ՉԵԶԻԵԱՆ, ԼԵՒՈՆ ՊՕՂՈՍ. **Մովսէս Խորենացիի Աշխարհահայեացքը Եւ Պատմութեան Ըմբռնումը.** ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 253-280 {Ըննարկում՝ Մ. Խորենացիի ո՞ր մէկ շրջանին ապրիլը եւ իր աշխարհահայեացքը: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3032 ԿՈՎՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ. **Գիր Եւ Գիտ - Հետապնդելով Դանիելեան Նշանագրերը.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 61-80 {Նախորդ հատորէն շարունակութիւն (թիւ 3030): Ըստ հեղինակին՝ Դանիելեան Նշանագրերը կը գործածուէին քուրմերու կողմէ հեթանոսութեան շրջանին: ՎԱԱ}:

3033 B[ARSOUMIAN]-DADOYAN, PROF. S[ETA]. **Data for the History of**

- Medieval Arab-Armenian Relations.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 339-355 {Դոկտ. Սեդա Պարսումեան-Տատոյեան, «Նիւթեր Միջնադարեան Հայ-Արաբական Յարաբերութիւններու Պատմութեան Համար», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3034** ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ, ԱՐՏԱԿ. **Արմանի-Արմի Երկիրն Ըստ Աքադական Եւ Էբլայական Աղբիւրների (Պատմա-Աշխարհագրական Ակնարկ).** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 113-128 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3035** RONCAGLIA, MARTINIANO PELLEGRINO e SAMIRA. **Marino Sanuto "Il Vecchio", Detto Torsello (Ca. 1270 - Ca. 1343) e Gli Armeni di Cilicia Qualche Informazione.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 227-231 {Մարթնիհանօ Փելլեգրինոյ եւ Սամիրա Ռոնքալիա, «Մարինոյ Սանուոյ Թորսելլոյ Եւ Կիլիկիոյ Հայերը», իտալերէն լեզուով: Մարինոյ Սանուոյ Թորսելլոյ պատրաստած Է ուսումնասիրութիւն մը, որով նպատակ ունէր խաչակրութիւն մը կազմակերպել: Հոս հեղինակները կ'անդրադառնան Կիլիկիոյ հայկական թագաւորութեան մասին: ՎՅԱ}:
- 3036** ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ԴՈԿՏ. Բ[ԱԲԿԵՆ] Հ.. **Տիգրանակերտ Մայրաքաղաքի Տեղադրութեան Հարցի Շուրջ.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 11-40 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3037** NASSIBIAN, DR. AKABY. **Zabel, Queen of Cilicia, and Her Time.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 41-51 {Դոկտ. Ագապի Նասիպեան, «Կիլիկիոյ Չապել Թագուհին Եւ Իր Ժամանակաշրջանը» (ԺԳ. դար) աշխատասիրութիւնը, անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3038** ՄԵԼԸՈՆԵԱՆ, ԵՐՈՒԲԱՆԴ. **Ձեռագիր Յիշատակարանները Որպէս Կիլիկիոյ Պատմութեան Սկզբնաղբիւր.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 53-61 {ՎԱԱ}:
- 3039** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. Ա[ՐՇԱԼՈՅՍ] Հ.. **Հինգերորդ Դարի Հայ Պատմագրութեան Հետապնդած Նպատակները.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 63-79 {Ազգային պատմագրութիւնը եւ Ե. դարու հայ պատմագիրները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3040** ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ԴՈԿՏ. Բ[ԱԲԿԵՆ] Հ.. **Մեծ Հայքի Ծովք Աշխարհն Ըստ Աշխարհացոյցի.** ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 11-43 {Ծովաց աշխարհի շրջանին մասին մանրամասն տեղեկութիւն, անոր պատմական եւ քաղաքական իրավիճակը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3041** ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ, ԱՐՏԱԿ. **Արամ Երկիրը.** ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 69-80 {Շումերի եւ Աքադի արքայ Նարամ-Սինի արձանագրութիւնները դէպի Հայկական Լեռնաշխարհի հարաւ-արեւելեան շրջանները կատարած իր արշաւանքներուն շուրջ, ուր կը խօսի Արամի երկ-

- րին մասին. նաեւ՝ ըստ ուրիշ արձանագրութիւններու, էջ 73՝ Վա-
նի հարաւ-արեւելեան շրջաններու երկու քարտէսներ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3042** ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, ՅԱՅՐԱՊԵՏ Գ.. **Մահկանաբերոցիների (Սաղունեան-
ների) Իշխանական Տունը ԺԲ.-ԺԴ. Դարերում.** ԺԸ. հատոր, 1998,
էջ 9-40 {Աւատապետական շրջանի հայ տոհմերէն մին. էջ 33՝
Մահկանաբերոցիներու աւագ տոհմաճիւղը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3043** ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆ, ՌԱՖԱՅԷԼ. **Սմբատ Ա. Բագրատունու Արտաքին Զա-
րաքականութիւնը.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 41-56 {890-914-ին
Հայաստանի թագաւոր, արաբական խալիֆայութենէն դէպի Բիւ-
զանդիա կողմնորոշուած եւ Հայաստանի ինքնիշխանական կար-
գավիճակը ամրապնդած Սմբատ Ա. թագաւորը: ՎԱԱ):
- 3044** ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ Թ.. **Հաշուեկշիռ Կիլիկիոյ Հայոց Ոսկեդրամնե-
րու.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 57-74 {Կը յիշէ այն աշխատասիրութիւն-
ները, որոնք անդրադարձած են Կիլիկիոյ ոսկեդրամներուն: Էջ 59
եւ 69՝ աղիւսակներ ոսկեդրամներուն, էջ 66-68՝ ոսկեդրամներուն
նկարները: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3045** NERSESSIAN, REV. VREJ NERSES. **Movsés Khorenatsi and Ghazar
P'arpetsi.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 195-206 {Վրեժ Ա. Զինյ. Ներ-
սեսեանի «Մովսէս Խորենացի եւ Ղազար Փարպեցի» աշխատա-
սիրութիւնը անգլերէն. կու տայ նմանութիւններն ու տարբերու-
թիւնները երկու պատմաբաններու գործերուն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3046** RONCAGLIA, MARTINIANO PELLEGRINO. **Massacres et Déporta-
tions d'Arméniens au Moyen-Age d'apres "Le Liber Peregrinationis"
de Jacopo de Verone, 1335.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 227-232 {Մար-
թինիանո Ռոնքալիայի «Հայոց Ջարդերն Ու Տեղահանութիւնները
Միջնադարուն՝ 1335ին, Ըստ Ժաքոփո Տը Վերոնի» վաւերաթուղ-
թը, ֆրանսերէն: Մեմլուք սուլթանին եւ հայերու փոխյարաբերու-
թիւնը. էջ 228՝ լատիներէն քննադիրը: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3047** NERSESSIAN, REV. VREJ NERSES. **Did Trdat Meet Constantine I
the Great.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 65-70 {Դոկտ. Վրեժ Ներսեսեան,
«Տրդատ Արքայ Հանդիպում Ունեցա՞ւ Մեծն Կոստանդիանոսի
Հետ». Դ. դարուն հայոց թագաւորին եւ Բիւզանդիոնի կայսրին
միջեւ հանդիպումին մասին անգլերէն ուսումնասիրութիւն մը:
ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3048** ՍԱՐՈՅԵԱՆ, ՍԱՐՕ. **Երուանդունիների եւ Բագրատունիների Ծագ-
ման Հարցի Շուրջ.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 71-90 {Յեղիանակը այս եր-
կու տոհմերուն ծագումը կը տանի Զ.Ա. 2. դար: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3049** ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆ, ՌԱՖԱՅԷԼ. **Մովսէս Խորենացու Վկայութիւնները**

- Մամիկոնեան-Խաղբակեան Տոմի Ծագման Մասին.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 91-105 {Հեղինակը կը հիմնաւորէ որ Խաղբակեան տոհմը Մամիկոնեան տոհմէն ծնունդ առած է: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3050 ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ Թ.. Տիգրան Բ. Մեծ Եւ Դամասկոսի Դրամախատարանը.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 155-170 {էջ 162-163 կան Տիգրան Մեծի հատած դրամներուն նկարները: Վերջաւորութեան կայ համառօտագրութեան ցանկ, ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3051 BOEHLIG, ALEXANDER. Arménie et Byzance.** Ի. հատոր, 2000, էջ 139-150 {Ալեքսանդր Պետիլիկ, «Հայաստան Եւ Բիւզանդիոն», ֆրանսերէն: Հայ-բիւզանդական յարաբերութիւնները՝ մեկնելով Հայաստանի աշխարհագրական դիրքէն եւ ընկերային կառոյցէն, նաեւ՝ քաղաքական եւ եկեղեցական ազդակներէն. ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3052 ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ. Կիլիկեան Հայաստանի Արաբներնով Կրկնադրոշմուած Դրամները.** Ի. հատոր, 2000, էջ 151-181 {Հայկական Կիլիկիոյ դրամները, որոնք կրկնադրոշմուած են արաբատառ. կան աղիւսակ եւ դրամներուն նկարները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3053 ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՎՐԵԺ. Հայոց Արտաւազդ Բ. Թագաւորը Հռոմէա-Պարթեւական Պատերազմների Դիւանագիտական Հանգոյցներում.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 31-52 {Մեծն Տիգրանի զաւակին՝ Արտաւազդ Բ. 55-34 Ք.Ա. վառած ճկուն եւ հաւասարակշռուած քաղաքականութիւնը ի շահ իր երկրին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3054 ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ, ՅՄԱՅԵԱԿ. Պելտինգերեան Զարտեգ. Առաջաւոր Ասիայի Հատուածամասերը.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 53-76 {Ք.Ա. Դ. դարու հռոմէական ճամբու քարտէսին եւ այլ աղբիւրներու հիմամբ Արտաշատէն ելլող երթուղիներուն մասին ուսումնասիրութիւն: Էջ 58 Պելտինգերեան քարտէսէն հատուածամաս մը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3055 ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Բնագրագիտական Դիտարկումներ Խորենացու Պատմութեան Հեղինակային Իսկագիրը Վերականգնելու Առնչութեամբ.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 77-88 {Բաղդատականներ կատարելէ ետք հեղինակը կը յանգի այն եզրակացութեան որ Խորենացիի Պատմութիւն Հայոցը արդէն շրջանառութեան մէջ եղած էր 2. եւ Է. դարերէն առաջ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3056 ՄԱԹԵՐՈՍԵԱՆ, ՈՎՖԱՅԷԼ. Տայքի Զաղաքական Անցքերի Ակնարկ (Դ.-Ժ. Դարեր).** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 89-112 {Տայքը Պատմական Հայաստանի 15 նահանգներէն մին է, որ Մամիկոնեան տոհմին ոստանն էր: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3057 ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ. Յաւելեալ Փաստարկներ՝ Կիլիկիոյ Հայոց Ու-**

- Կեդրամերու Վաերականութեան Շուրջ.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 113-124 {Կարգ մը օտար դրամագետներու տեսակետերուն հիմամբ, հեղինակը կը փաստէ որ Կիլիկիոյ հայկական թագաւորութիւնը հատած է ոսկի դրամներ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3058 ԲԷՇԻՇԵԱՆ, ԱՐՄԷՆ. Մամիկոնեանների Ծագումը Խաղբակեաններին Առնչող Տեսակետի Վերլուծութիւն.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 81-114 {Ըննադատական ակնոցով ուսումնասիրութիւն *Յանդէսին* ԺԹ. հատորին մէջ (1999) երեւցած Ռաֆայէլ Մաթեոսեանի յօդուածին մասին (թիւ 3049). հեղինակը Մամիկոնեան տոհմին ծագումնաբանութիւնը կը ներկայացնէ եւ կ'եզրակացնէ որ Մամիկոնեաններն ու Խաղբակեանները նոյն տոհմերը չեն: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3059 ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ, ՅՄԱՅԵԱԿ. Պետիկերեան Զարտեգ. Նոր Տեղեկութիւններ Հայաստանի Եւ Առաջաւոր Ասիայի Միջով Անցնող Ճանապարհների Մասին.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 127-148 {(թիւ 3054) Զ.Ա. Դ. դարու հռոմեական ճամբու քարտէսին մէջ Արտաշատ-Սատաղ եւ Արտաշատ-Էկբատան ճանապարհներուն վրայ գտնուող կայանակետերուն մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3060 ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Մովսէս Խորենացու Պատմութեան Ներսէս Լամբրոնացու Օրինակը.** ԻԳ. հատոր, 2002, էջ 149-161 {Բաղդատութիւններ Խորենացիի *Պատմութիւնի* զանազան հրատարակութիւններուն միջեւ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3061 ՎԱՐԱՆԵԱՆ, ՎՐԷԺ. Մետրոպ Մաշտոցի Լուսաւորչական Առաքելութեան Սկզբնափուլը.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 39-58 {Մետրոպ Մաշտոցի հայ գիրերու գիւտին շուրջ մանրամասնութիւններ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3062 ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ, ՊԱՐՈՅՐ. Դիտարկումներ Աւանդաբար Ս. Մետրոպի Ընդօրինակութիւն Համարուող Աւետարանի Շուրջ.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 59-68 {Աւետարանի բնագրի հայերէն թարգմանութեան քննական ուսումնասիրութեան եւ վերականգնման փորձ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3063 ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ. Տիգրան Մեծի Զանի Մը Անտիպ Դրամները.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 363-373 {Էջ 369 եւ 370 կան Տիգրան Մեծի քանի մը անտիպ դրամներու պատկերները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3064 MUTAFIAN, CLAUDE. Les Princesses Arméniennes et le Liban Latin (XII-XIII Siecle).** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 3-28 {Ըլոտ Մութաֆեան, «Հայ իշխանուհիները եւ Լատին Լիբանանը (ԺԲ.-ԺԳ. դդ.)», ֆրանսերէն: էջ 25 Լիբանանի հայ իշխանուհիներուն ազգաբանական ծառը: էջ 26-28 քարտէսներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ, ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԵՒ ՑԱՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

- 3065** ՄԱԹԵՐՈՍԵԱՆ, ԿԱՐԷՆ. **Սամուել Անեցու ժամանակագրության Հայրապետ Վարդապետի Ընդօրինակությունը**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 77-88 {ԺԲ. դարու պատմաբան Սամուել Անեցիի ժամանակագրությունը, ուր հայկական պատմությունը կը հասնի մինչև 1163 թուականը: Այս գործին մեզի հասած ընդօրինակություններն է Հայրապետ Վարդապետինը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3066** ԻԲԱՆՈՎ, ՎԼԱՏԻՄԻՐ. **Ունիթորականության Ընթացքը ԺԴ.-ԺԵ. ԴԴ. Հասարակական-Քաղաքական Գործընթացների Համատեքստում**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 89-102 {ԺԴ. դարուն Հայաստանի եւ Կիլիկիոյ իրավիճակն ու պապականության փորձերը Հայ Առաքելական Եկեղեցին իրենց միացնելու: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3067** ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ԱԻԵՏԻՍ. **Ազգագրական, Բանասիրական եւ Պատմա-հնագիտական Հետազոտությունները Վան-Վասպուրականի Տարածքում 1910-1917ին**. Լ. հատոր, 2010, էջ 187-204 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3068** ՇԱՀԻՆԵԱՆ, ԱՐՍԷՆ. **Արմինիյա Արաբական Նահանգի Սահմաններն Ու Վարչատարածքային Բաժանումը Ըստ Արաբագիր Սկզբնաղբիւրների**. Լ. հատոր, 2010, էջ 319-328 {Թ. եւ Ժ. դարեր: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3069** ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ, ԵՂԻԱ. **Լեւոն Ա. Թագաւորին Քառորդ Երկդրամներն Ու Բիլլոնները**. Լ. հատոր, 2010, էջ 533-551 {Կիլիկիոյ Լեւոն Ա. թագաւորի հատած քառորդ երկդրամներն ու բիլլոնները (արծաթի ցած տոկոսով արծաթապղինձ դրամ): Կան ցուցակներ եւ աղիւսակներ. էջ 542-543 կան այս երկդրամներուն եւ բիլլոններուն նկարները: ՎԾ, ՎԱԱ}:

Բ) ՕՍՄԱՆԵԱՆ, ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԵՒ ՑԱՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ, ՆԵՐԱՌԵԱԼ՝ ԵՂԵՈՆԸ (ՄԻՆՉԵՒ 1918)

- 3301** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Խտրականությունը Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ**. Ա. հատոր, 1970, էջ 9-45 {Հայ-թրքական յարաբերությունները, թուրքին հոգեբանությունը ընդդէմ ոչ-թուրք ազգերու եւ մանաւանդ հայերու. նաեւ կը տրուին օրինակներ թաղմանական արտօնագրերէ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3302** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Հայկական Տասնհինգը եւ Թուրք-Գերմանական Դաշնագիրը**. Բ. հատոր, 1971, էջ 45-80 {2 Օգոստոս 1914ին թուրք-գերմանական զինուորական համաձայնագիրը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 3303** ՇՕՐՎՕՂԼԵԱՆ, ԱՐԱՄ. **Ուրուագիծ Չէյթունի Պատմութեան**. Գ. հատոր, 1972, էջ 231-257 {Խմբագրութեան կողմէ կայ յառաջաբան մը: Աշխատասիրութեան ենթախորագիրերէն են. «Չէյթունի Անունն Ու Յիմնադրութիւնը՝ Ըստ Յրատարակուած Յեղինակներուն», «Կիւմետիկի Բերդը», «Պեռիտ Լերան Երկաթի Հանքերը», «Չէյթունցիներու՝ Գեղացիներու Լեզուն, Գեղացերէնը», «Հասարակական Կեանքին Կառոյցը», «Իշխաններու Հանգամանքը», «Դասակարգ», «Ռազմական Ոյժը», «Չէյթունցի Կիւնը», «Տնտեսական», «Չէյթունի Մասին Յրատարակուած Գիրքեր»: ՎԱԱ}:
- 3304** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Ժամանակագրութիւն Հայկական Տասնհինգի (հատուած)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 259-282 {2 Յունուար - 30 Ապրիլ 1915 ժամանակաշրջան: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3305** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Պատասխանատուները Հայոց Դեմ Գործադրուած Տեղասպանութեան**. Դ. հատոր, 1973, էջ 67-80 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3306** ԳԱՐԱՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ՉՕՐ[ԱՎԱՐ] Ա[ՐԱՄ]. **Հայկական Լեզունը Պատմական, Իրաւական Ու Քաղաքական Հարցերու Լոյսին Տակ Եւ Վաւերագրեր**. Ե. հատոր, 1974, էջ 39-90 {15 Եւր. 1916ին հիմնուած Է Ֆրանսական բանակէն ներս հայկական կամաւորական զունդը՝ որպէս Կիլիկիոյ մէջ հիմնուելիք անկախ հայկական պետութեան ապագայ բանակի կորիզը: Էջ 60-89 կը տրուին Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան արխիւներէն այս լեզունի մասին վաւերաթուղթեր: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3307** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Օսմանեան Հարկային Կանոնագրութիւնները Եւ Արեւմտահայութիւնը**. Չ. հատոր, 1977-78, էջ 105-158 {Կը տրուին կարգ մը Օսմանեան կանոնագրութիւններ, ուր կը պարզուին հայութեան տնտեսական վիճակն ու տուրքերու գանձումը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3308** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Օսմանեան Քանի Սը Հարկեր Ըստ Կանոնագրութիւններու**. Ե. հատոր, 1979, էջ 57-83 {Օսմանեան Կայսրութեան ոչ-իսլամ հպատակներուն վերաբերող հարկերէն քանի մը նմոյշ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3309** BARSOUMIAN, HAGOP. **The Dadians and Early Ottoman Industrialization**. Ը. հատոր, 1980, էջ 199-207 {Յակոբ Պարսումեան, «Տատեանները Եւ Օսմանեան Վաղ Շրջանի Ճարտարարուեստականացումը», անգլերէն: Օսմանեան ճարտարարուեստին արդիականացման զարկ տուող Տատեան ընտանիքը, մանաւանդ՝ Յովհաննէս Ամիրա Տատեանը: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 3310** ԽԱԶԻԿԵԱՆ, ՇՈՒՇԱՆԻԿ. **1667 Թ. Հայ-Ռուսական Առեւտրական**

- Պայմանագիրը Եւ Նոր Զուղայի Ինքնավար Մարմինները.** Ը. հատոր, 1980, էջ 259-288 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3311 ՉՈՒԱԶԵԱՆ, ՅԱԿՈՒԲ. Հալեայի Ազգային Ներսեսեան Ուսումնարանը-Աղջկանց Եւ Մանչերու Դպրոցները, 1876-1919.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 243-266 {Յետագային, 1920ին կը ճանչցուի Հայկազեան Վարժարան անունով: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3312 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Պոլսահայութիւնը, Բարձրագոյն Դուռը Եւ Այլ Բաւեր (30 Սեպտեմբեր 1895).** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 145-172 {30 Սեպտեմբեր 1895ին Պոլսոյ մէջ հայութեան կատարած ցոյցը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3313 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԱՐԹԻՒՐ]. Անգլիացի Հիւպատոսի Մը Հետաքրքրական Վկայութիւնները Արեւմտահայաստանի Գաւառներուն Մասին ԺԸ. Դարուն.** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 173-208 {էջ 173-174՝ Ա. Պէյլերեանի կողմէ հայերէնով յառաջաբան մը՝ Էրզրումի հիւպատոս Թէյլըրի (J.G. Taylor) անգլերէն տեղեկագիրին, որ 1869ին ուղարկուած է Անգլիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան: ՎԾ}:
- 3314 ԹՕՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Զ.. Հայ-Արաբական Զաղաքական Յարաբերութիւնները Արաբական Փաստաթղթերի Լոյսի Տակ (20րդ Դարի Սկիզբ).** ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 297-308 {Նեճիպ Ազուրիի նամակը ուղղուած Միւսա Չերագին, Փարիզի մէջ Արաբական Համագումարի ութերորդ կէտը, հայ եւ արաբ նոյն ճակատագիրը Համաշխարհային Ա. պատերազմին եւ Արեւելեան Լեզեւնը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3315 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Պոլսահայութիւնը, Բարձրագոյն Դուռը Եւ Այլ Բաւեր (30 Սեպտեմբեր 1895).** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 129-171 {Նախորդին շարունակութիւնը (3312): ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3316 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԱՐԹԻՒՐ]. Արեւմտեան Հայաստանի Ընկերային Եւ Տնտեսական Վիճակը Տասնիններորդ Դարու Կիսուն.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 199-202 {1867ին Էրզրումի փոխհիւպատոս Ալպեր-Լորան-Լեոբոլտ Էյնոյի Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան յղած Հայաստանի մասին տեղեկագիր (թիւ 3317). կայ ներածական մը Պէյլերեանի կողմէ: ՎԾ}:
- 3317 EYNAUD, ALBERT-LAURENT-LEOPOLD (CONSUL DE FRANCE). Les Arméniens dans l'Arménie Turque Communication du Ministère des Affaires Étrangères (Direction des Consuls et Affaires Commerciales).** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 203-215 {Ալպեր-Լորան-Լեոբոլտ Էյնոյի «Հայերը Թրքահայաստանի Մէջ, [Ֆրանսայի, Ս.Օ.] Արտա-

քին Գործոց Նախարարություն - Հիւպատոսութեանց Եւ Առեւտրական Յարաբերութեանց Տնօրէնութիւն - Հաղորդագրութիւն», ֆրանսերէն: Էյնօ 1867ին Էրզրումի հիւպատոսարանի փոխն էր եւ Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան յղած է Հայաստանի մասին այս տեղեկագիրը: Էջ 199-202՝ Պէյլէրեան կու տայ ներածական մը այս տեղեկագիրին շուրջ):

- 3318** ՏԵՅՎԻՍ, ԼԵՍԼԻ Ա.. «**Սպանդանոց Նահանգը**» (հատուած). ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 346-358 {Հայերէնի թարգմանուած է հատուած մը Լեսլի Ա. Տէյվիսի *Խարբերո՞ղ՝ Օսմանեան Կայսրութեան «Սպանդանոց Նահանգը»* գործէն: Էջ 311-345ին կայ այս գիրքին գրախօսականը ԼԵՆՈՆ Վարդանի կողմէ: Հեղինակը՝ Լեսլի Ա. Տէյվիս եղած է Խարբերո՞ղի Ա.Ս.Ն.ի հիւպատոսը: ՎԾ):
- 3319** ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐԹԻՐ. **Համիտիէ Զօրախումբերու Կազմակերպութեան Ծագումը (1890-1894)**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 81-98 {Սուլթան Ապտիլ Համիտ Բ.ի օրով Արեւմտահայաստանի կոտորածներուն գլխաւոր դերակատարը եղաւ «Համիտիէ» զօրագունը: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3320** ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. **Պոլսահայութիւնը, Բարձրագոյն Դուռը Եւ Այլ Բաներ (30 Սեպտեմբեր 1895)**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 99-145 {Նախորդ երկու տարիներուն լոյս տեսած աշխատասիրութեանց շարունակութիւնը (թիւ **3312** եւ **3315**): ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3321** DADRIAN, VAHAKN N.. **The Coalescence of the Roles of Party and State in the Enactment of the Armenian Genocide**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 49-55 {Վահագն Տատրեան, «Կուսակցութեան Եւ Պետութեան Դերերուն Նոյնացումը Հայկական Տեղասպանութեան Մէջ», անգլերէն: Իթթիհատի եւ Օսմանեան պետութեան նոյնացումովը գործադրուեցաւ Եղեռնը: ՎՅԱ):
- 3322** TER MINASSIAN, ANAHIDE. **Mouche 1915 Selon Alma Johansson**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 57-85 {Անահիտ Տէր Մինասեանի շուեռացի միսիոնարուհի Ալմա Եոհանսոնի վկայութիւնները Մուշի 1915ի մասին, ֆրանսերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3323** ԱԳՉԱՄ, ԹԱՆԵՐ. **[Թուրք Ազգային Ինքնութիւնը Եւ Հայկական Հարցը][հատուած] Հայկական Զարդերը**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 87-107 {Թուրք հեղինակին նոյնանուն գիրքէն հատուած մը հայերէնով: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3324** BERBEROGLU, BERCH. **The Armenian Genocide in Historical Perspective: A Sociological Analysis**. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 109-120 {Պերճ Դերպերօղլու, «Հայկական Տեղասպանութիւնը Պատմա-

կան Դիտանկիւնէն - Ընկերաբանական Վերլուծում Մը», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):

- 3325 ZAHREDDIN, DR. SALEH. Armenian Massacres of 1915: Causes and Results.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 121-134 {Դոկտ. Սալէհ Չահրէտտինի «1915ի Հայկական Ցեղասպանութիւնը - Պատճառներ Եւ Հետեւանքներ»ը, արաբերէն: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3326 ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Զ.. Համիտեան «Չուլումի» Բաղաբականութեան Արտացոլումը Արաբական Արդի Պատմագրութեան Մէջ.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 135-148 {ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3327 PATTIE, SUSAN. Patmeh Tesnenk: Conversations in the Field.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 149-171 {Խորագիրն է «Պատմէ՛ Տեսնենք - Չրոյցներ Բացաստանին Մէջ», անգլերէն: Առաջին մասով կը տրուի հեղինակին՝ Սուզըն Փէթթիի հանդիպումները տարտղնուած հայերու հետ, մանաւանդ՝ կիպրահայերու, իսկ երկրորդ մասով կայ վերլուծում մը այդ գրոյցներուն մասին: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3328 ՊԷՅԼԵՐԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐԹԻՐ]. Աւստրիացի Սպայի Մը 1895 Տարուայ Կոտորածներու Վերաբերեալ Վկայութիւնը.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 173-182 {Ֆրանսերէն տեղեկագիր մը 1895ին Էրզրումի կոտորածներուն մասին ավստրիացի սպայի մը կողմէ: ՎԾ):
- 3329 ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ, ԶՐԱՆԴ. Հայկական Հարցը Տրապիզոնի Կոնֆերանսի Ժամանակաշրջանում (Փետրուարի 10/23 - Ապրիլի 9/22 1918).** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 183-234 {Պրեսթ-Լիթովսքի Պայմանագրէն առաջ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3330 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Հայկական Տասնհինգը Թրքական Մատենագիտութեան Մէջ.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 301-374 {Նախ հայ, ապա թուրք հեղինակներու կազմած մատենագիտական աշխատանքները՝ Հայկական Հարցին եւ Հայկական Ջարդերուն շուրջ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 3331 WALKER, CHRISTOPHER J.. Writing about the Armenian Genocide.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 483-496 {Զրիսթօֆըր Ճ. Ուոքըր, «Հայկական Ցեղասպանութեան Շուրջ Գրելու Մասին», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 3332 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Ամբաստանագիր-Տեղեկագիրներ.** ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 497-564 {էջ 499-556ով կը տրուին ամբաստանագիր-տեղեկագիր-փաստաթուղթեր՝ վերցուած Հ.Բ.Ը.Մ.ի Փարիզի Նուպարեան Մատենադարանի արխիւներէն, որոնք հետեւեալներն են. «Ա) Ամբաստանագիր-Տեղեկագիր Սեբաստիոյ Կուսակալութեան», Ներառեալ Սեբաստիա, Ամասիա, Մարզուան, Կիւ-

միւշ, Յաճի Զեյ, Թոգատ, Կիւրիւն, Շապին Գարահիսար. «Բ) Ընդհանուր Տեղեկագիր Էտիրնէի Կուսակալութեան Յայ Վերապրող Գաղթականաց». «Գ) Ամբաստանագիր-Տեղեկագիր Բաղէշի Կուսակալութեան». «Դ) Déportation des Arméniens du Vilayet D'Erzeroum» («Էրզրումի Նահանգի Յայութեան Բռնագաղթը») ստորագրած է Ալֆոնս Առաքելեան, ֆրանսերէն. «Ե) "Le Lac Ensanglanté" («Արիւնակալած Լիճը») ստորագրած է՝ Ս. Փատովա, ֆրանսերէն, ուր կը նկարագրուի 3000 հայերու ջարդը հարբերդէն Բաղէշ ճամբուն վրայ լիճի մը ափին: Բացի վերջինէն, որուն տեղն ու ժամանակը յայտնի չեն, մնացեալ բոլորը Յալէպի մէջ պատրաստուած են 1919ին: Վերոյիշեալ նահանգներուն մասին կը տրուին մանրամասն տեղեկութիւններ բնակչութեան, բռնագաղթի ճամբաներուն, ջարդերու ծրագրաւորումին, գլխաւոր կազմակերպիչներուն ու ջարդարարներուն, վնասներուն, հալածանքներուն, եւայլնի մասին: ՎԾ, ՎԱԱ):

3333 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ԱՐԹԻՒՐ]. ԴՈՄԻՆԻԿԵԱՆ ՄԻՍԻՈՆԱՐԻ Մը ԱՆՏԻՊ ՄԵԿ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆը ՄԱՐՏԻՆԻ 1915Ի ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐՈՆ ՄԱՍԻՆ. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 81-106 {ֆրանսերէն տեղեկագիր Տիարպեքիի շրջանի ոճիրներուն մասին, գրուած Դոմինիկեան Միաբանութեան Մուսուլի կեդրոնի մեծաւոր Յայր Պերրէի կողմէ, որուն աւագանի անունն է Ֆրանսուա-Օկիսթէն, իսկ կրօնականի՝ Մարի-Դոմինիկ: Տեղեկագրողը Յամաշխարհային Ա. Պատերազմին աքսորուեցաւ Մարտին: ՎԾ}:

3334 WALKER, CHRISTOPHER J.. Britain and the Armenian Genocide: Reflections in 1995. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 107-116 {Զրիսթոֆըր Ուոքըր, «Բրիտանիա եւ Յայկական Տեղասպանութիւնը. Մտորումներ 1995ին», անգլերէն: Անգլիան եղաւ առաջինը որ ընդունեց Յայկական Տասնհինգը, սակայն անգլիական քաղաքականութիւնը միշտ թրքամետ եղած է: ՎՅԱ}:

3335 ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. ԳԵՐՈՂ ՅԻՆՉԵՐՈՂԻ ԿԹՈՂԻԿՈՍԻ ԴՆՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ ԴՈՒՄՆԵՐԸ 1915Ի ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՄԻԱԳԵԱԼ ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆը. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 117-125 {Ամենայն Յայոց Կաթողիկոս Գերոզ Ե. Սուրենեանցի դիմումները մեծ պետութիւններու մօտ՝ Տեղասպանութեան հարցով: Սերի եւ Լոզանի դաշնագիրերը Յայկական Տեղասպանութեան առնչութեամբ: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3336 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ԼԵՒՈՆ Գ.. ԻՐԱՆԻ 1906 Թ. ՍԱԽՄԱՆԱՊՐՈՒԹԻՒՆը ԵՒ ԿՅԱՆՈՒԹԻՒՆը ԲԵՐԱԾ ՄԱՍՆԱԿՆՈՒԹԻՒՆը 1906-11 թթ. ՍԱԽՄԱՆԱՊՐԱԿԱՆ

Յեղափոխութեան. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 121-130 {Սահմանադրութեան հռչակման պատմականը եւ հայերու դերը այս պայքարին մէջ. վերջաւորութեան կայ ցանկին մէկ մասը այն հայ մարտիկներուն, որոնք զոհուեցան այս սահմանադրական կռիւներուն ընթացքին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3337 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, [ԴՈԿՏ.] ԱՐԹԻՐ. ԺԹ. Դարու Կեսի Հայաստանի, Զիւրտիստանի Եւ Պարսկաստանի Զրիստոնիայ Ժողովուրդներուն Մասին Անտիպ Տեղեկութիւններ. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 233-252 {1844ին գրուած տեղեկագիր՝ Երզրումի մօտ Ֆրանսայի հիւպատոս Հանրի Սուլանժ-Պոտէի կողմէ. տեղեկագրին շուրջ կայ հայերէն բացատրական եւ լուսաբանութիւն, ապա կը տրուի տեղեկագիրը ֆրանսերէն: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3338 SARAFIAN, ARA. "The Disasters of Mardin During the Persecutions of the Christians, Especially the Armenians, 1915". ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 261-292 {«Մարտինի Զարդերը» աշխատասիրութիւնը անգլերէնով, Լորտ Պրայսի արխիւէն յայտնաբերուած փաստաթուղթ մը, գրուած 7 Ապրիլ 1919ին: Կայ բացատրական մը յօդուածագրին՝ Արա Սարաֆեանի կողմէ: Էջ 270՝ ծանօթագրութիւններ, էջ 271՝ անգլերէնով Տիարպէքիի նահանգին քարտեզը տպուած 1918ին, էջ 273՝ բնագիրի պատճենն ու ամբողջական վաւերաթուղթը արաբերէն: ՎՅԱ}:

3339 ՈՒԹՈՒԶԵԱՆ, ԱՂԱԼԻ Ա.. Հայկական Պետականութեան Վերականգնման Փորձ ԺԵ. Դարի Կեսերին. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 107-122 {Աղթամարի Չաքարիա Գ. կաթողիկոսի ջանքերը՝ վերականգնելու համար հայկական պետականութիւնը Արծրունի-Սեֆեդիեան տոհմին միջոցաւ եւ կաթողիկոսին դժբախտ վախճանը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3340 ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Բենեդիկտոս ԺԵ. Պապը Եւ Մեծ Եղեռնը. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 141-154 {Վատիկանի եւ Պապին միջամտութիւնները Հայկական Յեղասպանութեան առնչութեամբ: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3341 SEMAAN, DR. INGRID LEYER. A Literary Gallery of Armenian Great Men. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 303-343 {Դոկտ. Ինկրիտ Սըմաան, «Գրական Ծաղկաքաղ՝ Նշանաւոր Հայ Անհատներու», անգլերէն: Հայն ու անոր պատմութիւնը որպէս նիւթ ծառայած են արեւմտեան կարգ մը գրողներու գործերուն, ինչպէս՝ Շիլթայերկերի, Փիէր Զորնէի, Անտրէաս Կրիֆիուսի, Էտոլըրոտ Կիպընի, Ֆրէտերիք Ֆոն Շիլլերի, Կոտֆրի Թոմըս Վինլըի, Կիւսթաւ Ֆլուպերի,

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ, ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԵՒ ՑԱՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Ա. Ա. Փեթրոսի, Ֆելիքս Տանի, Կորե Վիտալի, Կերիարտ Բեֆների, Ամին Մաալուֆի, Ժան Բրիսթոֆ Րուֆենի եւ այլ գրողներու: ՎՃ, ՎՅԱ):

3342 ԲԱՆՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Նաթանայէլ Բեսքովի Նամակները Հայ Գաղթականութեան Վերաբերեալ**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 393-405 {Շուէդացի մարդասէր Նաթանայէլ Բեսքովի նամակները, որտեղ լոյսին կը բերուին անոր աշխատանքները ի նպաստ 1918ի նորանկախ Հայաստանին եւ հայութեան: ՎՃ, ՎԱԱ):

3343 ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. **Պատմագիտութիւնը Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի Էջերում (Նուիրում Է Հանդէսի Հրատարակութեան 30 Ամեակին)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 87-118 {Ամփոփում Հանդէսին 19 հատորներուն մէջ լոյս տեսած այն նիւթերուն, որոնք պատմական թեմա ունին: ՎՃ, ՎԱԱ):

3344 ԽԱՌԱՏԵԱՆ, ՀՐԱՆՈՒՇ. **Ուղիների Էթնո Եւ Դաւանական Ինքնապատկանելութեան Որոշ Հարցեր (ԺԹ.-Ի. դդ.)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 183-206 {Հեղինակը կը բաժնէ ուղի ժողովուրդը ուղիախօս-քրիստոնեայ, թրքախօս-քրիստոնեայ եւ թրքախօս-մահմետական խումբերու: ՎՃ, ՎԱԱ):

3345 ԲԱՂԱԼԵԱՆ, ԳԵՂԱՄ. **Էրզրումի Վիլայեթի Որոշ Կազաների Հայ Բնակչութեան Թուաքանակի Ճշդումն Ըստ Արեւելեան Հայաստանում Ապաստանած Արեւմտահայ Գաղթականների 1914-15ին Կազմուած Վիճակագրական Ցուցակների**. Ի. հատոր, 2000, էջ 207-224 {Բաղդատական մը թրքական եւ ռուսական վիճակագրական աղբիւրներու. կան ցուցակներ հայ բնակչութեան հաւանական թիւին շուրջ: ՎՃ, ՎԱԱ):

3346 ՅԱԿՈԲԵԱՆ, ԱՐՍԵՆ. **Հայ-Թաթերի Տարաբաշխուածութեան Ու Տեղահանութիւնների Պատմութիւնից (ԺԸ. Դարի Սկիզբ - ԺԹ. Դարի Վերջ)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 125-142 {Թաթերու ծագումնաբանութիւնն ու ժԸ.-ԺԹ. դարերու իրենց իրավիճակը: Էջ 128 կայ քարտէս. ԿՆ, ՎՃ, ՎԱԱ):

3347 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԱՐԹԻՐ. **Ազատ-Որմնադրութեան Մուտքը Օսմանեան Կայսրութիւն Եւ Պոլսոյ Հայկական «Սէր» Օթեակը ԺԹ. Դարուն**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 143-182 {Ազատ-որմնադրութեան թափանցումը Օսմանեան Կայսրութիւն, հոն հայերու խաղացած դերը եւ հայ մասնական օթեակներու հիմնադրումը. էջ 178-182 «Սէր» օթեակի հիմնադիրներուն եւ անդամներուն ցանկը կը տրուի: ՎՃ, ՎԱԱ):

3348 ԲԵՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. **Երկու Անտիպ Վաւերաթուղթ Մարաշի 1920ի**

- Աղետին Մասին.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 363-382 {1920ին Մարաշեն ֆրանսական բանակին քաշուելով եւ Աթաթուրքի թրքական բանակին մուտքով՝ տեղի հայութիւնը կոտորուեցաւ եւ փախուստի դիմեց. ասոր մասին յօդուածագիրը երկու վկայութիւններ տուած է՝ Նախ Նշան Պ. Սաաթճեանինը առանձին, ապա՝ Նոյնի եւ հինգ հայ մարաշցի երեւելիներունը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3349 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. Եօթը Անտիպ Նամակներ՝ ԲԺ. Նազարեթ Տաղաւարեանէն Սկրտիչ Անդրանիկեանին (1908-1909).** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 307-321 {Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան հիմնադիրներէն, Օսմանեան խորհրդարանի անդամ Մեծ Եղեռնին նահատակուած Բժիշկ Նազարեթ Տաղաւարեանէն նամակներ յղուած Զ.Բ.Ը.Մ.ի հիմնադիրներէն Սկրտիչ Անդրանիկեանին, ուր կը խօսի Օսմանեան Սահմանադրութենէն ետք տեղի իրավիճակին մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3350 ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ, ԱՐԹԻՒՐ. ԺԹ. Դարու Հայկական «Սեր» Օթեակի Անդամ Ազատ-Որմնադիրներու Ընդհանուր Ցուցակ.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 423-432 {Ընդհանուր ցուցակը «Սեր» օթեակի անդամներուն, անոր հիմնումէն 1866 մինչեւ պաշտօնական դադրումը՝ 1898. Նախորդին շարունակութիւնը (թիւ 3347): ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3351 ԶԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, ՌԱՖԱՅԷԼ. Գարեգին Նժդեհը Ա. Աշխարհամարտին Մասնակցած Հայ Կամաւորական Ջոկատներում (1914-1918).** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 185-210 {Ռուսիոյ կողմէ կազմուած հայ կամաւորական ջոկատներուն մէջ Գ. Նժդեհի մասնակցութեան մանրամասնութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3352 KAISER, HILMAR. The Armenians in Lebanon During the Armenian Genocide.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 31-58 եւ 79-82 {Հիւմըր Զայգեր, «Հայերը Լիբանանի Մէջ Հայկական Յեղասպանութեան Ժամանակ», անգլերէն: Ըստ հեղինակին եզրակացութեան, հայերը Լիբանանի մէջ չենթարկուեցան ջարդի, այլ՝ թրքացման: Էջ 79-82 Անթուրայի որբանոցէն նկարներ, էջ 83-87 Վերժինէ Սվազլեանի *Հայոց Յեղասպանութիւն. Ականատես Վերապրողների Վկայութիւններ* գիրքէն անգլերէնի թարգմանուած Յարութիւն Ակոյաճեանի վկայութիւնը, ուր ան կը նկարագրէ ճեմալ Փաշայի Անթուրայի թրքական որբանոցը: ԷԾ, ՎՖԱ}:
- 3353 ԴԱԼԱԼԵԱՆ, ՏՐՐԸ. Շիրուան Տեղանուան Ստուգաբանութեան Շուրջ.** ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 17-28 {Ներկայ Ազրպէյճանի Հանրապետութիւնը մինչեւ Ի. դարու սկիզբները առաւելապէս յայտնի էր Առան եւ Շիրուան անուններով: ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 3354** JERANIAN, PANOS S.. **Catholic Armenian-Maronite Relations in Mount Lebanon 1720-1840.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 41-102 {Փանոս Ճերանեան, «Հայ Կաթողիկէ-Մարոնիթ Փոխյարաբերութիւնները Լեռնալիբանանի Մէջ՝ 1720-1840», անգլերէն: Հայ կաթողիկէ միաբանական ուխտի հիմնումն ու Չմմառու վանքը: ՎԾ, ՎՅԱ, էջ 92-102 յաւելուած՝ փաստաթուղթեր-նամակներու}:
- 3355** BJØRNLUND, MATTHIAS. **Before the Armenian Genocide: Danish Missionary and Rescue Operations in the Ottoman Empire, 1900-1914.** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 141-156 {Մաթեաս Պիորնլունտ, «Հայոց Ցեղասպանութենէն Առաջ. Դանիական Միսիոնարական Եւ Փրկութեան Գործողութիւնները Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ, 1900-1914», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3356** ՊՕՂՈՍԵԱՆ, ՎԱՐՈՒԺԱՆ. **1909ի Կիլիկիայի Հայկական Կոտորածները Ֆրանսիական Պատմագրութեան Գնահատմամբ.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 9-68 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3357** ՃԵՐԵՃԵԱՆ, ԵՂԻԿ. **1912ի Օսմանեան Երեսփոխանական Ընտրութիւնները Եւ Արեւմտահայութիւնը.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 103-160 {Մանրամասն տեղեկութիւններ 1908-1914 ժամանակաշրջանին Օսմանեան ընտրութիւններուն հայութեան առնչութեան մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3358** BJØRNLUND, MATTHIAS. **Karen Jeppe, Aage Meyer Benedictsen, and the Ottoman Armenians: National Survival in Imperial and Colonial Settings.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 9-43 {Մաթեաս Պիորնլունտ, «Զարէն Եփփէն, Աակէ Մէյէր Պենետիքթսընը Եւ Օսմանցի Հայերը. Ազգապահպանում Կայսերական Եւ Գաղութատիրական Պայմաններու Մէջ», անգլերէն: Դանիացի երկու միսիոնարներու հայասիրական գործունեութիւնները: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3359** ԱՍՏՈՅԵԱՆ, ԱՆԱՅԻՏ. **Հայերը Օսմանեան Բանակում ԺԴ. Դարից Մինչեւ 1918 (Ուրուագիծ).** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 89-131 {Հեղինակը ցոյց կու տայ որ հայերը ծառայած են Օսմանեան բանակին մէջ ոչ միայն որպէս զինուորներ, այլ նաեւ որպէս բժիշկներ, պաշտօնեաներ, մատակարարներ, արհեստաւորներ: Էջ 125-131 հայ զինուորականներու լուսանկարներ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3360** SEMAAN, INGRID LEYER. **A Turkish Proverb and its Tradition.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 391-405 {Ինկրիտ Լէյըր Սըմաան, «Թրքական Ասացուածք Մը Եւ Իր Աւանդը», անգլերէն: Կ'անդրադառնայ այն հակահայ ասացուածքներուն, որոնց պատճառաւ կ'արդարացուին հայկական ջարդերը: ՎՅԱ}:

- 3361** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. **Գերապայծառ Անդրեաս Աղեքսանդրեանի Պատմութիւն Մայրաքաղաքին Բերիոյ Անտիպ Աշխատութիւնը (1861)**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 463-483 {Հալէպի պատմութիւնը: Կան Գերապայծառին լուսանկարն ու գիրքին անուանաթերթը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3362** ԸԲԵԸԾԵԱՆ, ԵՂԻԿ. **Արեւմտահայութիւնը Եւ Տրիպոլիտանական Ու Պալքանեան Պատերազմները**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 71-101 {Օսմանեան Կայսրութիւնը, Ա. Համաշխարհային Պատերազմէն անմիջապէս առաջ, երկու պատերազմներ մղեց, եւ իր բանակին մէջ որպէս զինուոր առաջին անգամ հայերը մասնակցեցան. Ս.Դ.Հ.Կ. եւ Հ.Յ.Դ.ի կեցուածքները այս պատերազմներուն հանդէպ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3363** IOANNISSIAN, ABGAR. **De la Pénètation en Orient des Idées-Lumière du XVII Siècle**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 287-295 {Աբգար Յովհաննիսեան, «ԺԸ. Դարի Լուսաւորութեան Գաղափարների Թափանցումն Արեւելքում», ֆրանսերէն: Եւրոպական լուսաւորութեան գաղափարներու տարածումը մանաւանդ Հնդկաստանի հայ գաղութին մէջ, Յովսէփ Էմին, Մովսէս Բաղդամեան, Շահամիր Շահամիրեան եւ *Որոզայթ Փառաց* ուսումնասիրութիւնը: ՎԾ, ՎՀԱ}:
- 3364** ARISIAN, NORA. **The Armenian Genocide as Portrayed by Syrian Magazines in the Exile**. Լ. հատոր, 2010, էջ 11-28 {Նորա Արիսեան, «Հայոց Յեղասպանութիւնը Սուրիական Վտարանդի Մամուլին Մէջ», արաբերէն: 1903-1921 ժամանակաշրջանին մէջ արաբերէն հրատարակուող արտասահմանեան մամուլի տեղեկութիւններն ու կեցուածքը հայկական ջարդերուն շուրջ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3365** BJØRN LUND, MATTHIAS. **Adana and Beyond: Revolution and Massacre in the Ottoman Empire Seen Through Danish Eyes, 1908/9**. Լ. հատոր, 2010, էջ 125-156 {Մաթեաս Պիորնլունտ, «Ատանան Եւ Անկէ Անդին 1908-9՝ Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ. Յեղափոխութիւն Եւ Ջարդարարութիւն Դանիացիներու Աչքերով Դիտուած», անգլերէն: Դանիացի միսիոնարներուն տեղեկագիրերն ու դանիական մամուլը 1908-9 հայկական կոտորածներուն մասին: ՎԾ, ՎՀԱ}:
- 3366** ՊՕՂՈՍԵԱՆ, ՎԱՐՈՒԺԱՆ. **Համիդեան Կոտորածները Ի. Դարի Սկզբի Ֆրանսիական Պատմագրութեան Զննական Լոյսի Ներքոյ**. Լ. հատոր, 2010, էջ 157-168 {1894-1908ի համիդեան ջարդերու շուրջ ֆրանսացի պատմաբաններու կարծիքները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3367** ԸԲԵԸԾԵԱՆ, ԵՂԻԿ. **Երիտթուրք-Հայ Յարաբերութիւնները Եւ Օս-**

մանեան Ընդդիմադիր Ուժերու Առաջին Խորհրդաժողովը. Լ. հատոր, 2010, էջ 341-378 {1880ականներէն մինչեւ Ա. Խորհրդաժողով՝ 1902ին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 3368 ՊՕՂՈՍԵԱՆ, ՍԱՄՈՒԷԼ. Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Հիմնադրման Հանգամանքները.** Լ. հատոր, 2010, էջ 593-602 {Ինչպէ՞ս 1905ին Եգիպտոսի մէջ Պօղոս Նուպար փաշան հիմնեց Հ.Բ.Ը.Մ.ը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

Գ) ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ (1918-ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՄԵՐ ՕՐԵՐԸ)

- 3601 ՏԵՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ, ԱՐՏԱԾԵՍ. Հայկական Երկու Պատուիրակութիւնները (1918-1919).** Ա. հատոր, 1970, էջ 46-60 {Պօղոս Նուպար Փաշայի գլխաւորած Ազգային Պատուիրակութիւնն ու Աւետիս Ահարոնեանի գլխաւորած Հայաստանի Հանրապետութեան Պատուիրակութիւնը. ասոնց հիմնադրութիւնը, գործունեութիւնը, փորձերը միացնելու գանոնք: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3602 ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Արեւմտահայ Բռնագրաւուած Հողերու Հարցը 1921-1971 թթ..** Բ. հատոր, 1971, էջ 17-44 {Մասնաւորաբար Կարս ու Արտահան նահանգները եւ Կարսի Դաշնագիրը: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3603 ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Թուրքիոյ Ներքին Գաւառներու Հայոց Պարտադիր Արտագաղթը (1929-1930 թթ.).** Գ. հատոր, 1972, էջ 101-118 {Զեմալ Աթաթիւրքի ժամանակաշրջանին դէպի Սուրիա պարտադիր արտաքսումը մօտաւորապէս 40 հազար հայերու: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3604 ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Համաշխարհային Բ. Պատերազմին Հայկական Բարձրաւանդակը Գրաւելու Զգործադրուած Ծրագիր Մը.** Դ. հատոր, 1973, էջ 49-65 {Թուրք-գերմանական յարաբերութիւնները 1941ին եւ անգլիական զինուորական գաղտնի ծրագիրը գրաւելու Կարս-Էրզրում-Պայազիտի շրջանը, եթէ Թուրքիան դիւրութիւն տայ գերմանական ուժերուն իր հողէն անցնելու: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 3605 ՄՍԸՐԼԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Հայկական Հարցի Հոլովոյթը 1921 թ.ի Լոնտոնի եւ Մոսկուայի Խորհրդաժողովներուն.** Ե. հատոր, 1974, էջ 9-37 {21 Փետրուար 1921ին Լոնտոնի Խորհրդաժողովին երկու հայկական պատուիրակութիւն կը մասնակցէր. անոնց պահանջները հակասական էին: Մարտ 1921ին ռուս-թրքական համաձայնութիւնը Մոսկուայի մէջ: ԵԾ, ՎԱԱ}:

- 3606** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Ա.Մ.Ն.ի Արտաքին Զաղաքականությունը եւ Զայկական Զարցը (1900-1976 թթ.) (Ակնարկ).** Չ. հատոր, 1977-78, էջ 71-104 {Նախագահ Ուիլսոնի գծած Զայաստանի սահմանները եւ Ա.Մ.Ն.ի յաջորդող կառավարություններու առած թրքամետ կեցուածքը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3607** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Սփիւռքահայ Զաղաքական Խմորումներ Զամաշխարհային Բ. Պատերազմի Նախօրեակին (1933-1939 թթ.).** Է. հատոր, 1979, էջ 85-110 {Պրոմեթէս, «Կովկասեան Զամադաշխարհական Ուխտ»ը, Գարեգին Նժդեհ եւ ցեղակոսությունը, Սպանիոյ քաղաքացիական կռիւներուն մէջ հայերու մասնակցությունը, «Զայ եւ Վրացական Միությունը», դէպի Խ. Զայաստան 1926-1936 ներգաղթը, Բերիայի հակահայ հալածանքը, *Կովկասեան Եռամսեայ* պարբերաթերթը, Զ.Յ.Դ.-Ռ.Ա.Կ. համաձայնությունը, Ժիրայր Միսաքեանի յուշագիրը յղուած Մեծն Բրիտանիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարին: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3608** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Սփիւռքահայ Դիրքորոշումներ՝ Զամաշխարհային Բ. Պատերազմի Սկզբնաւորութեան (1939-1940 թթ.).** Ը. հատոր, 1980, էջ 127-146 {Կարսի եւ Արտահանի հարցը, Սովետգերմանական փոխյարաբերությունները եւ սփիւռքահայ կուսակցություններու դիրքորոշումները (թիւ 3607): ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3609** ՎԱՐՂԱՆ, ԼԵՒՆ. **Մուսա Լեւան Երկրորդ Արտագաղթը (Նոր Փաստաթուղթերու Լոյսին Տակ).** Ը. հատոր, 1980, էջ 147-198 {1939ի երկրորդ գաղթը՝ արդիւնք թուրք-ֆրանսական յարաբերություններու: Զ.Բ.Ը.Մ.ի Լիբանանի գործիչ եւ կրթական քննիչ Միքայէլ Նաթանեանի արխիւները այս առնչութեամբ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3610** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Նացի Գերմանիոյ եւ Փանթուրանականներու Ծրագիրները Կովկասի Մէջ (1941 թ.).** Թ. հատոր, 1981, էջ 97-120 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3611** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Զամաշխարհային Բ. Պատերազմի Զայկական Լեզեւները.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 163-191 {Նացի Գերմանիան բանտարկեալներէն կամաւոր գունդեր կազմեց: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 3612** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Պատմութեան Զամար - Մ.Ա.Կ.-ի 30-րդ Պարբերութեան Ծննդոցը.** ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 10-27 {Մարդկային Իրաւանց Յանձնաժողովի Յեղասպանութեան շուրջ պատրաստած տեղեկագրի 30-րդ պարբերությունը, որ կ'առնչուի Զայոց Յեղասպանութեան: ԷԾ}:
- 3613** ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. **Ամերիկայի Միացիալ Նահանգներու Արտաքին Զաղաքականությունը եւ Զայկական Զարցը (1977 - Մայիս 1992)**

(Ակևարկ). ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 107-144 {Հատոր 2.Էն շարունակում (թիվ 3606), Սպիտակ Տան, ծերակուտականներու եւ ներկայացուցիչներու յայտարարութիւնները Հայկական Հարցին առնչութեամբ: ԷԾ, ՎԱԱ}:

3614 ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. Հայ Ժողովրդային Կուսակցութեան Ծրագրային Փաստաթուղթերը (Նիւթեր Յետագայ Ուսումնասիրութեան Համար). ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 309-338 {էջ 318-336՝ Հայ Ժողովրդային Կուսակցութեան (1906-1920) ծրագիրներն ու կանոնադրութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3615 ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԲԵՆ. Համաշխարհային Երկրորդ Պատերազմին Վախճանը Եւ Հայերը. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 173-197 {Ենթախորագիրներն են. «Եալթայի խորհրդաժողովը եւ Թուրքիան», «Պերլինի Նացիներուն Հետ Գործակցող Հայերուն Կացութիւնը», «Զօր. Դրօ Կանայեան», «Հայ Սփիւռքին Դիրքը 1945ի Բախտորոշ Օրերուն», «Նախագահ Ռուզվելթի Մահը Եւ Հայերը», «Հայկական Զօրաբաժիններուն Դերը 1945ին», «Հայկական Հարցի Նոր Պատեհութիւնը», «Համաշխարհային Երկրորդ Պատերազմին Վախճանը»: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3616 NERCESSIAN, DR. V[REJ]. Armenia and the League of Nations. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 217-225 {Երկու փաստաթուղթեր անգլերէնով, որոնք կ'առնչուին Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Ազգերու Համադաշնութեան փոխյարաբերութիւններուն: Էջ 224՝ ծանօթագրութիւններ, ՎՀԱ}:

3617 ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԲԵՆ. Հայկական Հարցի Հոլովոյթը 1988-1993-ի Միջեւ. ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 235-299 {Հայ-թուրք եւ հայ-ազերի յարաբերութիւնները, Արցախի հարցը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3618 DAKESSIAN, ANTRANIK. The Armenians in Post-WWI Turkey (1919-1938). ԺԵ. հատոր, 1995, էջ 401-431 {Անդրանիկ Տազետեան, «Հայերը Յետ Պատերազմեան Թուրքիոյ Մէջ (1919-1938)», անգլերէն: Հեղինակը հիմնականապէս օգտուած է *Կոչնակ Հայաստանի* հանդէսէն: Կը ներկայացուին Վանի, Պիթլիսի, Մշոյ, Սասնոյ, Կարսի, Էրզրումի, Երզնկայի, Դերջանի, Տիգրանակերտի, Խարբերդի, Սեբաստիոյ եւ յարակից շրջաններու հայութեան կեանքը եւ Թրքական Հանրապետութեան քաղաքականութիւնը՝ նսեմացնելու հայութեան այս մնացորդացը: ՎԾ, ՎՀԱ}:

3619 DAKESSIAN, ANTRANIK. The Armenians in Post-WWI Turkey (1919-1938). ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 127-156 {Անդրանիկ Տազետեան, «Հայերը Յետ Պատերազմեան Թուրքիոյ Մէջ (1919-1938)», անգլերէն:

Հանդեսին ժե. հատոր 1995ին մէջ լոյս տեսած նոյնանուն խորագրով ուսումնասիրութեան [թիւ 3618] շարունակութիւնը: Հոս կը ներկայացուին Սեւ Ծովու հարաւային ցամաքամասը, Փոքր Ասիոյ արեւմտեան նահանգներն ու Պոլսոյ եւ Եւրոպական Թուրքիոյ շրջանները: ՎԾ, ՎՅԱ):

3620 ՎԱՐԴԱՆ, ԼԵՒՈՆ. Պատմութեան, Պատմագրութեան եւ Այլ Բաներու Մասին. ժե. հատոր, 1997, էջ 157-204 {Բնորոշում պատմաբանի, քաղաքագետի, դիւանագիտութեան, պատմութեան, իրաւունքի եւ ազատութեան, հերոսի եւ պատմագրութեան: ՎԾ, ՎԱԱ):

3621 ՄԱՏԹԵՆՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Պուենոս Այրեսի Հայ Ազգային Միութիւնը (1918-1920). ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 131-152 {Արժանքինի հայութեան կազմած «Հայ Ազգային Միութիւն»ը, որ կը հետապնդէր այդ ժամանակաշրջանին Հայ Դատն ու կը կատարէր հայկական քարոզչութիւն: ՎԾ, ՎԱԱ):

3622 ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Մեծն Բրիտանիա եւ Խորհրդային Հայաստանի Ու Խորհրդային Վրաստանի Անունով 1945ին Կատարուած Հողային Պահանջքը - Բրիտանական Վաւերաթուղթ Մը. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 293-318 {Էջ 304-317 հայերէնով կը տրուի վաւերաթուղթը հայկական եւ վրացական պահանջներուն՝ թրքական հողամասէն, էջ 306ի վրայ կայ անգլերէնով քարտէս մը այդ պահանջներուն շուրջ, էջ 302, 303 եւ 317՝ ծանօթագրութիւններ, ՎԱԱ):

3623 ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. Հայ Պօեզիան Որպէս Ինքնութեան Պատկերագրութիւն (Ըստ Ղարաբաղեան Շարժման Յեղասպանութեանը Նուիրուած Ցուցապաստառների). Ի. հատոր, 2000, էջ 269-306 {1988-90ականներուն Հայաստանի եւ Արցախի ժողովրդային ցոյցերը, ուր կը պահանջուէր Արցախի միացումը Հայաստանի. կան ժողովուրդին բռնած ցուցապաստառներուն վրայի գրութիւններէն: ԿՆ, ՎԾ, ՎԱԱ):

3624 ՄԱՐԿԵԱՆ, ՉԱԷՆ. Ֆորէյն Օֆիսի Արխիւներէն Վաւերաթուղթ Մը - 1937ին Թուրքիոյ Տրուած Բրիտանական Գաղտնի Տեղեկագիր Մը Հայկական Հարցերու Մասին. Ի. հատոր, 2000, էջ 439-456 {Մեծն Բրիտանիոյ ոստիկանութեան պատրաստած գաղտնի տեղեկագիրը Հ.Յ.Դ.ի եւ հայոց աղէքս ունեցող հարցերու մասին ներկայացուած թրքական կառավարութեան: ՎԾ, ՎԱԱ):

3625 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the French Mandate 1934-1943. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 307-346 {Հաւեն Մսըրլեան, «Հայոց Մասնակցութիւնը

Լիբանանի Ֆրանսական Հոգատարութեան Ժամանակաշրջանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (1934-1943)», անգլերէն: Կը ներկայացուի 1934ին, 1937ին եւ 1943ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ):

3626 ՏԵՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ, ԽԱԶԻԿ. **Քաղաքական Համարկումը Սփիւռքեան Հոլովոյթին Մէջ Եւ Հայ Փերոնականներու Պարագան.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 9-58 {Սփիւռքահայութեան քաղաքական կեանքը եւ անոր հիմնական ազդակները օտարանալու դէմ պայքարելու. Արժանաբանի հայ գաղութն ու փերոնական շարժումը: ՎԾ, ՎԱԱ):

3627 ԾԵՐԵՃԵԱՆ, ԵՂԻԿ. **ՍՂՀԿ-Կոմիստերն Յարաբերութիւնները.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 161-232 {Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան եւ Երկրորդ Միջազգայնականին, ապա Համայնավար Երրորդ Միջազգայնականին միջեւ յարաբերութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ):

3628 MESSERLIAN, ZAVEN. **Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Bishara Khoury 1943-1952.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 271-305 {Զաւէն Մսրըլեան, «Նախագահ Պըշարա Խուրիի Ժամանակաշրջանին Հայոց Մասնակցութիւնը Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (1943-1952)», անգլերէն: Կը ներկայացուի 1947ին եւ 1951ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ):

3629 ՀԱՐՈՅԵԱՆ, ՄԱՐԻՆԷ. **Յովհաննէս Քաջազունու Նամակները Հարազատներին.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 337-358 {Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան առաջին վարչապետին 12 անտիպ նամակները գրուած 1883-1933, ուր կայ իր կեցուածքը այդ ժամանակաշրջանի իրավիճակներուն մասին: ՎԾ, ՎԱԱ):

3630 ԱՄԻՐԵԱՆ, ՍԵՐՅԱԿ. **Գարեգին Նժդեհն Արիւմանի Փաստաթղթերու.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 225-244 {1991էն սկսեալ իրատարակուած գիրքերը Գարեգին Նժդեհին մասին, ուր օգտագործուած են Հայաստանի արիւմանի նիւթեր: ՎԾ, ՎԱԱ):

3631 MESSERLIAN, ZAVEN. **Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Camille Chamoun 1952-1958.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 259-310 {Զաւէն Մսրըլեան, «Քամիլ Շամունի Նախագահութեան Ժամանակաշրջանին Հայոց Մաս-

նակցութիւնը Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (1952-1958)», անգլերէն: Կը ներկայացուին 1953ին եւ 1957ին կայացած Լիբանանի Խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը, 1956ին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւններուն առթիւ յառաջացած տագնապը: ՎԾ, ՎՅԱ}:

3632 GEUKJIAN, OHANNES. Political Transition and Ethnic Revival in Armenia and Azerbaijan: The Nagorno-Karabakh Conflict (1987-1994).

ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 325-398 {Յովհաննէս Կեօքճեան, «Անցումային Ժամանակաշրջանի Զաղաքականութիւն եւ Ազգային Վերագարթում. Հայաստան, Ազրայէյճան եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հակամարտութիւնը (1987-1994)», անգլերէն: Յօդուածագիրը կ'անդրադառնայ հակամարտութեան հանգրուաններուն եւ խաղաղ կարգաւորման ի խնդիր միջազգային ընտանիքի առաջադրած ծրագիրներուն եւ ընդհանրապէս խաղաղութեան գործընթացին: ՎԾ, ՎՅԱ}:

3633 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Fouad Chehab 1958-1964.

ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 251-309 {Զաւէն Մաըրլեան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Ֆուատ Շեհապի Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (1958-1964)», անգլերէն: Կը ներկայացուի 1960ին եւ 1964ին կայացած Լիբանանի Խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:

3634 TACHJIAN, VAHE. L'Etablissement Définitif des Réfugiés Arméniens au Liban dans les Années 1920 et 1930.

ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 59-76 եւ 88-94 {Վահէ Թաշճեան, «Հայ Գաղթականութեան Տեսական Հաստատուիլը Լիբանանի Մէջ 1920-1930ականներուն», ֆրանսերէն: Յաւելուածին մէջ՝ էջ 88-94 դրուած են Լիբանանի մէջ հայկական բնակավայրներու շինութեան նկարներ ֆրանսերէն բացատրութիւններով: ԵԾ, ՎԱԱ}:

3635 ՄԱՅԻԼԵԱՆ, ԲԵՆԻՎՄԻՆ. Համշէնահայ Համայնքը Վրաստանում 1918-1920 ԹԹ..

ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 157-193 {Սուխումի եւ Սոչիի շրջանի հայերու իրավիճակը Վրաստանի անկախացումէն ետք 1918ին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3636 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legis-

- lative Elections During the Presidencies of Charles Helou (1964-1970) and Suleiman Frangieh (1970-1976).** ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 195-250 {Զաւէն Մսըրլէան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Շարլ Հելուի (1964-1970) Եւ Ալէյման Ֆրանժիէի (1970-1976) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն», անգլերէն: Կը ներկայացուի 1968ին եւ 1972ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3637 ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. Տեղասպանութիւնների Շարքեր. Պատմական Յիշողութիւնը Եւ Ինքնութիւնը Տարեթուրում Ու Տեղանուններում (Ըստ Ղարաբաղեան Շարժման Սիւթերի).** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 233-284 {Ղարաբաղեան Շարժումը, որ սկսաւ 1988ին խորհրդային շրջանին ձեւաւորուած հայկական մտածելակերպին մէջ արթնցուց ազգային ինքնութիւնը. Մեծ Եղեռնն ու ջարդերը Ղարաբաղեան Շարժման տարիներուն շարունակեցին մնալ հայոց պատմութեան եւ հաւաքական յիշողութեան կարեւորագոյն դրսեւորումը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 3638 OSIPOV, VLADIMIR. The Contested Ground of a Transition Neodemocracy from the Perspective of Globalization.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 285-309 {Վլադիմիր Օսիփով, «Անցումային Նորժողովրդավարութեան Վիճարկումը Համաշխարհայնացման Տեսադաշտէն», անգլերէն: Հեղինակը կ'անդրադառնայ համայնավարութենէն նորժողովրդավարութեան անցնող երկիրներու անցումային հանգրուանի դիմագրաւած բազմապիսի մարտահրաւերներուն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3639 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Elias Hraoui (1989-1998) (Part I).** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 311- 341 {Զաւէն Մսըրլէան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Էլիաս Հրաուիի (1989-1998) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (Ա.)», անգլերէն: Կը ներկայացուի Հրաուիի նախագահութեան ժամանակաշրջանին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3640 ԲԱՆՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. Դիանա Աբգարի Նամակները Ս. Էջմիածնի Գերագոյն Խորհրդին.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 361-376 {Հայազգի

անգլիագիր գրող, հրապարակախօս, դիւանագետ Դիանա Աբգարի ութը նամակները յղուած Ս. Էջմիածնին 1926-1935, ուր ան կը խնդրէ հայ գաղթականներու մասին ծննդեան վկայագիրեր: ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 3641 SEMAAN, INGRID LEYER. German-Turkish Encounters over the Genocide of the Armenians.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 476-494 {Ինկրիտ Լէյըր Սըմասան, «Գերման-Թրքական առերեսումը Հայկական Ցեղասպանութեան Խնդրով», անգլերէն. կ'անդրադառնայ Թուրքիոյ պետութեան հակահայ աշխատանքներուն՝ Գերմանիոյ մէջ: ՎԾ, վերջաւորութեան կայ յաւելուած}:
- 3642 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Elias Hraoui (1989-1998) (Part II).** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 339-389 {Զաւէն Մսըրլեան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Էլիաս Հրաուիի (1989-1998) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (Բ.)», անգլերէն: Կը ներկայացուի նախագահ Հրաուիի ժամանակաշրջանին 1996ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3643 OSIPOV, VLADIMIR. Civil Society in Armenia: Quo Vadit?.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 407-435 {Վլադիմիր Օսիփով, «Յո երթայ Զաղաքացիական Հասարակութիւնը Հայաստանի Մէջ», անգլերէն. հեղինակը կը վերլուծէ քաղաքացիական հասարակութեան եւ ոչ-կառավարական կազմակերպութիւններու տագնապը Հայաստանի մէջ: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3644 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Emile Lahoud (1998-2007) (Part I).** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 175-229 {Զաւէն Մսըրլեան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Էմիլ Լահուտի (1998-2007) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (Ա.)», անգլերէն: Կը ներկայացուի նախագահ Լահուտի ժամանակաշրջանին 2000ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 3645 MESSERLIAN, ZAVEN. Armenian Participation in the Lebanese Legislative Elections During the Presidency of Emile Lahoud (1998-2007)**

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

(Part II). Լ. հատոր, 2010, էջ 269-309 {Չալեն Մսրըլեան, «Հայոց Մասնակցութիւնը Էմիլ Լահուտի (1998-2007) Նախագահութեան Ժամանակաշրջանի Լիբանանի Խորհրդարանական Ընտրութիւններուն (Բ.)», անգլերէն: Կը ներկայացուին նախագահ Լահուտի ժամանակաշրջանին Լիբանանի կացութիւնն ու 2005ին կայացած Լիբանանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընթացքին հայ համայնքին յատկացուած երեսփոխանական աթոռներուն շուրջ ծաւալած ընտրապայքարը: ՎԾ, ՎՅԱ}:

3646 BOUMALHAB ATALLAH, DAAD. The Contemporary Armenian State in International Geopolitics. Լ. հատոր, 2010, էջ 311-318 {Տաստ Պումալիապ Աթալլահ, «Ժամանակակից Հայկական Պետութիւնը Միջազգային Աշխարհաքաղաքականութեան Մէջ», արաբերէն. ակնարկ Եղեռնին եւ Հայկական Հարցին նկատմամբ Հայաստանի եւ Սփիւռքի կեցուածքներուն: ՎԾ, ՎԱԱ}:

3647 ՂԱԶԱՐԵԱՆ, ՎԱԶԷ. Էջեր Յ.Բ.Ը. Միութեան Տարեգրութենէն. Լ. հատոր, 2010, էջ 409-438 {26 նամակներ 1920-30ականներէն, որոնք Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան պատմութեան այդ ժամանակաշրջանը կը լուսաբանեն: ՎԾ, ՎԱԱ}:

5) ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

4001 ՊԱՏՄԱԳՐԵԱՆ, ՓՐՈՖ. Ա[ՇՈՏ]. Մեր Հոգեւոր Երգասացութեան Սկզբնաւորումը եւ Չարգացումը. Ա. հատոր, 1970, էջ 93-112 {Եբրայական, ասորական եւ յունական ազդեցութիւնները հայ հոգեւոր երգասացութեան մէջ, ապա հայ հոգեւոր երգերը եւ անոնց հեղինակներուն մասին, հայկական պատարագը: ՎԱԱ}:

4002 ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ, ՊԱՐԳԵՒ Ն.. Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին Վարդապետական Առանձնայատկութիւնները. Բ. հատոր, 1971, էջ 171-194 {ԺԹ. դարու կեսին հիմնուած Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին ստեղծման պատճառները եւ սկզբնական շրջանի յայտարարութիւնները, որպէս պատասխան Պոլսոյ Մատթէոս Պատրիարքի նզովքին, նաեւ՝ «սկզբունքներ, որոնք ծնունդ տուած են Հայ Աւետարանական Առանձնայատկութիւններուն»: ԷԾ, ՎԱԱ}:

4003 ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. Պետրոս Սիւնեաց Եպիսկոպոս. 2. հատոր, 1977-78, էջ 31-50 {2. դարու մատենագիր մը, որ ունի ճառերու հաւաքածոյ մը: ԷԾ, ՎԱԱ}:

4004 ՈՒԼՈՒԲԱԲԵԱՆ, ԲԱԳՐԱՏ. Աղուանից Կաթողիկոսութեան Ստեղծման

- Հանգամանքների Հարցի Շուրջը.** Է. հատոր, 1979, էջ 35-56 {Ե. դարուն հիմնուած Աղուանից Կաթողիկոսութիւնը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 4005 JINBASHIAN, REV. MANUEL. The Life and Times of Catholicos Nerses III Tayetsi.** Թ. հատոր, 1981, էջ 81-96 {Պատուելի Մանուէլ ճինպաշեան, Է. դարու կաթողիկոս «Ներսէս Գ. Տայեցիի Կեանքն Ու Ժամանակաշրջանը», անգլերէն: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 4006 TOOTIKIAN, DR. VAHAN H.. Observations on the Theological Orientation of the Armenian Evangelical Church.** ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 125-146 {Վերապատուելի Վահան Թութիկեան, «Նկատումներ Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ Աստուածաբանական Արեւելումներուն Մասին», անգլերէն: ԷԾ}:
- 4007 TOOTIKIAN, REV. DR. VAHAN H.. The Organizational Structure of the Armenian Evangelical Church.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 75-100 {Վերապատուելի Վահան Թութիկեան, «Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին Կազմակերպական Կառոյցը», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 4008 ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ԳԱԳԻԿ Ս.. Զրիստոնէական Եկեղեցիների Համընդհանրութեան Գաղափարը Սսի 1307ի Ժողովում.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 147-167 {Հայկական եկեղեցիներու յարաբերութիւնները եւ հայկական եկեղեցի ու պետութիւն փոխյարաբերութիւնները: Էջ 164-167՝ ծանօթագրութիւններ, ՎԱԱ}:
- 4009 TOOTIKIAN, REV. DR. VAHAN H.. The Genesis of Armenian Evangelism.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 169-196 {Վեր. Վահան Թութիկեան, «Հայ Աւետարանականութեան Ծննդոցը», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 4010 ԳԱՐՃԵԱՆ, ՎԵՐ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ն.. Հայ Աւետարանական Եկեղեցին Կը Նայի Դէպի Զսանմէկերորդ Դարը.** ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 11-18:
- 4011 ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ, ՎԵՐ. ՊԱՐԳԵՒ Ն.. Հայաստանեայց Աւետարանական Եկեղեցին Զսանմէկերորդ Դարու Սեմին.** ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 19-78 {Պատմականը Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին, ԺԹ. դարուն Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան եւ Հայ Աւետարանականներու փոխյարաբերութիւնները եւ ճակատումները: Աշխատասիրութեան հիմնական բաժանումներն են. «Հայ Բարեպաշտական Շարժումը», «Հայաստանեայց Աւետարանական Եկեղեցին Եւ Աւետարանական Համանքը», «Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին Առանձնայատկութիւնները», «Հայաստանեայց Աւետարանական Եկեղեցիին Ապագան»: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 4012 TOOTIKIAN, REV. DR. VAHAN H.. The Faith and Practice of the Armenian Evangelical Church.** ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 79-103 {Վեր. Դոկտ. Վահան Յ. Թութիկեան, «Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին

- ցիին Հաւատամքն Ու Գործունեութիւնը», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4013 TOOTIKIAN, REV. DR. VAHAN H.. Our Relations with the Armenian Apostolic Church.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 105-115 {Վեր. Վահան Յ. Թութիկեան, «Մեր Յարաբերութիւնները Հայ Առաքելական Եկեղեցիին Հետ», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4014 JINBASHIAN, MANUEL M.. Armenian Nationalism and the Evangelical Movement.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 117-129 {Վեր. Մանուէլ Մ. Ճինսպաշեան, «Հայ Ազգայնականութիւնը Եւ Աւետարանական Շարժումը», անգլերէն: էջ 125-127՝ ծանօթագրութիւններ, ՎՅԱ):
- 4015 HAIDOSTIAN, REV. DR. PAUL. Armenian Evangelical, and Political?** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 131-154 {Վեր. Փօլ Հայտոսթեան, «Հայ Աւետարանական, Եւ Քաղաքակա՞ն», անգլերէն: «Չկայ եկեղեցի եւ աստուածաբանութիւն առանց քաղաքական եւ ընկերային տուէալներու, որոնք հիմք ծառայեն անոնց»: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4016 CHOPOURIAN, REV. GIRAGOS H.. A Brief History of the Armenian Missionary Association of America, 1918-1995.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 155-172 {Վեր. Կիրակոս Չոփուրեան, «Հակիրճ Պատմութիւն Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան, 1918-1995», անգլերէն: ՎՅԱ):
- 4017 SHEMMASSIAN, VAHRAM L.. The Evolution of the Armenian Protestant Churches in Musa Dagh, 1840-1914.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 213-231 {Վահրամ Լ. Շեմասեան, «Մուսա Լերան Հայ Բողոքական Եկեղեցիներուն Հոլովոյթը, 1840-1914», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4018 SEMAAN, DR. INGRID LEYER. Woman to Woman: The Armenian Missionary Wife and the Armenian Woman.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 233-263 {Դոկտ. Ինկրիտ Լէյըր Սըմաան, «Կին Առ Կին - Ամերիկացի Միսիոնարին Կինը Եւ Հայ Կինը», անգլերէն: էջ 257-261՝ երկու յաւելումներ. առաջինը՝ Miss C.O. Van Duzeeի կողմէ «Erzroom Female Seminary» խորագրով, իսկ երկրորդը՝ C.H. Wheelerի «Missionary Premises In Harpoot»: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4019 JINBASHIAN, MANUEL M.. The Armenian Translations of the Bible.** ԺՁ. հատոր, 1996, էջ 265-288 {Վեր. Մանուէլ Մ. Ճինսպաշեան, «Աստուածաշունչի Հայերէն Թարգմանութիւնները», անգլերէն: էջ 286՝ ցանկ Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութիւններուն ՎԾ, ՎՅԱ):
- 4020 ԲԱՂԱԼԵԱՆ, ԳԵՂԱՄ. Տարօնի Ս. Յովհաննեսի (Եղորուտի) Վանքի 1445 Թուականի Կոնդակը (Պատմա-Աշխարհագրական Ակարկ).** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 45-68 {Ենթավերնագիրներն են. «Ս.

Յովհաննեսի Վանքը Եւ կոնդակը», «Ս. Յովհաննեսի Թեմի Սահմանները Եւ Ենթակայ Գաւառները», «Ս. Յովհաննեսի Թեմի Բնակավայրերը», «Ս. Յովհաննեսի Վանքի Թեմը Յետագայ Դարերում»: Էջ 55՝ քարտէս Ս. Յովհաննեսի վանքի թեմը ըստ 1445ի կոնդակին: ՎՃ, ՎԱԱ}:

- 4021 ԲԱՆՉԻՆԵԱՆ, ԶԵՆՐԻԿ. Պաղտասար Դպիր. Կեանքը Եւ Գործը.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 245-262 {Այս ուսումնասիրութիւնը շարունակութիւնն է *Յիւսիսեան Հայագիտական Հանդէսին* (Գիրք Ա. 1993 էջ 54-63) մէջ երեւցող յօդուածին: Պաղտասար Դպիր ԺԸ. դարումակավարժ, քերականագետ, խմբագիր, բանաստեղծ, հայ զարթօնքի յառաջապահներէն է: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 4022 ՅՈՎՅԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. Նիկողայոս Ադոնցը Հայոց Եկեղեցու Պատմութեան Պատմաբան.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 263-286 {Պատմաբան, բանասէր, հնագետ, ձեռագրագետ, խմբագիր, հասարակական-քաղաքական գործիչ, բիւզանդագետ Նիկողայոս Ադոնցի մասին, նաեւ՝ էջ 266-278 անոր յօդուածը «Մի Էջ Կաթողիկոսութեան Մերձաւոր Անցեալից» խորագրով, ուր կը խօսի 1885ի Էջմիածնի Մակար Կաթողիկոսին դէմ Մելքիսէթէկ Արքեպիսկոպոս Մուրատեանիս պայքարին ու Պոլոժենիայի մասին: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 4023 ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ, ԴՈԿՏ. Տ. ՆԵՐՍԵՍ Ա. ԸՅՆՅ.. Սուրբ Պատարագի Սրբասացութիւնների Մի Զանի Աստուածաբանական Առանձնայատկութիւնները.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 287-298 {Ենթավերնագիրներն են. «Ո՞ւմ Է Սրբասացութիւնը Ուղղուած», «Երգ Երեքսրբենի», «Ի սրբութիւն Սրբոց», ««Մի Սրբութիւն Սրբոց»ի Նշանակութիւնը»: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 4024 TOOTIKIAN, REV. DR. VAHAN H.. The Sacraments in the Armenian Apostolic and Evangelical Churches.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 299-310 {Վեր. Վահան Յ. Թութիկեան, «Հայ Առաքելական Եւ Աւետարանական Եկեղեցիներուն Խորհուրդները», անգլերէն: ՎՃ, ՎՅԱ}:
- 4025 ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ, ԽԱՉԻԿ. Մելքիսէթ Վարդապետ Վժանեցին Եւ Ոսկան Երեւանցու Ուսումնառութիւնը Երեւանում, 1631 Թուականին.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 75-88 {Մելքիսէթ Վրդ.ի կեանքն ու գործունեութիւնը ըստ իր աշակերտ՝ Ոսկան Երեւանցիի ինքնակենսագրական երկին եւ պատմաբան Առաքել Դաւրիժեցիի գործին: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 4026 ՍԱՂՈՅԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. Գրիգոր Անաւարզեցի Կաթողիկոսի «Ճրագալուցին Սկրտութեանն» Կանոնը.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 219-226

{Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանէն յայտնաբերուած Գրիգոր Անաւարզեցի Կաթողիկոսի (1293-1307) ութ ամբողջական կանոնաւոր շարականները, որոնցմէ Է «Ճրագալուցի Մկրտութեան» երգաշարը, որ կը տրուի ամբողջութեամբ: ՎԾ, ՎԱԱ}:

4027 ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ, ՎԵՐ. ՎԱՅԱՆ. **Նոր Ցայտնութիւններ Հայաստանեայց Աւետարանական Եկեղեցիին Հիմնադրութեան Եւ Հիմնադիր Անդամներուն Մասին.** ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 253-260 {Ցանկը Հայ Աւետարանական Եկեղեցիի հիմնադիր անդամներուն՝ առնուած յուշատետրէ մը, որ գտնուած է Իսթանպուլի մէջ. էջ 255՝ բնագիրէն էջ մը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

4028 TOOTIKIAN, REV. VAHAN H.. **The Current Challenges of the Armenian Evangelical Church.** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 345-365 {Վեր. Վահան Թութիկեան, «Հայ Աւետարանական Եկեղեցիի Այժմու Մարտահրաւերները», անգլերէն: Հետեւեալ մարտահրաւերները կարիքը ունին կարգաւորման՝ հոգեւոր վերածնունդը, Աստուածաշնչական ապրելակերպը, քրիստոնէական դաստիարակութիւնը, հայկական ժառանգի պահպանումն ու յարատեւումը, հոգեւորականութեան կոչումը, եղիմենիք եւ միջ-եկեղեցական յարաբերութիւնները: ՎԾ, ՎՅԱ}:

4029 HALEBLIAN, FR. KRİKOR. **Armenian Evangelical Liturgy and Symbolism.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 311-324 {Հայր Գրիգոր Հալեպլեան, «Հայ Աւետարանական Ծիսակարգը Եւ Խորհրդանշականութիւնը», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ}:

4030 ԱԻԱԳԵԱՆ, ԶՆԱՐԻԿ. **Հայ Աւետարանական Եկեղեցու Բռնադատուած Զարոզիչները (1937-1938 թթ.) (Ըստ Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէի Փաստաթղթերի).** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 441-498 {Խորհրդային Միութեան շրջանին եղած հալածանքները Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ ջարդիչներուն դէմ: Այս հարցով Հայաստանի Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէի արխիւներէն առնուած փաստաթուղթեր կը տրուին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

4031 NERSESSIAN, FR. VREJ. **The Encyclical from Ephrem, Catholicos of Armenia to Sir Gore Ouseley, 3 August 1813 (The British Library MS. OR. 15,957) and Sir Ousley's Visit to Echmiadzin and an Important Literary Observation.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 343-360 {Վրեժ Ներսէսեան, «Եփրեմ Կաթողիկոսի Կոնդակը Եւ Գրական Կարեւոր Նկատողութիւն Սը», անգլերէն: Էջմիածնի Եփրեմ Կաթողիկոսի կոնդակը յղուած Բրիտանիոյ դիւանագետ Սըր Կոր Ուզլիի

1813ին, ապա ճանապարհորդ Սըր Ռոպըրթ Քըր Փորթըրի այցը Եփրեմ Կաթողիկոսին, ուր արեղայ մը «Տեր Կեցո»ն կ'երգէ, որուն բառերը այս արեղան գրած է: ՎԾ, ՎՅԱ}:

- 4032** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ՅԵՆՐԻԿ. **Հայ Օրհներգութեան Սկզբնաւորումը**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 45-60 {Հեղինակը կը սկսի Դ. դարէն, երբ քրիստոնէութեան մուտքով օրհներգութիւնները զարգացան: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 4033** TER MINASSIAN, ANAHIDE. **Les Combats de Kévork L’Affligé. Le Catholico Kévork V Souréniantz Vechdali (1911-1930)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 9-46 {Անահիտ Տեր Մինասեան, «Գեորգ Վշտալիի Պայքարները. Գեորգ Ե. Սուրենեանց Կաթողիկոս Վշտալի (1911-1930)», ֆրանսերէն: Գեորգ Ե. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հայութեան համար արմատական քաղաքական փոփոխութիւններու փոթորկալից ժամանակաշրջանը: Էջ 32-33 կը տրուի ցանկը բոլոր կաթողիկոսներուն եւ պատրիարքներուն 1800էն մինչեւ այսօր, ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 4034** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ՅԵՆՐԻԿ. **Հայ Առաջին Օրհներգուները**. Լ. հատոր, 2010, էջ 53-75 {Հայ օրհներգութիւնը կամ շարականը ստեղծողներն են Մեսրոպ Մաշտոցն ու Սահակ Պարթեւը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 4035** NAGY, KORNÉL. **The Document *Fidelis Relatio* (1693) and the Armenians in Transylvania (A Memoire about the Armenians’ Church in Transylvania)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 379-394 {Զորնէլ Նակի, «1693ի Ֆիտելիս Ռելաթիօ Փաստաթուղթը եւ Թրանսիլվանիոյ Հայերը (Յուշագիր Սը Թրանսիլվանիոյ Հայոց Եկեղեցիի Պատմութեան)», անգլերէն: ԺԷ. դարուն Թրանսիլվանիոյ հայ առաքելական եկեղեցւոյ առաջնորդ Մինաս Եպս. Թիսաթեցիին յարաբերութիւնները կաթոլիկ եկեղեցիին հետ: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 4036** ԲԱՂՈՒՄԵԱՆ, ՏԻԳՐԱՆ ՍՐԿ. **Սէյդաբաղի Հայոց Եկեղեցին եւ Նշաւաւոր Մի Զանի Գերեզմանները**. Լ. հատոր, 2010, էջ 553-566 {Յնդկաստանի հայութեան մասին լայն տեղեկութիւն. նաեւ ԺԷ.-ԺԸ. դարերուն Պենկալի նահանգի Սէյդաբաղի շրջանին մէջ հաստատուած հայութեան, անոնց կառուցած հայկական Ս. Աստուածածին եկեղեցիին եւ հոն թաղուած կղերականներուն մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 4037** ԶԷՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐՂԻ. **Հալէպի Գանձատան Սրբազան Մասունքներն Ու Մասնատուփերը**. Լ. հատոր, 2010, էջ 567-592 {Արժեւորում 13 մասունքներու եւ մասնատուփերու: ՎԾ, ՎԱԱ}:

6) ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՆԻԹԵՐ

- 5001** ԽՐԼՈՐԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ Տ.. **Չարիքի Եզնիկեան Վերլուծութիւնը.** Բ. հատոր, 1971, էջ 145-170 {Ե. դարու իմաստասեր Եզնիկ Կողբացիի *Եղծ Աղանդոց*ին մէջ չարիքի վերլուծութիւնը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5002** ԽՐԼՈՐԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ Տ.. **Մեսրոպ Մաշտոցի Ընկերային Իմաստասիրութիւնը.** Դ. հատոր, 1973, էջ 103-125 {Մեսրոպ Մաշտոցի մօտեցումը հասարակագիտական հարցերուն՝ բարոյագիտական տեսանկիւնէն: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5003** ԱԵՏԻՔԵԱՆ, ՅԱԿՈՐ. **Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացիի Բնափիլիսոփայական Զայեացքները.** Դ. հատոր, 1973, էջ 127-145 {Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացի 1230-1293, լեզուաբան, տաղերգու, փիլիսոփայ, մանկավարժ, տիեզերագետ-բնագետ, կրօնական եւ հասարակական գործիչ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5004** ԽՐԼՈՐԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ Տ.. **Ընկերային Իմաստասիրութեան Ձեւաւորումը Զայաստանում.** 2. հատոր, 1977-78, էջ 9-30 {Ընկերային իմաստասիրութիւնը Զայաստանի մէջ անցած Է երեք հանգրուաններէ, հեթանոսական, քրիստոնէական եւ աղանդաւորական : ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5005** ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ-ՏԱՏՈՅԵԱՆ, ՍԵՂԱ. **Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացիի Ի Տաճկաց Իմաստասիրաց Գրոց Զաղեալ Բանքին Աղբիւրը՝ «Րասա՛ել Իխուան Ալ-Սաֆա».** 2. հատոր, 1977-78, էջ 51-70 {ԺԳ. դարու փիլիսոփայ, որ ունի իսլամ փիլիսոփաներու գաղափարներ, որոնք առնուած են «Անապակութեան Եղբայրութենէն»: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5006** ՄԵԼՎԻԼ, ԵՈՒՐԻ. **Դաւիթ Անյաղթի Փիլիսոփայութեան Սահմանումները Եւ Դրանց Արդիական Նշանակութիւնը.** Ը. հատոր, 1980, էջ 99-108 {Էջ 98ի վրայ *Յանդէսի* իմբագրութեան կողմէ կայ կարճ յառաջաբան մը Դաւիթ Անյաղթի ծննդեան 1500ամեակին առթիւ, ուր կը յայտնուի թէ *Յայկազեան Յայագիտական Յանդէսին* մէջ յաջորդաբար չորս աշխատասիրութիւններ կան Դաւիթ Անյաղթի մասին եւ որոնք *Յանդէսին* տրամադրուած են Սփիւռքահայութեան Զեո Մշակութային Կապի Կոմիտէին կողմէ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5007** ԼՈՍԵՒ, ԱԼԵՔՍԵՅ. **Դաւիթ Անյաղթի Փիլիսոփայական Սխրանքը.** Ը. հատոր, 1980, էջ 109-114 {ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5008** ՍՏԵՄԺԿԻՆ, ՆԻԿՈԼԱՅ. **Ուշ Զեւեհիզմի Դարաշրջանում Դիալեկտիկական Տրամաբանութեան Գաղափարների Զարգացման**

- Հարցում Դաւիթ Անյաղթի Նշանակութեան Մասին.** Ը. հատոր, 1980, էջ 115-120 {Դաւիթ Անյաղթի աւանդը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5009** ՆԱՐՍԿԻ, Ի.. **Դաւիթ Անյաղթի Ուսմունքի Մասին՝ Յատկանիշների Եւ Յատկութիւնների Առնչութեամբ.** Ը. հատոր, 1980, էջ 121-125 {Դաւիթ Անյաղթի *Վերլուծութիւն «Ներածութեան» Պորփիրի աշխատասիրութեան մասին:* ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5010** KRİKORIAN, MESROB K.. **Grigor of Tat'ev: A Great Scholastic Theologian and Philosopher (XIVth C.).** Թ. հատոր, 1981, էջ 71-79 {Մեսրոպ Վրդ. Գրիգորեան, «Գրիգոր Տաթեւացի, Մեծ Մանկավարժ, Աստուածաբան Եւ Փիլիսոփայ (ԺԴ. Դար)», անգլերէն: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 5011** ԳՈՃԱՅԵԱՆ, ՄԻՆԱՍ. **Դաւիթ Անյաղթի Վերագրուած Երկու Ներբողներ.** Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 233-242 {«Ներբողեան Ի Սուրբ Խաչն Աստուածընկալ» եւ «Ներբողեան Ի Սուրբ Կաթողիկէ Եկեղեցի» ճառերը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 5012** KÉCHICHIAN, ISAAC S.J.. **Communications - Հաղորդումներ - Saint Ephrem (+373) Dans La Litterature Arménienne.** ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 101-106 {Սահակ Վրդ. Զէշիշեան, «Սուրբ Եփրեմ (+373) Հայ Գրականութեան Մէջ», որ Դ. դարու ասորական եկեղեցիի սուրբերէն է, ֆրանսերէն: ՎՅԱ}:
- 5013** ՄԻՐՈՒՄԵԱՆ, ԴՈԿՏ. ՊՐՈՖ. ԿԱՐԼԵՆ. **Յովհաննէս Սարկաւազի Գրական Ժառանգութիւնը Որպէս Փիլիսոփայական-Էսթետիկական Ստոյի Աղբիւր.** ԺԷ. հատոր, 1997, էջ 311-329 {Յովհաննէս Սարկաւազ Իմաստասեր ԺԱ. դարու փիլիսոփայ եւ իր «Բան Իմաստութեան» պոէմն ու «Սուրբ Դեւոնդեանցն» շարականը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 5014** ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ, ԳԱԳԻԿ. **Երեք Եղբայրների Կամ Արեւների Դիցաբանութիւնը Հայ Եւ Օտար Բանաւոր Մշակոյթում.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 59-79 {Հեքիաթներու եւ առասպելներու մէջ գտնուող երեք եղբայրներու տեսութիւնը, իսկ հայկականին մէջ անոնց կապը արեւին հետ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 5015** ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ, ԳԱԳԻԿ. **Աստղային Երկնքի Արտացոլումը Միջրկայան Երեք Արեւների Առասպելոյթում.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 59-126 {Ժողովրդային հեքիաթներու եւ առասպելներու մէջ գտնուող երեք եղբայրներու տեսութիւնը ծնունդ առած է Միթրա-Արեւի առասպելէն, այս հիման վրայ հեղինակը կը ներկայացնէ պարսկական, հնդկական եւ ուրարտական տարբերակները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 5016** ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ, ԳԱԳԻԿ. **«Վասն Մանկանն Եւ Աղջկանն» Զրոյցի Այ-**

լաբանական Որոշ Ծածկագրեր Հայ Միջնադարեան Հոգեւոր-Այլաբանական Գրականութեան Լոյսի Ներքոյ. ԻԳ. հատոր, 2004, էջ 69-92 {Միջնադարեան այս հեքիաթին իմաստն ու նպատակը, նաեւ կապը քրիստոնէութեան հետ: ՎԾ, ՎԱԱ}:

5017 ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ՆԱՏԱԼԻ. **Խորհրդային Հայաստանի Բռնադատուած Փիլիսոփայ Միսակ Խոստիկեանի Կորսուած Համարուող Գիտական Եւ Գրական Ժառանգութեան Մասին**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 401-423 {Փիլիսոփայ, պատմագէտ, բանասէր եւ մանկավարժ Դոկտոր Միսակ Խոստիկեանի գործերուն մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7) ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐ-ԴԱԳՐԱԿԱՆ ՆԻԹԵՐ ԵՒ ԳԱՂԹՕՃԱՆՆԵՐ

6001 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՅՐԱՆ. **Հրապարակումներ - Նմոյշներ Զեսապի Ժողովրդական Խաղիկներէն**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 287-298 {Կը ներկայացուին Զեսապի ժողովրդական 43 անտիպ խաղիկներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:

6002 ԲԱՄՊԱԿԵԱՆ, ՅԱԿՈԲ. **Մուսատաղի Պապենական Արծազանգներ**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 145-170 {Թովմաս Հապէշեանի *Մուսատաղի Պապենական Արծազանգներ* գիրքին մասին, ուր ներառուած են նաեւ «Բանասիրական Պատառիկներ», «Պարերգեր», հին խաղեր, բառարան եւ Մուսատաղի բարբառը: Էջ 84՝ Յակոբ Բամպակեանի կենսագրութիւնը: ՎԱԱ}:

6003 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ԼԵՒՈՆ Տ.. **Փերիա Գաւառը (Համառօտ Ակնարկ)**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 339-352 {Ենթախորագիրերն են. «Վայրն Ու Աշխարհագրական Դիրքը», «Պատմական Ակնարկ», «Կրօնամշակութային Կեանք»: Էջ 352՝ ծանօթագրութիւններ, ՎԱԱ}:

6004 ՄԱԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Հայերը Արժանթինի Մէջ - Նշմարներ Մեկնաբանութեան Մը Համար**. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 375-391 {«Սփիւռք» բառին սահմանումը, ապա արժանթինահայութեան նախասփիւռքն ու սփիւռքը, նաեւ յետսփիւռքը: Էջ 389-390՝ ծանօթագրութիւններ, ՎԱԱ}:

6005 SEMAAN, [DR.] INGRID LEYER. **The Mountain, the Land and the Ruins**. ԺԸ. հատոր, 1998, էջ 89-120 {Դոկտ. Ինկրիտ Լէյըր Սըմաան, «Լեռը, Երկիրը եւ Հնութիւնները», անգլերէն: Հայաստանը, Արա-

րատը, հայկական լեռնաշխարհը եւ հնութիւնները ըստ օտար գրողներու, միսիոնարներու եւ ճանապարհորդներու՝ ԺԹ. դարու կէտերէն մինչեւ Ի. դարու սկիզբը: ՎԾ, ՎՅԱ}:

- 6006** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Համառօտ Ուրուագիծ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի 45ամեայ Պատմութեան (1955-2000)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 9-86 {Հայկազեան Համալսարանի հայագիտական ամբիոնի ստեղծում, պատմութիւնը, գործունեութիւնը, պաշտօնավարած անձնաւորութիւնները. էջ 69-86՝ ամբողջական ցուցակը հայագիտական ամբիոնի կողմէ աւանդուած դասանիւթերուն: ԿՆ, ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6007** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Հայաստանի Հանրապետութիւնը Եւ Հարաւային Ամերիկայի Պետութիւնները (1918-1920)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 225-268 {Հարաւային Ամերիկայի երկիրներու եւ տեղի հայութեան յարաբերութիւններն ու նախաձեռնութիւնները Նորանկախ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան հետ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6008** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Արժանթինի Հայ Կաթողիկէ Համայնքին Ծագումն Ու Չարգացումը**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 291-306 {Արաբախօս հայ կաթողիկէներու Արժանթին առաջին հաստատուիլը եղած է 1917ին՝ Մարտինի շրջանէն. կը ներկայացուի Արժանթինի հայ կաթողիկէ համայնքին եղափոխութիւնը Հայոց Եղեռնէն յետոյ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6009** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Համալսարան՝ Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրապարակային Գործունեութեան Վրայ (1 Հոկտեմբեր 2000 - 31 Դեկտեմբեր 2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 415-442 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կայ Հայաստանի մէջ քրիստոնեութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակին նուիրուած դասախօսութիւններու շարք մը}:
- 6010** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Ուրուկուայի Հայ Համայնքը (Սկիզբէն Մինչեւ 1950)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 137-160 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6011** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Համալսարան՝ Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրապարակային Գործունեութեան Վրայ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2002)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 393-402 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Հանդէս*ին ԻԱ. հատորին շնորհանդէսը}:

- 6012 BAKHCHINIAN, ARTSVI. An Unpublished Research about the Armenians in Indonesia.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 399-422 {Արծուի Բախչինեան, «Մի Անտիպ Զետագօտութիւն Ինդոնեզիայի Զայերի Վերաբերեալ»: Ինդոնեզահայ հեղինակ Է.Յ. Էլիսի *Ինդոնեզիայի Զայերի Զամառօտ Պատմութիւն* անգլերէն անտիպ աշխատութիւնը որ գրուած է 1961ին: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 6013 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. Զայկազեան Զամալսարան՝ Ընդհանուր Ակնարկ Զայկազեան Զամալսարանի Զայագիտական Ամբիոնի Զրապարակային Գործունեութեան Վրայ (1 Յունուար - 31 Ղեկտեմբեր 2003).** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 541-552 {Կը ներկայացուին Զամալսարանի Զայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Յանդէսին* ԻԲ. հատորին շնորհանդէսը}:
- 6014 ԸԵՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. Սասուն-Զալէպ Պատմական Առնչութիւններ Սասունցիներ Զալէպի Մէջ.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 93-138 {Յօդուածագիրը կը ներկայացնէ պատմական այն յարաբերութիւնները որ գոյութիւն ունեցած են սասունցիներուն եւ Զալէպի միջեւ, սկսելով Մեծն Տիգրանէն, *Սասնայ Ծռեր* դիւցազնավէպէն մինչեւ յետ-եղեռնեան շրջան: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6015 ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. Զայերը Պուենոս Այրեսի Մէջ (1909-1920).** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 151-184 {ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6016 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. Զայկազեան Զամալսարան՝ Ընդհանուր Ակնարկ Զայկազեան Զամալսարանի Զայագիտական Ամբիոնի Զրապարակային Գործունեութեան Վրայ (1 Յունուար - 31 Ղեկտեմբեր 2004).** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 422-452 {Կը ներկայացուին Զամալսարանի Զայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Յանդէսին* ԻԳ. հատորին շնորհանդէսը}:
- 6017 BOUDJIKANIAN, AIDA. Le Travail Autonome Auprès des Arméniens du Liban: entre la Pratique d'une Tradition Communautaire et un Concept des Théories des Diasporas.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 295-328 {Այտա Պուճիքանեան, «Լիբանանի Զայութեան Սեփական Աշխատանքը՝ Զամայնքային Սովորութիւններէն Սփիւռքեան Տեսութեան Գաղափարը», ֆրանսերէն: Զեղինակուիին մանրամասնօրէն կը ներկայացնէ 1920էն սկսեալ Լիբանանի հայութեան աշխատանքային ներդրումը Լիբանանի արդիւնաբերութեան մարզին: ԷԾ, ՎԱԱ, վերջաւորութեան՝ յաւելուածին մէջ մատենագիտական լրացուցիչ ցանկ եւ աղիւսակներ}:

- 6018 ԱՇՇԳԵԱՆ, ՇՈՂԻԿ. Լիբանանահայ Գաղութը Եւ Հայկական Ցեղասպանութեան Հարցը (1965-1975).** ԻՇ. հատոր, 2005/2009, էջ 331-383 {Լիբանանի հայ գաղութին դերը Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ Հայկական Հարցին յառաջընթացին մէջ: ԷԾ, ՎԱԱ, ՎՖԱ, վերջաւորութեան՝ յաւելուածին մէջ կը տրուին փաստաթուղթեր}:
- 6019 AVSHARIAN, ROUPEN Esq.. The Ta'ef Agreement and the Lebanese-Armenians.** ԻՇ. հատոր, 2005/2009, էջ 387-409 {Ռուբէն Աւշարեան, «Թաէֆի Համաձայնութիւնը Եւ Լիբանանի Հայութիւնը», անգլերէն: Թաէֆի Համաձայնութիւնը կնքուեցաւ 24 Յոկտեմբեր 1989ին Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի հակամարտ ուժերուն կողմէ դադարեցնելու համար ներքին կռիւները. նախաթաէֆեան եւ յետ-թաէֆեան շրջանի Լիբանանի մէջ հայութեան քաղաքական իրավիճակներու բաղդատականը. կան աղիւսակներ: ԷԾ, ՎՖԱ}:
- 6020 DER GHOUKASSIAN, KHATCHIK. Lebanon in my Mind. The Civil War and the Centrality of the Lebanese-Armenian Community in the Making of the Armenian Diaspora Nationalism.** ԻՇ. հատոր, 2005/2009, էջ 411-459 {Խաչիկ Տէր Ղուկասեան, «Լիբանանը Իմ Մտքիս Մէջ. Զաղաքացիական Պատերազմը Եւ Լիբանանահայ Համայնքի Կեդրոնականութիւնը՝ Սփիւռքի Ազգայնականութեան Կերտման Մէջ», անգլերէն: Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին ընթացքին եւ անկէ ետք՝ հայ գաղութին իրավիճակն ու քաղաքական գործունէութիւնը: ԷԾ, ՎՖԱ, վերջաւորութեան կայ յաւելուած մը, ուր կը տրուին փաստաթուղթեր եւ աղիւսակներ ներառեալ Լիբանանի խաղաղութեան եւ քաղաքական բարեկարգման համար ծրագիրեր անգլերէն. նաեւ կայ մատենագիտական յաւելեալ ցանկ}:
- 6021 KOTCHIKIAN, ASBED. Between (Home)land and (Host)land: Lebanese-Armenians and the Republic of Armenia.** ԻՇ. հատոր, 2005/2009, էջ 463-477 {Ասպետ Զոչիկեան, «(Մայր) Հայրենիքի Եւ (Հիւրընկալ) Հայրենիքի Միջեւ՝ Լիբանանի Հայութիւնը Եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը», անգլերէն. Սփիւռքի եւ Լիբանանի հայութեան ինքնութեան գաղափարի հոլովոյթը, մանաւանդ Հայաստանի անկախացումէն յետոյ: ԷԾ, ՎՖԱ}:
- 6022 MIGLIORINO, NICOLA. The Lebanese System and Armenian Cultural Diversity Between Yesterday, Today and Tomorrow: Opportunities and Limits.** ԻՇ. հատոր, 2005/2009, էջ 479-497 {Նիքոլա Միլիո-

րինս, «Լիբանանեան Համակարգն Ու Հայկական Մշակութային Այլազանութիւնը Երէկ, Այսօր Եւ Վաղը՝ Առիթներ Ու Սահմաններ», անգլերէն: հեղինակը կ'ուսումնասիրէ Լիբանանի պետական կառոյցին ընկերային դրոյթին ազդեցութիւնը հայ մշակոյթին պահպանման եւ զարգացման վրայ: ԷԾ, ՎՖԱ, մատենագիտական յաւելեալ ցանկ):

- 6023** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Շուէդ Ճանապարհորդ Ֆրեդրիք Հասելքուխթը Հայերի Մասին**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 251-262 {Ճանապարհորդ, բուսաբան եւ բժիշկ Ֆ. Հասելքուխթի *Ճանապարհորդութիւն Սուրբ Երկիր 1749-1752 Թուականներին, Նկարագրութեամբ Հանդերձ* գիրքը, ուր դրականօրէն կը խօսի հայերուն մասին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6024** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Համալսարան՝ Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրապարակային Գործունեութեան Վրայ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 449-472 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Հանդէս*ին ԻՉ. հատորին շնորհանդէսը}:
- 6025** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրապարակային Գործունեութիւններուն Վրայ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 506-535 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Հանդէս*ին ԻՉ. հատորին շնորհանդէսը: Վերջաւորութեան կայ «Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Գրադարանին Կողմէ Ձեռք Բերուած Գրականութեան եւ Մամուլի Ցանկ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2006)»}:
- 6026** WRIGHT, NADIA. **Armenians in Victoria, Australia in the Nineteenth Century**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 61-88 {Նատիա Րայթ, «Հայերը Վիքթորիայի Մէջ, Աւստրալիա, ԺԹ. Դարուն», անգլերէն քննական ուսումնասիրութիւն, ուր տոմարական արձանագրութիւններէն կը յայտնաբերէ ԺԹ. դարուն Աւստրալիոյ Վիքթորիա նահանգ հաստատուած հայերը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 6027** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Հայ-Հարաւսլաական Առնչութիւնների Պատմութիւնից (Սկզբից Մինչեւ 1930ականներ)**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 133-172 {Ժ. դարէն սկսեալ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6028** SHEMMASSIAN, VAHRAM L.. **Armenian Musa Dagh as a Summer Re-**

- sort in the Sanjak of Alexandretta During the 1920s-1930s. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 209-232 {Վահրամ Շեմմասեան, «Հայկական Մուսա Լեռը 1920-30ականներուն Իբրեւ Ամառանոց՝ Ալեքսանտրէթի Սանճաքին», անգլերէն: Մինչեւ 1939ը, որպէս ամառանոց, Մուսա Լեռ կ'այցելէր շրջանի հայութիւնը, որուն պատճառաւ ալ շրջանը բարգաւաճեցաւ: Էջ 221 Անտիոքի քարտեսը հայերէն, ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 6029 ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ, ԳԱՍՊԱՐ. **Լիբանանի Հայոց Անձնական Իրաւանց Կարգավիճակը՝ Պետութիւն-Եկեղեցի Յարաբերութեանց Դիտանկիւնէն**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 263-278 {Անձնական իրաւանց կարգավիճակի բնորոշում, ծագումն ու կիրարկումը Լիբանանի մէջ եւ Լիբանանի հայութեան վրայ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6030 ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Խրճիթներէն Մինչեւ Բազմայարկ Շէնքերը. Արժանթինահայ Վարժարաններուն Ծագումն Ու Չարգացումը**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 279-318 {1926էն սկսեալ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 6031 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Համալսարան - Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրապարակային Գործունեութիւններուն Վրայ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2007)**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 503-538 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրապարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Հանդէսի* ԻԷ. հատորին շնորհանդէսը: Վերջաւորութեան կայ «Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Գրադարանին Կողմէ Ձեռք Բերուած Գրականութեան Եւ Մամուլի Ցանկ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2007)»}:
- 6032 SHEMMASSIAN, VAHRAM L.. **The Industries in Armenian Musa Dagh During the 1920s-1930s**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 103-126 {Վահրամ Շեմմասեան, «Հայկական Մուսա Լեռան Արդիւնաբերութիւնը 1920-30ականներուն», անգլերէն: Նախկինին շարունակութիւնը (թիւ 6027). Մուսա Լեռան հայոց ճարտարարուեստը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 6033 JEBEJIAN, ARDA. **Armenian-Lebanese Youth and the Construction of Ethnic Identities**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 249-270 {Արտա Ճէյեճեան, «Լիբանանահայ Երիտասարդութիւնը Եւ Էթնիք Ինքնութեան Կերտումը», անգլերէն: Լիբանանի հայ երիտասարդներու պատկանելիութեան ընկալումը: ՎԾ, ՎՅԱ}:
- 6034 HARUTYUNYAN, ANNA. **Cultural Diversity and Belonging: Negotiating Identities in the Armenian Community of Berlin**. ԻԹ. հատոր, 2009,

Էջ 271-286 (Աննա Յարութիւնեան, «Մշակութային Այլազանութիւն Եւ Պատկանելիութիւն. Ինքնութիւններու Արժարժումը Պերլինի Հայ Համանքին Մէջ», անգլերէն: Պերլինի հայութեան ինքնութեան ընկալումը: ՎԾ, ՎՅԱ):

6035 ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Հայերը Հիւսիսային, Կենտրոնական Եւ Հարաւային Ափրիկեում.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 367-400 {ՎԾ, ՎԱԱ):

6036 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Համալսարան - Ընդհանուր Ակնարկ Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի Հրատարակային Գործունեութիւններուն Վրայ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2008).** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 447-474 {Կը ներկայացուին Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոնի տարեկան հրատարակային գործունեութիւնները, ուր կան շարք մը դասախօսութիւններ եւ *Հանդէսի* ԻԸ. հատորին շնորհանդէսը: Վերջաւորութեան կայ «Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Գրադարանին Կողմէ Ձեռք Բերուած Գրականութեան Եւ Մամուլի Ցանկ (1 Յունուար - 31 Դեկտեմբեր 2008)»):

6037 ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. **Համառօտ Ակնարկ՝ Շամախի քաղաքի Հայութեան Պատմութեան Եւ Հայ Կրթարանների Վրայ (ԺԹ. Դար).** Լ. հատոր, 2010, էջ 95-124 {Շամախի քաղաքը կը գտնուի Կովկասեան լեռնաշղթայի հարաւ-արեւելեան մասի ստորոտը. հեղինակը կու տայ մանրամասն տեղեկութիւններ այս քաղաքի հայութեան մասին ԺԵ. դարէն սկսեալ: ՎԾ, ՎԱԱ):

6038 SEHMMASSIAN, VAHRAM L. **The Socioeconomic Life of Musa Dagh Armenian Migrants in the Middle East During the 1920s-1930s.** Լ. հատոր, 2010, էջ 205-230 {Վահրամ Շեմմասեան, «Մուսա Լեռցի Պանդուխտներու Ընկերային Եւ Տնտեսական Վիճակը Միջին Արեւելքի Մէջ 1920-30ականներուն», անգլերէն: ՎԾ, ՎՅԱ):

6039 ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Ալբանիայի Հայերը Եւ Հայ-Ալբանական Առնչութիւններ.** Լ. հատոր, 2010, էջ 603-612 {ԺԵ. դարէն սկսեալ մինչեւ այսօր: ՎԾ, ՎԱԱ):

6040 [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի ԻԹ. Հատորի Ընդհանդէսը.** Լ. հատոր, 2010, էջ 667-683 {Նաեւ՝ «Հայկազեան Համալսարանի Տերեան Հայագիտական Գրադարանին Կողմէ Ձեռք Բերուած Գրականութեան Եւ Մամուլի Ցանկ - 2009»):

8) ԱՐՈՒԵՍ, ԱՐՅԵՍ, ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ, ԹԱՏՐՈՆ, ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ, ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

- 7001** PABOUDJIAN, PASCAL. **Tracé des Monuments Ancien Autour du Bassin de la Méditerranée et en Arménie.** Ա. հատոր, 1970, էջ 113-171 {Բասքալ Բասյուճեան, «Յին Յուշարձաններու Յատակագիծը Միջերկրականի Շուրջ Եւ Հայաստանի Մէջ», ֆրանսերէն: Կը սկսի հռոմէական ամփոթատրոններէն, հելլենական եւ հռոմէական դամբարաններէն, մինչեւ քիւզանդական, արաբական եւ կը հասնի հայկական ճարտարապետութեան: Էջ 154-170՝ եկեղեցիներու յատակագիծեր: ԵԾ, ՎՅԱ}:
- 7002** ՉԱՐԵԱՆ, ԱՐՄԵՆ. **Եւրոպայում Բազարանատիպ Կառուցուածքների Տարածման Հարցի Շուրջը.** Գ. հատոր, 1972, էջ 119-138 {Գոթերու հիւսիսային Կովկասէն գաղթը դէպի արեւմտեան Եւրոպա եւ բազարանատիպ կառուցուածքներու տարածումը. կը տրուին օրինակներ Եւրոպայի կարգ մը եկեղեցիներու եւ անոնց պատմութիւնը: Էջ 130-134՝ եկեղեցիներու նախագիծեր եւ յատակագիծեր: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 7003** ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՈՒՐԱՏ Մ[ՕՐՈՒՄ]. **Հալիձորի Բերդը.** Գ. հատոր, 1972, էջ 139-149 {ԺԷ. դարու բերդ, Սիւնիքի մէջ, որ հիմնական դեր ունեցաւ Դաւիթ ԲԷկի պայքարին մէջ: Էջ 145-148՝ բերդէն նկարներ եւ բերդին յատակագծային քարտեզը: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 7004** ՉԱՐԵԱՆ, ԱՐՄԵՆ. **Ձեւի Պահանջը (ճարտարապետութեան Մէջ).** Դ. հատոր, 1973, էջ 147-168 {Բիւզանդական եւ հայկական ճարտարապետութիւնները: Էջ 155-156՝ տաճարներու յատակագիծեր: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 7005** ՊԵՐԵՃԻԸԼԵԱՆ, ԱԼԵԶՍԱՆ. **Հայկականութիւնը Արշիլ Կորքիի Ստեղծագործութեան Մէջ.** Դ. հատոր, 1973, էջ 283-310 {Էջ 299-304՝ Կորքիի հայերէն ձեռագիրը եւ իր գեղանկարներէն նմոյշներ, նաեւ իր կենսագրութենէն նշմարներ՝ էջ 308-309: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 7006** ՈՒԼՈՒԲԱԲԵԱՆ, ԲԱԳՐԱՏ ԵՒ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՈՒՐԱՏ. **Գանձասարի Վանքը.** Ե. հատոր, 1974, էջ 91-123 {ԺԳ. դարու Արցախի շրջանի վանք, որ դարձած է մշակութային կեդրոն: Էջ 101-113՝ Գանձասար վանքին յատակագիծերը եւ նկարներ: ԵԾ, ՎԱԱ}:
- 7007** ՏԵՐ ԳԷՈՐԳԵԱՆ, ՇԱՅԷ. **Հայ Եւ Ռուս Գիտնականների Կարծիքները Հայաստանի Եւ Սիրիայի Վաղ Զրիստոնէական (Դ.-Է. դդ.)**

- Ճարտարապետության Առնչութիւնների Հարցի Շուրջ.** Ե. հատոր, 1974, էջ 125-160 {էջ 146-149՝ սուրիական Երերուքի եւ Տեկորի յատակագիծերը եւ նկարները: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7008 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՈՆ] Գ.. Համառօտ Ակնարկ Նոր Զուղայի Ամենափրկիչ Վանքի Շրջափակում Գտնուող Տապանաքարերի Վրայ.** Ե. հատոր, 1974, էջ 183-197 {էջ 186-189՝ 62 տապանաքարերու ցանկը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7009 ԹՈՐՈՍԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. Ակնարկ Հայկական Հարթ Տապանաքարերու Արուեստին.** 2. հատոր, 1977-78, էջ 189-196 {ԺԳ.-ԺԷ. դարերու տապանաքարեր: Էջ 190-194՝ տապանաքարերու նկարներ: ՎԱԱ}:
- 7010 ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, ՊԵՐՃ Մ.. Հայկական Պղինձը 1600-1915 թթ..** 2. հատոր, 1977-78, էջ 197-242 {Արտասահմանի մէջ պղինձէ գործերու հաւաքածոներու ցանկը կը տրուի եւ կը նկարագրուի ԺԷ.-ԺԹ. դարերու հայ պղնձագործութիւնը: Էջ 210-224՝ պղինձէ անօթներու նկարներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7011 ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՈՆ] Գ.. Հաղորդումներ - Մի Ակնարկ Յ. Հազարեանի Հաւաքածոյի Վրայ.** 2. հատոր, 1977-78, էջ 343-347 {էջ 344-345՝ մանրանկարներու վերարտադրութիւններ}:
- 7012 ԲԱՊՈՒՃԵԱՆ, ԲԱՍՔԱԼ. Լրատու. Հայ Արուեստի Միջազգային Բ. Գիտաժողովը Երեւանի Մէջ.** 2. հատոր, 1977-78, էջ 348-351:
- 7013 DJEVAHIRDJIAN, S[ARKIS]. La Sculpture Décorative Arménienne.** Ե. հատոր, 1979, էջ 165-202 {Սարգիս Ճեւահիրճեան, «Հայկական Չարդաքանդակները» հայկական ճարտարապետական կոթողներու եւ խաչքարերու վրայ, ֆրանսերէն: Էջ 172, 173, 174, 178, 185-199՝ նկարներ: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 7014 PABOUDJIAN, PASCAL. Le Mousolée de Mama Khatun à Terdjan et les Monuments de l'école d'Ani.** Ե. հատոր, 1979, էջ 203-238 {Բասքալ Բասպուճեան, «Մամա Խաթունի Դամբարանը եւ Անիի ճարտարապետական Կոթողները», ֆրանսերէն: Այս դամբարանը շինուած է ԺԳ. դարուն, անոր ճարտարապետը ազդուած է քրիստոնէական ճարտարապետութենէն եւ յատկապէս Անիի Ս. Գրիգոր տաճարէն: Էջ 219-230՝ յուշարձաններու եւ եկեղեցիներու նկարներ եւ յատակագիծեր: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 7015 ԳԱԼԱՅԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. Շարունակ եւ Տարրոշ Զանակ Հայ Որմնադիրներուն Սօտ.** Ե. հատոր, 1979, էջ 239-242 {Դաւիթ Անյաղթի թուաբանութիւնը իբրեւ քանակ երկու մասի կը բաժնէ, շարունակ եւ տարրոշ քանակ եւ ասոր կիրարկումը՝ հայկական ճարտար-

րապետության մէջ: ԵՃ, ՎԱԱ):

- 7016** ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ-ՏԱՏՈՅԵԱՆ, ՍԵՂԱ. **Ուրուագիծ Ժամանակակից Լիբանանահայ Նկարչութեան.** Է. հատոր, 1979, էջ 315-352 {Կ'անդրադառնայ Փոլ Կիրակոսեանի, Կիւվի, Կիւվտերի, Ասատուրի, Յրայրի, Ժան Գազանճեանի, Յարութիւն Թորոսեանի, Գրիգոր Նորիկեանի, Սեդա Մանուկեանի եւ այլ լիբանանահայ արուեստագետներու գործերուն: Էջ 329, 333, 335, 337, 341, 343, 345, 347, 349՝ լիբանանահայ գեղանկարիչներու գործերէն վերատպումներ: Էջ 327՝ խումբ մը արուեստագետներու լուսանկար: ՎԱԱ):
- 7017** ՈՒՆՈՒԲԱԲԵԱՆ, ԲԱԳՐԱՏ ԵՆ ԶԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՍՈՒՐԱՏ. **Դադիվանք.** Ը. հատոր, 1980, էջ 7-54 {ԺԲ. դարու վանք Արցախի մէջ: Էջ 25-36՝ վանքին յատակագիծն ու նկարներ: ԵՃ, ՎԱԱ):
- 7018** ԾԵՒԱՅԻՐԾԵԱՆ, Ս[ԱՐԳԻՍ]. **Օտոյ-լը-Մեսէն.** Ը. հատոր, 1980, էջ 55-76 {Ճարտարապետ Օտոյ-լը-Մեսէն, որ Թ. դարուն Մեծն Կարլոսի ժամանակաշրջանին ժերմինէի-տէ-Փրէի աղօթարանը եւ Էջս-լա-Շափէլի պալատական մատուռը կառուցած է Ֆրանսայի մէջ՝ հայ մըն էր: Էջ 61-69՝ նկարներ եւ յատակագիծեր: ԵՃ, ՎԱԱ):
- 7019** ZARIAN, ARMEN. **Les Baptistères dans l'Arménie Paléochrétienne.** Ը. հատոր, 1980, էջ 77-96 {Արմէն Չարեան, «Վաղ Միջնադարեան (Դ.-Է. դդ.) Յայաստանի Մկրտատուները», ֆրանսերէն: Էջ 87-91 կան վանքերու եւ մկրտատուներու յատակագիծերը: ԵՃ, ՎՅԱ):
- 7020** ԿԵՐՏՄԵՆՋԵԱՆ, ԴԱԻԻԹ Գ.. **Միջնադարեան Յայաստանի Զաղաքների Առետրա-Յասարակական Կեդրոնների Ճարտարապետական Եւ Զաղաքաշինական Առանձնայատկութիւնները.** Թ. հատոր, 1981, էջ 7-39 {Անիի, Կարսի, Կարինի, Բաբերդի առետրական ու տնտեսական կառոյցները: Էջ 11, 13, 17, 19, 21, 26, 37՝ նկարներ եւ յատակագիծեր: ԵՃ, ՎԱԱ):
- 7021** ԲԱԼԵԱՆ, ԿԱՐԵՆ. **Արդի Յայ Ճարտարապետութեան Ազգային Ինքնատիպութիւնը.** Թ. հատոր, 1981, էջ 41-70 {Խորհրդային Յայաստանի ճարտարապետութեան ազգային ինքնատիպութիւնը: Էջ 51-62՝ նկարներ, ՎԱԱ):
- 7022** ԹԱԹԻԿԵԱՆ, ՎԱՅՐԱՄ. **Հայկական Գորգարուեստ - Հարցադրումներ Եւ Ուսումնասիրութեան Սկզբունքներ.** Թ. հատոր, 1981, էջ 131-158 {Նախաքրիստոնէական Թ. դարէն, ուրարտական շրջանէն սկսած է հայկական գորգագործութիւնը: Էջ 141-149՝ հայկական գորգերու նկարներ: ԵՃ, ՎԱԱ):
- 7023** ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ-ՏԱՏՈՅԵԱՆ, ՍԵՂԱ. **Հայ Մանրանկարչութեան «Նո-**

- մինալիստ»ները **Թորոս Ռոսլին Եւ Սարգիս Պիծակ**. Թ. հատոր, 1981, էջ 235-252 {էջ 243-246՝ մանրանկարչական նկարներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7024** ԿԱՆԱԶԵԱՆ, ԲԱՐՍԵՂ. **Հրապարակումներ - Երաժիշտը Եւ Երաժշտութիւնը**. Թ. հատոր, 1981, էջ 305-308 {Երաժիշտ Յակոբ Իւվեգեանի նուիրուած յիշատակի հանդիսութեան բանախօսութիւնը: Էջ 305՝ խմբագրական բացատրական մը: ԷԾ}:
- 7025** ՈՒՆՈՒԲԱԲԵԱՆ, ԲԱԳՐԱՏ ԵՒ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՈՒՐԱՏ. **Խաղաղական Եւ Խաթրաղական**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 21-50 {ԺԲ. դարու վանք Արցախի մէջ: Էջ 32-41՝ նկարներ, յատակագիծեր եւ լուսանկարներ Խաթրաղականի: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7026** ԳԱԼԱՅԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. **Գառնիի Տաճարին Վերականգնումը (Թուրքական Վերլուծում)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 51-57 {Զ.Ա. Ա. դարուն շինուած Վահագն աստուծոյ նուիրուած տաճարը: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7027** PABOUDJIAN, PASCAL. **Martyrium Arménien a Etage. Ses Origines, son Influence**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 59-94 {Բասքալ Բապունգեան, «Հայկական Բազմայարկ Վկայարանին Ծագումն Ու Ազդեցութիւնը», ֆրանսերէն: Վաղարշապատի մէջ կառուցուած Ս. Հռիփսիմեանց երկյարկ վկայարանը քառասին ամպիովանի մըն է: Էջ 72-84՝ եկեղեցիներու նկարներ եւ յատակագիծեր: ԷԾ, ՎՅԱ}:
- 7028** ԹԱՅՄԻՉԵԱՆ, Ն.Կ.. **Յովահաննէս Երզնկացի Պլուզ Եւ Հայ Միջնադարեան Երաժշտական Մշակոյթը**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 203-232 {ԺԳ. դարու կրօնական եւ հասարակական դէմք, նաեւ բանաստեղծ-երաժիշտ: Էջ 214՝ Երզնկացիի դիմանկարը, իսկ էջ 215-219՝ խազագրեալ երաժշտական կտորներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:
- 7029** MANGASSARIAN, ANI, MAKHLOUF, JOSEPH et SAADE, SALIM. **Églises Arméniennes du Liban: Relevé Archéologique**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 85-124 {Անի Մանկասարեան, Ժոզեֆ Մախլուֆ եւ Սալիմ Սաատէ, «Լիբանանի Հայկական Եկեղեցիներու Ճարտարապետութիւնը», ֆրանսերէն: Էջ 85-86՝ յառաջաբան մը Անդրանիկ Վրդ. Կռանեանի կողմէ: Էջ 91, 93, 95, 97, 99, 101, 102, 105, 106, 110, 111, 114, 115, 118, 119, 121, 122՝ գծանկարներ եւ յատակագիծեր. Չմմառէն, Պէյթխաշպոյէն, Անթիլիասէն, Ամիրիէէն եւ Պուրճ Համմուտէն կարգ մը հիմնական առաքելական եւ կաթողիկէ եկեղեցիներ ուսումնասիրուած են}:
- 7030** ԲԱՆԶԻՆԵԱՆ, ՀԵՆՐԻԿ. **Սայաթ-Նովան Եւ Սփիւռքը (Սայաթնովագիտական Ակնարկ)**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 180-252 {ԺԸ. դարու

աշուղ Սայաթ Նովայի մասին սփիւռքահայ մտաւորականներու անդրադարձները: ՎԱԱ):

- 7031** ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ, ՊԵՐՃ Մ.. **Տիվիթ Կոչուած Թափծու Գրչակալ Կաղամարներ Յայերէն Արձանագրութիւններով**. ԺԲ. հատոր, 1992, էջ 81-106 {ԺԸ.-ԺԹ. դարերու հայկական գրչատուփերու ու անոնց վրայի գրութիւններուն շուրջ: Էջ 83, 86, 89, 92, 95, 97՝ տիվիթ-կաղամարներու նկարներ ու կաղամարները շինող վարպետներու կնիքներ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 7032** ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԵՐՈՒԱՆԴ. **Բասքալ Բապուճեան Եւ Իր Գործը**. ԺԳ. հատոր, 1993, էջ 263-310 {Բասքալ Բապուճեան հեղինակն է ճարտարապետական յօդուածներու եւ ճարտարապետը կարգ մը կաթողիկէ եկեղեցիներու եւ հռչակաւոր շէնքերու: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 7033** HALADJIAN, ARMINEH. **The Armenian Architects at the Service of the Ottoman Empire**. ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 353-368 {Արմինէ Յալաճեան, «Յայ ճարտարապետութիւնը Օսմանեան Կայսրութեան Ծառայութեան Մէջ», անգլերէն: Ճարտարապետեր Մեծն Սինասի եւ Պալեան գերդաստանի մասին պրպտումներ: ՎԾ, ՎՅԱ):
- 7034** ԻԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՈՒՐԱՏ. **Յայաստանում Ուշ Միջնադարում Ծինարաբական Գործի Կազմակերպումը**. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 205-218 {Եկեղեցիներու, շէնքերու եւ կամուրջներու շինարարութիւնը ԺԵ.-ԺԸ. դարերուն: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 7035** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՐՈՆ] Գ.. **Համառօտ Ակնարկ Նոր Զուղայի Հին Տնէրի Վրայ**. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 219-243 {12 հայ բնակավայրերու ճարտարապետական, պատմական, գծանկարներուն եւ զարդարումներուն նկարագրութիւնը: ՎԾ, ԿՆ, ՎԱԱ):
- 7036** ՍԻՍՈՆԵԱՆ, ԼԻԼԻԹ. **Ֆրակտալային Մտածողութիւնը Հայկական Իմպրովիզացիոն Երաժշտական Ֆոլկլորում**. Ի. հատոր, 2000, էջ 307-328 {Ֆրակտալ կը նշանակէ տարր, որ կրկնութեամբ եւ տարբերակմամբ կը ստանայ որոշակի բովանդակութիւն պարունակող կառոյց. հեղինակը ցոյց կու տայ ասոր գոյութիւնը հայկական երաժշտութեան մէջ: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 7037** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Սառա Բեռնարը Եւ Հայ Իրականութիւնը**. Ի. հատոր, 2000, էջ 329-352 {Ֆրանսացի դերասանուհի Սառա Բեռնարի եւ հայ մշակոյթի ու թատրոնի անձնաւորութիւններու միջեւ յարաբերութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ):
- 7038** ԿՈՒՐՅԵՆՍ, ԻՆԳՈՒՆԱ. թրգմ.՝ ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ **Չուգորդական-Խորհրդապաշտական Պատկերաւորման Առանձնայատկութիւն-**

- ները 1960-70ականների հորհրդահայ Կերպարուեստում.** Ի. հատոր, 2000, էջ 353-368 {«...Եթե 1960ականների սկիզբը բնութագրական է «նկար-դիմակայություններով», ապա 1970ականներին յայտնուեցին մեծ թուով «նկար-խորհրդածություններ», համր գրոյցներ...», էջ 357 եւ 362 կան Երուանդ Քոչարի եւ Մինաս Աւետիսեանի կտաւներէն: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7039 ՍԱԼՄԱՆԵԱՆ, ՆՈՐԱ. Հայկական Օփերային Ծագումն Ու Չարգացումը.** Ի. հատոր, 2000, էջ 369-393 {Պատմութիւնը հայկական օփերային: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7040 ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, ԲԱԽՏԻԱՐ. Շեքսպիրի Մուտքը Հայ Թատրոն.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 183-198 {Ուիլիըմ Շեքսպիրի մուտքը բացառապէս կապուած է դերասան, բեմադրիչ, թարգմանիչ, թատրոնի պատմաբան Գեորգ Չմշկեանին՝ Թիֆլիսի մէջ: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7041 ՅԱԿՈԲԵԱՆ, ԱՐԱ. Եւրոպական Մշակոյթի Արձագանգները Վարդան Մախոխեանի Ստեղծագործութիւններում.** ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 219-236 {Վարդան Մախոխեանը (1869-1937) Ի. դարու առաջին տասնամեակներուն Եւրոպայի ամենէն ճանչցուած ծովանկարիչներէն էր: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7042 ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ԼԻԼԻԹ. Զանոն Ժողովրդական Նուագարանը.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 115-136 {Զանոնը հայկական ժողովրդային գործիք մըն է. հեղինակը քանոնին պատմականը եւ կատարողական արուեստը կու տայ, նաեւ՝ տարբերութիւնները հայկական եւ արեւելեան քանոններուն: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7043 ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐՇՈՒԻ. Երուանդ Քոչարը Երգիծանկարիչ.** ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 247-269 {Երուանդ Քոչար երգիծանկարած է մանաւանդ Ֆրանսա գտնուած ժամանակ, ընդամենը 30 գծագրութիւն, որոնք հրատարակուած են *Կակոշ* քաղաքական եւ երգիծական թերթին մէջ: Կան իր երգիծանկարները, ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7044 ԱՐԵՐՇԱՏԵԱՆ, ԱՆՆԱ. Վկայաբանութիւն Եւ Շարականերգութիւն. Հայկական Ութձայնի ԴԿ Դարձուածքի Առեղծուածը.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 163-175 {Հեղինակը կը քննարկէ հայ միջնադարուն մարտիրոսութեան թեմայի արտացոլումը հայ հոգեւոր երգաստեղծութեան մէջ: ՎՃ, ՎԱԱ}:
- 7045 ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, ԲԱԽՏԻԱՐ. Բելիսկի-Մոչալով-Համլետ Հարցը Եւ Հայ Թատերական Իրականութիւնը (1840-1860ականներ).** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 193-223 {1838ին ռուս գրաքննադատ Վիս-

սարինն Բելինսկիի «Յամլետ» Դրամա Շեքսպիրի. Մոչալովը Յամլետի Դերում» յօդուածին ազդեցութիւնը Մոսկուա ուսանող հայ երիտասարդներուն վրայ, մանաւանդ՝ Միհրդատ Ամերիկեանի եւ Գեորգ Չմշկեանի վրայ: ՎԾ, ՎԱԱ):

7046 ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՎԱԶԱԳԱՆ. **Շանթի Թատերգութեան Իւրայատկութիւններն Ու Փիլիսոփայական Ենթիմաստը.** ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 245-258 {ՎԾ, ՎԱԱ):

7047 ԳԱԼՍՏԵԱՆ, ՍԻՐԱՆՈՅՇ. **Այլաբանութեան Դրսելորումները Յայ Կիւնոյում. Սերգէյ Փարաջանով, Արտաւազդ Փելեշեան.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 311-331 {ՎԾ, ՎԱԱ):

7048 BAKHCHINYAN, ARTSVI. **Les lettres Inédites des Artistes Français et Espagnols Adressées à Marguerite Babaian.** ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 333-362 {Արծուի Բախչինեան, «Ֆրանսիացի եւ Իսպանացի երաժիշտների Անտիպ Լամակները՝ Ուղղուած Մարգարիտ Բաբայեանին», ֆրանսերէն: Ֆրանսաբնակ երգչուհի, երաժշտագետ եւ մանկավարժ Մարգարիտ Բաբայեանի (1874-1969) արխիւէն առնուած: Կան կարգ մը նամակներու պատճենները, ՎԾ, ՎՅԱ):

7049 ARTINIAN, ROUBINA. **Armenian Choirs in Lebanon, 1930-1980: A Bridge Between the Past and the Present.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 133-152 եւ 259-266 {Ռուբինա Արթինեան, «Հայկական Երգչախումբերը Լիբանանի Մէջ 1930-1980՝ Կամուրջ Մը Անցեալին եւ Ներկային Միջեւ», անգլերէն: Հեղինակուիին կը մանրամասնէ այն հայ երաժշտագետները, որոնք սատարեցին Լիբանանի հայկական երգչախումբերու ձեւաւորման, ինչպիսիք են Յակոբ Իւվեզեան, Բարսեղ Կանաչեան, Յամբարձում Պերպերեան, Տիգրան Քասունի, Աշոտ Պատմագրեան եւ Էմանուէլ Էլմաճեան: Էջ 259-266 յաւելուածին մէջ կան անգլերէն վկայութիւն մը Տիգրան Քասունիին մասին, նաեւ՝ լուսանկարներ երգչախումբերու եւ արուեստագետներու: ԷԾ, ՎՖԱ):

7050 SALMANIAN, NORA. **La Contribution des Arméniens Libanais à la Vie Musicale et Artistique au Liban de 1920 à Nos Jours.** ԻԵ. հատոր, 2005/2009, էջ 153-173 + 267-270 {Նորա Սալմանեան, «Լիբանանի Հայութեան Սատարումը Լիբանանի Երաժշտական եւ Գեղարուեստական Կեանքին՝ 1920էն Մինչեւ Ներկայ Ժամանակները», ֆրանսերէն: Ինչպէս հայկական երաժշտական եւ գեղարուեստական զարգացումները ազդեցին Լիբանանի մնացեալ հա-

մայրքներուն վրայ. հեղինակուհին կը թուէ անուններ: Էջ 267-270 կան լուսանկարներ լիբանանահայ երաժիշտներու, պարախումբերու եւ երկու աղիւսակներ: ԷԾ, ՎԱԱ}:

7051 ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ, ՅԱՍՄԻԿ. **Հայ Միջնադարեան Երաժշտութեան Տեսութեան Առնչուող Յիշատակութիւնները Ե.-ԺԵ. ԴԴ. Ձեռագրերի Յիշատակարաններում.** ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 29-39 {Միջնադարուն ձեռագրերուն մէջ երաժշտութեան համար գործածուած տարբեր անուանումները: ՎԾ, ՎՅԱ}:

7052 KENNEDY, TIM. **Remembering and Forgetting: Cinema of the Armenian Diaspora.** ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 199-232 {Թիմ Բենըտի, «Յիշել Ու Մոռնալ. Հայկական Սփիւռքի Սինեման», անգլերէն: Հեղինակը կը քննարկէ ինքնութեան եւ ցեղասպանութեան ժառանգումի հարցերուն հայոց պատասխանը՝ սինեմարուեստի միջոցով: ՎԾ, ՎՅԱ}:

7053 ՍԱՐԳՍԵԱՆ, ՆԱԶԵՆԻԿ. **Սրբուհի Լիսիցեանի Կեանքն Ու Ստեղծագործութիւնը (1910-20ականներ).** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 173-208 {Հայ պարարուեստի, պարագրութեան, գեղարուեստական մարմնամարզութեան մէջ մեծ ներդրում ունեցած Է Սրբուհի Ստեփանի Լիսիցեանը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7054 ԳԱԼՍՏԵԱՆ, ՍԻՐԱՆՈՅՇ. **Փաստի Որոշակիութիւնը Եւ Փոխաբերականութիւնը (Հայկական Որոշ Ֆիլմերի Օրինակով).** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 319-338 {Հայկական ժապաւեններու մէջ իրականութեան ընկալումը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7055 ԲԷՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. **Պանդխտութեան Երգ-Երգոց՝ «Կռունկ»ի Աստիպ Մէկ Օրինակը.** ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 449-462 {ԺԷ. դարու ձեռագրի մը մէջ գտնուած «Կռունկ» երգի ամենէն հին օրինակը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7056 ՕՐԴՈՅԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ. **Հայ Ծաղրածուական Արուեստի Ձեւաբանական Զննութիւն. Լեռնիդ Ենգիբարեան.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 47-69 {Կրկեսային խաղերու մեծ ծաղրածուն: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7057 ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ, ԾՈՎԻՆԱՐ. **Էդգար Յովհաննիսեան. Ժամանակը Եւ Գեղագիտութիւնը.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 139-174 {Երաժշտագետ, երաժշտահան, մանկավարժ Էդգար Յովհաննիսեանի կեանքն ու երկերը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

7058 ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ, ԳԵՈՐԳ. **Շամախու Հայոց Թեմի Մէյարիի Ս. Աստուածածին Վանքի Պատմութիւնից.** ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 351-357 {Վանքը ազերիներու կողմէ քանդուեցաւ 1970ականներուն: Էջ

354՝ վանքին նկարը, ՎԾ, ՎԱԱ}:

- 7059** ՇԱՆԿՈՒԼԵԱՆ, ՏԱԹԵՒԿ. **Որոշ Չուգահեռներ Կոմիտասի Եւ Բելա Բարտոկի Միջեւ**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 359-365 {Կոմիտասի (1869-1935) եւ հունգարացի Բելա Բարտոկի (1881-1945) միջեւ երաժշտական աշխատանքներուն եւ ստեղծագործութիւններուն նմանութիւնները: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7060** ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ, ԱԻԵՏ. **Փրկագործութեան Թեման Չաքարիա Աւանցու Մանրանկարներում**. Լ. հատոր, 2010, էջ 77-93 {ԺԷ. դարուն Վասպուրականի մանրանկարիչ Չաքարիա Աւանցիի մասին, մանաւանդ իր «Արարչագործութեան» թեման ունեցող մանրանկարները: Էջ 82 կան երկու մանրանկարներ. ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7061** ԳԱԼՍԵԱՆ, ՍԻՐԱՆՈՅՇ. **Այլաբանութեան Անցած Ուղին Հայկական Խաղարկային Կինոյում**. Լ. հատոր, 2010, էջ 245-268 {Վերլուծութիւն հայկական շարժապատկերի մէջ բարդ երեւոյթներու եւ ծանօթ առարկաներու միջոցով՝ արտայայտումին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7062** ՕՐԴՈՅԵԱՆ, ԳՐԻԳՈՐ. **Դերասանի Վարպետութեան Հիմունքների Առաջին Հայերէն Ուսումնական Ձեռնարկը**. Լ. հատոր, 2010, էջ 467-486 {Ի. դարու սկիզբը գրուած Մկրտիչ Ջանանի բեմարուեստի զանազան հարցերուն նուիրուած տեսական ուսումնատետրը: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7063** ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ՆԱԹԱԼԻ. **Ակնարկ՝ Երաժշտագետ-Մանկավարժ Հեղինէ Զացախեանի Կեանքի Եւ Գործունէութեան**. Լ. հատոր, 2010, էջ 613-624 {Խորհրդային Հայաստանի երաժշտական կրթութեան հեղինակաւոր մասնագետներէն: Կայ Հեղինէ Զացախեանի լուսանկարը. ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7064** ՍԱՐԳՍԵԱՆ, ՆԱՉԵՆԻԿ. **Աշոտ Ասատուրեան (1937-1999) (Ստեղծագործական Դիմանկար)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 625-640 {Հայաստանցի պալէստմայէսթրը: Կան Աշոտ Ասատուրեանէն եւ «Արա Գեղեցիկ Եւ Շամիրամ» պալէտէն լուսանկարներ. ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 7065** ՄՈՎՍԻՍԵԱՆ, ԾՈՎԻՆԱՐ. **Ստեղծագործողի Հաւատամքը. Տիգրան Մանսուրեան**. Լ. հատոր, 2010, էջ 641-648 {Հայաստանցի երաժշտահան Տիգրան Մանսուրեանի կեանքն ու երկերը: ՎԾ, ՎԱԱ}:

9) ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- 8001** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Վեր. Տիգրան Խրչրեան (Կենսագրական Գիծեր)**. Ա. հատոր, 1970, էջ 223-224 {1968ին իր վախճանման առթիւ:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- Թեև անստորագիր է յօդուածը, սակայն հաւանական է որ գրուած է խմբագրութեան կողմէ: Էջ 222 ԿՆ):
- 8002** Չ[ՐՐՊԱՃԵԱՆ], [ՏՈՔԹ.] Ո[ՐԲՈՎԹ]. **Վեր. Տիգրան Խորբեան (Մարդը)**. Ա. հատոր, 1970, էջ 225-226 {Իր վախճանման առթիւ):
- 8003** Ը[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒԱՆԴ] Յ.. **Վեր. Տիգրան Խորբեան (Ուսուցիչը)**. Ա. հատոր, 1970, էջ 227-231:
- 8004** ԽՄԲ[ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Պարոյր Սեւակ (1924-1971)**. Բ. հատոր, 1971, էջ 319-320 {Բանաստեղծ եւ բանասէր: ԿՆ):
- 8005** ԱՐԵԱՆ, ԱՐՄԵՆ. **Մահագրութիւն - Միքայէլ Մազմանեան (1899-1971)**. Բ. հատոր, 1971, էջ 320-322 {Ճարտարապետ: ԿՆ):
- 8006** ԽՄԲ[ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Մեսրոպ Եպս. Թերզեան (1914-1971)**. Բ. հատոր, 1971, էջ 322-323 {Չմնառու վանքի մեծաւոր եւ բանասէր: ԿՆ):
- 8007** ԽՄԲ[ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Բենիամին Թաշեան (1896-1971)**. Բ. հատոր, 1971, էջ 324 {Գահիրէի *Յուսարբերի* խմբագրապետ: ԿՆ):
- 8008** ԽՄԲ[ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Յովհաննէս Սրկ. Թորոսեան (1886-1971)**. Բ. հատոր, 1971, էջ 325 {Գրած է *Պատմութիւն Հայ Տոմարծայի* գործը երեք հատորով: ԿՆ):
- 8009** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Աշոտ Գ. Յովհաննիսեան (1887-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 313-314 {Պատմաբան: ԿՆ):
- 8010** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Հայկազն Գ. Ղազարեան (1892-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 315-316 {Յեղիակակ *Յեղասպան Թուրքը* հատորին: ԿՆ):
- 8011** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Զ. Եփրեմ Վրդ. Պօղոսեան (1897-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 316-317 {Մխիթարեան միաբան: ԿՆ):
- 8012** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Յակոբ Տէր Մելքոնեան (1879-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 318 {Չբաղած է հայ պատմագրութեամբ: ԿՆ):
- 8013** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Հայկ Գասպարեան (1912-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 319 {Հայ-ֆրանսական մշակութային եւ գրական կապերու շուրջ ունի յօդուածներ, նաեւ հեղինակն է *Վիկտոր Հիւկոն Հայ Գրականութեան Մէջ* ուսումնասիրութեան: ԿՆ):
- 8014** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Նշան Պէշկեաշլեան (1898-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 320 {Գրող: ԿՆ):
- 8015** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրութիւն - Արամ Երեմեան (1898-1972)**. Գ. հատոր, 1972, էջ 321-322 {Խմբագիր, բանասէր եւ գեղարուեստագետ: ԿՆ):

- 8016** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Յ.Ճ. Սիրունի (1890-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 349-350 {Պատմագիր եւ բանասեր: ԿՆ}:
- 8017** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Հրանդ Զ. Արմեն (1895-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 351-352 {Իրաւաբան եւ պատմաբան: ԿՆ}:
- 8018** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Յովհաննէս Չազմագճեան (1879-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 353 {Յեղիակ *Ընդարձակ Պատմութիւն Հայոց* աշխատասիրութեան եւ *Ընդարձակ Բառարան Անգլերէն-Հայերէն* երկասիրութեան}:
- 8019** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Միհրան Թումանյան (1890-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 353-354 {Կոմիտասի աշակերտներէն. հաւաքած է արեւմտահայ ժողովրդական բազմաթիւ երգեր, 1972ին հրատարակած է *Հայրենի երգ Ու Բան* հատորը: ԿՆ}:
- 8020** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Խորեն Գաբիկեան (1891-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 354-355 {Ուսուցիչ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանի դպրեվանքին եւ պատմաբան: ԿՆ}:
- 8021** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Պողոս Փօլ Էսապալեան**. Դ. հատոր, 1973, էջ 355 {Գալիֆորնիոյ Պըրքլի Համալսարանի հայագիտութեան դասախօս}:
- 8022** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Չաւէն Նալպանդեան - Չարեւանդ (1890-1973)**. Դ. հատոր, 1973, էջ 356 {Պատմաբան, հեղինակը *Միացեալ Անկախ Թուրանիա* պատմաքննական սերտողութեան}:
- 8023** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Հ. Մեսրոպ Վրդ. Ճանաչեան (1908-1974)**. Ե. հատոր, 1974, էջ 287-288 {Մխիթարեան միաբան. խմբագիր *Բազմավէպի* եւ *Հայ Ընտանիքի*: ԿՆ}:
- 8024** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Լուիզ Նալպանտեան**. Ե. հատոր, 1974, էջ 289 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8025** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Օննիկ Աւետիսեան (1898-1974)**. Ե. հատոր, 1974, էջ 290 {Ուսուցիչ, նկարիչ, քանդակագործ, լծուած է հայկական տպագրական տառատեսակները բարեփոխելու գործին: ԿՆ}:
- 8026** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Գեորգ Երեւանեան (1900-1974)**. Ե. հատոր, 1974, էջ 291 {Գրած է *Պատմութիւն Չարսանճազի Հայոց* հատորը: ԿՆ}:
- 8027** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Արամ Մ. Ինճիկեան (1910-1975)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 353-354 {Գրագետ-քննադատ: ԿՆ}:
- 8028** ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Յարութիւն Տէր Ղազարեան (1882-1975)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 354-355 {Մասնագիտու-

թեամբ բժիշկ, հեղինակ՝ *Հայկական Կիլիկիա - Տեղագրություն* հատորին: ԿՆ):

- 8029** ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Տիգրան Յ. Պոյաճեան (1895-1975)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 355-356 {Ազգային-հասարակական գործիչ, իրաւաբան, հեղինակ՝ *Հայկական Լեզունը - Պատմական Յուշագրություն* հատորին եւ *Հայաստան՝ Մոռցուած Յեղասպանութեան Սը Պարագան* ուսումնասիրութեան անգլերէն: ԿՆ):
- 8030** ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Գեորգ Ա. Սարաֆեան (1889-1975)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 357-358 {Ուսուցիչ, մանկավարժ-հոգեբան, հեղինակ *Պատմություն Անթեպի Հայոց* Ա. եւ Բ. հատորներուն: ԿՆ):
- 8031** ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Լուդմիլա Մոտալովա (1935-1975)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 358-359 {Ունի հայերէնէ չեխերէն բազմաթիւ թարգմանութիւններ, նաեւ՝ հայ գրականութեան եւ մշակոյթի հարցերու շուրջ ուսումնասիրութիւններ: ԿՆ):
- 8032** ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Կարօ Ղաֆաղարեան (1907-1976)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 360-361 {Գլխաւորած Է Զ.Ս.Ս.Զ. Գիտութիւններու Ակադեմիայի Հնագիտութեան եւ Ազգագրութեան Հիմնարկի Հին եւ Միջնադարեան Հնագիտութեան Բաժինը, ունի բազմաթիւ աշխատասիրութիւններ: ԿՆ):
- 8033** ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ. **Մահագրություն - Կամսար Աւետիսեան (1904-1976)**. 2. հատոր, 1977-78, էջ 361-362 {Ունի աշխարհագրագիտական բազմաթիւ գործեր: ԿՆ):
- 8034** Ե[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԵՂ] Հ.. **Մահագրություն - Մօրուս Հասրաթեան**. Է. հատոր, 1979, էջ 381-382 {Մանկավարժ, պատմութեան դասախօս, բանասէր, երկու տարի դասախօս Հայկազեան Գոլէճի Հայագիտական Ամբիոնին մէջ: ԿՆ):
- 8035** [ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Մօրուս Հասրաթեան (1902-1979)**. Է. հատոր, 1979, էջ 338-384:
- 8036** [ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Արարատ Ս. Ղարիբեան (1899-1977)**. Է. հատոր, 1979, էջ 385-386 {Լեզուաբան, մասնագետ հայոց լեզուի պատմութեան եւ հայ բարբառագիտութեան: ԿՆ):
- 8037** [ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Յակոբ Մարթայեան (1895-1979)**. Է. հատոր, 1979, էջ 386-387 {Հասարակական գործիչ, շարք մը լեզուներու հմուտ, լեզուագետ ու լեզուաբան: ԿՆ):
- 8038** [ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Հայկ Պերպերեան (1887-1978)**. Է. հատոր, 1979, էջ 388-389 {Հայագետ):
- 8039** [ԽՍՀՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Վեր. Արսէն Կեօրկիզեան (1887-**

- 1977). Ե. հատոր, 1979, էջ 389-390 {Եկեղեցական, հասարակական եւ մարդասիրական բեղուն գործիչ: ԿՆ}:
- 8040 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Կիւրեղ Վրդ. Քիպարեան (1891-1979)**. Ե. հատոր, 1979, էջ 390 {Մխիթարեան Միաբանութենէն, *Բազմավէպի* խմբագիր}:
- 8041 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Միհրդատ Թիրեաքեան (1928-1979)**. Ե. հատոր, 1979, էջ 391 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8042 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Ալբերտ Արիստակեսեան (1928-1979)**. Ե. հատոր, 1979, էջ 392 {Գրաքննադատ: ԿՆ}:
- 8043 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Սարգիս Բոռնազեան (1923-1977)**. Ը. հատոր, 1980, էջ 341-342 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8044 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Արամ Շորվոյլեան (1902-1979)**. Ը. հատոր, 1980, էջ 342-343 {Յեղինակ *Արամ Պէլ Չոլազեան* յուշագրական աշխատութեան: ԿՆ}:
- 8045 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Առաքել Առաքելեան (1887-1980)**. Ը. հատոր, 1980, էջ 344-345 {Բանասէր: ԿՆ}:
- 8046 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Չատիկ Խանգատեան (1886-1980)**. Ը. հատոր, 1980, էջ 345-346 {Նաւագնաց, քարտիսագիր: ԿՆ}:
- 8047 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Վազգէն Կ. Չալոյեան (1905-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 349-350 {Հայ իմաստասիրութեան հետազոտող: ԿՆ}:
- 8048 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Գուրգէն Գ. Սեւակ (1904-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 351-352 {Մանկավարժ, հայոց լեզուի մասնագետ: ԿՆ}:
- 8049 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Գերսամ Ահարոնեան (1916-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 353-354 {Մանկավարժ, խմբագիր, հասարակական-քաղաքական գործիչ: ԿՆ}:
- 8050 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Սարգիս Ծեւահիրճեան (1898-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 354-355 {Ճարտարապետ եւ մասնագետ հայկական ճարտարապետութեան պատմութեան: ԿՆ}:
- 8051 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Հայկազ Գ. Ժամկոչեան (1909-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 356-357 {Պատմաբան, հայ ժողովուրդի հին եւ միջին դարերու պատմութեան լաւագոյն մասնագետներէն: ԿՆ}:
- 8052 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Աշոտ Պատմագրեան (1898-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 357-358 {Երաժշտագետ եւ յօրինող: ԿՆ}:
- 8053 [ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Գրիգոր Յակոբեան (1907-1981)**.

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- Թ. հատոր, 1981, էջ 359 {Բանաստեղծ, գրականագետ եւ բանասեր: ԿՆ}:
- 8054** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Լեւոն Չորմիսեան (1896-1980)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 360 {Հրապարակագիր, պատմաբան եւ հասարակական գործիչ: ԿՆ}:
- 8055** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Հենրի Գաբրիելեան (1903-1981)**. Թ. հատոր, 1981, էջ 361-362 {Խմբագիր, հեղինակ՝ փիլիսոփայության շուրջ բազմաթիւ ուսումնասիրություններու: ԿՆ}:
- 8056** Զ[ԱՍՈՒՆԻ], Ե[ՐՈՒՄՆԴ] Յ.. **Մահագրություն - Լեւոն Ս. Խաչիկեան**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 353-354 {Ակադեմիկոս, խմբագիր, հասարակական գործիչ, պատմաբան, աղբիւրագետ: ԿՆ}:
- 8057** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Լեւոն Ս. Խաչիկեան**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 354-357 {Պատմաբան եւ աղբիւրագետ}:
- 8058** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Վազգէն Ա. Յակոբեան (1913-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 358-359 {Պատմաբան եւ աղբիւրագետ: ԿՆ}:
- 8059** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Արտաշէս Բ. Կարինեան (1886-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 360-361 {Հասարակական գործիչ, գրականագետ, պատմաբան: ԿՆ}:
- 8060** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Պերճ Ֆ. Սապապետեան**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 361-362 {Դրամագիտության եւ պատմագիտության ուսումնասեր: ԿՆ}:
- 8061** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Նշան Յ. Մուրատեան (1908-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 363-364 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8062** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Սիսակ Յ. Վարժապետեան (1905-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 364-365 {Հասարակական գործիչ, թարգմանիչ, հեղինակ լիբանանահայ գաղութի պատմության մասին գիրքերու: ԿՆ}:
- 8063** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Ալեքսանդր Ա. Սահինեան (1910-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 366-367 {Հեղինակ՝ հայկական ճարտարապետության մասին ուսումնասիրություններու: ԿՆ}:
- 8064** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Ծատուր Պ. Աղայեան (1911-1982)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 368-369 {Ակադեմիկոս, խմբագիր, հայ ժողովուրդի նորագոյն շրջանի պատմության մասնագետ: ԿՆ}:
- 8065** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Հայկ Գ. Մելքոնեան (1925-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 370-371 {Պատմաբան եւ ասորագետ: ԿՆ}:

- 8066 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Մայիս Թ. Աղայբեգեան (1918-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 371-372 {Գրականագետ, մանա-
լանդ՝ միջնադարեան գրական յուշարձաններու: ԿՆ}:
- 8067 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Գրիգոր Աստարճեան (1885-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 373-374 {Բժիշկ, ուսումնասիրած է
հայ եւ արաբ ժողովուրդներու պատմութեան եւ մշակոյթին առն-
չուող հարցեր, հայերէնով եւ արաբերէնով: ԿՆ}:
- 8068 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Սերոբ Պ. Պօղոսեան (1904-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 374-376 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8069 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Աշոտ Գ. Աբրահամեան (1903-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 376-378 {Աղբիւրագետ, ազգագրա-
գետ, բանասէր, պատմաբան: ԿՆ}:
- 8070 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Արամ Տ. Ղանալանեան (1909-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 378-380 {Բանագետ, բանասէր եւ
աղբիւրագետ: ԿՆ}:
- 8071 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Վահէ Հայկ (1896-1983)**. Ժ. հա-
տոր, 1982-84, էջ 380-381 {Խմբագիր, հեղինակ գեղարուեստա-
կան արձակ ու ազգագրական գործերու: ԿՆ}:
- 8072 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Ասատուր Շ. Մնացականեան (1912-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 382-384 {Բանասէր, ձեռագ-
րագետ, համահեղինակ *Մայր Յուցակ Հայերէն Ձեռագրաց* բազ-
մահատոր աշխատասիրութեան: ԿՆ}:
- 8073 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Աղասի Ա. Եսայեան (1914-1983)**.
Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 384-385 {Իրաւաբան, հեղինակ իրաւունքի
պատմութեան նուիրուած գիտական աշխատասիրութիւններու}:
- 8074 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Գոհար Ազնաւուրեան (1906-1983)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 385-386 {Արխիւագետ եւ գրականա-
գետ: ԿՆ}:
- 8075 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Սկրտիչ Մ. Սկրեան (1907-1983)**.
Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 386-387 {Գրականագետ եւ բանասէր: ԿՆ}:
- 8076 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Միքայէլ Յակոբեան (1925-1983)**.
Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 388-389 {Խմբագիր, հեղինակ գեղար-
ուեստական արձակ եւ հայ մամուլի պատմութեան վերաբերեալ
գործերու: ԿՆ}:
- 8077 [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Բենիամին Կ. Ժամկոչեան (1895-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 389-390 {Մանկավարժ, դպրոցի
տնօրէն, հեղինակ հայ նորագոյն շրջանի պատմութեան շուրջ
երկու աշխատասիրութիւններու: ԿՆ}:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- 8078** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Ռոպեր Կոտել (1902-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 391-392 {Չուլիցերիացի լեզուագետ, ունի հայերեն լեզուի ու հայ գրականության մասին ուսումնասիրություններ}:
- 8079** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Անատոլի Լ. Եակոբսոն (1906-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 392-394 {Ռուս ճարտարապետ, հեղինակ հայկական արուեստի ու ճարտարապետության շուրջ աշխատասիրություններու: ԿՆ}:
- 8080** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Արամայիս Ն. Մնացականեան (1911-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 394-395 {Հայ ժողովուրդի պատմության նորագոյն շրջանի մասնագետ: ԿՆ}:
- 8081** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Առաքել Ն. Պատրիկ (1894-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 396-397 {Իսկական մականունն Է Պատրիարքեան. նկարիչ, ազգագրագետ, բանասեր ու պատմաբան: ԿՆ}:
- 8082** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Կոզմոյ Կոզմոյեան (1913-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 397-398 {Հեղինակ Խորհրդային Հայաստանի քաղաքներու եւ արդիւնաբերական կեդրոններուն նուիրուած յօդուածներու}:
- 8083** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրություն - Գուրգէն Կ. Եազըճեան (1898-1984)**. Ժ. հատոր, 1982-84, էջ 398-399 {Հեղինակ պատմական աշխատասիրություններու: ԿՆ}:
- 8084** ՊԼՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԵՐՈՒԱՆԴ. **Մահագրություն - Ֆրետերիք Ֆէյտի. Մեծարժէք Հայագետը**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 301-305 {Ֆրանսացի: ԿՆ}:
- 8085** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ]. **Մահագրություն - Մարտիրոս Ս. Գաւուրճեան 1908-1988**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 306-307 {ճարտարապետ, պատմաբան-հնագետ: ԿՆ}:
- 8086** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ]. **Մահագրություն - Ճոն Ս. Կիրակոսեան (1929-1985)**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 307-309 {Խորհրդային Հայաստանի Արտաքին Գործոց Նախարար եւ պատմաբան: ԿՆ}:
- 8087** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Հ.. **Մահագրություն - Յակոբ Ս. Անասեան (1904-1988)**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 309-310 {Պատմաբան-աղբիւրագետ, մատենագետ ու բանասեր}:
- 8088** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Հ.. **Մահագրություն - Հենրիկ Ս. Մալեան (1925-1988)**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 310-311 {Բեմադրիչ: ԿՆ}:
- 8089** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ] Հ.. **Մահագրություն - Վարդան Ա. Պարսամեան (1909-198)**. ԺԱ. հատոր, 1991, էջ 311-312 {Պատմաբան}:

- 8090** [ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ]. **Մահագրութիւն - Լեւոն Վարդան (1925-1997)**. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 5-6 {Պատմաբան, *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* խմբագրական կազմի անդամ: ԿՆ}:
- 8091** ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, ԵՐՈՒԱՆԴ. **Տիրան Աճեմեան (1902-1991)**. ԺԵ. հատոր, 1997, էջ 513-554 {Դերասան, երգիծանկարիչ, արուեստաբան, նաեւ՝ Ալ. Սարուխանէն երկու եւ Օսնիկ Աւետիսեանէն մէկ նամակ ուղղուած Տիրան Աճեմեանին եւ իրմէ նամակ մը Սարուխանին: ՎԾ, ԿՆ, ՎԱԱ}:
- 8092** ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. **Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց (1932-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 441-442 {ԿՆ}:
- 8093** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Սկրտիչ Ներսիսեան (1910-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 443-445 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8094** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ Հ.. **Ալեքսանդր Յ. Խաչատրեան (1948-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 445-446 {Արեւելագետ պատմաբան}:
- 8095** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Կոստանդին Խուդաւերդեան (1929-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 446-447 {Պատմաբան}:
- 8096** ԿՈՒՆԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. **Երջ. Վարդան Եպիսկոպոս Թեքեան (1921-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 447-448 {Կաթողիկէ կղերական}:
- 8097** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Մարտիրոս Գուշաքճեան (1926-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 448-449 {Մանկավարժ, խմբագիր, թարգմանիչ, պատմաբան: ԿՆ}:
- 8098** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Լենդրուշ Խուրշուդեան (1927-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 449-451 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8099** ՏԱԳԵՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Էդուարդ Ջրբաշեան (1923-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 451-452 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8100** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅ Հ.. **Գեորգ Պաղճեան (Վազգէն Այգունի, 1913-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 452-453 {Ֆրանսերէն լեզուով ունի ուսումնասիրութիւններ Հայկական Հարցի եւ Հայոց Տեղասպանութեան շուրջ}:
- 8101** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Գեորգ Ղարիբջանեան (1920-1999)**. ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 453-455 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8102** Ա., Ա.. **Վահէ Օշական (1922-2000)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 509-510 {Արձակագիր, բանաստեղծ, գրաքննադատ: ԿՆ}:
- 8103** ԶՈՍԵԱՆ, ԱՐԱՄ. **Իգոր Դիակոնով (1914-1999)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 510-511 {Ռուս պատմաբան, արեւելագետ եւ հայագետ: ԿՆ}:
- 8104** ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Էսմոնտ Շիւց (1916-1999)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 511-513 {Հունգարացի պատմաբան եւ հայագետ}:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- 8105** ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ, ԳԱՍՊԱՐ Յ.. **Կարեն Զալանթար (1928-2000)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 513-514 {Շարժապատկերի տեսաբան եւ քննադատ}:
- 8106** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Պիոն Յակոբեան (1926-2001)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 514-516 {Գրականագետ, աղբիւրագետ եւ բնագրագետ: ԿՆ}:
- 8107** ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ, ԿԱՐՕ. **Մանուէլ Ասատրեան (1926-2000)**. Ի. հատոր, 2000, էջ 516-517 {Լեզուաբան, հայերէնագետ, բանասէր: ԿՆ}:
- 8108** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Հրանտ Թամրազեան (1926-2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 443-444 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8109** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Հրաչ Տասնապետեան (1928-2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 445-446 {Կրթական մշակ, հրապարակախօս ու հասարակական-քաղաքական գործիչ: ԿՆ}:
- 8110** ԵՐԱՄԵԱՆ, ՄԱՐՈՒՇ. **Ռոպեր Ճեպեճեան (1909-2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 447-448 {Մտաւորական, հանրային գործիչ եւ ակնաբոյժ: ԿՆ}:
- 8111** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐՇՈՒԻ. **Լեւոն Սկրտչեան (1937-2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 449-450 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8112** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Բագրատ Ուլուբաբեան (1925-2001)**. ԻԱ. հատոր, 2001, էջ 450-453 {Պատմաբան եւ գրող: ԿՆ}:
- 8113** ԽԱՌԱՏԵԱՆ, ԱԼԲԵՐՏ. **Մարգօ Մխիթարեան (1920-2001)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 387-389 {Հայ մամուլի եւ հասարակական մտքի պատմութեան հետազօտող, բանասէր եւ պատմաբան: ԿՆ}:
- 8114** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Էդուարդ Աթայեան (1932-2002)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 389-390 {Լեզուաբան}:
- 8115** ՄԱՏԹԵՆՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Գեորգ Սարաֆեան (1911-2002)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 390-391 {Արժանթինաբնակ թարգմանիչ եւ հանրային գործիչ}:
- 8116** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Ռաֆայէլ Մաթեոսեան (1932-2002)**. ԻԲ. հատոր, 2002, էջ 391-392 {Հայաստանի աւատատիրութեան ժամանակահատուածի պատմութեան մասնագետ}:
- 8117** ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, ԲԱԽՏԻԱՐ. **Լեւոն Հախվերտեան (1924-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 528-531 {Գրականագետ, թատերագետ, հրապարակագիր: ԿՆ}:
- 8118** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԱՆԱՅԻՏ. **Պօղոս Խաչատրեան (1929-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 531-532 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8119** ՍԵԼԻՔ-ՍՈՒՐԱԴԵԱՆ, ԵՐԱՆՈՒՅԻ. **Ռոզա Գրիգորեան (1931-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 532-533 {Բանագետ}:

- 8120** ԵՐԱՆՈՍԵԱՆ, ՀԱՅԿԱԶ. **Գեորգ Աբաշեան (1920-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 533-534 {Թատերագետ: ԿՆ}:
- 8121** ԱՐԶՈՒՆ, ԱՐԱՍ. **Լեօ Համալեան (1920-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 534-536 {Գրող, ուսուցիչ եւ խմբագիր: ԿՆ}:
- 8122** ԲՈՂՈՅԵԱՆ, ԱԶԱՏ. **Միշել Վան Էսթրոկ (1934-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 536-538 {Պեղծիքացի հայագետ, վրացագետ եւ քրիստոնեայ Արեւելքի մատենագրութեան հմուտ մեկնաբան: ԿՆ}:
- 8123** ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Տէր Մեսրոպ Արք. Աշճեան (1941-2003)**. ԻԳ. հատոր, 2003, էջ 538-540 {Կրօնագետ աստուածաբան, Հայ Եկեղեցւոյ ծիսակարգի հմուտ գիտակ, պատմաբան, արձակագիր, հրապարակագիր: ԿՆ}:
- 8124** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ. **Գալուստ Գալոյեան (1927-2003)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 396-398 {Պատմաբան}:
- 8125** ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ, ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. **Սեւակ Արզումանեան (1929-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 398-401 {Գրականագետ: ԿՆ}:
- 8126** ՄԱԹԵՒՈՍԵԱՆ, ԿԱՐԷՆ. **Արտաշես Մաթեոսեան (1922-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 401-404 {Ձեռագրագետ, պատմաբան: ԿՆ}:
- 8127** [ԱՆՍՏՈՐԱԳԻՐ]. **Միշել Փոլադեան (1943-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 404-405 {Գրականագետ, լեզուաբան, գրող, թարգմանիչ}:
- 8128** ՃԻՆՊԱՇԵԱՆ, ՎԵՐ. ՄԱՆՈՒԷԼ ԵՒ ՏԱԳԷՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Տ. Զարեհ Ս. Արք. Ազնաւորեան (1947-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 405-409 {Կրօնագետ, աստուածաբան, հայ Եկեղեցւոյ ծիսակարգի հմուտ: ԿՆ}:
- 8129** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Սանդրօ Բեիբուդեան (1934-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 410-411 {Պատմաբան եւ արխիւագետ}:
- 8130** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՎՐԵՃ. **Բաբկէն Առաքելեան (1912-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 412-413 {Պատմաբան, հնագետ}:
- 8131** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Կամսար Գրիգորեան (1910-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 413-415 {Գրականագետ}:
- 8132** ՍԱՆՃԵԱՆ, ԱՐԱ. **Տ. Վարդան Ս. Արք. Տեմիրճեան (1939-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 415-417 {Հեղինակ-խմբագիր շարք մը պատմաբանասիրական երկերու: ԿՆ}:
- 8133** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Լեւոն Միրիջանեան (1933-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 417-419 {Բանաստեղծ, բանասէր, թարգմանիչ}:
- 8134** ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. **Գրիգոր Պետրովիչ (1916-2004)**. ԻԴ. հատոր, 2004, էջ 419-421 {Պատմաբան}:
- 8135** ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ԳՆԷԼ. **Ազատ Համբարեան (1926-2003)**. ԻԶ. հատոր, 2006, էջ 417-419 {Պատմաբան: ԿՆ}:

- 8136** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Յարութին Գալայեան (1908-2003)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 420 {ճարտարապետական պատմական կոթողներու վերականգնման ու պահպանման մասնագետ: ԿՆ}:
- 8137** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Արբակ Մխիթարեան (1911-2004)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 421 {Եգիպտաբան, հին աշխարհի արուեստներու եւ կրօններու տեսաբան, պատմաբան, հայ մանրանկարչութեան մասնագետ, հնագետ}:
- 8138** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Լեւնարտո Ալիշան (1951-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 421-422 {Գրող, բանաստեղծ, գրականագետ, գրաքննադատ}:
- 8139** ԲԱՂՈՒՄԵԱՆ, ՍՈՖԻԿ. **Լեւոն Ղազանչեան (1946-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 422-424 {Լեզուաբան}:
- 8140** Կ[ՈՂԱՆԵԱՆ], Ա[ՆԴՐԱՆԻԿ]. **Արթուր Պելլերեան (1925-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 424 {Հայկական Հարցի մասնագետ: ԿՆ}:
- 8141** ԲԱՂՈՒՄԵԱՆ, ՍՈՖԻԿ. **Սերգէյ Աբրահամեան (1925-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 425-428 {Բանասէր}:
- 8142** ԹՈՓԱԼԵԱՆ, ԱՐՇԱԼՈՅՍ. **Վարդգէս Միքայելեան (1924-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 428-430 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8143** ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ, ՊԵՏՐՈՍ. **Վալտեր Դիլոյեան (1930-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 430-432 {Պատմաբան}:
- 8144** ՈՒԼՈՒՅՈՒՄԵԱՆ, ԳԱՐԻԵԼԼԱ. **Ատրիանօ Ալփակօ Նովելլօ (1932-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 432-434 {ճարտարապետ, արուեստաբան. հիմնադիրը Միլանոյի «Հայ Մշակոյթի Եւ Վաւերագրութեան Կեդրոն»ի}:
- 8145** ԿՈՂԱՆԵԱՆ, ՀԱՅՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎՐԴ.. **Հայր Սահակ Վրդ. Զեյհչեան (1917-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 434-435 {Գրաբարէ ֆրանսերէնի թարգմանած Է Գրիգոր Նարեկացիի, Ներսէս Շնորհալիի, Ներսէս Լամբրոնացիի եւ այլոց գործեր: ԿՆ}:
- 8146** ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ, ԿԱՐԼ. **Դերենիկ Վարդումեան (1923-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 435-437 {Պատմաբան, կովկասագետ, հայ ազգագրութեան նահապետ: ԿՆ}:
- 8147** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԱՆԱՅԻՏ. **Վարդան Փարթամեան (1931-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 438-439 {Բանասէր}:
- 8148** ԹԱԴԵՈՍԵԱՆ, ԱՂԱՍԻ. **Եւրի Մկրտումեան (1939-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 439-442 {Ազգագրագետ, կովկասագետ: ԿՆ}:
- 8149** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԱՆԱՅԻՏ. **Յարութին Ֆելքեան (1931-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 442-443 {Պատմաբան, գրականագետ}:

- 8150** ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ, ՆԵՐՍԷՍ. **Նինել Ոսկանեան (1923-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 443-444 {Մատենագետ, գրադարանավար: ԿՆ}:
- 8151** ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, ԲԱԽՏԻԱՐ. **Ռազմիկ Մադոյեան (1927-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 444-447 {Թատերագետ}:
- 8152** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Գեորգ Ջահուկեան (1920-2005)**. ԻՉ. հատոր, 2006, էջ 447-448 {Լեզուաբան: ԿՆ}:
- 8153** ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ, ՍԱԼԲԻ. **Ճիանքարլո Պոլոնեզի (1923-2005)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 495-496 {Իտալացի հայագետ, լեզուաբան: ԿՆ}:
- 8154** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Գերշ. Ղեւոնդ Արք. Զեպեան (1911-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 496 {Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբան: ԿՆ}:
- 8155** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Հրանդ Գանգրունի (1925-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 497-498 {Պատմաբան, խմբագիր, արձակագիր, բուն անունով Արիստոտել Գրըշըրեան: ԿՆ}:
- 8156** ԲԷՇԻՇԵԱՆ, ՎԱՐԴԻ. **Հայկ Պարիկեան (1914-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 498-500 {Գրող, խմբագիր: ԿՆ}:
- 8157** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Սիլվա Կապուտիկեան (1919-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 500-502 {Գրող, բանաստեղծուհի, հրապարակախօս: ԿՆ}:
- 8158** ՏԱԳԵՍԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ. **Ինկրիտ Լեյլըր Սըմաան (1939-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 502-503 {Անգլիական, ամերիկեան եւ գերմանական գրականութեան մասնագետ, մեծ սեր եւ հետաքրքրութիւն ցուցաբերած է հայոց պատմութեան եւ մշակոյթին հանդէպ. դասաւանդած է Հայկազեան Համալսարանին մէջ եւ աշխատակցած Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսին: ԿՆ}:
- 8159** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Մարառ Խարազեան (1931-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 503 {Պատմաբան, լրագրող, պետական գործիչ եւ դիւանագետ}:
- 8160** ԲԱԽՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՈՒԻ. **Շուշանիկ Նազարեան (1913-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 504-505 {Բանասէր: ԿՆ}:
- 8161** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Ներսէս Արք. Տէր Ներսէսեան (1920-2006)**. ԻԷ. հատոր, 2007, էջ 505 {Մխիթարեան միաբան, *Բազմավէպ* եւ *Մխիթարեան Ընտանիք* հանդէսներու խմբագիր, գրադարանավար, ձեռագրատան տնօրէն}:
- 8162** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Ալլա Դանիլովա (1963-2006)**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 491 {Թատերագետ}:
- 8163** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Անդրանիկ Չէթունեան (1931-2007)**. ԻԸ. հատոր, 2008, էջ 492 {Բանասէր: ԿՆ}:

- 8164** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Խորեն Պալեան (1935-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 493-494 {Շարականագետ, գրաբարի դասախօս, խմբավար եւ երգիչ: ԿՆ}:
- 8165** ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ԽԱՉԱՏՈՒՐ. **Ալբերտ Շարուրեան (1931-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 494-496 {Հայագետ}:
- 8166** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Մանուէլ Բեօւեան (1940-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 497-498 {Գրող, հայ գրականութեան դասախօս}:
- 8167** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Լեւոն Խաչերեան (1924-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 498-499 {Հայագետ: ԿՆ}:
- 8168** ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, ՍՈՆԱ. **Ալերամօ Զերմեո (1917-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 499-500 {Հայագգի իտալացի գրող, պատմաբան, գերմանական եւ գուլիցերիական լրագրերու թղթակից}:
- 8169** ՄԱՅՏԱԿԱՆԵԱՆ, ԼԱՐԻՍԱ. **Գառնիկ Անանեան (1934-2007)**. ԻՐ. հատոր, 2008, էջ 500-502 {Գրականագետ, հրապարակախօս, հասարակական գործիչ: ԿՆ}:
- 8170** ԲԱՂՈՒՄԵԱՆ, ՍՈՖԻԿ. **Աշոտ Սուրբասեան (1922-2007)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 425-427 {Լեզուաբան: Իր լուսանկարը սխալմամբ դրուած է էջ 442}:
- 8171** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Մարթնիանօ Ռոնքալիա (1923-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 427-428 {Իտալացի արեւելագետ, գրադարանապետ: ԿՆ}:
- 8172** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Եղիա Նաճարեան (1933-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 428-429 {Արեւելագետ, խմբագիր, հասարակական-քաղաքական գործիչ: ԿՆ}:
- 8173** ՍԱՀԱԿԵԱՆ, ԱՐԾՐՈՒՆ ԵՒ ԴԵՐԻԿԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Նելլի Յակոբեան (1936-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 429-432 {Բանագետ, գրականագետ: ԿՆ}:
- 8174** ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ, ՄՈՒՐԱԴ. **Վարազդատ Յարութիւնեան (1909-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 432-435 {Հայկական ճարտարապետութեան մասնագետ: ԿՆ}:
- 8175** Հ[ԱՅԿԱԶԵԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Չարքեազ Սատոյեան (1955-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 435-436 {Զիւրտ գրականագետ, հայագետ-քրտագետ, բանաստեղծ եւ թարգմանիչ}:
- 8176** ՍԷՅՐԱՆԵԱՆ, ԼԻԼԻԹ-ԼՈՒՍԻՆԷ. **Ելենա Ալեքսանեան (1933-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 437-438 {Գրականագետ, թարգմանչուհի}:
- 8177** ԲԱՆՉԻՆԵԱՆ, ԱՐԾՐՈՒԻ. **Եւրի Բարսեղով (1925-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 438-440 {Միջազգային իրաւունքի մասնագետ: ԿՆ}:

- 8178** ՀՀ ԳԱՎ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ. **Գնել Գրիգորեան (1947-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 440-442 {Պատմաբան: ԿՆ}:
- 8179** Հ[ԱՅԿԱԶԵԿԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Հմայեակ Մարտիրոսեան (1926-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 442-443 {Արեւելագետ: Իր լուսանկարը սխալմամբ դրուած է էջ 425}:
- 8180** ՂԱՐԱԽԱՆԵԱՆ, ՎԱՀՐԱՄ. **Կառլէն Դալլաքեան (1929-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 443-444 {Պատմաբան, գրականագետ, թարգմանիչ: ԿՆ}:
- 8181** Հ[ԱՅԿԱԶԵԿԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Մեսրոպ Ծ. Վրդ. Ճուրեան (1931-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 444-445 {Հայ Կաթողիկէ գմատեան միաբան, հոգեւոր-կրօնական եւ եկեղեցական գիրքերու հեղինակ: ԿՆ}:
- 8182** ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ, ՎԱՐԴԱՆ. **Նարսիսո Պինայեան Գարմնա (1928-2008)**. ԻԹ. հատոր, 2009, էջ 445-446 {Արժանթինաբնակ հայագի խմբագիր, լրագիր, տոհմաբան, ունի Արժանթինի հայ համայնքին նուիրուած երկու հատոր սպաներէնով: ԿՆ}:
- 8183** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, ՄԻՀՐԱՆ. **Նայիմ ալ-Եաֆի (1936-2003)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 653-654 {Սուրիացի գրականագետ, գրաքննադատ, բանասեր, ձեռագրագետ, ունի 4 գիրքեր որոնք առնչուած են հայութեան: ԿՆ}:
- 8184** ՊՕՂՈՍԵԱՆ, ՎԱՐՈՒԺԱՆ. **Վառլամ (Վահրամ) Մարտիրոսեան (1928-2008)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 655-656 {Պատմաբան, թարգմանիչ: ԿՆ}:
- 8185** ԽԱՆԱԴԵԱՆ, ԼԻԼԻԹ. **Էմմա Կորիմագեան (1930-2009)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 656-657 {Ձեռագրագետ, նկարչուհի: ԿՆ}:
- 8186** ԻԻՐՆԵՇԼԵԱՆ, ԱՐՄԷՆ. **Գրիգոր Շահինեան (1930-2009)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 658-661 {Լիբանանահայ գրականագետ, գրաքննադատ, մանկավարժ: ԿՆ}:
- 8187** Հ[ԱՅԿԱԶԵԿԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Արմէն Հախնազարեան (1941-2009)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 661-662 {Ճարտարապետ: ԿՆ}:
- 8188** Հ[ԱՅԿԱԶԵԿԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Կարէն Իւզբաշեան (1927-2009)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 662-663 {Հայագետ-բիւզանդագետ, միջնադարեան հայ պատմագրութեան երկերու թարգմանիչ}:
- 8189** Հ[ԱՅԿԱԶԵԿԱՆ] Հ[ԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ] Հ[ԱՆԴԵՍ]. **Հենրիկ Իգիթեան (1932-2009)**. Լ. հատոր, 2010, էջ 663-665 {Արուեստաբան}:

10) ՉԱՆԱՉԱՆՔ

- 9001** ՄԻՆԱՍԵԱՆ, Լ[ԵՒՈՆ] Գ.. **Լուսարձակ - Համառօտ Ակնարկ ԺԹ. Դարում Կալկաթայում Տպագրուած Օրացոյցների Վրայ.** Թ. հատոր, 1981, էջ 311-314 {ԷԾ}:
- 9002** ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ, ԺԻՐԱՅՐ. **Նոր Յայտնաբերումներ Հայաստանի Առաջին Տպարանի եւ Առաջին Հրատարակութիւններու Մասին.** ԺԴ. հատոր, 1994, էջ 369-383 {Էջմիածնի առաջին հրատարակութիւնն է *Սաղմոսարանը* 1771ին, ապա Սիմէոն Երեւանցիի *Գիրք Որ Կոչի Չքօսարան Հոգեւոր* աղօթագիրքը՝ 1772ին եւ յետոյ՝ նոյնին *Տաղարանը*՝ 1772ին: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 9003** MARKARIAN, DR. JOHN. **A Brief History of Haigazian University College.** ԺԶ. հատոր, 1996, էջ 173-212 {Դոկտ. Ճան Մարգարեան, «Հակիրճ Պատմութիւն Հայկազեան Համալսարանական Գոլէճի», անգլերէն: Էջ 190-212 կը տրուին Լիբանանի կառավարութեան կողմէ հրապարակուած վաւերաթուղթեր եւ անոնց անգլերէն թարգմանութիւնները Հայկազեան Համալսարանական Գոլէճի մասին: Էջ 187-189՝ հայերէն ամփոփումը}:
- 9004** ԿԻԼԼԻԻՃԵԱՆ, ՅԱԿՈԲ. **Ցանցակերպ Հաղորդակցութիւն, Մշակոյթ եւ Սփիւռք (Նոթեր Նորագոյն Հարցերու Ուսումնասիրութեան Համար).** ԺԹ. հատոր, 1999, էջ 367-392 {Ներկայ շրջանի համացանցային տեղեկութեան յեղափոխութեան մէջ օտար բառերու բացատրութիւնն ու անոնց հայացումը եւ հայութիւնը ասկէ ինչպէ՞ս կրնայ օգտուիլ: ՎԾ, ՎԱԱ}:
- 9005** ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ . **[Շնորհաւորագիր].** Լ. հատոր, 2010, էջ 9 {ՀՀ ԳԱԱԻ կողմէ *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի* հիմնադրութեան 40 ամեակին եւ յոբելեանական 30րդ հատորի լոյս ընծայման առթիւ շնորհաւորական նամակ, ստորագրուած Ակադեմիայի նախագահ Ռադիկ Մարտիրոսեանի եւ քարտուղար Վլադիմիր Բարխուդարեանի կողմէ}:
- 9006** EL-SIBAI, Project by Dr. MIRVAT, Contributors: SCHELALA, RITTA & HABER, MARC. **The Geneographic Project Visits Haigazian University.** Լ. հատոր, 2010, էջ 649-651 {Ծրագրող՝ Դոկտ. Միրվաթ ալ-Սիպայի, պատրաստողներ՝ Ռիթա Շելալա եւ Մարք Հապըր, «Ծննդաբանական Ծրագրի Այցը Հայկազեան Համալսարան», անգլերէն: DNAի քննութեան արդիւնքը Հայկազեան Համալսարանի հայ ուսանողներուն}:

Բ. ՄԱՍ

Ց Ա Ն Կ

- Ա., Ա.- 8102:
Աբաջեան, Գեորգ Զամբարձումի.- (8120)
Աբգար, Դիանա.- (3640)
Աբովեան, Խաչատուր.- (1005)
Աբրահամեան, Աշոտ Գ.- (8069)
Աբրահամեան, Կարո (Aprahamian, Garo).- 1037, (2132)
Աբրահամեան, Սերգեյ Գեանջումի.- (2017), (8141)
Աբրահամեան, Քնարիկ (Abrahamian, Knarig).- 1059
Ազապի (գիրք).- (1014)
Ազգամ, Թաներ (Akçam, Taner).- (2090), 3323
Ադամեան, Պետրոս.- (2119)
Ադանալեան, Մ.Լ.- (2057)
Ադոնց, Նիկողայոս.- (1023), (2074), (2100), (4022)
Ազատ Որմնադրութիւն.- տե՛ս՝ Մասունականութիւն
Ազգայնականութիւնն Ու Պատմութիւնը - Ազգային Կառուցման Քաղաքականութիւնը Յետ Խորհրդային Յայաստանի, Ազրայեճանի Եւ Վրաստանի Մէջ (գիրք).- (2088)
Ազգերու Զամադաշնակցութիւն.- (3616)
Ազնաւորեան, Չարեհ Արք.- (8128)
Ազնաւորեան, Գոհար.- (8074)
Ազուրի, Նեճիպ.- (3314)
Ազրայեճան.- (3353), (3632)
Աթաթիւրք, Մուսթաֆա Քեմալ.- (3603)
Աթայեան, Էդուարդ Ռաֆայելի.- (8114)
Աթայեան, Ռ.- (2046)
Ալահայտոյեան, Պետրոս (Alahaydoyan, Bedros).- 2024, 2031
Ալազան, Վահրամ.- (1019)
Ալբանիոյ հայութիւն.- (6039)
Ալեքսանեան, Ելենա Աշոտի.- (8176)
Ալեքսանտրէթ (սանճաք).- (6028)
Ալեաթճեան, Գրիգորիս.- (1808)
Ալիշան, Լեոնարտո.- (8138)
Ալպոյաճեան, Յարութիւն.- (3352)
Ակնարկ Լիբանանահայ Մամուլի Պատմութեան (գիրք).- (2033)
Ակնարկ Յայ-արար Մշակութային Կապերուն Վրայ (գիրք).- (2015)
Ակնարկներ Յայ Գրական Լեզուի Պատմութեան (գիրք).- (2064)
Ահարոնեան, Ալետիս.- (3601)
Ահարոնեան, Գերսամ.- (8049)
Աղաբէկեան, Ալեքսանդր.- (2120)
Աղայեան, Ծատուր Պ.- (8064)
Աղանդաւորական շարժում.- (5004)
Աղաջանեան, Սերգեյ (Aghadjanian, Sergey).- 1057
Աղեքսանդրեան, Անդրեաս.- (3361)
Աղթամար (կղզի).- (1047)
Աղթամարի Կաթողիկոսութիւն.- (3339)
Աղուանից Կաթողիկոսութիւն.- (4004)
Աղպաշեան, Պարոյր (Aghbashian, Baruyr).- 1301-1308, 2012, 2017, 2029, 2064
Աճեմեան, Գեորգ (Ajemian, Kevork).- 2045, 2101
Աճեմեան, Տիրան.- (8091)
Ամասիա (քաղաք).- (3332)
Ամերիկայի Միացիալ Նահանգներ.- (3606), (3613)

- Ամերիկեան, Միհրդատ.- (7045)
Ամէսուն Տարեցոյցը (մամուլ).- (1512)
 Ամիրեան, Սերհակ (Amirian, Serhak).-
 3630
 Այգունի, Վազգէն.- տե՛ս՝ Պաղճեան,
 Գէորգ
 Այնթապ (քաղաք).- (1309)
 Այվազեան, Արմէն.- (2104), (2105)
 Այվազեան-Թերզեան, Ս.- (2123)
Անահիտ (մամուլ).- (1819)
 Անանեան, Գառնիկ Գուրգէնի.- (8169)
 Անասեան, Յակոբ Ս.- (2014), (8087)
 Անաւարզեցի, Գրիգոր Կաթողիկոս.-
 տե՛ս՝ Գրիգոր Կաթողիկոս
 Անաւարզեցի
*Անգլիա եւ Հայկական Հարցը 1915-
 1923* (գիրք).- (2059)
 Անգլիոյ Արտաքին Գործոց Նախարա-
 րութիւն.- (3313), (3607)
 Անդրանիկեան, Սկրտիչ.- (3349)
 Անթաբեան, Փ.- (2128)
 Անթուրայի որբանոց.- (3352)
*Անի՝ Հայկական Միջնադարեան
 Մայրաքաղաքի Համաշխար-
 հային Ճարտարապետական
 Ժառանգութիւն* (գիրք).- (2115)
 Անի (քաղաք).- (1043), (7014)
 Անտիոք.- (3001), (3005)
*Անցեալը Լռութենէ Հանել. Երկրորդ
 Ուղիի Դիւանագիտութիւնը եւ
 Թուրք-Հայ Հաշտեցումը*
 (գիրք).- (2130)
 Աշըգեան, Շողիկ (Ashikian, Shoghig).-
 (26), 6018
*Աշխարհաբար Մատենագրութեան
 Պատմութիւն* (մենագրու-
 թիւն).- (1030)
Աշխարհացոյց.- (3040)
 Աշճեան, Մեսրոպ Արք.- (2041), (8123)
 Ապէ, Ս. (Abe, M.).- 2127
 Ապպիանոս.- (3013)
 Ապտիւլ Համիտ Բ. սուլթան.- (3319),
 (3326)
Ապտիւլ Համիտ եւ Շերիքը Հոլմս
 (գիրք).- (1048)
 Առան (շրջան).- (3353)
 Առաքել Բաղիշեցի.- (1503)
 Առաքել Դաւրիզեցի.- (4025)
 Առաքելեան, Ալֆոնս.- (3332)
 Առաքելեան, Բաբգէն.- (8130)
 Առաքելեան, Կարօ (Arakelian, Garo).-
 2107, 8107
 Առաքելեան, Վարազ Դ.- (2064)
 Ասատուր (գեղանկարիչ).- (7016)
 Ասատուր, Հրանտ.- (1030)
 Ասատուրեան, Աշոտ.- (7064)
 Ասատրեան, Մանուէլ Եգորի.- (8107)
 Ասիա.- (3054), (3059)
 Ասմարեան, Լեւոն Աշոտի.- (2023)
 Ասորական եկեղեցի.- (5012)
 Աստարճեան, Գրիգոր.- (8067)
 Աստոյեան, Անահիտ (Astoyan, Ana-
 hit).- 3359
Աստուածաշունչ.- (1509), (3062),
 (4019)
 Ատանա.- (3365)
Արա Գեղեցիկ (աւանդավէպ).- (1038)
 Արաբ ժողովուրդ.- (1050)
 Արաբական Խալիֆայութիւն.- (3043)
 Արաբական Համագումար (Փարիզ).-
 (3314)
 Արամ (երկիր).- (3041)
Արամ Պէկ Չոլագեան (գիրք).- (8044)
 Արարատ (լեռ).- (6005)
Արարատ (մամուլ).- (1813)
 Արաքս (գետ).- (1004)
 Արգոնաւորդներ.- (3026)
Արդի Արեւմտահայերէն (գիրք).- (2107)
 Արեւ (մամուլ).- (1818)
 Արեւելեան Եւրոպա.- (3007)
 Արեւելեան Լեզոն.- (3314)
*Արեւելեան Հայաստանը Պարսկական
 Տիրապետութեան Վերջին
 Տասնամեակներուն 1807-1828*

- (գիրք).- (2067)
 Արեւելք (մամուլ).- (1810)
 Արեւմտահայերէնի Բառարան (գիրք).- (2072)
 Արեւշատեան, Աննա (Arevshatian, Anna).- 1052, 7044
 Արզումանեան, Յարութիւն (Arzumanyan, Harutiun).- 8125
 Արզումանեան, Սեւակ.- (8125)
 Արթինեան, Ռուպիկա (Artinian, Rubina).- (26), 7049
 Արծանթիւնի հայրութիւն.- (3621), (3626), (6004), (6008), (6030), (8115), (8182)
 Արիսեան, Նորա (Arissian, Nora).- 3364
 Արիստակեսեան, Ալբերտ.- (8042)
 Արծրունեաց Թագաւորութիւն/տոհմ.- (1047), (3025), (3339)
 Արծրունի, Ապլարիպ Զասան.- (3008)
 Արմանի-Արմի (երկիր).- (3034)
 Արմանի, Պատր Էտ-Տին Լուլու ալ.- (3024)
 Արմենիա (վարչական նահանգ արաբական շրջանին).- (3014)
 Արմէն, Զրանդ Զ.- (4), (8017)
 Արմինիյա (արաբական նահանգ).- (3068)
 Արտահան.- (3602), (3608)
 Արտաշատ (քաղաք).- (3054), (3059)
 Արտաշէս Ա. թագաւոր.- (3006)
 Արտաշէսեան Զարստութիւն.- (3002), (3006), (3023), (3028)
 Արտաւազդ Բ. թագաւոր.- (3053)
 Արտաւազդ Գ. թագաւոր.- (3028)
 Արցախ.- (3617), (3623), (3632), (7006), (7025)
 Արցախեան Շարժում.- տե՛ս՝ Ղարաբաղեան Շարժում
 Արցախի Արուեստի Գանձերը (գիրք).- (2089)
 Արփիարեան, Արփիար.- (1016), (1045), (1305), (2106)
 Արքուն, Արամ (Arkun, Aram).- 8121
 Աւագեան, Արեւշատ.- (1008)
 Աւագեան, Արծրուն.- (2103)
 Աւագեան, Զնարիկ (Avakian, Knarik).- 4030
 Աւդալբեգեան, Մայիս Թ.- (8066)
 Աւետաբեր (մամուլ).- (2093)
 Աւետաբեր Մատենաշար (մամուլ).- (2093)
 Աւետարան.- տե՛ս՝ Աստուածաշունչ
 Աւետեան, Կարինէ (Avetian, Karine).- 1813
 Աւետիսեան, Աւետ (Avetisyan, Avet).- 7060
 Աւետիսեան, Կամսար.- (8033)
 Աւետիսեան, Զրանդ (Avedissian, Hrand).- 3329
 Աւետիսեան, Մինաս.- (7038)
 Աւետիսեան, Օննիկ.- (8025), (8091)
 Աւետիքեան, Յակոբ (Avedikian, Hagop).- 5003
 Աւստրալիոյ հայրութիւն.- (6026)
 Աւշարեան, Ռուբէն (Avsharian, Ruben).- (26), 6019
 Աւտոյեան, Լեւոն (Avdoyan, Levon).- 2105, (2112)
 Ափրիկէի հայրութիւն.- (6035)
 Աքաղներ.- (3041)
 Բաբայեան, Մարգարիտ.- (7048)
 Բաբերդ (քաղաք).- (7020)
 Բաբլոյեան, Մ.Ա.- (1817)
 Բագրատունեաց Զարստութիւն/տոհմ.- (1052), (3008), (3010), (3048)
 Բադալեան, Գեղամ (Badalian, Gegham).- 3345, 4020
 Բազմավէպ (մամուլ).- (8023), (8040), (8161)
 Բալեան, Կարէն (Balian, Karen).- 7021
 Բախչինեան, Արծուի (Bakhchinyan, Artsvi).- 1036, 1042, 2119,

- (2122), 2131, 2139, 2144, 3342, 3640, 6012, 6023, 6027, 6035, 6039, 7037, 7038, 7043, 7048, 8111, 8131, 8133, 8160, 8177
- Բախչինեան, Յենրիկ (Bakhchinyan, Henrig).- 1021, 1022, 1047, (2106), 2142, 4021, 4032, 4034, 7030
- Բախտիկեան, Ներսէս Եպս.- (2040)
- Բաղդասարեան, Անահիտ.- (2143)
- Բաղեր-Օղի Ղազար.- (1021)
- Բաղէշ (քաղաք).- (3332)
- Բաղումեան, Սոֆիկ (Baghumian, Sofik).- 8139, 8141, 8170
- Բաղումեան, Տիգրան Սրկ. (Baghumian, Tigran).- 4036
- Բաղրամեան, Սովսէս.- (3363)
- Բամպակեան, Յակոբ (Pambakian, Hagop).- 6002
- Բամբուքճեան, Գեորգ.- (2125)
- Բանեան, Գ.- (2004)
- Բաշալեան, Լեւոն.- (1040), (1302), (2106)
- Բապունճեան, Բասքալ (Paboudjian, Pascal).- 7001, 7012, 7014, 7027, (7032)
- Բապունճեան, Փոլ.- (2083)
- Բարթիկեան, Յրաչ Ս. (Partiguian, Hratch).- 2026
- Բարթուղիմէոս, Յայր Յովհաննէս.- (1508)
- Բարխուդարեան, Վլադիմիր.- 9005
- Բարձրագոյն Դուռ.- (3312), (3315), (3320)
- Բարձրավանք (մամուլ).- (1816)
- Բարսեղով, Եւրի Գեորգիի.- (8177)
- Բելինսկի, Վիսսարիոն (Belinski, Vis-sarion).- 7045
- Բեհբուղիան, Սանդրո.- (8129)
- Բենեդիկտոս ԺԵ. Պապ.- (3340)
- Բեռնար, Սառա.- (7037)
- Բեսքով, Նաթանայէլ.- (3342)
- Բերիա.- (1061), (3607)
- Բերուչաշվիլի, Նիքոլաս.- (2113)
- Բերքահաւաք (գիրք).- (2078)
- Բիւզանդական ճարտարապետութիւն.- (7004)
- Բիւզանդական շրջան.- (3003), (3008), (8188)
- Բիւզանդիա.- (3043), (3047), (3051)
- Բնագիր (մամուլ).- (1822)
- Բոզոյեան, Ազատ (Bozoyan, Azat).- 2115, 2128, 8122
- Բոռնագեան, Սարգիս.- (8043)
- Բուրդուրի Բարբառը (գիրք).- (2018)
- Բրեններ, Յենրիկոս.- (1508)
- Բրիտանական Գրադարան.- (1509)
- Բրիտանիա.- (3622), (3624), (4031)
- Բրիտանիա Եւ Յայկական Ցեղասպանութիւնը. Ստորումներ 1915ին (գիրք).- (3334)
- Գաբիկեան, Խորեն.- (8020)
- Գաբրիէլեան, Յենրի.- (8055)
- Գագիկ Բ. թագաւոր.- (3008)
- Գազանճեան, Ժան (գեղանկարիչ).- (7016)
- Գալայեան, Յարութիւն (Kalayan, Harutiun).- 7015, 7026, (8136)
- Գալոյեան, Գալուստ Անուշաւանի.- (8124)
- Գալստեան, Սիրանոյշ (Galstian, Siranush).- 2111, 2122, 7047, 7054, 7061
- Գաղթական (մամուլ).- (1820)
- Գանգրունի, Յրանդ.- (2020), (8155)
- Գանձասարի վանք.- (7006)
- Գաու, Փիթըր.- (2115)
- Գապպենճեան, Արշաւիր (Kabbenjian, Arshavir).- 1015
- Գառնի (տաճար).- (7026)
- Գասապեան, Գուրգէն (Kassabian, Kourken).- 2011, 2022, 2027

- Գասպարեան, Հայկ.- (8013)
 Գասպարեան, Սալբի (Kasbarian, Salpi).- 8153
 Գարամանուկեան, Չորավար Արամ (Karamanoukian, Aram).- 3306
 Գարաօղլանեան, Յ.- (2004)
 Գարեգին Ա. Կաթողիկոս Սարգիսեան.- (8092)
 Գարեգինեան, Գ.Լ.- (2017)
 Գարճեան, Վեր. Յովհաննես Ն. (Karjian, Rev. Hovhannes).- 4010
 Գաւուքճեան, Մարտիրոս Ս.- (8085)
Գեղարդ Սուրիահայ Տարեգիրք (գիրք).- (2048)
 Գերմանիա.- (3641)
 Գեորգ Ե. Սուրենեանց Կաթողիկոս Վշտալի.- (3335), (4033)
 Գեորգեան ճեմարան.- (1813)
 Գեորգեան, Ռէյմոն.- (2083)
 Գեորգեան, Տիգրան (Kevorkian, Dikran).- 1040, 1045
Գիրք Ի Վերայ Բնութեան (գիրք).- (2038)
Գիրք Որ Կոչի Զբօսարան Հոգեւոր (գիրք).- (9002)
 Գիւլբեկեան, Եղուարդ.- (2008)
 Գիւլպիտաղեան, Սիրաք.- (2029)
Գնչուներու Ճամբաները (գիրք).- (2126)
 Գոթեր.- (7002)
 Գոճայեան, Մինաս (Kojayan, Minas).- 1011, 2037, 2038, 2061, 2062, 2072, 4003, 5011
 Գուլեան, Ս.- (2111)
 Գուլումճեան, Տիգրան Գ. (Kouymjian, Dikran K.).- 2013, 3004
 Գուշաքճեան, Մարտիրոս.- (8097)
 Գրըշըքեան, Աբիսողոմ.- տե՛ս՝ Գանգրունի, Հրանդ
 Գրիգոր Անաւարդեցի Կաթողիկոս.- (4026)
 Գրիգոր Մագիստրոս.- (1052)
 Գրիգոր Նազիանզացի.- (2061)
- Գրիգոր Նազիանզացիի Հայ Մատենագրութեան Մէջ* (գիրք).- (2061)
 Գրիգոր Նարեկացի.- (8145)
 Գրիգոր Տաթեւացի.- (5010)
 Գրիգոր Օշականցի.- (1021)
 Գրիգորեան, Արա.- (2124)
 Գրիգորեան, Գեորգ (Krikorian, Kevork).- 2129
 Գրիգորեան, Գնէլ Ստեփանի (Grigorian, Gnel).- 8135, (8178)
 Գրիգորեան, Կամսար.- (8131)
 Գրիգորեան, Մեսրոպ Գ. Վրդ. (Krikorian, Mesrob K.).- (2034), 5010
 Գրիգորեան, Ռոզա Հայրապետի.- (8119)
 Գրիգորեան, Սէյրան.- 1025
 Գրիգորեան, Վաչագան (Grigorian, Vachagan).- 1043, 1054, 1060, 7046
 Գրիգորիս Աղթամարցի.- (1047)
- Դալալեան, Տորք (Dalalian, Tork).- 2140, 3353
 Դալլաքեան, Կառլէն Լեւոնի.- (8180)
 Դամասկոսի դրամատիատարանը.- (3050)
 Դամասկոսի թանգարան.- (1501)
 Դանիա.- (3365)
 Դանիական միսիոնարութիւն.- (3355), (3358), (3365)
 Դանիէլեան, Անուշաւան Վրդ. (Tanielian, Father Anoushavan.- 1504, (2066)
 Դանիէլեան, Ժիրայր (Tanielian, Jirayr).- 1014, 1018, 1032, 1803-1806, 1808, 1810, 2007, 2008, 2014, 2028, (2033), 2041, 2042, 2057, (2063), 2065, 2066, 8097, 9002
 Դանիէլեան նշանագրեր.- (3030), (3032)

- Դանիլովա, Ալլա.- (8162)
 Դարեան, Արմեն.- (2015)
 Դաւթեան, Վահագն.- (1025)
 Դաւիթ Անյաղթ.- (5006-5009), (5011), (7015)
 Դաւիթ ԲԷԿ.- (7003)
 Դաւիթ Չէյթունցի.- (2050)
Դաւիթ Չէյթունցի, Մեկնութիւն Զերականի (գիրք).- (2050)
 Դաւոյեան, Ռազմիկ.- (1008)
 Դեմոյեան, Յայկ (Demoyan, Hayk).- (2144)
 Դերջան.- (3618)
Դէպի Արարատ (գիրք).- (2108)
 Դելրիկեան, Վարդան (Devrigian, Vardan).- (2128), 8173
 Դիակոնով, Իգոր.- (8103)
 Դիլոյեան, Վալտեր.- (2100), (8143)
Դիւան Մեսրոպ Դ. Թաղիադեան (գիրք).- (2041)
 Դոմինիկեան Միաբանութիւն.- (1508), (2071), (3333)
Դրամագիտական Աշխատանքներու Ժողովածու (գիրք).- (2069)
- Եազըճեան, Գեորգ (Yazedjian, Gevorg).- 1815
 Եազըճեան, Գուրգէն Կ.- (8083)
 Եալթայի Խորհրդաժողով.- (3615)
 Եակոբսոն, Անատոլի Լ.- (8079)
 Եարճանեան, Ատոմ.- (1023)
 Եաֆի, Նայիմ ալ.- (8183)
 Եզանեան, Օ.- (2128)
 Եգիպտոս.- (3368), (6038)
 Եղեսիա.- (3011)
 Եզնիկ Կողբացի.- (5001)
 Եղիազարեան, Մելանիա (Yeghiazaryan, Melanya).- 1517
 Եղիայեան, Բիւզանդ.- (2073)
 Եղեռն.- (1049), (1823), (2071), (2083), (2090-2092), (2138), (3302), (3304), (3305), (3321), (3323-3325), (3327), (3331-3335), (3340), (3352), (3356), (3360), (3364), (3365), (3366), (3612), (3634), (3637), (3641), (3646), (6008), (6014), (6018), (7052), (8100)
- Եղեռնի 80ամեակ.- (12), (1315)
 Եղիշէ.- (2058)
Եղծ Աղանդոց (գիրք).- (5001)
 Ենգիբարեան, Լեւնիդ.- (7056)
 Եոհանսոն, Ալմա.- (3322)
 Եսայեան, Աղասի Ա.- (8073)
 Եսայեան, Չապէլ.- (1019), (2121)
 Երամեան, Մարուշ (Yeramian, Marush).- 8110
 Երանոսեան, Յայկազ (Yeranossian, Haygaz).- 8120
 Երատոյ.- (3019)
 Երեմեան, Արամ.- (8015)
 Երերուք (շոջան).- (7007)
 Երեւան (քաղաք).- (4025)
 Երեւանեան, Գեորգ.- (8026)
Երեւելի Կիներու Դարը (գիրք).- (2163)
 Երզնկա.- (3618)
 Երզնկեան, Ա.- (2111)
 Երզնկեան, Սուրեն.- (1036)
 Երիտթուրք-Յայ յարաբերութիւններ.- (3367)
Երկեր Չորս Յատորով, Յատոր Ա. Յայկական Յարց (գիրք). (2100)
 Երկրորդ Միջազգայնական.- (3627)
 Երուանդեան տոհմ.- (3048)
 Երուխան.- (1307)
 Երուսաղէմ.- (1310)
Երուսաղէմի Յայկական Արուեստի Պանծերը (գիրք).- (2037)
 Երուսաղէմի հայութիւն.- (6023)
 Երրորդ Միջազգայնական.- (3627)
 Եւրոպա.- (7041)
 Եփփէ, Քարեն.- (3358)
Եփրատ (մամուլ).- (1820)

- Եփրեմ Կաթողիկոս.- (4031)
- Չահրատ.- (1059)
 Չահրետոին, Սալեհ (Zahreddin, Saleh).- 3325
- Չապել թագուհի.- (3022), (3037)
 Չարդարեան, Էրիք ճԷն.- (2095)
 Չարդարեան, Ռուբեն.- (1032)
 Չարեան, Արմեն (Zarian, Armen).- 7002, 7004, 7019, 8005
 Չարեան, Կոստան (Zarian, Kostan).- 1017, (1044), (1051), (1053), (1056), (1513), (1515), (1516), (2103), (2108)
 Չարեանդ.- (8022)
 Չաքարեան, Ռ.- (2111)
 Չաքարիա Աւանցի.- (7060)
 Չաքարիա Գ. Կաթողիկոս.- (3339)
 Չէյթեան, Սոնա.- (2137)
 Չէյթուն.- (3303)
 Չէյթունեան, Անդրանիկ.- (2128), (8163)
 Չէքիեան, Լեւոն Պօղոս (Zekiyani, Father Leon).- 3031
 Չմմառու վանք.- (3354), (8006)
 Չմիւռնահայ Պարբերական Մամուլը, 1839-1860 (գիրք).- (2065)
 Չմիւռնիա.- (1010), (2065)
 Չօհրապ, Գրիգոր.- (1306)
- Էլիս, Է.Յ.- (6012)
 Էլմաճեան, Էմանուէլ.- (7049)
 Էլոյեան, Ս.Ա.- (2017)
 Էյնոյ, Ալպեր-Լորան-Լեոբոլտ.- (3316), (3317)
 Էյվզ, Ճոնըթըն.- (2080)
 Էպէեան, Անուշաւան Ա.- (2049)
 Էջմիածին.- (1813), (3640), (4022), (4031), (9002)
 Էսապալեան, Պօղոս Փոլ.- (8021)
 Էտիրնէ.- (3332)
- Էրզրում.- (3316), (3328), (3332), (3337), (3345), (3604), (3618), (4018)
 Էքս-Լա-Շափելի Պալատական Մատուռ.- (7018)
 Էֆ.Պի.Այ.- (1031)
- Ընդարձակ Բառարան Անգլերէն-Հայերէն (գիրք).- (8018)*
Ընդարձակ Պատմութիւն Հայոց (գիրք).- (8018)
Ընկերվարութիւն Եւ Ազգայնականութիւն Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ, 1876-1923 (գիրք).- (2095)
- Թագակիրների Պատմութիւնն Ու Գովաբանութիւնը Որպէս Չաքարեան Հայաստանի Պատմութեան Սկզբնաղբիւր (գիրք).- (2087)*
- Թադէոսեան, Ա.- (2111)
 Թադէոսեան, Աղասի (Tateossian, Aghasi).- 8148
 Թաւֆի Համաձայնութիւն.- (6019)
 Թաթեր.- (3346)
 Թաթիկեան, Վահրամ (Tatiguiyan, Vahram).- 7022
 Թահթա, Հայկ.- (2138)
 Թահմիզեան, Ն.Կ. (Tahmizian, N.G.).- (2046), 7028
 Թամրազեան, Հրանտ Սմբատի.- (8108)
 Թաշեան, Բենիամին.- (8007)
 Թաշճեան, Վահէ (Tachjian, Vahe).- (26), 3634
 Թերզեան, Մեսրոպ Եպս.- (8006)
Թերթօս Վէպի Տեսութիւն - Երուանդ Օտեան (գիրք).- (2116)
 Թէյլըր, Ճ.Կ.- (3313)
 Թեոդիկ.- (1512)
Թեոդիկի Ամէսուն Տարեցոյցը (1907-

- 1929 թթ.) (հանդես).- (1512), (2057)
- Թեոդորոս Ռշտունի.- (3016)
- Թեբեեան, Վահան.- (1016), (1019), (1027), (1035), (1514), (2023)
- Թեբեեան, Վարդան Եպս.- (8096)
- Թիրեաքեան, Սիիրդատ.- (8041)
- Թիւնչայ, Մերթ.- (2095)
- Թիֆլիս (քաղաք).- (7040)
- Թոգատ.- (3332)
- Թոխաթեցի, Մինաս Եպս. (առաջնորդ Թրանսիլվանիոյ հայ առաքելական եկեղեցւոյ).- (4035)
- Թոմսըն, Ռ.- (2058)
- Թոնդրակեան շարժում.- (3010)
- Թորանեան, Թորոս (Toranian, Toros).- 2084
- Թորոս Ռոսլին.- (7023)
- Թորոսեան, Խ.Ա.- (2087)
- Թորոսեան, Յարութիւն.- 7009, (7016)
- Թորոսեան, Յովհաննէս Սրկ.- (8008)
- Թորսելլոյ, Մարինոյ Սանուլթոյ.- (3035)
- Թութիկեան, Վեր. Վահան Յ. (Tootikian, Vahan H.).- (2094), 4006, 4007, 4009, 4012, 4013, 4024, 4027, 4028
- Թուղթ Առ Թեոդորոսի (գիրք).- (1511)
- Թումաճան, Սիիրան.- (8019)
- Թուշի, Խնկորդիկի, Փաշուանցի Եւ Յոգեացվանքի Պագիլիքները (գիրք).- (2027)
- Թուրք-գերմանական Դաշնագիր.- (3302)
- Թուրք-գերմանական յարաբերութիւններ.- (3604)
- Թուրք-ֆրանսական յարաբերութիւններ.- (3609)
- Թուրքիա.- (3603), (3615), (3618), (3619), (3624), (3641)
- Թոփալեան, Արշալոյս Յ. (Topalian, Arshalouys H.).- 2074, 2085, 2094, 2141, 3029, 3039,
- 3314, 3326, 8086-8089, 8094, 8100, 8124, 8142
- Թրանսիլվանիոյ հայոց եկեղեցի.- (4035)
- Թրանսիլվանիոյ հայութիւն.- (4035)
- Թրքախօս-մահմետական.- (3344)
- Թրքախօս-քրիստոնէայ.- (3344)
- Թրքական բանակ.- (3348)
- Ժամանակագրութիւն (երկ).- (3065)
- Ժամանակակից Իսթանպուլահայ Գրողներ (Ա. հատոր) (գիրք).- (2132):
- ժամկոչեան, Բենիամին Կ.- (8077)
- ժամկոչեան, Յայկազ Գ.- (8051)
- ժերմինէի-Տէ-Փրէի Աղօթարանը.- (7018)
- Իգիթեան, Յենրիկ Սուրենի.- (8189)
- Իթթիհատ Կուսակցութիւն.- (3321)
- Ինդրնեզիայի Յայերի Յամառօս Պատմութիւն (աշխատասիրութիւն).- (6012)
- Ինդրնեզիայի հայութիւն.- (6012)
- Ինճիկեան, Արամ Մ.- (8027)
- Ինքնագիր (մամուլ).- (1822)
- Իշխանեան, Ռաֆայէլ.- (2017)
- Իշօխ (գիրք).- (2038)
- Իչիքաուա, Քացումորի.- (2126)
- Իսահակեան, Աւետիք.- (1034)
- Իսթանպուլ (քաղաք).- (4027), տե՛ս՝ Պոլիս
- Իսոյեան, Ալբերտ.- (2100)
- Իրան.- (3336), (3337)
- Իրանի հայութիւն.- (3336)
- Իրանի սահմանադրութեան պայքար.- (3336)
- Իւանով, Վլատիմիր (Ivanov, Vladimir).- 3066
- Իւզբաշեան, Կարեն Սկրտչի.- (8188)
- Իւվեզեան, Յակոբ.- (7024), (7049)

- Իւրնէշլեան, Արմէն (Urneshlian, Armen).- (26), 1050, 2116, 2132, 8186
- Լալայեան, Երուանդ.- (1038)
Լահուտ, Էմիլ.- (3644), (3645)
Լայպրըրի ԱՖ Գոնկրեւ, Տը.- տե՛ս՝
Ծերակոյտի Գրադարան
Լանկլուա, Վիքթոր.- (1808)
Լատին Լիբանան.- (3064)
Լեմբին, Ռաֆայէլ.- (1823)
Լենկ, Տէյվիտ Մարշըլ.- (2007), (2010), (2053)
Լեռներու ժողովուրդները, Նախկին Արարատ եւ Կովկաս (գիրք).- (2007)
Լենոն Ա. Թագաւոր Կիլիկիոյ.- (3069)
Լենոն Բոնակալ.- (3009)
Լէյծիսկըր, Անթրո.- (2097)
Լիբանան.- (31), (2056) (3064), (3354), (3625), (3628), (3631), (3633), (3634), (3636), (3639), (3644), (3645), (6017), (6019), (6020), (6021), (6022), (6029), (6038), (7050)
Լիբանանահայ մամուլ.- (1801), (1802)
Լիբանանի կառավարութեան վաւերաթուղթեր.- (9003)
«Լիբանանի Հայերը. Անցեալը, Ներկան եւ Ապագան» համագումար.- (24), (25)
Լիբանանի հայութիւն.- (1049), (1050), (1510), (3352), (3625), (3628), (3631), (3633), (3634), (3636), (3639), (3642), (3644), (3645), (6017), (6018), (6019), (6020), (6021), (6022), (6029), (6033), (6038), (7049), (7050), (8062), (8186)
Լիսիցեան, Սրբուհի Ստեփանի.- (7053)
Լոզանի Դաշնագիր.- (3335)
- Լոնտոնի Խորհրդաժողով.- (3605)
Լոս Անճելըսի Գալիֆորնիոյ Համալսարան.- (1503)
Լոսել, Ալեքսէյ (Alexei, Lossev).- 5007
Լուկուլլոս, Չորավար.- (3013)
Լուսաւորում եւ Սփիւռք՝ Հայկական եւ Հրեական Պարագաները (գիրք).- (2109)
Լորելի, Ս.- (1036)
- Խաղավանք կամ Խաթրավանք.- (7025)
Խալափեան, Չորայր.- (1003)
Խաղբակեան տոհմ.- (3049), (3058)
Խանաղեան, Լիլիթ (Khanaghian, Lilit).- 8185
Խանգատեան, Չատիկ.- (8046)
Խաչակիրներ.- (3001), (3011), (3015), (3035)
Խաչատուր Երզրումեցի.- (1021)
Խաչատրեան, Ալեքսանդր Յարութիւնի.- (8094)
Խաչատրեան, Եուրի.- (2108)
Խաչատրեան, Հայկ.- (2042)
Խաչատրեան, Պօղոս Մկրտչի.- (8118)
Խաչերեան, Լեւոն Գեորգի.- (8167)
Խաչիկեան, Լեւոն Ս. (Khatchikian, Levon S.).- 1501, 3025, (8056), (8057)
Խաչիկեան, Շուշանիկ (Khatchiguian, Shoushanig).- 3310
Խառատեան, Ալբերտ (Kharatian, Albert).- (2141), 8113
Խառատեան, Հրանուշ (Kharatian, Hranush).- 3344
Խատիսեան, Մարիամ.- (2121)
Խարազեան, Մարատ Ալեքսանդրի.- (8159)
Խարբերդ.- (2077), (3318), (3332), (3618), (4018)
Խարբերդ՝ Օսմանեան Կայսրութեան «Սպանդանոց Նահանգը» (գիրք).- (2077), (3318)

- Խզմալեան, Արա (Khezmalian, Ara).- 2134
- Խնցորգին.- (2027)
- Խոնդկարեան, Ա.Թ.- (2074)
- Խոնդկարեան, Է.Յ.- (2074)
- Խոստիկեան, Միսակ.- (5017)
- Խորհրդային Հայաստան.- (1028), (3622), (7063)
- Խորհրդային Միութիւն.- (1815), (3637), (3638), (4030), (5017)
- Խորհրդային Վրաստան.- (3622)
- Խուղաբաշեան-Սարգսեան, Կարինէ.- (2143)
- Խուղաւերդեան, Կոստանդին.- (8095)
- Խուրի, Պըշարա.- (3628)
- Խուրշուդեան, Լենդրուշ Արշակի.- (8098)
- Խրախունի, Չարեհ.- (1059)
- Խրիմ.- (3007)
- Խրիսանտոփուլոս, Լեոնիտաս Թ.- (2117)
- Խրլորեան, Վեր. Տիգրան.- (9), (1020), (8001-8003)
- Խրլորեան, Գեորգ Տ. (Kherlopian, Kevork D.).- (2035), 5001, 5002, 5004
- Ծառուկեան, Անդրանիկ.- (1046)
- Ծերակոյտի Գրադարան (Ա.Ս.Ն.).- (1510)
- Ծննդաբանական ծրագիր (Geneographic Project).- (9006)
- Ծոփաց Աշխարհ.- (3040)
- Կաթողիկոսութիւն Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ.- (1031), (2066), (3631)
- Կալկաթա.- (9001)
- Կամսարական, Տիգրան.- (1304)
- Կայսերապաշտութիւն, Աւետարան-
չուրիւն Եւ Օսմանցի Հայերը, 1878-1896 (գիրք).- (2082)
- Կանայեան, Չօր. Դրօ.- (3615)
- Կանաչեան, Բարսեղ (Ganatchian, Parsegh).- 7024, (7049)
- Կապուտիկեան, Սիլվա Բարունակի.- (8157)
- Կավոռօ (մամուլ).- (7043)
- Կարապետեան, Պերճ Մ. (Garabedian, Berj).- 7010, 7031
- Կարապետեան, Օֆելիա.- (2106)
- Կարին.- (7020)
- Կարինեան, Արտաշէս Բ.- (8059)
- Կարս.- (3602), (3604), (3608), (3618), (7020)
- Կարսի Դաշնագիր.- (3602)
- Կենսագրական Բառարան (գիրք).- (2025)
- Կերտմենջեան, Դաւիթ Գ. (Gertmenjian, Davit K.).- 7020
- Կեօրկիզեան, Վեր. Արսէն.- (8039)
- Կեօքճեան, Յովհաննէս (Geukjian, Ohannes).- 2117, 2130, 3632
- Կիլիկիա.- (3052), (3057), (3066), (3306), (3356)
- Կիլիկիոյ Թագաւորութիւն.- (3009), (3011), (3015), (3035), (3037), (3038), (3044), (3069)
- Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի դպրե-
վանք.- (8020)
- Կիլիկիոյ Հայկական Իշխանապետու-
թիւնը Մերձաւոր Արեւելքի
Քաղաքական Հոլովոյթին Մէջ
(1080-1137) (գիրք).- (2026)
- Կիպըն, Էտուըրտ.- (3341)
- Կիրակոսեան, Գրիգոր.- (1027)
- Կիրակոսեան, Ճոն Ս.- (8086)
- Կիրակոսեան, Փոլ (գեղանկարիչ).- (7016)
- Կիւլլիւճեան, Յակոբ (Gulludjian, Ha-
gor).- 9004
- Կիւմիւշ.- (3332)

- Կիւռետիկի բերդ.- (3303)
Կիւլ (գեղանկարիչ).- (7016)
Կիւլտեր (գեղանկարիչ).- (7016)
Կիւրիւ.- (3332)
Կիւրճեան, Մելքոն.- (1308)
Կիւրճեան, Միքայէլ Ա.- (1040)
Կիւրճիսեան, Դաւիթ (Gurdjinian, David).- 1314
Կոմիտաս Յիմնարկ (Լոնտոն).- (2138)
Կոմիտաս Վրդ.- (7059), (8019)
Կոչնակ Յայաստանի (հանդէս).- (3618)
Կոստան Չարեան - Կեանքը Եւ Գործը (գիրք).- (2103)
Կոստանդիանոս կայսր.- (3047)
Կոստանդին Գ. թագաւոր.- (3009)
Կոստանդին Դ. թագաւոր.- (3009)
Կոստանդնուպոլսի Յայ Գաղթօճախը (XV-XVII դարեր) (գիրք).- (2141)
Կովկաս.- (3610), (7002)
Կովկասեան Եռամսեայ (հանդէս).- (3607)
Կովկասեան Ժամանակագրութիւն՝ Ազգակերտումն Ու Դիւանագիտութիւնը Յայաստանի Մէջ (գիրք).- (2117)
Կովկասեան լեռնաշղթայ.- (6037)
Կովկասեան Յամադաշնակցութեան Ուխտ.- (3607)
Կովկասը Եւ Անտուրք Ուխտ Մը (գիրք).- (2097)
Կովկասի Աշխարհաքաղաքական Ատլասը (գիրք).- (2113)
Կոտէլ, Ռոպեր.- (8078)
Կորիմագեան, Էմմա Մուշեղի.- (8185)
Կորքի, Արշիլ.- (7005)
Կուրդիսեան, Շուշանիկ.- (2121)
Կուրցենս, Ինգունա (Gurtsens, Ingunna).- 7038
Կռանեան, Անդրանիկ Վրդ. (Granian, Father Antranik).- 1311, 1313, 1315, 1316, 1317, 1318, 2046,
2050, 2052, 2071, 3030, 3032,
7029, 8092, 8096, 8140, 8145
«Կռունկ» (երգ).- (7055)
Կրիֆիուս, Անտրեաս.- (3341)
Հազարեան, Յարութիւն.- (7011)
Հալաճեան, Արմիլէ (Haladjian, Armineh).- 7033
Հալէպ (քաղաք).- (1061), (2102), (2118), (3361), (4037), (6014)
Հալէպի Յայկական Գաղթօճախի Հասարակական-Մշակութային Կազմակերպութիւնները (1846-1915) (գիրք).- (2118)
Հալէպի Յայոց Գեղարուեստը (գիրք).- (2102)
Հալէպի Մեծանուն Բժշկապետ Ա.Ա. Ալթունեան Եւ Իր Գործը (գիրք).- (2003)
Հալէպլեան, Հայր Գրիգոր (Haleblian, Fr. Krikor).- 4029
Հալիճորի բերդ.- (7003)
Հալիֆաքս Յերըտ, Տը (մամուլ).- (2110)
Հախնազարեան, Արմէն.- (8187)
Հախվերտեան, Լեւոն.- (8117)
Հաճի Զեյ.- (3332)
Համազասպեան, Վարդգէս (Hamazasbian, Vartkes).- 3003, 3010
Համալեան, Լեօ.- (8121)
Համայնավար.- (3627), (3638)
Համաստեղ.- (1015)
Համբարեան, Ազատ.- (8135)
Համբարձումեան, Ռաֆայէլ (Hambar-dzumian, Rafayel).- 3351
Համիտիէ զօրագունդ.- (3319)
Համլէտ (թատրոն).- (7045)
Համշենահայ.- (3635)
Հայ/Հայութիւն.- (1056), (3342), (3345), (3348), (3357)
Հայ Ազգային Միութիւն (Արժանթին).- (3621)

- Հայ-ագերիական յարաբերություններ.- (3617)
- Հայ-ալբանական յարաբերություններ.- (6039)
- Հայ Աղբիւրների Ներդրումը Պատմութեան Մէջ (գիրք).- (2125)
- Հայ Առաքելական Եկեղեցի.- (3066), (4013), (4024)
- Հայ-արաբական յարաբերություններ.- (3033), (3314)
- Հայ-արաբական Խաղաղութեան Դաշնագիր.- (3016)
- Հայ Արուեստի Միջազգային Բ. Գիտաժողով (Երեւան).- (7012)
- Հայ Աւետարանական Եկեղեցի 1846-1996 (գիրք).- (2094)
- Հայ Աւետարանական Եկեղեցի.- (14), (2093), (2094), (4002), (4006), (4007), (4009-4018), (4024), (4027-4030)
- Հայ Աւետարանական Շարժում.- (2093)
- Հայ Բարեպաշտական Շարժում.- (4011)
- Հայ-բիւզանդական յարաբերություններ.- (3051)
- Հայ գաղթականներ.- (3640)
- Հայ Դատ.- (3621)
- Հայ Երգը Դարերի Միջից (գիրք).- (2024)
- Հայ Եւ Կրացական Միութիւն.- (3607)
- Հայ Ընտանիք (հանդէս).- (8023)
- Հայ-թրքական յարաբերություններ.- (3301), (3617)
- Հայ ժողովրդային Կուսակցութիւն.- (3614)
- Հայ ժողովրդի Պատմութիւն (գիրք).- (2068)
- Հայ իշխանուհիներ.- (3064)
- Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցի.- (3354), (6008)
- Հայ Կաթողիկէ-Մարոնիթ փոխյարաբերություններ.- (3354)
- Հայ կամաւորական ջոկատներ.- (3351)
- Հայ Կերպարուեստը ԺԷ.-ԺԸ. Դարերում (գիրք).- (2030)
- Հայ Կիներու Գրականութեան Պատմութիւն Մը 1880-1922 (գիրք).- (2121)
- Հայ Համաբարբառային Գրականութիւնը Եւ Հայ Մատենագիտութեան Համաբարբառը (գիրք).- (2014)
- Հայ Հմայական Եւ Ժողովրդական Աղօթքներ (գիրք).- (2140)
- Հայ Ձայն (մամուլ).- (1820)
- Հայ մամուլ.- (1804-1807), (2063), (2065)
- Հայ Մամուլի Ցուցակ (գիրք).- (2008)
- Հայ Միջնադարեան Տաղերգութեան Ժանրերն Ու Տաղաչափութիւնը (գիրք).- (2142)
- Հայ Մշակոյթի Եւ Վաւերագրութեան Կեդրոն (Միլանո).- (8144)
- Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն.- (3362), (3607), (3608), (3624)
- Հայ Յեղափոխութիւնը Օսմանեան Բռնատիրութեան Դէմ, 1890-1910 (գիրք).- (2020)
- Հայ Նոր Պարբերական Մամուլը, 1967-1981 (գիրք).- (2063)
- Հայ Նուագարանային Երաժշտութիւն. Պարեղանակներ (գիրք).- (2143)
- Հայ Պարբերական Մամուլը, Մատենագիտական Համահաւաք Ցուցակ (1794-1980) (գիրք).- (1817)
- Հայ-ռուսական Առեւտրական Պայմանագիր.- (3310)
- Հայ Սոցիալական Իմաստասիրութեան Պատմութիւն (գիրք).- (2035)

- Հայ Փերոնականներ.- (3626)
 Հայագիտակ հրատարակչութիւն.- (2100)
- Հայաստան.- (1049), (1056), (2117), (3017), (3029), (3043), (3051), (3056), (3059), (3066), (3316), (3317), (3337), (3342), (3345), (3606), (3607), (3616), (3623), (3632), (3643), (3646), (5004), (6005), (6009), (6021), (7001), (7064), (7065)
- Հայաստան Եւ Ղարաբաղ, Հին Հաւատք, Արդի Պատերազմ (գիրք).- (2079)
- Հայաստան Իր Երգերուն Ընդմէջէն (Ե. Դարէն Մինչեւ Մեր Օրերը) (գիրք).- (2075)
- Հայաստան՝ Մոռցուած Ցեղասպանութեան Մը Պարագան (գիրք).- (8029)
- Հայաստան՝ Զաղաքակրթութեան Օրրան (գիրք).- (2010)
- Հայաստանը Յուստինիանոսի Դարաշրջանում. Զաղաքական Կացութիւնը Ըստ Նախարարական Կարգերի (գիրք).- (2074)
- Հայաստանի Ա. Հանրապետութիւն.- (3629), (6007)
- Հայաստանի արխիւներ.- (3630)
- Հայաստանի Արտաշէսեաններուն Դրամահատութիւնը (գիրք).- (2036)
- Հայաստանի Հանրապետութիւնը. Մահիկի Եւ Մանգաղի Միջեւ. Բաժանում Եւ Խորհրդայնացում (գիրք).- (2096)
- Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիա.- 9005
- Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի Պատմութեան Ինստիտուտ.- 8178
- Հայաստանի Հանրապետութեան ըԱփիւնքի Նախարարութիւն.- (30)
- Հայաստանի Հնագիտութեան Նպաստները (գիրք).- (2013)
- Հայաստանի Պատմական Զարտեսագրութեան Ատլաս (գիրք).- (8046)
- Հայաստանի Պատմութեան Լուսաբանումը Ամերիկեան Պատմագրութեան Մէջ (Զննական Տեսութիւն) (գիրք).- (2104), (2105)
- Հայաստանի Պետական Անվտանգութեան Կոմիտէ.- (4030)
- Հայերը (գիրք).- (2002)
- Հայերը Եգիպտոսի Մէջ. Հայերու Նպաստը Միջնադարեան Եւ Ներկայ Եգիպտոսի (գիրք).- (2137)
- Հայերը Ժամանակակից Թուրքիոյ Մէջ. Հայ Փոքրամասնութիւնը Թուրքիոյ Հանրապետութեան Մէջ. Կացութեան Զննական Արժեւորում (գիրք).- (2129)
- Հայերը Լիբանանի Մէջ (գիրք).- (2056)
- Հայերը Համաշխարհային Կինոյում (գիրք).- (2122)
- Հայերը Օսմանեան Կայսրութեան Ծառայութեան Մէջ 1860-1908 (գիրք).- (2034)
- Հայերէն Ուղղագրութեան Պատմութիւն (գիրք).- (2029)
- Հայերը՝ Տարագիր Ժողովուրդ Մը (գիրք).- (2053)
- Հայերը Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ Եղեռնին Ընդմէջէն (գիրք).- (2083)
- Հայկ, Վահէ.- (8071)
- Հայկազեան Համալսարանական Գրութեան/Համալսարան.- (13), (24),

- (29), (1020), (1039), (6040), (8034), (8158), (9003), (9006)
- Հայկազեան Համալսարանի Հայագիտական Ամբիոն.- (6006), (6009), (6011), (6013), (6016), (6024), (6025), (6031), (6036)
- Հայկազեան Հայագիտական Հանդէսի Խմբագրական.- 1-12, 14-23, (24), 27-31, (1037), (1817), (3343), 5006, 8001, 8006-8012, 8033, 8035, 8055, 8057, 8083, (8090), (8136), (8137), (8138), 8152, 8154, 8155, 8157, (8158), 8159, 8161-8164, 8166, 8167, 8171, 8172, 8175, (8178), 8179, 8181, 8187, 8188, 8189, (9005)
- Հայկազեան Վարժարան (Հալէպ).- (3311)
- Հայկական Աղեղնային Արուեստը (գիրք).- (2031)
- Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն.- (1027), (3332), (3349), (3368), (3609), (3647)
- Հայկական գորգարուեստ.- (7022)
- Հայկական գրչատուփեր.- (7031)
- Հայկական եկեղեցի.- (4008)
- Հայկական երաժշտութիւն.- (2024), (4001), (7024), (7028)
- Հայկական լեզուն.- (3306), (3611)
- Հայկական Լեզունը - Պատմական Յուշագրութիւն (գիրք).- (8029)
- Հայկական լեռնաշխարհ.- (3041)
- Հայկական Կիլիկիա - Տեղագրութիւն (գիրք).- (8028)
- Հայկական Կիւս 1924-1999 (գիրք).- (2111)
- Հայկական Կոտորածները.- տե՛ս՝ Եղեռն
- Հայկական Հարց.- (3606), (3613), (3615), (3624), (3646), (6018), (8100)
- Հայկական Հարցի Բառարան (գիրք).- (2124)
- Հայկական Հարցի Մասին (գիրք).- (2039)
- Հայկական ճարտարապետութիւն.- (7001), (7004), (7007), (7013), (7021), (7029), (7033), (8079)
- Հայկական մանրանկարչութիւն.- (7023)
- Հայկական պղինձ.- (7010)
- Հայկական Սպորտը Եւ Մարմնակրթութիւնը Օսմանեան Կայսրութիւնում (գիրք).- (2144)
- Հայկական տապանաքարեր.- (7008), (7009)
- Հայկական Տասնհինգը Եւ Հայերու Լքեալ Գոյքերը (գիրք).- (2009)
- Հայկական տպագրութիւն.- (1310)
- Հայկական Ցեղասպանութիւն.- տե՛ս՝ Եղեռն
- Հայկական Օրացոյցների Եւ Տարեցոյցների Մատենագիտութիւն (1513-1973) (գիրք).- (2042)
- Հայկունի, Արմենակ.- (1001)
- Հայոց Լեզուի Չարգացումը Սովետական Շրջանում (գիրք).- (2017)
- Հայոց Ծածկանունների Բառարան (գիրք).- (2133)
- Հայոց Ցեղասպանութիւն. Ականատես Վերապրողների Վկայութիւններ (գիրք).- (3352)
- Հայոց Պատմութիւն (գիրք).- (2060)
- Հայութեան Անծանօթ Իր Երկրորդ Կայսրութիւնը, Շահ Էլ Արմէն (գիրք).- (2049)
- Հայտնութեան, Վեր. Փօլ (Haidostian, Rev. Paul).- 24, 4015
- Հայր Կոմիտաս. Հայաստանի Երաժշտութիւնն Ու Ոգին (գիրք).- (2139)
- Հայրապետ Վարդապետ.- (3065)
- Հայրապետեան, Լերսէս (Hayrapetian, Nerses).- 8150

- Հայրենի Երգ Ու Բան (գիրք).- (8019)
 Հանանեան, Գաղթուհի (Hananian, Kaghtouhi).- 1312
 Հանդէս՝ Հայագիտական Ուսմանց
 Ընկերակցութեան (հանդէս).- (2070)
 Հապէշեան, Թովմաս.- (6002)
 Հապըր, Մարք (Haber, Marc).- 9006
 Հասելքուխթ, Ֆրեդրիք.- (6023)
 Հասկ Հայագիտական Տարեգիրք
 (հանդէս).- (2052)
 Հասրաթեան, Սուրադ Մ. (Hasratian, Murad M.).- (2022), 7003, 7006, 7025, 8174
 Հասրաթեան, Սօրոս (Hasratian, Mourous).- 3017, (8034), (8035)
 Հարաւային Ամերիկայի հայ գաղութներ.- (6007)
 Հարաւային Ամերիկայի հայ մամուլ.- (1814)
 Հարաւսլաւիոյ հայութիւն.- (6027)
 Հարկանային Եւ Շնչական Նուագարանները Հայաստանում
 (գիրք).- (2143)
 Հարոյեան, Մարինէ (Haroyan, Marine).- 3629
 Հեթանոսութիւն.- (5004)
 Հեթում Ա. թագաւոր.- (3022)
 Հելու, Շարլ.- (3636)
 Հետտեմ, Ճէյն.- (1031)
 Հերի Փոթըր Եւ Գաղտնիքներու Խորհրդարանը (գիրք).- (1039)
 Հերմետ, Ալերամօ.- (8168)
 Հիկի, Ակիկօ.- տե՛ս՝ Հիքի, Աքիքօ
 Հիւսիսեան Հայագիտական Հանդէս
 (հանդէս).- (2085)
 Հիքի, Աքիքօ (Hiki, Akiko).- 1044, 2126
 Հնագոյն Պետութիւնը Հայաստանում՝
 Արատտա (գիրք).- (2086)
 Հնդկաստանի հայութիւն.- (3363), (4036)
 Հոգեաց վանք.- (2027)
 Հունգարիա.- (7059)
 Հոֆման, Թեսա.- (2129)
 Հռոմեական եկեղեցի.- (4008)
 Հռոմեական տիրապետութիւն.- (2074)
 Հռոմեա-պարթեական պատերազմներ.- (3053)
 Հրայր (գեղանկարիչ).- (7016)
 Հրանդ.- տե՛ս՝ Կիրճեան, Մելքոն
 Հրաուի, Էլիաս.- (3639), (3642)
 Հրեական Ողջակիզում.- (2092)
 Զեռագիր.- (1501-1505), (8072)
 Ղազանչեան, Լեւոն.- (8139)
 Ղազար Զահկեցի.- (1021)
 Ղազար Փարպեցի.- (3045)
 Ղազարեան, Հայկազն Գ.- (8010)
 Ղազարեան, Մանիա.- (2030), (2084), (2089), (2102)
 Ղազարեան, Վաչէ (Ghazarian, Vatche).- 1016, 1019, 1035, 1512, 1514, 1818, 2063, (2099), 2106, 3647
 Ղազարեան, Վիգէն Յ.- (2051)
 Ղանալանեան, Արամ Տ.- (8070)
 Ղարաբաղեան Շարժում.- (3623), (3637)
 Ղարազիւլեան, Թ.Ա.- (2017)
 Ղարախանեան, Վահրամ (Gharakhanian, Vahram).- 8180
 Ղարիբեան, Արարատ Ս.- (8036)
 Ղարիբջանեան, Գեորգ Բագրատի.- (8101)
 Ղափանցի, Պետրոս.- (1021)
 Ղաֆադրեան, Կարօ.- (8032)
 Ղեւոնդ Ալիշան.- (1509)
 Ղուշչեան, Գեորգ Սրկ.- (2135)
 Ծամճեան, Փիլիպպոս Վրդ.- (1808)

- Ճանաչեան, Մեսրոպ Վրդ.- (8023)
*Ճանապարհորդութիւն Սուրբ Երկիր
 1749-1752 Թուականներին,
 Նկարագրութեամբ Յանդերձ
 (գիրք).- (6023)*
- Ճեմալ Փաշա.- (3352)
 Ճեպեճեան, Ռոպեր.- (2003), (8110)
 Ճերանեան, Փանոս Ս. (Jeranian,
 Panos S.).- 3354
 Ճեւահիրճեան, Սարգիս (Djevahirdjian,
 Sarkis).- 7013, 7018, (8050)
 Ճէյքըպարն, Մարիա.- (2040)
 Ճեպեճեան, Արտա (Jebejian, Arda).-
 6033
 Ճերեճեան, Եղիկ (Djeredjian, Yeghig).-
 3357, 3362, 3367, 3627
 Ճինպաշեան, Վեր. Մանուէլ (Jinbash-
 ian, Rev. Manuel).- 3016, 4005,
 4014, 4019, 8128
 Ճուրեան, Մեսրոպ Ծ. Վրդ.- (8181)
- Մաալուֆ, Ամին.- (3341)
 Մադոյեան, Գեորգ (Madoyan, Gevorg).-
 4026
 Մադոյեան, Ռազմիկ.- (8151)
 Մազմանեան, Միքայէլ.- (8005)
 Մաթեոսեան, Ա. (Mateossian, A.).-
 1501
 Մաթեոսեան, Արտաշէս.- (2098), (8126)
 Մաթեոսեան, Կարեն (Matevossian,
 Karen).- 3065, 8126
 Մաթեոսեան, Յրանտ.- (1033), (1054)
 Մաթեոսեան, Ռաֆայէլ Իւանի (Mate-
 vossian, Rafayel Ivan).- 2087,
 3043, 3049, 3056, (3058), (8116)
 Մաթեոսեան, Վարդան.- տե՛ս՝ Մատ-
 թեոսեան, Վարդան
 Մալեան, Յենրիկ Ս.- (8088)
 Մախլուֆ, ժոզէֆ (Makhlouf, Joseph) .-
 7029
 Մախոխեան, Վարդան.- (7041)
- Մակար Կաթողիկոս.- (4022)
 Մակլին, Այլեն.- (2120)
 Մահարի, Գուրգէն.- (1057)
 Մահկանաբերոցիներ.- (3042)
 Մամա Խաթուն.- (7014)
 Մամիկոնեան տոհմ.- (3049), (3056),
 (3058)
 Մայըրզ, Տէյվիտ Ն.- (2109)
 Մայիլեան, Բենիամին (Mayilian, Ben-
 yamin).- 3635
*Մայր Յուցակ Յայերէն Ձեռագրաց
 Մաշտոցի Անուան Մատենա-
 դարանի (գիրք).- (2128), (8072)*
*Մայր Յուցակ Յայերէն Ձեռագրաց
 Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթո-
 ղիկոսութեան (գիրք).- (2066)*
 Մանկասարեան, Անի (Mangassarian,
 Ani).- 7029
*Մանկավարժութեան Պատմութիւնը
 Յայաստանի Մէջ (գիրք).-
 (8030)*
 Մանուկեան, Լիլիթ (Manoukian, Lilit).-
 7042
 Մանուկեան, Սեդա.- (7016)
 Մանսուրեան, Տիգրան (գեղանկա-
 րիչ).- (7065)
Մաշտոց (գիրք).- (1502)
 Մառի-Դոմիկիկ.- (3333)
 Մասիս (լեռ).- (1004)
 Մատնականութիւն.- (3347), (3350)
*Մատեան Աշխարհակէպ Յանդիսարա-
 նաց (գիրք).- (2062)*
 Մատթեոս Պատրիարք.- (4002)
 Մատթեոսեան, Վարդան (Matiossian,
 Vardan).- 1051, 1513, 1515,
 1516, 1814, 2103, 2108, 2124,
 3621, 6004, 6007, 6008, 6010,
 6015, 6030, 8104, 8115, 8182
 Մարաշի աղետը.- (3348)
 Մարգարեան, Յայրապետ Գ. (Margar-
 ian, Hayrapet).- (2062), 3042
 Մարգարեան, Ծան.- 9003

- Մարդկային Իրաւանց Յանձնաժողով.- (3612)
- Մարզուան.- (3332)
- Մարթայեան, Յակոբ.- (8037)
- Մարութեան, Յարութին (Marutian, Harutian).- 3623, 3637
- Մարտիկ Աղա* (վէպ).- (1040)
- Մարտին.- (3333), (3338), (6008)
- Մարտին, Յերոս Զաղաք. Խորան Եւ Շիրիմ Յայաստանի 1915ի Ջարդերուն Ընթացքին* (գիրք).- (2071)
- Մարտիրոսեան, Խաչիկ.- (2143)
- Մարտիրոսեան, Յմայեակ (Martirosian, Hmayak).- 3054, 3059, (8179)
- Մարտիրոսեան, Ռադիկ (Mardirossian, Radig).- 9005
- Մարտիրոսեան, Վառլամ (Վահրամ).- (8184)
- Մարտոյեան, Գագիկ (Martoyan, Gagik).- 1038, 5014-5016
- Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւն.- (1027)
- Մելիք-Մուրադեան, Երանուհի (Melik-Muradian, Yeranuhi).- 8119
- Մելսըն, Ռոպերթ.- (2092)
- Մելվիլ, Եւրի (Melvil, Yuri).- 5006
- Մելքիսեթ Վրդ. Վժանեցի.- (4025)
- Մելքոնեան, Ե.Կ.- (2050)
- Մելքոնեան, Երուանդ (Melkonian, Yervant).- 3038
- Մելքոնեան, Յայկ Գ.- (8065)
- Մեծ Եղեռն - Արեւմտահայ Բանաւոր Վկայութիւններ* (գիրք).- (2091)
- Մեհեան* (հանդէս).- (1812)
- Մեհրաբեան, Ժասմէն.- (2143)
- Մեմլուք սուլթան.- (3046)
- Մենք* (հանդէս).- (1809)
- Մեսրոպ Մաշտոց.- (3061), (3062), (4034), (5002)
- Մեսրոպ Մաշտոցի Անուան Մատենադարան.- (2128), (4026)
- Մերձաւոր Արեւելքի Աստուածաբանական Ճեմարան.- (1504)
- Մէյ, Զարլ.- (1039)
- Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւն.- (1823), (3612)
- Միացեալ Անկախ Թուրանիա* (գիրք).- (8022)
- Միթրա-Արեւ.- (5015)
- Միլլըր, Լորնա Դուրեան.- (2081)
- Միլլըր, Տանըլտ.- (2081)
- Միլիորինո, Նիքոլա (Migliorino, Nicola).- (26), 6022
- Միհրդատեանց, Թադէս.- (1808)
- Մինասեան, Լեւոն Գ. (Minassian, Levon K.).- 1502, 1505, 1506, 3336, 6003, 7008, 7011, 7035, 9001
- Մինասեան, Միհրան (Minasian, Mihran).- 1048, 1061, 1807, 1817, 2118, 3349, 3361, 6001, 8183:
- Միութիւն* (հանդէս).- (1803)
- Միջին Արեւելք.- (31), (6038)
- Միջին Արեւելքի Յայ Գրողներու Համաժողով.- (1046)
- Միջնադարեան Բեմ. Թատրոն-Եկեղեցի Յարաբերութիւնը Եւ Յայ Յոգեւոր Դրաման* (գիրք).- (2134)
- Միսաքեան, Ժիրայր.- (3607)
- Միրիջանեան, Լեւոն.- (8133)
- Միրումեան, Կարլէն (Miroumian, Karlen).- 5013
- Միքայէլեան, Վարդգէս.- (8142)
- Միսիթար Անեցի.- (2062)
- Միսիթարեան, Արբակ.- (8137)
- Միսիթարեան Ընտանիք* (մամուլ).- (8161)
- Միսիթարեան, Մարգո.- (8113)
- Միսիթարեան Միաբանութիւն.- (8011), (8023), (8040)
- Մկրեան Մկրտիչ Մ.- (8075)
- Մկրտիչ Սարգիսեանի Ազգ.-Զաղաքա-*

- կան Գործունեությունը*
(գիրք).- (2055)
- Մկրտիչեան, Գարեգին.- (1009)
- Մկրտիչեան, Ներսես.- (2018)
- Մկրտիչեան, Սոֆիկ.- (1009)
- Մկրտումեան, Եուրի.- (8148)
- Մկրտչեան, Լեւոն Մկրտչի.- (8111)
- Մնացականեան, Ա.- (2128)
- Մնացականեան, Ասատուր Շմաւոնի
(Mnatsaganian, Assadour).-
1013, (8072)
- Մնացականեան, Արամայիս Ն.- (8080)
- Մնացականեան, Լարիսա (Mnatsaganian, Larisa).- 8169
- Մշակ* (մամուլ).- (1819)
- Մոջալով, Պաւել.- (7045)
- Մոռցուած Զայկական Յեղասպանությունը. Յեղասպանության Ոճիրի Կանխարգիւման Եւ Պատժումի Պարագայի Մերտողութիւն* (գիրք).- (2127)
- Մոսկուայի Խորհրդաժողով.- (3605)
- Մովսէս Խորենացի.- (1508), (2084), (2098), (3031), (3045), (3049), (3055), (3060)
- Մովսէս Խորենացի Եւ Արուեստը*
(գիրք).- (2084)
- Մովսէս Կարնեցի.- (1021)
- Մովսիսեան, Արտակ (Movsisian, Artak).- (2086), 3034, 3041
- Մովսիսեան, Տօվինար (Movsisyan, Tsovinar).- 7057, 7065
- Մոտալովա, Լուդմիլա.- (8031)
- Մուսուլիյա.- (3016)
- Մութաֆեան, Զլոտ (Mutafian, Claude).- (26), 3064
- Մուշ.- (3322), (3618)
- Մուսա Լեռ.- (3609), (4017), (6002), (6038)
- Մուսա լերան հայութիւն.- (6028), (6032), (6038)
- Մուսատարի Պապենական Արձա-*
- գանգներ* (գիրք).- (6002)
- Մուսուլ.- (3333)
- Մուրադեան, Աշոտ.- (2143)
- Մուրադեան, Արուսեակ Ն.- (2012)
- Մուրադեան, Լաուրա (Muradian, Laura).- 2121
- Մուրադեան, Պարոյր (Muratian, Paruyr).- (2016), 3055, 3060, 3062
- Մուրատեան, Խաչիկ (Mouradian, Khatchig).- 1823
- Մուրատեան, Կիմ.- (2061)
- Մուրատեան, Մելքիսեթէկ Արք.- (4022)
- Մուրատեան, Նշան Յ.- (8061)
- Մուրատեան, Քէլ.- (2138)
- Մուրացան.- (1301)
- Մուրճ* (մամուլ).- (1819)
- Մսըրլեան, Չաւեն Ս. (Messerlian, Zaven).- (2039), (2055), 2110, 3335, 3340, 3602-3608, 3615, 3617, 3622, 3624, 3625, 3628, 3631, 3633, 3636, 3639, 3642, 3644, 3645
- Մսըրլեան, Մկրտիչ.- (2055)
- Մստոյեան, Չարքեագ.- (8175)
- Յակոբեան, Արա (Hakobian, Ara).- 7041
- Յակոբեան, Արսէն (Hakobian, Arsen).- 3346
- Յակոբեան, Գրիգոր (Hakobian, Grigor).- 1024, 1030, (2116), (8053)
- Յակոբեան, Միքայէլ Ն.- (2065), (8076)
- Յակոբեան, Նելլի Արմենակի.- (8173)
- Յակոբեան, Պիոն Յովսէփի.- (8106)
- Յակոբեան, Վազգէն Ա.- (8058)
- Յարութիւնեան, Անահիտ.- (2136)
- Յարութիւնեան, Աննա (Harutyunyan, Anna).- 6034
- Յարութիւնեան, Աւետիս (Harutyunyan, Avetis).- 3067
- Յարութիւնեան, Բաբկէն Զ. (Haroutunian, Babken).- 3036, 3040

- Յարութիւնեան, Գագիկ Ս. (Haroutunian, Gagik).- 4008
- Յարութիւնեան, Նաթալի (Harutunian, Nataly).- 5017, 7063
- Յարութիւնեան, Սարգիս.- (2111), (2140)
- Յարութիւնեան, Սոնա (Harutyunian, Sona).- 8168
- Յարութիւնեան, Վարազդատ Մարտիրոսի.- (8174)
- Յեղափոխութիւն եւ Ցեղասպանութիւն - Հայկական Ցեղասպանութեան եւ Ողջակիզման Ծագումները* (գիրք).- (2092)
- Յենարան* (մամուլ).- (1811)
- Յետ Խորհրդային Անդրկովկասը* (գիրք).- (2080)
- Յիսուս Զրիստոս.- (1041)
- Յովակիմեան, Բախտիար (Hovakimian, Bakhtiar).- (2119), (2133), 7040, 7045, 8117, 8151
- Յովհան Մայրազումեցի.- (1011)
- Յովհաննէս Թլկուրանցի.- (1503)
- Յովհաննէս Կարնեցի.- (1021)
- Յովհաննէս Մկրտիչ.- (1041)
- Յովհաննէս Ոսկեբերան.- (1511)
- Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացի.- (2076), (5003), (5005), (7028)
- Յովհաննէս Պլուզ Երզնկացիի «Տաճկաց Իմաստասիրաց»ը եւ Իմաստասիրական Արձակը Իլլամական Աղբիւրներու Լոյսին Տակ* (գիրք).- (2076)
- Յովհաննէս Սարկաւազ Իմաստասեր.- (5013)
- Յովհաննիսեան, Աբգար (Ionnissian, Abgar).- 3363
- Յովհաննիսեան, Աշոտ Գ.- (8009)
- Յովհաննիսեան, Էդգար.- (7057)
- Յովհաննիսեան, Հենրիկ.- (2134)
- Յովհաննիսեան, Պետրոս Յ. (Hovannissian, Petros).- 1023, 1034, 1508, (2100), 3343, 4022, 8134, 8143
- Յովհաննիսեան, Ռիչըրտ Կ.- (2017), (2096), (2109)
- Յովսէփ Էմին.- (1506), (3363)
- Յունաբան Դպրոցը եւ Նրա Դերը Հայերէնի Քերականական Տերմինաբանութեան Ստեղծման Գործում* (գիրք).- (2012)
- Յուշամատեն Ծիպելի Ամերիկեան Որբանոցի 1920-1925* (գիրք).- (2004)
- Յուսաբեր* (մամուլ).- (8007)
- Նազարեան, Շուշանիկ Լեւոնի.- (8160)
- Նաթանեան, Միքայէլ.- (3609)
- Նալեան, Յակոբ.- (1021)
- Նալբանդեան, Միքայէլ.- (8061)
- Նալպանդեան, Չաւեն.- տե՛ս՝ Չարեւանդ
- Նալպանտեան, Լուիզ.- (8024)
- Նախիջեւանցի, Պետրոս.- (1021)
- Նակի, Քորնէլ (Nagi, Kornel).- 4035
- Նացի Գերմանիա.- (3610), (3611), (3615)
- Նաղաշ Յովնաթան.- (2054)
- Նաղաշ Յովնաթանի Եօթը Անտիպ Տաղերը* (գիրք).- (2054)
- Նաճարեան, Եղիա.- (8172)
- Նամակներ* (գիրք).- (2106)
- Նասիպեան, Ագապի (Nassibian, Akaby).- (2059), 3037
- Նարամ-Սին.- (3041)
- Նարգիս, Պ.- (2037)
- Նարսկի, Ի. (Narsgi, I).- 5009
- Նաւատոմար* (գիրք).- (2108)
- Նաւը Լերան Վրայ* (վեպ).- (1044), (1051)
- Ներսէս Գ. Կաթողիկոս Տայեցի.- (4005)
- Ներսէս Լամբրոնացի.- (3060), (8145)
- Ներսէս Շնորհալի.- (8145)
- Ներսէսեան, Եղիա Թ. (Nercessian, Yeghia T.).- 3044, 3050, 3052, 3057, 3063, 3069

- Ներսեսյան, Ներսես (Nersesian Nerses).- 1310, 1509, (2046), 2058, 2112, 3045, 3047, 3616, 4023, 4031
- Ներսեսյան ուսումնարան (Հալեպ).- (3311)
- Ներսիսյան, Մկրտիչ Գեղամի.- (8093)
- Ներսիսյան, Վարագ.- (2142)
- Նժդեհ, Գարեգին.- (3351), (3607), (3630)
- Նիբելունգների Երգը* (դիւցազնավեպ).- (1060)
- Նիւ Եորքի Հանրային Գրադարան.- (1502)
- Նշանեան, Մեսրոպ Եպս.- (1512)
- Նովելլո, Ատրիանո Ալփակո.- (8144)
- Նոր Զուղա.- (3310), (7008), (7035)
- Նորայայտ Տաղասաց Մը՝ Ստեփանոս Դաշտեցի* (գիրք).- (2054)
- Նորավեպ* (վիպակ).- (1024)
- Նորիկեան, Գրիգոր (գեղանկարիչ).- (7016)
- Նուպար Փաշա, Պօղոս.- (2099), (3368), (3601)
- Նուպարեան Մատենադարան (Փարիզ).- (3332)
- Շախկուլեան, Տաթևիկ (Shakhkulyan, Tadevik).- 7059
- Շահամիրեան, Շահամիր.- (3363)
- Շահան Պերպլերեան (1891-1956)* (գիրք).- (2005)
- Շահինեան, Արսէն (Shahinyan, Arsen).- 3068
- Շահինեան, Գրիգոր (Shahinian, Krikor).- 1003, (8186)
- Շահինեան, Յ.- (2004)
- Շահնուր, Շահան.- (1016)
- Շամախի.- (6037), (7058)
- Շամոն, Զամիլ.- (3631)
- Շանթ, Լեւոն.- (1043), (7046)
- Շապին Գարահիսար.- (3332)
- Շարոյեան, Խումար.- (1009)
- Շարուրեան, Ալբերտ.- (8165)
- Շելալա, Ռիթա (Schelala, Ritta).- 9006
- Շեհապ, Ֆուատ.- (3633)
- Շեմմասեան, Վահրամ Լ. (Shemmasian, Vahram L).- 1820, 4017, 6028, 6032, 6038
- Շթորա (գիւղաքաղաք).- (1046)
- Շիլթպերկեր, Եոհան.- (1310), (3341)
- Շիրուան (տեղանուն).- (3353)
- Շիւց, Էտմոնտ.- (8104)
- Շղթայուածը* (թատրերգութիւն).- (1043)
- Շուարց, Տոնըլտ.- (2088)
- Շուլդ.- (6023)
- Շումերներ.- տե՛ս՝ Սումերներ
- Շուշանեան, Վազգէն.- (1028)
- Շորվօղլեան, Արամ.- 3303, (8044)
- Ոսկան Երեւանցի.- (4025)
- Ոսկան, Ստեփան.- (1810)
- Ոսկանեան, Նինել Աշոտի.- (8150)
- Ոսկանեան, Շողիկ (Voskanian, Shoghik).- 1821
- Ոսկանեան, Վարդան (Voskanian, Vardan).- 2123
- Ոսկէ Շղթայ* (գիրք).- (2043)
- Որոգայթ Փառաց* (գիրք).- (3363)
- Որոնումներ Հայ Երաժշտութեան Շուրջ* (գիրք).- (2046)
- Որտեղ Էիր, Մարդ Աստծոյ* (վեպ).- (1003)
- Ուդիախօս-քրիստոնէայ.- (3344)
- Ուդիներ.- (3344)
- Ուզլի, Կոր.- (4031)
- Ութուջեան, Աղաւնի Ա. (Utudjian, Aghavni A).- 3339
- Ուիլիլմ Շեքսպիր.- (7040), (7045)
- Ուիլսըն, Վուտրոյ.- (3606)
- Ուլուբաբեան, Բագրատ Արշակի (Սև-

- babian, Bagrat Arshag).- (2043),
4004, 7006, 7017, 7025 (8112)
- Ուլուհոճեան, Գաբրիելլա (Oulouhoj-
ian, Gabriella).- 8144
- Ունիթորականութիւն.- (3066)
- Ուոքըր, Քրիսթոֆըր Ճ. (Walker, Chris-
topher J.).- 3331, 3334
- Ուսառեան, Սերգէյ (Oussarian, Ser-
gey).- 3026
- Ուրարտական շրջան.- (7022)
- Ուրարտու.- (5015)
- Ուրուագիծ Ժամանակակից Լիբանա-
նահայ Նկարչութեան* (գիրք).-
(2047)
- Ուրուկուայի հայութիւն.- (6010)
- Չագմագճեան, Յովհաննէս.- (8018)
- Չաթոյեան, Բարսեղ (Tchatoyan, Par-
segh).- 2001
- Չալոյեան, Վազգէն Կ.- (8047)
- Չեպէեան, Ղեւոնդ Արք.- (8154)
- Չերագ, Մինաս.- (3314)
- Չիթճեան, Համբարձում Մարտիրոս.-
(2138)
- Չմշկեան, Գեորգ.- (7040), (7045)
- Չոլաքեան, Յակոբ (Cholakian, Ha-
gor).- 3311
- Չորմիսեան, Լեւոն.- (8054)
- Չորպաճեան, Ռոբովժ (Tchorbadjian,
Robovd).- 8002
- Չուլջեան, Ա.Ա.- (2001)
- Չոփուրեան, Վեր. Կիրակոս Յ. (Cho-
pourian, Rev. Giragos H.).-
(2021), 4016
- Չրաքեան, Տիրան.- (1016)
- Չօպանեան, Արշակ.- (1023), (1036),
(1513), (1516), (2106)
- Պալեան, Խորեն.- (8164)
- Պալեան ընտանիք.- (7033)
- Պալքանեան Պատերազմ.- (3362)
- Պահլաւունի իշխան.- (1043)
- Պաղճեան, Գեորգ (Վազգէն Այգունի).-
(8100)
- Պաղտասար Դպիր.- (1021), (4021)
- Պայագիտ.- (3604)
- Պատճառներն Ու Արդիւնքները Հայ
Աւետարանական Բարեկար-
գութեան* (գիրք).- (2021)
- Պատմագրեան, Աշոտ (Badmakrian,
Ashod).- (2024), 4001, (7049),
(8052)
- Պատմութիւն Հայ Տոմարծայի* (գիրք).-
(8008)
- Պատմութիւն Հայոց* (Մովսէս Խորե-
նացի).- (1508), (3055), (3060)
- Պատմութիւն Մայրաքաղաքին Բերիոյ*
(երկ).- (3361)
- Պատմութիւն Չարսանճագի Հայոց*
(գիրք).- (8026)
- Պատմութիւն Սուրիոյ Հայ Տպարաննե-
րու* (գիրք).- (2028)
- Պատմութիւն Վարդանայ Եւ Հայոց
Պատերազմին* (գիրք).- (2058)
- Պատրիարքեան, Առաքել Ն.- տե՛ս՝
Պատրիկ, Առաքել Ն.
- Պատրիկ, Առաքել Ն.- (8081)
- Պարիկեան, Հայկ.- (2028), (2048),
(8156)
- Պարսամեան, Վարդան Ա.- (2044),
(8089)
- Պարսկաստան.- տե՛ս՝ Իրան
- Պարսումեան, Երուանդ (Barsoumian,
Yervant).- 2073, 2075, 7032,
8084, 8091
- Պարսումեան, Յակոբ (Barsoumian,
Hagop).- 2039, 2060, 3309
- Պարսումեան-Տատոյեան, Սեդա (Bar-
soumian-Dadoyan, Seta).-
2035, (2047), 2051, (2076),
3033, 5005, 7016, 7023
- Պարտինի, Կրեկորիո.- (2139)

- Պեխտ-Խաչատուր.- (3005)
 Պենետիքթսըն, Աակե Մեյեր.- (3358)
 Պենկալ.- (4036)
 Պեռիտ (լեռ).- (3303)
 Պետերբուրգ (քաղաք).- (1023)
 Պետիրեան, Պետրոս.- (2017)
 Պետրոս Աղամեանի «Շեքսպիր եւ Իւր
 Համլէթ...» Գրքի Ստեղծման
 Պատմութիւնը (գիրք).- (2119)
 Պետրոս Եպս. Սիւնեաց.- (4003)
 Պետրոսեան, Դաւիթ (Petrosian, Da-
 vid).- 1819
 Պետրոսեան, Նարինէ (Petrossian, Na-
 rine).- 1053, 1056
 Պետրովիչ, Գրիգոր.- (8134)
 Պերեճիքլեան, Ալեքսան (Berejiklian,
 Alexan).- 2030, 2047, 7005
 Պերլինի հայութիւն.- (6034)
 Պերպերոզլու, Պերճ (Berberoglu,
 Berch).- 3324
 Պերրե, Հայր.- (3333)
 Պետիսգերեան քարտու.- (3054),
 (3059)
 Պեյլերեան, Արթուր (Beylerian, Arthur).-
 2099, 3313, 3316, 3319, 3328,
 3333, 3337, 3347, 3350, (8140)
 Պեյլերեան, Մառի.- (2121)
 Պեշիկթաշլեան, Նշան.- (8014)
 Պերպերեան, Համբարձում.- (7049)
 Պերպերեան, Հայկ.- (1034), (8038)
 Պերպերեան, Շահան.- (2005)
 Պերպերեան, Ռեթեոս.- (1017)
 Պեօհլիկ, Ալեքսանդր (Boehlig, Alexan-
 der).- 3051
 Պըրնի, Չարլզ.- (2007)
 Պըրըլի Համալսարան (Գալիֆորնիա).-
 (8021)
 Պիթլիս.- (3618)
 Պիժակ (մամուլ).- (1820)
 Պիկիչեան, Հռիփսիմ.- (2143)
 Պինայեան Գարմնա, Նարսիս.- (8182)
 Պիորսլունտ, Մաթիաս (Bjørnlund, Mat-
 thias).- 3355, 3358, 3365
 Պլուտարքոս.- (3013)
 Պոլիս.- (1816), (1821)
 Պոլոժենիա.- (4022)
 Պոլոնեզի, Ճիանքարլո.- (8153)
 Պոլտոնի.- (3011)
 Պոլսոյ հայկական մամուլ.- (1821)
 Պոլսոյ հայութիւն.- (3312), (3315),
 (3320)
 Պողարեան, Գրիգոր.- (2019)
 Պոյաճեան, Տիգրան Յ.- (8029)
 Պուենոս Այրես (քաղաք).- (3621)
 Պուենոս Այրեսի Հայութիւն.- (6015)
 Պուճիքանեան, Այտա (Boudjikianian,
 Aida).- 25, (26), 6017
 Պումալիապ Աթալլահ, Տաստ (Bou-
 malhab Atallah, Daad).- 3646
 Պուռնուբեան, Ճորճ Ա.- (2067)
 Պտուկեան, Չարեհ (Bedoukian, Za-
 reh).- (2069), 3009, 3012,
 3018
 Պտուկեան, Փոլ Չարեհ.- (2036)
 Պրայս, Լորտ.- (3338)
 Պրեսթ-Լիթովսքի Պայմանագիր.- (3329)
 Պրոմեթ.- (3607)
 Պրոֆեսոր Հրաչեայ Աճառեանը եւ
 Իրանագիտութիւնը (գիրք).-
 (2123)
 Պօղոս Նուպարի Թուղթերը եւ Հայկա-
 կան Հարցը 1915-1918
 (գիրք).- (2099)
 Պօղոսեան, Վրդ. Եփրեմ.- (8011)
 Պօղոսեան, Սամուէլ (Poghossian,
 Samuel).- 3368
 Պօղոսեան, Սերոբ Պ.- (8068)
 Պօղոսեան, Վարուժան (Poghosian, Va-
 rujan).- 3356, 3366, 8184
 Պոյաճեան, Չապլէ (Boyadjian, Zabel-
 le).- (1517)
 Ջահուկեան, Գեորգ Բեգլարի.- (8152)

- Զանան, Մկրտիչ.- (7062)
 Զիւանեան, Ալվարո.- 1058
 Զրբաշեան, Էդուարդ.- (8099)
- Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւն.- (1818), (3607), (3608)
 Ռոնքալիա, Մարթինիանօ Փելլեկրիօ (Roncaglia, Martiniano Pellegri-
 no).- 3035, 3046, (8171)
 Ռոնքալիա, Սամիրա (Roncaglia, Sami-
 ra).- 3035
 Ռոու, Վիքթորիա (Rowe, Victoria).-
 (2121), 2136, 2138
 Ռոուլինկ, Ճորճ Է.- (1039)
 Ռուբէն Գ. թագաւոր.- (3027)
 Ռուզվելթ, Թէոտոր.- (3615)
 Ռուս.- (7007)
*Ռուսաստանը Եւ Հայ ժողովուրդի
 Պատմական Բախտը* (գիրք).-
 (2044)
 Ռուսիա.- (3351)
- Սաաթեան, Նշան Պ.- (1027), (3348)
 Սաատէ, Սալիմ (Saade, Salim).- 7029
 Սադունեաններ.- (3042)
Սալիհա Հանըմ (գիրք).- (1048)
 Սալմանեան, Նորա (Salmanian, Nora).-
 (26), 7039, 7050
 Սահակ Պարթեւ Կաթողիկոս.- (4034)
 Սահակեան, Արծրուն (Sahakian, Ardz-
 run).- 8173
 Սահակեան, Սուրէն Մ. (Sahagian,
 Souren M.).- 1309
 Սահինեան, Ալեքսանդր Ս.- (8063)
*Սահմանք Իմաստասիրականք Դաւթի
 Փիլիսոփայի* (գիրք).- (1502)
Սաղմոսարան (գիրք).- (9002)
 Սամուէլ Անեցի.- (3065)
 Սամուէլեան, Խաչիկ (Samuelian, Kha-
 chik).- 4025
- Սայաթ Նովա.- (1021), (2006), (7030)
Սայաթ Նովա (գիրք).- (2006)
 Սանճեան, Արա (Sanjian, Ara).-
 2079-2082, 2090, 2092, 2095,
 2096, 2097, 2100, 2104, 2109,
 3614, 6006, 8093, 8095, 8098,
 8101, 8109, 8112, 8116, 8129,
 8132
 Սանճեան, Աւետիս Գ (Sanjian, Avedis
 K.).- 1503, (2037), (2070)
 Սապպաղեան, Պերճ Ֆ. (Sabbaghian,
 Berj F.).- 2049, 3013, 3014,
 3019, 3022, 3024, (8060)
Սասնայ Ծռեր (դիւցազնավէպ).-
 (1060), (6014)
 Սասուն.- (3618), (6014)
 Սարաֆ, Օննիկ Չիֆթէ.- (1016)
 Սարաֆեան, Արա (Sarafian, Ara).- 3338
 Սարաֆեան, Գեորգ.- (8115)
 Սարաֆեան, Գեորգ Ա.- (2075), (8030)
 Սարգիս Բալուեցի.- (1021)
 Սարգիս Պիժակ.- (2051), (7023)
Սարգիս Պիժակ (գիրք).- (2051)
 Սարգիսեան, Արսէմ Եղիշէի.- (2072)
 Սարգիսեան, Յ.Ս.- (2001)
 Սարգիսեան, Վեր. Ռոպեր (Sarkissian,
 Rev. Robert).- 13
 Սարգիսեան, Գարեգին Ա. Կաթողի-
 կոս.- տե՛ս՝ Գարեգին Ա. Կա-
 թողիկոս
 Սարգիսեան, Օննիկ (Sarkissian, On-
 nig).- 1002, 2006, 2023
 Սարգսեան, Մարգարիտ (Sarkesian,
 Markarid).- 2143
 Սարգսեան, Նազենիկ (Sargsyan, Na-
 zenik).- 7053, 7064
 Սարոյեան, Սարօ (Saroyan, Saro).-
 3048
 Սարուխան, Ալեքսանտր.- (8091)
 Սաքայեան, Դորա.- (2107)
 Սեբաստիա.- (3332), (3618)
Սելճուկ-Թաթար-Օսմանեան Թիւրքե-

- րու Պատմութիւն, ԺԱ.-ԺԵ.
Դարեր (գիրք).- (2073)*
- Սեկաուա, Յիրոյուշի.- (2127)
Սեղբոսեան, Կարլ (Seghbosyan, Karl).-
8146
Սերգոյեան, Ն.- (2046)
Սեւակ, Գուրգէն Գ.- (2017), (8048)
Սեւակ, Պարոյր.- (2006), (8004)
Սեւան, Գեղամ.- (2045), (2101)
Սելոյեան, Ազնիւ.- (1009)
Սելրի Դաշնագիր.- (3335)
Սեֆեդիսեան տոհմ.- (1047), (3339)
Սելաբադի հայութիւն.- (4036)
Սէրանեան, Լուսինէ-Լիլիթ (Seyranian,
Lusine-Lilit).- 1822, 8176
Սէր Օթեակ.- (3347), (3350)
Սըմաան, Ինկրիտ Լէյըր (Semaan, In-
grid Leyer).- 1026, 1029, 1031,
1039, 2059, 3341, 3360, 3641,
4018, 6005 (8158)
Սիմէոն Երեւանցի.- (1021), (9002)
Սիմոն, Եասենթ.- (2071)
Սիմոնեան, Լիլիթ (Simonian, Lilit).- 7036
Սիմոնեան, Միհրան.- (2040)
Սիմոնեան, Յովան Յ. (Simonian, Ho-
vann H).- 2113, 2114
Սիմոնեան, Պեպօ (Simonian, Bebo).-
1008, 1809, 1812, 1816, 2025,
2078 (2132)
Սիմոնեան, Սիմոն.- (2054)
Սինան, Մեծն.- (7033)
Սիպայի, Միրվաթ ալ (Sibai, Mirvat el).-
9006
Սիպիլ.- (2121)
Սիս (քաղաք).- (2038)
Սիրունի, Յ.Ը.- (4), 3007, (8016)
Սիւնիք.- (7003)
*Սիւնիքի ԺԵ.-ԺԸ. Դարերու Ճարտապե-
տական Համալիրները
(գիրք).- (2022)*
Սմբատ Չարեհաւանցի.- (3010)
Սմբատ Կիլիկիոյ թագաւոր.- (3018)
Սմբատ Ա. Բագրատունի թագաւոր.-
(3043)
Սոլթ, Ճերըմի.- (2082)
Սոչի (շրջան).- (3635)
Սովետ-գերմանական յարաբերու-
թիւնները.- (3608)
*Սորատորի Ս. Էջմիածին եկեղեցին
(գիրք).- (2011)*
Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կու-
սակցութիւն.- (3362), (3627)
Սուեդիա.- (1312)
Սուլանժ-Պոտեն, Հանրի.- (3337)
Սուխում.- (3635)
Սումերներ.- (3021), (3041)
Սունդուկեան, Գաբրիէլ.- (1006)
Սուրբ Ամենափրկիչ վանք (Նոր Ջու-
ղա).- (1506), (7008)
Սուրբ Աստուածածին եկեղեցի (Սէյ-
դաբադ).- (4036)
Սուրբ Աստուածածին վանք (Մէյսա-
րի).- (7058)
Սուրբ Գրիգոր տաճար (Անի).- (7014)
Սուրբ Եփրեմ.- (5012)
Սուրբ Հռիփսիմեանց վկայարան.-
(7027)
Սուրբ Յովհաննէսի վանք.- (4020)
Սուրբեանց Գեորգ Ե. Կաթողիկոս
Վշտալի.- տե՛ս՝ Գեորգ Ե. Կա-
թողիկոս Վշտալի
Սուրիա.- (3364), (6038)
Սուրիահայ մամուլ.- (1802)
Սուրիոյ հայութիւն.- (1802)
Սուքիասեան, Աշոտ Մուրադի.- (8170)
Սպանիա.- (3607), (7048)
Սպանիա (գիրք).- (2108)
Սսի ժողով.- (4008)
Սվազլեան, Վերժինէ (Svazlian, Ver-
jine).- (26), 1041, 1049, (2091),
(3352)
Ստամբուլցեան, Մ.- (2111)
Ստեամկին, Նիկոլայ (Styajkin, Nico-
lai).- 5008

- Ստեփանեան, Աշոտ.- (2102)
Ստեփանեան, Գառնիկ.- (2025)
Ստեփանեան, Գեորգ (Stepanyan, Gevorg).- 6037, 7058
Ստեփանեան, Յասմիկ (Stepanian, Hasmik).- 2125, 7051
Ստեփանոս Դաշտեցի.- (2054)
Սփիւռք.- 3646
Սփիւռքահայ Գրականութեան պատմութեան Ուրուագծեր (գիրք).- (2045)
Սփիւռքահայ Գրականութեան Պատմութեան Ուրուագծեր (1946-1985) (գիրք).- (2101)
Սփիւռքի Օտարագիր Բանաստեղծութիւնը (գիրք).- (2131)
Սքալա, Անտրեա (Scala, Andrea).- 1511
- Վահագն աստուած.- (7026)
Վահան Թէքեան, Կեանքը եւ Ստեղծագործութիւնը (գիրք).- (2023)
Վահէ-Վահեան.- (1514), (2078)
Վան.- (3067), (3618)
Վան Էսքրուկ, Միշէլ.- (8122)
Վան Տիգի, Գ.Օ.- (4018)
Վանից Պատմութիւն (գիրք).- (3025)
Վասակ Պահլաւունի.- (3005)
Վասպուրական.- (3067)
Վատիկան.- (3340)
Վարդան, Լեւոն (Vartan, Levon).- 1020, (1037), (2009), 2019, 2020, 2040, 2053, 2076, 2077, 2083, 2086, 2089, 2091, 2093, 3301, 3302, 3304, 3305, 3307, 3308, 3312, 3315, 3320, 3330, 3332, 3609, 3620, (8090)
Վարդանեան, Անահիտ (Vardanian, Anahit).- 2135, 8118, 8147, 8149
Վարդանեան, Խաչատուր (Vardanian, Khachadour).- 8165
Վարդանեան, Յովսէփ.- (1014), (1018)
Վարդանեան, Ստելլա.- (2038)
Վարդանեան, Վրէժ (Vardanian, Vrej).- 2098, 3053, 3061, 8130
Վարդումեան, Դերենիկ Սուրենի.- (8146)
Վարժապետեան, Յովնան.- (2028)
Վարժապետեան, Սիսակ Յակոբ.- (2056), (8062)
Վեկներ, Արմին Թոնֆիլ.- (1029)
Վերապրողները - Հայկական Յեղապանութեան Բերանացի Պատմութիւն Մը (գիրք).- (2081)
Վիճարկելի Սահմանները Կովկասի Մէջ (գիրք).- (2114)
Վինյը, Կոտֆրի Թոմըս.- (3341)
Վիտալ, Կորէ.- (3341)
Վիքթորիա Նահանգ (Աւստրալիա).- (6026)
Վոն Շիլլեր, Ֆրետերիք.- (3341)
Վոն Պրէյտենպախ, Պերնարտ.- (1310)
Վրաց Ժամանակագրութիւն (1207-1318) (գիրք).- (2016)
Վրացեան, Սիմոն.- (1515)
Վրաստան.- (3635)
- Տագետեան, Անդրանիկ (Dakessian Ant-
ranik).- 1027, 1811, 2120,
2137, 3618, 3619, 8099, 8106,
8108, 8114, 8123, 8128, 8158
Տաղարան (գիրք).- (9002)
Տաղաւարեան, Նազարէթ.- (3349)
Տայք (Նահանգ).- (3056)
Տան, Ֆելիքս.- (3341)
Տասնապետեան, Հրաչ Եղուարդ.- (8109)
Տատեան ընտանիք.- (3309)
Տատեան, Յովհաննէս Ամիրա.- (3309)
Տատրեան, Վահագն Ն. (Dadrian, Va-
hakn N.).- 3321
Տարագիր (մամուլ).- (1820)
Տարագճեան, Վեր. Պարգէն Ն. (Darak-

- jian, Rev. Barkev N.)- 2021, 4002, 4011
- Տարսն.- (3008)
- Տարօն.- (1009), (4020)
- Տեկոր (շրջան).- (7007)
- Տերոնեան, Արաքսի (Deronian, Araxy).- (26), 1510
- Տեմարգարեան, Կրեկոր.- (1031)
- Տեմիրճեան, Վարդան Արք.- (8132)
- Տեմիրճիպաշեան, Եղիա.- (1303)
- Տեյիրմենճեան, Սեւան (Deyirmenjian, Sevan).- 1046, 2129
- Տեյվիս, Լեսլի Ա. (Davis, Leslie).- (2077), 3318
- Տետեան եղբայրներ.- (1010)
- Տետեան, Ժեռար.- (2060)
- Տեր Գեորգեան, Շահե (Der Kevorkian, Shahe).- 7007
- Տեր Խաչատուրեան, Արտաշէս (Der Khatchadourian, Ardashes).- 1009, (1032), 1801, 1802, (1803), (2005), 2033, 3601
- Տեր Կեցոյ (երգ).- (4031)
- Տեր Ղազարեան, Յարութիւն.- (8028)
- Տեր Ղեւոնդեան, Արամ (Der Chevontian, Aram).- 1004
- Տեր Ղուկասեան, Խաչիկ (Der Ghoukasian, Khatchik).- (26), 3626, 6020
- Տեր Մելքոնեան, Յակոբ.- (8012)
- Տեր Մինասեան, Անահիտ (Ter Minasian, Anahide).- 3322, 4033
- Տեր Ներսեսեան, Ներսես Արք.- (8161)
- Տեր Ներսեսեան, Սիրարփի.- (2002)
- Տեր Վարդանեան, Գեորգ (Ter Vardanian, Gevorg).- 1507
- Տերտրեան, Գասպար Յ. (Derderian, Kasbar H.)- 6029, 8105
- Տը Պուրպոն, Ա.Պ.Ա. (De Bourbon, A.B.A.)- 3015
- Տը Վերոնի, Ժաքոփօ.- (3046)
- Տիարապէքի (քաղաք).- (3333), (3338)
- Տիգրան Բ. թագաւոր.- (3020), (3023), (3050), (3053), (3063), (6014)
- Տիգրան Գ. թագաւոր.- (3020)
- Տիգրան Դ. թագաւոր.- (3019), (3023)
- Տիգրանակերտի Ճակատամարտ.- (3013)
- Տիրատուր Վարդապետ.- (1013)
- Տիւսաբ, Սրբուհի.- (2121)
- Տրապիզոնի Ժողով.- (3329)
- Տրդատ թագաւոր.- (3047)
- Տրիպոլիտանական Պատերազմ.- (3362)
- Տօնապետեան, Ասպետ Յ.Մ. (Donabedian, Asbed)- 2036, 3002, 3006, 3020, 3023, 3028
- Րայթ, Նատիա (Wright, Nadia).- 6026
- Րատվանյի, Ժան.- (2113)
- Րուֆէն, Ժան Բրիսթօն.- (3341)
- Յայգալոյս (Արձակ Էջեր) (գիրք).- (1032)*
- Յեղակոսնութիւն.- (3607)
- Յեղասպան Թուրքը - Վկայութիւններ, Զաղուած՝ Յրաշքով Փրկուածներու Չրոյցներէն (գիրք).- (2019), (8010)*
- Յիցիկեան, Անահիտ.- (2031)
- Փանթուրանականութիւն.- (3610)
- Փանոսեան, Ռազմիկ.- (2088)
- Փանոսեան, Սարգիս (Panosian, Sargis).- 1028, 1033
- Փաշուանց վանք.- (2027)
- Փատովա, Ս.- (3332)
- Փարաջանով, Սերգէյ.- (7047)
- Փարթամեան, Վարդան Յարութիւնի.- (2131), (8147)
- Փարիզ (քաղաք).- (1035)

- Փաւստոս Բուզանդ.- (1507)
 Փեթըն, Ա.Ա.- (3341)
 Փեթթի, Սուզըն (Pattie, Susan).- 3327
 Փելեշեան, Արտաւազդ.- (7047)
 Փելթեքեան, Զաթիա Մինաս.- (2110)
 Փերիա (գաւառ).- (6003)
 Փոլադեան, Միշէլ.- (8127)
 Փոլատեան, Ս.- (2046)
 Փորթըր, Ռոպըրթ Զըր.- (4031)
 Փորձանք (մամուլ).- (1820)
- Բալանթար, Կարէն Լեւոնի.- (8105)
*Քաղաքագիտութեան եւ Քաղաքակա-
 նութեան Օքսֆորդի Բացատ-
 րական Բառարան, Անգլերէն-
 Հայերէն, Հայերէն-Անգլերէն
 (գիրք).- (2120)*
 Բայզըր, Յիլմըր (Kaiser, Hilmar).- (26),
 3352
 Բաուաքիպի, Սուհամմետ Սալահ ալ
 Տին ալ.- (1048)
 Բաջազուոնի, Յովհաննէս.- (3629)
 Բաջարեան, Աստղիկ.- (2138)
 Բասունի, Վեր. Եղիա Ս.- (1012)
 Բասունի, Երուանդ Հ. (Kassouny, Yer-
 vant H.).- 1012, 2002-2005,
 2009, 2010, 2015, 2016,
 (2026), 2034, 2043, 2044,
 2048, 2054-2056, 2067-2070,
 3001, 3005, 3008, 3011, 3021,
 3027, 8003, 8034, 8056
 Բասունի, Տիգրան.- (7049)
 Բացախեան, Հեղինէ.- (7063)
 Բենըտի, Թիմ (Kennedy, Tim).- 7052
 Բեսապ.- (6001)
*Բելընս Թաղամասի Հայկական Կղզեա-
 կը. Ընկերային Պատմութիւն
 եւ Գաղտնի-նստիկանական
 Վեպ (գիրք).- (1031)*
 Բեֆնէր, Կերիարտ.- (3341)
- Բեշիշեան, Արմէն (Keshishian, Armen).-
 3058
 Բեշիշեան, Վարդի (Keshishian, Varty).-
 2102, (2118), 2133, 3348, 4037,
 6014, 7055, 8156
 Բեշիշեան, Սահակ Կրդ. (Keshishian,
 Father Sahag).- 5012, (8145)
 Բեօշկարեան, Ա.- (2128)
 Բեօսեան, Մանուէլ.- (8166)
 Բըրզըն, Ռոպըրթ.- (1509)
 Բիպարեան, Կիրեղ Կրդ.- (8040)
 Բիւբէլեան-Եկէնեան, Աբրահամ Արք.-
 (1061)
 Բիւրտիստան.- (3337)
 Բոչար, Երուանդ.- (7038), (7043)
 Բոչարեան, Արամ.- (2143)
 Բոչիկեան, Ասպետ.- (26), (6021)
 Բոսեան, Արամ (Kossian, Aram).- 8103
 Բորլի, Ֆելիքս.- (2079)
 Բորնէյ, Փիէր.- (3341)
 Բունեօ, Փաօլօ.- (2027)
 Բոփփիթըրզ, Պրուսօ.- (2114)
- Բրիմկոլտ, Արլէն.- (2013)
*Բրիստոնէական Աշխարհընկալումը
 Հայոց Գրական Անդաստան-
 ներում (գիրք).- (2135)*
 Բրիստոնէութիւն.- (4032), (6009)
- Օհանեան, Ասանթթ.- (1009)
 Օհանեան, Հ.Մ.- (2017)
 Օշական, Յակոբ (Oshagan, Hagop).-
 1005, 1006, (1027)
 Օշական, Վահէ (Oshagan, Vahe).-
 1001, 1007, 1010, (8102)
 Օշին թագաւոր.- (3012)
 Օսիփով, Վլադիմիր (Osipov, Vladimir).-
 (2136), 3638, 3643
 Օսմանեան երեսփոխանական ընտ-
 րութիւններ.- (3357)

- Օսմանեան Կայսրութիւն.- (2144),
 (3301), (3321), (3347), (3355),
 (3358), (3362), (3365), (3367),
 (7033)
- Օսմանեան հարկային կանոնագրու-
 թիւներ.- (3307), (3308)
- Օսմանեան ճարտարարուեստ.- (3309)
- Օսմանեան Սահմանադրութիւն.-
 (3349)
- Օսմանցի հայեր.- (3358), (3359)
- Օտեան, Երուանդ.- (1016), (1048),
 (2106), (2116)
- Օտոյ-Լը-Մեսէ.- (7018)
- Օրագրութիւն 1907-1919 կարբերդ*
 (գիրք).- (2040)
- Օրդոյեան, Գրիգոր (Ordoyan, Grigor).-
 7056, 7062
- Ֆելեքեան, Յարութիւն Յայկի.- (8149)
- Ֆէյտի, Ֆրետերիք.- (8084)
- Ֆիլատելֆիա (քաղաք).- (1031)
- Ֆիլիպս, Տէյվիտ.- (2130)
- Ֆիլտ, Յենրի.- (2013)
- Ֆլուպեր, Կիւսթաւ.- (3341)
- Ֆրադատոքքի, Թոմազո Պրէչիա.-
 (2011)
- Ֆրանժիէ, Սլէյման.- (3636)
- Ֆրանսա.- (7048)
- Ֆրանսական բանակ.- (3348)
- Ֆրանսական հոգատարութիւն.-
 (3625)
- Ֆրանսական պատմագրութիւն.-
 (3356) (3366)
- Ֆրանսայի Արտաքին Գործոց նախա-
 րարութիւն.- (3306), (3316),
 (3317), (3337)
- Ֆրանսուա-Օկիլսթէն.- (3333)
- Ֆրիկ.- (1503)